

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşegül NEBİOĞLU

Mimarlık Anabilim Dalı

Restorasyon Programı

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Ayşegül NEBİOĞLU
(502121213)**

Mimarlık Anabilim Dalı

Restorasyon Programı

Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr. Gülsün TANYELİ

HAZİRAN 2015

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 502121213 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi **Ayşegül NEBİOĞLU**, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı “**KURTULUŞ RUM İLKOKULU RESTORASYON PROJESİ**” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Yrd. Doç. Dr. Gülsün TANYELİ**

İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Yegan KAHYA**

İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. M. Cengiz CAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Teslim Tarihi : **04 Mayıs 2015**

Savunma Tarihi : **05 Haziran 2015**

Aileme,

ÖNSÖZ

Bu çalışma, 2003 yılında öğrenci olmadığı için kapatılmak zorunda kalmış olan Kurtuluş Rum İlkokulu'nun belgelenmesi ve farklı bir işlevle yeniden kullanımına olanak sağlaması amaçlı olarak yapılmıştır.

Tez çalışmam boyunca tecrübesi ve bilgisiyle bana yol gösteren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Gülsün Tanyeli'ye teşekkürlerimi sunarım.

Tez konumu bulmamda yardımcı olan Rum Vakıfları Derneği'nden Danay Hanım'a, okulun bağlı olduğu Aya Tanaş, Aya Dimitri ve Aya Lefter Rum Ortodoks Kilisesi ve Mektebi Vakfı başkanı Dimitri Zotos ve bana yardımcı olan tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

Belgeleme çalışmalarında bana yardımcı olan harita mühendisleri Serap Ata Akkoca ve Uğur Girişken'e, kuzenim Demet Aydemir'e çok teşekkür ederim.

Bana hayatım boyunca her konuda destek olan, tez çalışmam süresince de ilgi ve sabırlarıyla her zaman yanımda olan annem Nuray Nebioğlu'na, babam Mehmet Can Nebioğlu'na ve abim Onurcan Nebioğlu'na sonsuz teşekkürler, iyi ki varsınız.

Mayıs 2015

Ayşegül Nebioğlu
Mimar

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
ÖZET.....	xxi
SUMMARY	xxiii
1. GİRİŞ	1
1.1 Amaç	1
1.2 Kapsam ve Yöntem	1
2. TATAVLA (KURTULUŞ) SEMTİ	5
2.1 Konum ve Tarihçesi	5
2.2 19. yy'da Tatavla.....	9
2.3 20. yy'da Tatavla ve 1929 Tatavla Yangını	11
3. 19. YY'IN TOPLUMSAL ORTAMI ve RUM AZINLIK OKULLARI	19
3.1 Tatavla (Kurtuluş) ve Çevresindeki Rum Okulları	20
3.1.1 Yenişehir Rum İlkokulu (Evangelistria Rum Okulu)	21
3.1.2 Feriköy Rum İlkokulu	23
3.1.3 Kurtuluş Rum İlkokulu (Tatavla Erkek Mektebi/Tatavla Rum İlkokulu)	25
4. KURTULUŞ RUM İLKOKULU	35
4.1 Günümüz Konumu ve Yasal Durumu	35
4.2 Yapının Mimari Özellikleri ve Mekanlar	37
4.2.1 Zemin kat mekanları	38
4.2.2 Birinci kat mekanları.....	53
4.2.3 İkinci kat mekanları	75
4.2.4 Cepheler	86
4.2.4.1 Güneydoğu cephesi	86
4.2.4.2 Kuzeydoğu cephesi	87
4.2.4.3 Güneybatı cephesi	89
4.2.4.4 Kuzeybatı cephesi	91
4.3 Yapım Tekniği ve Malzeme Özellikleri.....	93
4.3.1 Temeller	93
4.3.2 Duvarlar	93
4.3.3 Döşemeler	96
4.3.4 Merdivenler	99
4.3.5 Çatı	103
4.4 Mimari Öğeler	104
4.4.1 Kapılar.....	104
4.4.2 Pencereleler.....	115
4.4.3 Nişler ve dolaplar	123
4.4.4 Bezemeler.....	124
4.5 Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri	127

4.5.1 Yapısal müdahaleler	127
4.5.2 Strüktürel bozulmalar	131
4.5.3 Malzeme bozulmaları	135
5. RESTİTÜSYON	141
5.1 Yapının Dönemsel Analizi	142
5.1.1 1.Dönem – 1954 öncesi dönem	142
5.1.2 2.Dönem-1954 sonrası dönem	151
6. RESTORASYON	163
6.1 Yapının Kullanımına İlişkin Öneriler	163
6.2 Onarıma Yönelik Müdahale Türleri	169
6.2.1 Eklerin kaldırılması	169
6.2.2 Malzeme ve yüzey temizliği	170
6.2.3 Sağlamaştırma	170
6.2.4 Bütünleme	172
6.2.5 Yeniden yapma	172
6.2.6 Çağdaş donanım ve ekler	173
7. SONUÇ	175
KAYNAKLAR	177
EKLER	181
ÖZGEÇMİŞ	249

KISALTMALAR

ADKA	: Aya Dimitri Kilisesi Vakfı Arşivi
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
HGK	: Harita Genel Komutanlığı
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
KVKBK	: Kùltür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu
RUMVADER	: Rum Vakıfları Derneği
Yy	: Yüzyıl

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1 : Günümüz haritası üzerinde Tatavla semtinin gösterimi (Url-2)	6
Şekil 2.2 : ‘St. Demitri’ adıyla yerleşim yeri – Plan De Constantinople de Son Port Canal et Environs, Friedrich Leopold,1720 (Kubilay, 2010).....	7
Şekil 2.3 : Tatavla adıyla yerleşim yeri – A Plan of Constantinople Bosphorous, Jean de La Rocque, 1760 (Kubilay, 2010)	8
Şekil 2.4 : Aya Dimitri Kilisesi’nin 20.yy’ın başlarına ait olduğu düşünülen bir fotoğrafı (Hristodulu,2013)	8
Şekil 2.5 : Çeşmenin 20.yy’ın başlarına ait olduğu düşünülen bir fotoğrafı (Hristodulu, 2013)	9
Şekil 2.6:Aya Dimitri Kilisesi ve güneyindeki yerleşim alanı - Constantinople-Stamboul, Benjamin Rees Davies, 1840 (Kubilay, 2010).....	10
Şekil 2.7 : Aya Dimitri, Aya Tanaş ve Evangelistria Kiliseleri –1913-1914 Alman Mavileri, (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	10
Şekil 2.8 : İstanbul tramvaylarının Karaköy-Bebek, Galata-Ermeni Mezarlığı, Azapkapı-Kasımpaşa-Tatavla güzergahının durak ve istasyonlarını gösteren plan, 1911 (BOA)	12
Şekil 2.9 : 1- Aya Dimitri Kilisesi, 2- Aya Dimitri Meydanı, 3- İlkokul, 4- Proodos (Terakki) Maarifperver Cemiyeti’nin lokali, 5- İraklis (Herkül) Jimnastik Cemiyeti, 6- Tatavla Caddesi, 7- Akarca Caddesi, 8-Dolapdere, 9- Evangelistria Kilisesi, 20.yy’ın başları, (Aya Dimitri Kilisesi Arşivi) ...	12
Şekil 2.10 : Tatavla Karnavalı zamanı Aya Dimitri Kilisesi doğusundaki meydan (Türker, 1998)	13
Şekil 2.11: 1929 yangınından sonra bir fotoğraf (tarih dergisi)	15
Şekil 2.12: 1929 yangınından sonra kilise bahçesine sığınmış semt sakinleri (Kahraman, 2015).....	15
Şekil 2.13: 1946 yılı hava fotoğrafı (Harita Genel Komutanlığı Arşivi).....	16
Şekil 2.14 :Kurtuluş semti sınırları (Url-2)	17
Şekil 3.1 : Günümüzde var olan Rum Okullarının haritada gösterimi (Url-2)	21
Şekil 3.2 : Yenişehir Rum İlkokulu Kapısı.....	22
Şekil 3.3 : Yenişehir Rum İlkokulu	22
Şekil 3.4 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	23
Şekil 3.5 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	24
Şekil 3.6 : Betorme yapı yapılmadan önceki okul yapıları (Erkan, 2009)	24
Şekil 3.7 : 11. İstanbul Bienali mekanı olarak okulun kullanımı	25
Şekil 3.8 : İtalyan Koleji inşaatı (Url-4)	25
Şekil 3.9 : İtalyan Koleji binası (Url-5).....	25
Şekil 3.10 : Osmanlı Elektrik Şirketi’nin Tatavla’da hutu-ı havaiye şebekesi planı, 1921 (BOA).....	27
Şekil 3.11 : Dolabdere, Baruthane, Kasımpaşa-Tatavla ve Karaköy caddelerini gösterir kroki, 1922 (BOA)	27

Şekil 3.12 : Dolabdere, Baruthane, Kasımpaşa-Tatavla ve Karaköy caddelerini gösterir kroki, 1922 (BOA)	28
Şekil 3.13 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	28
Şekil 3.14 : 1- Aya Dimitri Kilisesi'nin batı tarafı, 2- Papaz Evleri ve Cemaat Yönetim Odaları, 3- İlkokul, 4- Tatavla Fukaraperver Cemiyeti, 5- Kız Okulu, 20.yy'ın başları, (ADKA).....	31
Şekil 3.15 : 1954 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi).....	32
Şekil 3.16 : 1966 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi).....	32
Şekil 3.17 : 1929 Yangını sonrası bir fotoğraf (#Tarih Dergisi, 08, s.110-111).....	33
Şekil 4.1 : Hacıahmet mahallesinin Beyoğlu ilçesindeki yerini gösterir harita (Url-7)	35
Şekil 4.2 : Dolapdere-Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi I. Etap 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na göre Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu'nun bulunduğu parseller (Url-7).....	36
Şekil 4.3 : Kurtuluş olarak tanımlanan bölgenin günümüzde dahil olduğu belediye ve mahallerini gösterir harita (Url-2)	36
Şekil 4.4 : Zemin kat planı.....	38
Şekil 4.5 : Okulun ana giriş kapısı	39
Şekil 4.6 : Z05 mekanına açılan ahşap kapı.....	39
Şekil 4.7 : Z05 mekanına açılan ahşap doğramalı pencereler.....	40
Şekil 4.8 : Bahçeye açılan demir kapı	40
Şekil 4.9 : Üst kata çıkan ahşap merdiven	40
Şekil 4.10 : Z02 numaralı depo mekanı	41
Şekil 4.11 : Z03 numaralı depo mekanı	41
Şekil 4.12 : Z04 numaralı koridor mekanı	42
Şekil 4.13 : Volta döşemeli kısım ve yapılan güçlendirme	43
Şekil 4.14 : Z05 numaralı çok amaçlı salon.....	44
Şekil 4.15 : Ateş Böceği Sokağı'na açılan demir kapı	44
Şekil 4.17 : Yapının güney batı cephesinde yer alan ahşap pencereler	45
Şekil 4.16 : Z06 numaralı mekanın ahşap özgün kapısı	45
Şekil 4.18 : Z07 numaralı tuvalet mekanı	46
Şekil 4.19 : Tuvalet birimi	46
Şekil 4.20 : Güçlendirme yapılmış volta döşeme	46
Şekil 4.21 : Z08 numaralı depo mekanı	47
Şekil 4.22 : Z08 depo mekanında yer alan kirişler	47
Şekil 4.23 : Z09 numaralı mutfak mekanı	48
Şekil 4.24 : Z10 numaralı kiler mekanı	49
Şekil 4.25 : Z11 numaralı giriş holünü ikiye ayıran kapı açıklığı	50
Şekil 4.26 : Z11 numaralı mekandan bahçeye geçişi sağlayan demir kapı	50
Şekil 4.27 : Z12 numaralı yemek odası mekanının okulun kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarı.....	51
Şekil 4.28 : Z13 numaralı kiler mekanı	52
Şekil 4.29 : Z14 numaralı depo mekanı	52
Şekil 4.30 : Z15 numaralı odunluk mekanı.....	53
Şekil 4.31 : Birinci kat planı	54
Şekil 4.32 : 101 numaralı merdiven holü mekanı	55
Şekil 4.33 : Güneybatı cephesinde yer alan demir kapı.....	55
Şekil 4.34 : Merdiven holü tavan kaplaması ve silmesi	55
Şekil 4.35 : 102 numaralı koridor mekanı	56

Şekil 4.36 : Duvarın kırılarak cepheye saplandığı ve tavan silmesinin kesintiye uğradığı bölge.....	57
Şekil 4.37 : Z13 numaralı arşiv odası mekanı	58
Şekil 4.38 : Z13 numaralı mekanın pencereleri.....	58
Şekil 4.39 : Z13 numaralı mekanın güneybatı duvarı.....	59
Şekil 4.40 : Deponun giriş kapısı	59
Şekil 4.41 : Merdivenin taşıyıcı sistemi	59
Şekil 4.42 : 105 numaralı müdür yardımcısı odası	60
Şekil 4.43 : 105 numaralı mekanın güneydoğu ve kuzeydoğu cepheleri	61
Şekil 4.44 : 106 numaralı laboratuvar mekanı.....	61
Şekil 4.45 : 106 numaralı mekanın kuzeydoğu cephe duvarı	62
Şekil 4.46 : 107 numaralı koridor mekanı	63
Şekil 4.47 : 117 ve 110 numaralı mekanlar arası geçişte yer alan kemer.....	63
Şekil 4.48: 110 numaralı mekana geçişteki mermer eşik	64
Şekil 4.49 : 108 numaralı sınıf mekanı	65
Şekil 4.50 : 108 numaralı mekanın güneybatı duvar	65
Şekil 4.51 : Mekanın batı köşesindeki dolap	66
Şekil 4.52 : 109 numaralı sınıf mekanı	67
Şekil 4.53 : Gömme dolaplar ve tavan kaplaması	67
Şekil 4.54 : 110 numaralı hol mekanı	68
Şekil 4.55 : 112 numaralı sınıf girişi	68
Şekil 4.56 : 110 numaralı mekanın sıvası kaldırılmış duvarları	69
Şekil 4.57 : 110 numaralı hol mekanının çatısı	69
Şekil 4.58 : 111 numaralı tuvalet mekanı	70
Şekil 4.59 : 111 numaralı mekanın ahşap pencereleri	70
Şekil 4.60 : 111 numaralı mekanın tavanı	71
Şekil 4.61 : 112 numaralı sınıf mekanı	71
Şekil 4.62 : 112 numaralı sınıfın pencereleri.....	72
Şekil 4.63: 'L' biçimli koridor	73
Şekil 4.64 : Dikdörgen planlı hol.....	73
Şekil 4.65: 114 numaralı mekan	73
Şekil 4.66: 114 mekanının penceresi	73
Şekil 4.67 : 115 numaralı sınıf.....	74
Şekil 4.68 : 115 numaralı sınıfın pencereleri.....	74
Şekil 4.69 : İkinci kat planı.....	75
Şekil 4.70 : 201 numaralı merdiven holü.....	76
Şekil 4.71 : 201 numaralı mekan kuzeydoğu duvarı	76
Şekil 4.72 : 202 numaralı müdür odası kapısı	77
Şekil 4.73 : 202 numaralı müdür odası mekanı	78
Şekil 4.74 : 202 numaralı mekanın tavan kaplaması	78
Şekil 4.75 : 203 numaralı koridordan kuzeybatı yönüne bakış	79
Şekil 4.76 : 203 numaralı koridor mekanı tavan kaplaması	79
Şekil 4.78 : 204 numaralı mekan doğuya doğru bakış.....	81
Şekil 4.79 : 205 numaralı sınıfın kapısı	82
Şekil 4.80 : 205 numaralı sınıf kuzeydoğu cephesi pencereleri	82
Şekil 4.81 : 206 numaralı sınıf kuzeydoğu cephesi pencereleri	83
Şekil 4.82 : 206 numaralı sınıf kuzeybatı yönüne bakış	83
Şekil 4.83 : 206 numaralı sınıf güneybatı duvarı.....	84
Şekil 4.84 : 207 numaralı sınıf kuzeydoğu duvarı.....	85
Şekil 4.85 : 207 numaralı sınıf kuzeybatı cephesi pencereleri	85

Şekil 4.86: 207 numaralı sınıf güneybatı cephesi pencereleri	86
Şekil 4.87 : Güneydoğu cephesi	87
Şekil 4.88 : Kuzeydoğu cephesi.....	88
Şekil 4.89 : Kuzeydoğu cephesi ek yapıların bulunduğu kısım.....	89
Şekil 4.90 : Güneybatı cephesi	91
Şekil 4.91 : Güneybatı cephesi ek yapıların bulunduğu kısım	91
Şekil 4.92 : Kuzeybatı cephesi ek yapıların bulunduğu kısım.....	92
Şekil 4.93 : Kuzeybatı cephesi ikinci kat özgün kısım	92
Şekil 4.94 : Ateş Böceği Sokak'daki kot farkından dolayı görünen taş duvar	94
Şekil 4.95 : Z08 numaralı depo mekanı ek yapı betonarme giriş	94
Şekil 4.96 : Z07 numaralı tuvalet mekanı onarım öncesi duvar yapı malzemesi	95
Şekil 4.97 : Z03 numaralı depo kuzeydoğu duvarı tuğla örgü.....	95
Şekil 4.98 : 110 numaralı tuvalet mekanı tuğla örgü duvarları	95
Şekil 4.99 : 204 numaralı öğretmenler odası tuğla örgü duvar.....	96
Şekil 4.100 : Okulun bahçe duvarı.....	96
Şekil 4.101 : 207 numaralı sınıf Ahşap döşeme kaplaması	97
Şekil 4.103 : Z07 numaralı tuvalet müdahale öncesi tavan görünümü.....	98
Şekil 4.104 : Z04 numaralı hol müdahale öncesi tavan görünümü	99
Şekil 4.105 : Z07 numaralı tuvalet müdahale sonrası tavan görünümü.....	99
Şekil 4.106 : Z01 numaralı giriş holünde yer alan ahşap merdiven kolu	100
Şekil 4.107 : 101 numaralı merdiven holünde yer alan merdiven kolu	100
Şekil 4.108 : 201 numaralı merdiven holüne ulaşan merdiven kolu	101
Şekil 4.109 : Güneybatı cephesinde yer alan mermer özgün merdiven.....	101
Şekil 4.110 : Bezemeli korkuluk babası	102
Şekil 4.111 : Güneybatı cephesinde yer alan betonarme merdiven.....	102
Şekil 4.112 : Betonarme merdiven parapet duvarı ve korkuluk ilişkisi.....	103
Şekil 4.113 : Yapının doğu köşesinden çatısına bir bakış	103
Şekil 4.114 : Yapının iki katlı ek kısmının çatısı.....	104
Şekil 4.115 : Yapının tek katlı ek kısmının çatısı	104
Şekil 4.116 : Yapının ana kapısı	105
Şekil 4.117 : Yapının bahçe kapısı	106
Şekil 4.118 : Kuzeydoğu cephesi demir kapı	106
Şekil 4.119 : Kuzeydoğu cephesi ek kısım ana kapısı.....	107
Şekil 4.120 : Güneybatı cephesi bahçe kapısı.....	107
Şekil 4.121 : Güneybatı cephesi ek kısım bahçe kapısı	108
Şekil 4.123 : Güneybatı cephesi ikinci kat kapısı	109
Şekil 4.124 : 103 numaralı arşiv odası özgün ahşap kapısı	110
Şekil 4.125 : 202 numaralı müdür odası özgün ahşap kapısı.....	110
Şekil 4.126 : 207 numaralı sınıfın özgün ahşap çift kanatlı kapısı	111
Şekil 4.127 : 101-102-108 mekanları arası özgün ahşap kapı kasaları.....	112
Şekil 4.128 : 204 numaralı öğretmen odası özgün olmayan ahşap kapı	113
Şekil 4.129 : 114 numaralı sınıf özgün olmayan ahşap kapı	113
Şekil 4.130 : 111 numaralı sınıf özgün olmayan ahşap kapı	114
Şekil 4.131 : Z07 numaralı tuvalet yenilenmiş kapısı	114
Şekil 4.132 : Z05 numaralı çok amaçlı salon yenilenmiş kapısı	115
Şekil 4.135 : Zemin kat güneybatı cephesi yenilenmemiş ahşap pencere	116
Şekil 4.136 : Z06 numaralı mekanın özgün olmayan pencereleri	117
Şekil 4.137 : Z07 numaralı tuvalet mekanını yenilenmiş pencereleri	117
Şekil 4.140 : 110 numaralı tuvalet mekanının pencereleri	118
Şekil 4.143 : İkinci kat kuzeybatı cephesi ahşap pencere örneği.....	119

Şekil 4.144 : İki katlı ek yapı kuzeybatı cephesi ahşap pencereleri	120
Şekil 4.145 : İki katlı ek yapı kuzeybatı cephesi alüminyum pencereleri	120
Şekil 4.146 : Tek katlı ek yapı güneybatı cephesi pencereleri	120
Şekil 4.147 : Z05 numaralı çok amaçlı salon güneybatı duvarında yer alan iç mekan yenilenmiş penceresi örneği.....	122
Şekil 4.148 : Z06 numaralı mekanın kuzeydoğu duvarında yer alan iç mekan penceresi örneği	122
Şekil 4.149 : 101 numaralı merdiven holünde yer alan iç mekan penceresi	123
Şekil 4.150 : Mermer söve ve profilli mermer düz atkı.....	125
Şekil 4.151 : Basamaklarda yer alan çiçek ve dairesel motifler	125
Şekil 4.152 : Birinci kat giriş kapısının yanında yer alan niş	126
Şekil 4.153 : 207 numaralı sınıf profilli özgün ahşap tavan silmesi.....	126
Şekil 4.154 : Özgün ahşap korkuluk dikmeleri	126
Şekil 4.155 : Z05 -Z09 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı.....	128
Şekil 4.156 : Z04-Z08 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı.....	128
Şekil 4.157 : 108 numaralı sınıf mekanı batı köşesinden 113 numaralı mekana dahil edilen kısım.....	129
Şekil 4.158 : 110-112 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı.....	129
Şekil 4.159 : 110- 113 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı.....	130
Şekil 4.160 : Yapıya eklenen bütün yapıların fotoğraf üzerinde işaretlenmiş hali..	130
Şekil 4.161 : Yapıya eklenen bütün yapıların hava fotoğrafı üzerinde işaretlenmiş hali (Url-8)	131
Şekil 4.162 : 107 numaralı koridorun kuzey köşesinde yer alan çatlak	132
Şekil 4.163 : 107 numaralı koridorun kuzey köşesinde yer alan çatlağın üst kata devamı.....	132
Şekil 4.164 : 207 numaralı mekanın kuzey köşesindeki çatlak.....	133
Şekil 4.165 : 207 numaralı mekanın kuzey köşesindeki çatlağın çatıya kadar devamı	133
Şekil 4.166 : Yapının ikinci kat kuzeybatı cephesindeki çatlaklar	134
Şekil 4.167 : İkinci kat kuzeybatı sövelerin iç yüzeylerinde yer alan çatlaklar	135
Şekil 4.168 : Yapının iki katlı ek kısmının orta kısmında yer alan çatlak.....	135
Şekil 4.169 : 207-206 numaralı sınıfların kuzeybatı cephelerinde doğramaların ahşapla kaplanmış kısımlarında çürüme	136
Şekil 4.170 : iç mekanda yer alan ahşap denizliklerde çürüme	136
Şekil 4.171 : Ahşap doğramalarda çürüme	137
Şekil 4.172 : Pencere altlarında yüzeyde boya dökülmeleri ve çatlaklar	137
Şekil 4.173 : Pencere altlarında nemden dolayı duvarda boya dökülmesi ve çürüme belirtileri.....	137
Şekil 4.174 : Soba borularının bağlandığı kısımlarda duvarda kirlenme ve boya dökülmeleri	138
Şekil 4.175 : 206 numaralı mekan batı köşesi nemden dolayı duvarda hasar ve yosunlanma	139
Şekil 4.176 : Mermer basamaklarda kopmalar	139
Şekil 5.1 : Okulun 20.yy başına ait bir fotoğrafı, (İstekli, 2005).....	143
Şekil 5.2 : Okulun 20.yy başına ait bir fotoğrafı, (Aya Dimitri Kilisesi Arşivi).....	143
Şekil 5.3 : 106 mekanı tavan silmesi	144
Şekil 5.4 : 105 mekanı tavan silmesi	144
Şekil 5.5 : 203 mekanı tavan silmesi	144

Şekil 5.6 : Okul ve bahçesini gösterir harita, Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	145
Şekil 5.7 : Okul binasının 3 ve 2 katlı kısımlarını gösterir harita, Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	146
Şekil 5.8 : Dolapdere-Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi I. Etap 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na göre Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu'nun bahçe (Url-7)	146
Şekil 5.9 : 20.yy başlarında (1910'lar olduğu düşünülüyor) güney cephesinde 3 katlı okul binasının görüldüğü fotoğraf, (Aya Dimitri Kilisesi Arşivi)	147
Şekil 5.10 : 20.yy başlarında (1910'lar olduğu düşünülüyor) kuzey batı cephesinde 2 katlı ek yapının görüldüğü fotoğraf, (Aya Dimitri Kilisesi Arşivi)	147
Şekil 5.11 : Okulun yapı sınırlarını ölçüleri ile gösteren harita, 1913-1914 Alman Mavileri, (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)	148
Şekil 5.12 : Tatavla'da evleri yananlardan birkaç aile, yangın yeri ve yangından mucize kabilinde kurtulan bir ev, İkdam Gazetesi 24.01.1929.....	149
Şekil 5.13 : Yangından kurtulan okul binasını gösteren bir fotoğraf, İkdam Gazetesi 24.01.1929.....	150
Şekil 5.14 : 1946 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)	150
Şekil 5.15 : 1950 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)	151
Şekil 5.16 : 1954 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)	152
Şekil 5.17 : Yemek odası kısmı inşa edilmeden önce bir fotoğraf (1959-1960) (Url-9)	153
Şekil 5.18 : Arkada yemek odası kısmının gözüktüğü bir fotoğraf (1960'dan sonra) (Url-10).....	153
Şekil 5.19 : 1960'lara ait bir fotoğraf (İstekli, 2005).....	153
Şekil 5.20 : 1966 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)	154
Şekil 5.21 : 1965-66 dönemine ait bir fotoğraf (Url-11)	154
Şekil 5.22 : 1970 yılına ait bir fotoğraf (Url-12)	154
Şekil 5.23 : Bahçenin batı köşesinde yapılmış çocuk parkı (Url-13)	156
Şekil 5.24 : Okul bahçe duvarının yükseltilmeden önceki hali (Url-14)	156
Şekil 5.25 : Safa Meydanı Sokak'tan bahçe duvarı katmanlaşması	156
Şekil 5.26 : Okulun bahçesinden duvarın katmanlaşması	157
Şekil 5.27 : Z05 numaralı çok amaçlı salon, temmuz 2014.....	157
Şekil 5.28 : Z01 giriş.....	158
Şekil 5.29 : Z07 tuvalet.....	158
Şekil 5.30 : Zemin kat dönem analiz planı	159
Şekil 5.31 : Birinci kat dönem analiz planı.....	160
Şekil 5.32 : İkinci kat dönem analiz planı	161
Şekil 6.1 : 26 Ekim 2014 tarihinde gerçekleşen buluşma.....	165
Şekil 6.2 : Temsili diploma töreni	165
Şekil 6.3 : Eski öğrencilerle temsili ders işlenmesi	165
Şekil 6.4 : Çocuklar için düzenlenen etkinlik için Yunanistan'dan gelen gönüllü öğretmenler.....	167
Şekil 6.5 : Çocuklar için düzenlenen etkinlik	167
Şekil 6.6 : Etkinlik sonrası çocukların bahçede oyun oynaması.....	167

Şekil A.1 : 1193 ada, 5 numaralı parsel için çaplı tasarruf vesikası.....	183
Şekil A.2 : 1193 ada, 4 numaralı parsel için çaplı tasarruf vesikası.....	183
Şekil A.3 : Vaziyet planı.....	184
Şekil A.4 : Zemin kat planı.....	184
Şekil A.5 : Birinci kat planı.....	185
Şekil A.6 : İkinci kat planı.....	185
Şekil A.7 : Güneydoğu cephesi.....	186
Şekil A.4 : Kuzeydoğu cephesi.....	186
Şekil B.1 : Rölöve; Vaziyet planı ve Silüetler.....	187
Şekil B.2 : Rölöve; Vaziyet planı.....	188
Şekil B.3 : Rölöve; Zemin kat planı (ölçülü).....	189
Şekil B.4 : Rölöve; Birinci kat planı (ölçülü).....	190
Şekil B.5 : Rölöve; İkinci kat planı (ölçülü).....	191
Şekil B.6 : Rölöve; Çatı planı.....	192
Şekil B.7 : Rölöve; Zemin kat döşeme planı.....	193
Şekil B.8 : Rölöve; Birinci kat döşeme planı.....	194
Şekil B.9 : Rölöve; İkinci kat döşeme planı.....	195
Şekil B.10 : Rölöve; Zemin kat tavan planı.....	196
Şekil B.11 : Rölöve; Birinci kat tavan planı.....	197
Şekil B.12 : Rölöve; İkinci kat tavan planı.....	198
Şekil B.13 : Rölöve; Kesit 1-1.....	199
Şekil B.14 : Rölöve; Kesit 2-2.....	200
Şekil B.15 : Rölöve; Kesit 3-3.....	201
Şekil B.16 : Rölöve; Kesit 4-4.....	202
Şekil B.17 : Rölöve; Kesit 5-5.....	203
Şekil B.18 : Rölöve; Kesit 6-6.....	204
Şekil B.19 : Rölöve; Kesit 7-7.....	205
Şekil B.20 : Rölöve; Güneydoğu cephesi.....	206
Şekil B.21 : Rölöve; Güneybatı cephesi.....	207
Şekil B.22 : Rölöve; Kuzeybatı cephesi.....	208
Şekil B.23 : Rölöve; Kuzeydoğu cephesi.....	209
Şekil B.24 : Rölöve; Kapı detayı (Detay K1).....	210
Şekil B.25 : Rölöve; Pencere detayı (Detay P1).....	211
Şekil B.26 : Rölöve; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat planları malzeme analizi.....	212
Şekil B.27 : Rölöve; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat tavan planları malzeme analizi.....	213
Şekil B.28 : Rölöve; Kesit 2-2, Kesit 4-4, Kesit 5-5 malzeme analizi.....	214
Şekil B.29 : Rölöve; Güneydoğu cephesi, Güneybatı cephesi malzeme analizi.....	215
Şekil B.30 : Rölöve; Kuzeybatı cephesi, Kuzeydoğu cephesi malzeme analizi.....	216
Şekil B.31 : Rölöve; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat planları hasar analizi.....	217
Şekil B.32 : Rölöve; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat tavan planları hasar analizi.....	218
Şekil B.33 : Rölöve; Kesit 1-1, Kesit 2-2, Kesit 7-7- hasar analizi.....	219
Şekil B.34 : Rölöve; Kesit 3-3, Kesit 4-4, Kesit 5-5, Kesit 6-6 hasar analizi.....	220
Şekil B.35 : Rölöve; Güneydoğu cephesi, Güneybatı cephesi hasar analizi.....	221
Şekil B.36 : Rölöve; Kuzeybatı cephesi, Kuzeydoğu cephesi hasar analizi.....	222
Şekil B.37 : Restitüsyon; Zemin kat planı ve Birinci kat planı (Yapının ilk yapıldığı hali – 1887).....	223
Şekil B.38 : Restitüsyon; İkinci kat planı ve Çatı planı (Yapının ilk yapıldığı hali – 1887).....	224
Şekil B.39 : Restitüsyon; Vaziyet planı (1929 Yangını öncesi).....	225

Şekil B.40 : Restitüsyon; Zemin kat planı ve Birinci kat planı (1929 Yangını öncesi)	226
Şekil B.41 : Restitüsyon; İkinci kat planı ve Çatı planı (1929 Yangını öncesi)	227
Şekil B.42 : Restitüsyon; Kesit 1-1 ve Kesit 2-2 (1929 Yangını öncesi)	228
Şekil B.43 : Restitüsyon; Güneydoğu cephesi ve Güneybatı cephesi (1929 Yangını öncesi)	229
Şekil B.44 : Restitüsyon; Kuzeybatı cephesi ve Kuzeydoğu cephesi (1929 Yangını öncesi)	230
Şekil B.45 : Restorasyon; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat planları restorasyon müdahaleleri	231
Şekil B.46 : Restorasyon; Zemin kat, Birinci kat, İkinci kat tavan planları restorasyon müdahaleleri	232
Şekil B.47 : Restorasyon; Kesit 1-1, Kesit 2-2, Kesit 7-7 restorasyon müdahaleleri	233
Şekil B.48 : Restorasyon; Kesit 3-3, Kesit 4-4, Kesit 5-5, Kesit 6-6 restorasyon müdahaleleri	234
Şekil B.49 : Restorasyon; Güneydoğu cephesi, Güneybatı cephesi restorasyon müdahaleleri	235
Şekil B.50 : Restorasyon; Kuzeybatı cephesi, Kuzeydoğu cephesi restorasyon müdahaleleri	236
Şekil B.51 : Restorasyon; Vaziyet planı	237
Şekil B.52 : Restorasyon; Zemin kat planı	238
Şekil B.53 : Restorasyon; Birinci kat planı	239
Şekil B.54 : Restorasyon; İkinci kat planı	240
Şekil B.55 : Restorasyon; Çatı planı	241
Şekil B.56 : Restorasyon; Kesit 1-1	242
Şekil B.57 : Restorasyon; Kesit 2-2	243
Şekil B.58 : Restorasyon; Kesit 3-3	244
Şekil B.59 : Restorasyon; Güneydoğu cephesi	245
Şekil B.60 : Restorasyon; Güneybatı cephesi	246
Şekil B.61 : Restorasyon; Kuzeybatı cephesi	247
Şekil B.62 : Restorasyon; Kuzeydoğu cephesi	248

KURTULUŞ RUM İLKOKULU RESTORASYON PROJESİ

ÖZET

Tatavla (Kurtuluş) semti ilk yerleşiminden itibaren bir Rum yerleşkesi olmuştur. 19. Yy boyunca toplumsal düzendeki gelişmeler bu semtin gelişiminde de önemli rol oynamıştır. Nüfusun da artmasıyla bölgede hızlı bir inşa süreci başlamıştır. Eğitim ihtiyacının artmasıyla bölgede ‘Tatavla Merkez Mektebi’ bugünkü adıyla ‘Kurtuluş Rum İlkokulu’ yapılmıştır.

Kurtuluş Rum İlkokulu, okul yapısı ve bahçesi ile birlikte; 1193 ada, 3-4-5-6-8 numaralı parsellerde yer almaktadır. Parselin güneydoğusunda Safa Meydanı Sokak üzerinden yapının ana girişi, kuzeydoğusunda ise Ateşböceği Sokak’tan ikincil giriş yer alır. Okulun kuzeydoğusunda geniş bir parselde bahçesi ve yönetim yapılarıyla Aya Dimitri Kilisesi yer almaktadır.

Kurtuluş Rum İlkokulu’nun bahçe kapısı üzerinde 1886 tarihinin yer alması ve Hristodulu’nun okulun bu tarihte inşa edilmeye başlandığını belirtmesi yapının bu tarihte inşa edilmeye başlandığı kabulüne yol açar. Fakat yapılan araştırmalarla burada daha önceden bir yapının yer almış olması ve yapının buna göre şekillenmiş olması ihtimali göze çarpmıştır. Netleştirilemeyen bu görüş çalışmada bir olasılık olarak belirtilmiştir. Üç katlı, ahşap döşemeli kargir bir yapı olan okul bezemesiz bir yapı olup Neoklasik özellikler taşımaktadır. Okulda eğitim 1887 yılında başlamış ve 2003 senesine kadar devam etmiştir. Bu süreç içerisinde işlev değişikliğine uğramayan yapı, 2003 senesine kadar okul olma özelliğini korumuştur. Çok kapsamlı olmasa da bazı müdahaleler görmüş olan özgün yapıya 1954 ve 1962 senelerinde kuzeybatı cephesine bitişik olacak şekilde ek yapılar eklenmiştir. Günümüzde ek yapılarıyla birlikte hala ayakta olan yapı, 2003 senesinde son mezunlarını vererek okul işlevini tamamlamıştır. O zamandan beri kullanılmayan yapı ait olduğu Aya Dimitri Vakfı’nın girişimleriyle tekrar kullanılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır.

Tezin ikinci bölümünde tez konusu yapının yer aldığı Tatavla (Kurtuluş) semtinin İstanbul içindeki konumu, tarihsel gelişiminden ve 1929 yılında semtte çıkan büyük yangından bahsedilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde 19.yy boyunca gerçekleşen toplumsal değişimlerden ve bunların azınlıklar üzerindeki etkilerinden bahsedilmiştir. Bu durumun yansıması olarak azınlık toplumların eğitim sistemlerindeki değişimlerden bahsedilmiş ve Tatavla (Kurtuluş) bölgesindeki Rum azınlık okullarına değinilmiştir.

Tezin dördüncü, beşinci ve altıncı bölümlerinde yapının mimari özellikleri ve sırasıyla günümüzdeki durumu, kuruluşundan bugüne kadar geçirmiş olduğu değişimler anlatılarak bu önemli kültür varlığının yeniden işlevlendirilmesi için restorasyon projeleri hazırlanmıştır.

RESTORATION PROJECT OF KURTULUŞ GREEK PRIMARY SCHOOL

SUMMARY

İstanbul has been home to different cultures, religions and languages throughout the history. Kurtuluş (Tatavla) has been a Greek quarter from the beginning of its first settlement in the 16th century. The subject of this study, Kurtuluş Greek Primary School, its annexes and garden are located in İstanbul-Beyoğlu, Hacıahmet neighbourhood on the Safa Meydanı and Ateş Böceği Street, 1193 Block, 3-4-5-6-8 Parcels. The school is situated at the intersection parcel of Safa Meydanı Street and Ateşböceği Street. There are two storey and one store annexes on the northwest side of the original school building. This multiple building system is surrounded by a garden from the southwest direction. Hagios Dimitrios Church, opposite to the school, is one of the most important buildings of Kurtuluş quarter. 1886 is written at the entrance of the school, referring to construction date of the structure. The surveyed site is located in the centre of Kurtuluş, where today is called ‘Kurtuluş Son Durak’.

Undertaking a detailed survey of this late 19th century construction site constitutes great importance for the documentation of minority buildings in İstanbul and generating a reliable archive for the next generations.

In the second section, history of the Kurtuluş quarter is explained based on several resources. ‘Tatavla tarihi’ which was published in 1913 is the oldest written resource that is used in the thesis. It was written by Mellisinos Hristodulu, the Bishop of Pamphylia. This book was republished in 2013 by İstos Publications both in Turkish and Greek which is also the version used in this thesis. Orhan Türker’s ‘Osmanlı İstanbul’undan Bir Köşe: Tatavla’ and Burhan Yentürk’s ‘Ne Lazım Tatavla’da Bakkal Dükkanı’ are also the other main sources of information about ‘Tatavla’.

In the third section, social improvements in the 19th century Ottoman Empire are summarized with emphasis on the reflections of these changes on minorities. As the thesis is about a minority school which was built at the end of 19th century, a research has been done about the improvements in educational life of the minorities in that century. At that point H. Ertuğrul’s ‘Azınlık ve Yabancı Okullarının Türk Toplumuna Etkisi’ and H. Vahapoğlu’s ‘Osmanlı’dan günümüze Azınlık ve Yabancı Okulları’ are used as main sources. As there are sufficient research about the minority schools in İstanbul, this thesis only focuses on schools which are located in Kurtuluş quarter.

In the fourth section, existing position of the building is explained. The photographs used in the section belong to the author of the thesis. Sketches of the plans, sections and facades have been drawn before the documentation of the site. Then the building

has been measured by using total station with the help of topography engineers. As a result of this process, 1/50 scale plans, sections and facades were created. Additionally, material and damage analysis are shown on survey drawings.

In the fifth section, to understand the different periods of the building, a chronological research has been done. Early 20th century photographs, maps from Ottoman Archives and 1925 Pervititch maps are used as documents to identify the early periods of the building. The most important source of the first period is the photograph which was published in #Tarih periodical with the title of “Tatavla Fire”. Furthermore, the air photographs from 1946,1950,1954 and 1966 which are derived from the General Command of Mapping have guided to define restitution periods. İstekli (2015) is taken as a fundamental source for the definition of the second period. The author himself was a former student (1946-52) and a principal (1979-95) of the Kurtuluş Greek Primary School. Also the facebook group of graduates of the school provides invaluable photographs for the survey some of which are presented in the fifth section.

In the sixth section of the thesis, the restoration project of this important cultural property has been prepared for reuse. The new function proposed in this thesis is an association which is to be founded by the ‘Hagios Dimitrios Foundation’ for both Greek and Turkish people. At this stage, the opinion of the chairman of the Hagios Dimitrios Foundation is also taken. The association will have a multi-purpose hall and a cafeteria on the original ground floor side. The soupkitchen on the ground floor annex will keep serving free for the community in Kurtuluş. On the first floor, there will be management rooms for the association members. A classroom for the people who want to learn greek language and culture will also be on the first floor. The annex on the first floor is designed as a children’s playroom, where also an elevator can reach to the first floor. On the second floor there are two classrooms for multiple purpose and a classroom as a memory classroom which includes old furniture and school materials. There will also be a research room and a library that includes documents and sources about the Kurtuluş quarter, Greek schools and the Greek minority. There should be interventions to make the school suitable for its new purpose. They are shown on the survey drawings with hatches that are explained by legends. The interventions are examined under five headings: removal of annexes, cleaning, repairment, re-making/completion and consolidation.

As a result of this research, it is clear that Kurtuluş quarter still has its importance for the Greek people. To sustain its memory, it is important to keep this building alive and restore it for the future generations. It is also essential to have a survey with drawings of the building and the documentation of the history of the building to prepare a restoration project. This thesis sets light for coming projects about the Kurtuluş Greek Primary School building.

In accordance with the studies in the thesis, the needs of the building under today’s conditions are revealed and potential methodologies for the responses are researched. In this restoration project, the main strategy for developing proposals for the improvement of the building is to preserve the original part of the building and to provide the users better and suitable conditions for modern requirements. Besides, it is recommended to keep the structure of annexes and renovate the material of the construction elements so that they can be distinguished from the original part.

To sum up; the aim and the method of the research are clarified in the first section of the thesis, while the information on Kurtuluş quarter is included in the second part. In the third part, the education system of the minorities and the school buildings in Kurtuluş quarter are emphasized. In the fourth part, an analysis of the present condition is realized and the information on materials and deteriorations are documented. The fifth part includes a restitution project that is constituted in light of the corresponding findings while the required interventions are proposed in the next part. Finally, the outcome section includes a brief evaluation of the research.

1. GİRİŞ

1.1 Amaç

Tatavla şimdiki adıyla Kurtuluş semti, ilk yerleşiminden itibaren Rum halkının yaşadığı bir bölge olmuştur. Bu özelliğiyle azınlıkların yaşadığı diğer pek çok semtten farklılık göstermiştir. Rumlar İstanbul genelinde pek çok yerde yerleşmişler ve çeşitli yapılar inşa etmişlerdir. Dini yapıların yanı sıra 19. yy'da edindikleri ayrıcalıklarla kendi kuşaklarını yetiştirme amaçlı eğitim yapılarına ağırlık vermişlerdir. 20. yy'ın ortalarına doğru yaşanan gelişmeler farklı bir siyasi ortamı yanında getirmiş ve bu süreçten itibaren Rum nüfusunda azalma başlamıştır. Bu gelişmelerden sonra Rumların çoğunlukta olduğu Kurtuluş semti onlar için bir birleşme noktası olmuş, İstanbul'da kalan Rumların çoğu bu semte taşınmıştır. Bu sebeptendir ki diğer semtlerdeki pek çok okul öğrenci yoksunluğundan hızla kapanırken Kurtuluş Rum İlkokulu daha geç bir tarih olan 2003 senesine kadar mezun verebilmiştir.

Bu tez çalışması kapsamında, Kurtuluş semtinin tarihi gelişimi ve Rumlar'ın bu semtteki yaşamları araştırılmıştır. Bu bölgedeki günümüzde hala ayakta olan Rum okulları tespit edilmiştir. Bunların arasında semtin merkezinde ve korunmuş olan Kurtuluş Rum İlkokulu için tarihsel bir araştırma yapılmış ve bölgedeki Rum nüfusun yaşatılması için yapının yeniden kullanımına yönelik restorasyon projesi hazırlanması hedeflenmiştir.

1.2 Kapsam ve Yöntem

Tezin ikinci bölümünde Tatavla (Kurtuluş) semtinin tarihçesi ve günümüze kadar geçirdiği değişim süreci pek çok kaynaktan yararlanılarak anlatılmıştır. Bölge hakkında en eski tarihli yazılı kaynak Pamfilya Episkoposu Mellisinon Hristodulu'nun ilk olarak 1913'te yayınlanan 'Tatavla Tarihi' adlı eseridir. Bu eser 2013 yılında yeniden İstos Yayınları tarafından Türkçe ve Yunanca olarak basılmış ve tez kapsamında da bu kitaptan yararlanılmıştır. Ayrıca bölge ile ilgili pek çok alandaki araştırmalarını kitaplaştıran Orhan Türker'in 'Osmanlı İstanbul'undan Bir

Köşe: Tatavla' ve Burhan Yentürk'ün 'Ne Lazım Tatavla'da Bakkal Dükkanı' adlı kitaplarından faydalanılmıştır. Bu bölümde semtin ilk yerleşiminden itibaren orada bulunan, günümüzde Aya Dimitri Kilisesi olarak bilinen kilisenin tez kapsamında kullanılan kaynaklarda; 'Ayios Dimitrios', 'Hagios Demetrios' isimleriyle adlandırıldığı görülmüştür. Bu tanımlamalar kaynaklarda tanımlanan şekilde kullanılmış olup, hepsi Aya Dimitri Kilisesi'ni ifade etmektedir. Aynı şekilde 'Aya Athanasios' ismiyle belirtilen kilise günümüzde Aya Tanaş Kilisesi olarak anılmaktadır.

Tezin üçüncü bölümünde genel bir bakış açısıyla 19. yy'daki toplumsal gelişmeler incelenmiş ve bunların azınlıklar üzerindeki yansımaları özetlenmiştir. Bu dönemde azınlıkların eğitim alanındaki gelişmelerini detaylı olarak inceleyen H. Ertuğrul'un 'Azınlık ve Yabancı Okullarının Türk Toplumuna Etkisi' ve H. Vahapoğlu'nun 'Osmanlı'dan günümüze Azınlık ve Yabancı Okulları' adlı çalışmasından faydalanılmıştır. Aynı zamanda İstanbul'da azınlık okul yapıları ile ilgili iki adet tez çalışması da incelenmiştir. Birincisi Dilek Şaman'ın derleme niteliğinde bir çalışması olan '19.Yüzyıl, İstanbul'da Azınlık Okulları Mimarisi' başlıklı yüksek lisans tezi, ikincisi de Pınar Erkan'ın 'Tanzimat'tan Cumhuriyete Galata-Şişli Güzargahındaki Gayrimüslim Cemaat Okulları' başlıklı doktora tezidir. Azınlık okulları ile ilgili söz konusu kapsamlı çalışmaların varlığından dolayı, bu bölümde Kurtuluş semtindeki tez konusu olan Kurtuluş Rum İlkokulu'ndan ve diğer Rum azınlık okullarından bahsedilmiştir.

Tezin dördüncü bölümünde ise Kurtuluş Rum İlkokulu'nun mevcut durumu anlatılmıştır. Bu bölümün yazılı anlatımında kullanılan fotoğraflar tezin yazarına aittir. Okulun mevcut durumu belgelenirken, önce yapının plan, kesit, cephe ve detaylarını içeren krokiler hazırlanmıştır. Yapının rölövesi alınırken total station aleti ile profesyonel harita mühendislerinden yardım alınmıştır, poligon noktaları belirlenerek önce yapının cepheleri, ardından iç mekanına geçiş yapılmıştır. Sırasıyla zemin kat, birinci kat ve ikinci katta belirlenen poligon noktalarıyla ölçümler tamamlanmıştır. Aletin birbirine yakın çok sayıda poligon noktasına taşınması, ölçümde sapmalara neden olacağı için bazı mekanlar geleneksel üçgenleme yöntemi ile ölçülerek total station verilerine bağlanmıştır. Yapıda özgün olduğu düşünülen kapı ve pencere detaylarından örnekler geleneksel yöntemlerle ölçülerek belgelenmiştir. Tüm bu ölçümlerin sonucu olarak 1/200 ölçekli vaziyet planı, 1/50

ölçekli planlar, kesitler ve görünüşler hazırlanmıştır. Bunlara ek olarak yapıda kullanılan malzemeleri gösteren ve yapıdaki hasarları tespit etmek için iki ayrı analitik rölöve çalışması yapılmıştır. Uygun lejandlar belirlenerek renklendirme ve tarama yöntemleriyle rölöve üzerinden anlatımlar gerçekleştirilmiştir.

Tezin beşinci bölümünde ise restitüsyon projesine yönelik yapının dönemsel analizi aktarılmıştır. Bu bölümde 20.yy başı fotoğrafları, Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nden elde edilen haritalar, 1925 yılına ait Pervititch haritaları, Tarih dergisinde yayınlanan Tatavla yangını sonrası fotoğrafları, Harita Genel Komutanlığı Arşivinden elde edilen 1946,1950,1954 ve 1966 yılı hava fotoğrafları, Niko İstekli'nin 'Εκπαιδευτήρια Κοινότητας Ταταούλων - Όψεις της πνευματικής ακμής της Κωνσταντινουπολίτικης Ρωμοσύνης' adlı Yunanca kitabı ve okuldan mezun kişilerin 'Αστική Σχολή Αγ.Δημητρίου ΤΑΤΑΟΥΛΩΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΗΣ' adlı facebook grubunda (Url-1) yer alan fotoğraflarından yararlanılmıştır.

Tezin altıncı bölümünde ise yapıya restorasyon kapsamında yapılacak müdahale önerileri yer almaktadır. Onarıma yönelik müdahaleler rölöve üzerinde farklı renk ve taramalar ile gösterilmiştir. Bunlar doğrultusunda yapı için restorasyon projesi hazırlanmıştır. Yeni işlev önerisine okulun ait olduğu Aya Dimitri Vakfı Başkanı'nın görüşleri de alınarak karar verilmiştir. İstanbul'da Rumların en çok ikamet ettiği bu bölge için yapının Rum nüfusun kullanacağı ve Rum kültür ve dilini yaşatmak için etkinlik ve kurslar düzenleyen bir dernek binası olması düşünülmüştür.

2. TATAVLA (KURTULUŞ) SEMTİ

2.1 Konum ve Tarihçesi

Günümüzde İstanbul'un Beyoğlu ve Şişli İlçeleri sınırları içinde yer alan Kurtuluş semtinin adı bir dönem Tatavla idi. Tatavla olarak adlandırılan semt Kasımpaşa, Dolapdere, Feriköy, Sinemköy semtleri ve mezarlıklarla çevrili bir bölgedir. Hristodulu'ya göre; Haliç kenarında uzanan Kasımpaşa semtinin yukarısında ve Beyoğlu'nun kuzeybatısına denk gelen geniş bir alanı kaplayan tepe boyunca yayılmıştır. Bu tepe İstanbul'un Avrupa yakasında deniz seviyesinden yaklaşık 85m yüksekte olup 'Tatavla Tepesi' diye de anılırdı (Yentürk, 2003). Semt kuzeyde Feriköy'e uzanır, güney ve batıda ise Dolapdere Caddesi ile çevrelenir, doğuda ise Feriköy Mezarlığı semtin sınırlarını oluşturur (Abacı, 1994).

Asıl Tatavla, aynı adı taşıyan tepe ile bunun Okmeydanı, Kasımpaşa ve Taksim yönlerindeki yamaçlarıdır. Tatavla'nın Taksim yönündeki eteklerinde bulunan Evangelistrias (Yenişehir-Dolapdere) semti, 19. Yüzyılın ortalarında Tatavla'nın çok kalabalıklaşması ile oluşmuş ve Tatavla ile birleşmiştir (Türker, 1998). Bu tanımlamalardan asıl Tatavla'nın günümüzde de var olan Aya Dimitri Kilisesi'nin konumu, tepenin en yüksek noktası ile birlikte tepenin eteklerine yayılmış daha amorf sokak düzenine sahip kısmı anlaşılmaktadır (Şekil 2.1).

Bölgede yerleşime başlangıç ise 16.yy'a tarihlenir. Tepenin üzerinde yer alan Ayios Athanasios isimli kilisenin etrafında 16.yy'dan itibaren yerleşim başlamıştır. Günümüzde hala sayıca çok Rum bulundurması ise Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566) döneminde Barbaros Hayreddin Paşa'nın Ege adaları, Akdeniz, İyonya Adaları ve Peloponez'den aldığı 10.000 kadar tutsağın bu bölgeye yerleştirilmesiyle başlar. Buna ek olarak Girit ve İyonya Adaları'ndan gelen ve Azapkapı Tersanesi'nde çalışan Yunanlı işçilerin de çoğunlukla burada ikamet etmesinden ve daha sonraları Piyale Paşa'nın Yunan adalarından getirdiği tutsakların da buraya yerleştirilmeleriyle açıklanabilir (Abacı, 1994).

Şekil 2.1 : Günümüz haritası üzerinde Tatavla semtinin gösterimi (Url-2)

Günümüzde Aya Dimitri adı ile hala ayakta olan kilisenin geçmişte isminin Ayios Athanasios olduğu ve yine bu tarihlerde adının değiştirildiği düşünülmektedir (Yentürk, 2003). Kilisenin varlığına ilişkin en eski tarihli bilgi ise 1576’da kiliseyi ziyaret eden Gerlach’a aittir. Anlatısında ‘Pera ve Galata sınırlarının dışında’ bir Ayios Dimitrios kilisesinden ve buradaki mümin kalabalığından bahseder. Gerlach, kilisenin bulunduğu semtin de bu azizin adıyla anıldığını kaydeder (Şekil 2.2).

17.yüzyıldan itibaren semtin isminin genel kullanımda ‘Tatavla’ olarak yerleştiği bilinmektedir. Jean de La Rocque’un 1760 tarihli haritasında bölgenin ‘Tatavula’ olarak adlandırıldığını görmekteyiz (Şekil 2.3). Tatavla kelimesinin kökeni Rumca ‘Stavli’, Türkçe’de de ‘Tavla’ yani ahır kelimesinden gelir. İstanbul’un Türkler tarafından fethinden önce boş olan bu alanda Bizanslılar döneminde Galata’ya yerleşmiş olan Cenevizliler’in ahır ve kuyularının olduğu sanılmaktadır (Hristodulu, 2013). Fetihden hemen sonra da Tatavla’dan Kağıthane’ye kadar uzanan geniş ve boş alan padişah atlarına otlak olarak seçilmiştir (Türker, 1998).

Kilisenin 1726 tarihli yazıtında temelden yeniden inşa edildiği belirtilmiştir (Şekil 2.4). Tatavla’da 18.yy’ın ortalarından itibaren başlayan gelişim nedeniyle kilisenin genişletilmesi söz konusu olmuştur (Hristodulu, 2013). Kurtuluş Hagios Demetrios Kilisesi, bazilikal plan tipindedir. Kilise, diğer bir kitabesine göre, 1798 yılında 7

Nisan ve 22 Mayıs tarihleri arasındaki dönemde yeniden yapılmıştır (Karaca, 2008). Bu bilgi Hristodulu'nun bahsettiği genişlemeyi doğrular niteliktedir.

Şekil 2.2 : 'St. Demetri' adıyla yerleşim yeri – Plan De Constantinople de Son Port Canal et Environs, Friedrich Leopold,1720 (Kubilay, 2010)

Yine bu yıllarda Eski Tavatla'nın tam ortasında yer alan meydanda, semtin su ihtiyacını karşılamak üzere Taksim su şebekesine bağlı III. Selim'in annesi Mihrişah Valide Sultan tarafından yaptırılan bir çeşme yer almaktadır (Şekil 2.5). Çeşmenin kitabesinden 1798-1799 yıllarında yaptırıldığı anlaşılmaktadır. O dönemde Çeşme Meydanı olarak adlandırılan bu yere günümüzde Safa Meydanı Sokağı denmektedir.

18.yy'ın sonlarına doğru, sayıları 20.000'i bulan Rumlar, Tavatla'ya Rum Ortodokslardan başka millet ve dine mensup kişilerin yerleşmelerinin engellenmesini istediler ve bununla ilgili olarak bir ferman çıkarttırmayı başardılar (Türker, 1998). Yabancıların Tavatla'ya girmeleri yasağı, Cumhuriyet döneminde çıkan büyük yangın sonrasında ve bölgeye Kurtuluş adının verilmesine değin sürmüştür.

Şekil 2.3 : Tatavula adıyla yerleşim yeri – A Plan of Constantinople Bosphorus, Jean de La Rocque, 1760 (Kubilay, 2010)

Şekil 2.4 : Aya Dimitri Kilisesi'nin 20.yy'ın başlarına ait olduğu düşünülen bir fotoğrafı (Hristodulu,2013)

Şekil 2.5 : Çeşmenin 20.yy'ın başlarına ait olduğu düşünülen bir fotoğrafı (Hristodulu, 2013)

2.2 19. yy'da Tatavla

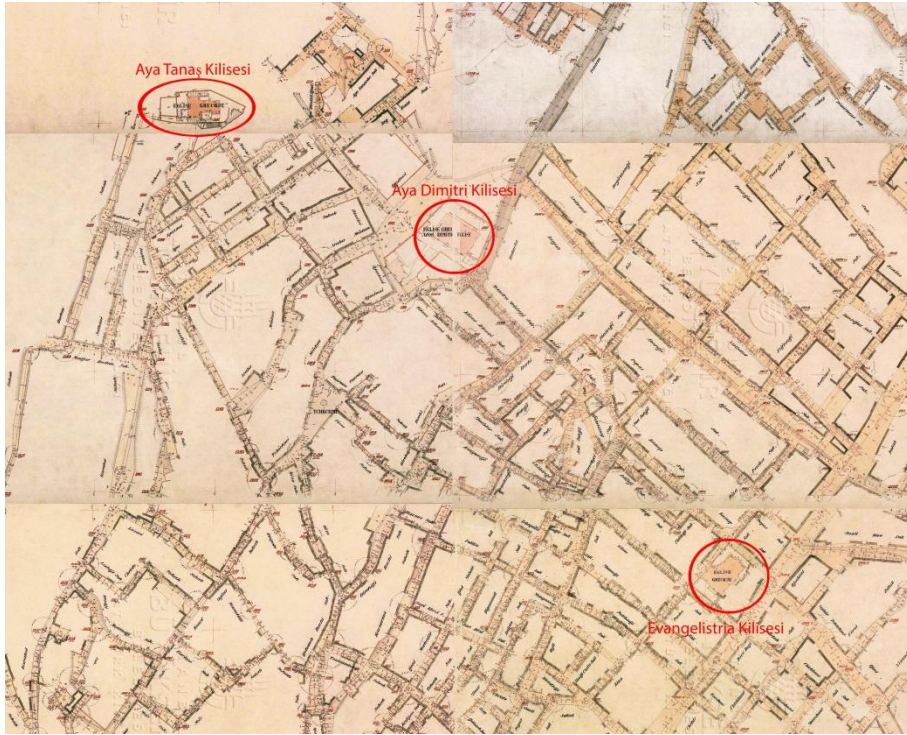
Zamanla yerleşim tepenin güney ve doğusundan Aya Dimitri Kilisesi'nin bulunduğu zirveye yayılmıştır (Şekil 2.6). 1835'lerden sonra ise, kilisenin batı ve kuzeyine doğru genişlemiştir. Artan nüfus ile 1855 yılında Aya Dimitri Kilisesi'nin kuzeybatısında Aya Tanaş Kilisesi'nin temelleri atılmıştır. İstanbul'da yapılan ilk kubbeli kilise olma özelliğini taşıyan yapı, o dönem Rumlar için öneminin ve hızla artan nüfusun da göstergesidir. Semtin kuzeyde genişlemesinin yanında Aya Dimitri Kilisesi'nin güneyine doğru Dolapdere'ye inen eğimli arazide de yapılaşmanın arttığı gözlemlenir. Bu bölgede oturan Rumların çabası ile 1877-1893 yılları arasında inşa edilen Evangelistria Kilisesi yapılmıştır (Şekil 2.7).

Bölgede çoğalan Rum nüfusu ve padişah fermanı ile bölgede sadece Rumlar'ın ikamet edebileceğinin ilanı üzerine 19.yy'da Tatavla bölgesi artık Rumlar için ayrılmış bir bölge özelliğindedir. 19.yy seyyahı de Amicis 1870'lerde Pangaltı eteğinden geçen kuru derenin karşısındaki tepede Rum Mahallesi olduğunu belirtmiştir.

19. yy'ın ortalarına kadar çok fakir bir Rum işçi mahallesi olan Tatavla, bu tarihlerden 20. yy'ın ilk çeyreğine kadar İstanbul'da Pera'dan sonra en kalabalık Rum topluluğunu barındırmıştır. Semtin 19.yy'ın ikinci yarısından 20.yy'ın başlarına kadar en canlı dönemini yaşadığı kabul edilir. Artık kiliseleri, ayazmaları, okulları, meyhaneleri, bağ ve bahçeleriyle diğer semtlerden ayrılan bir Rum yerleşkesidir (Türker, 1998).

Şekil 2.6: Aya Dimitri Kilisesi ve güneyindeki yerleşim alanı - Constantinople-Stamboul, Benjamin Rees Davies, 1840 (Kubilay, 2010)

Şekil 2.7 : Aya Dimitri, Aya Tanaş ve Evangelistria Kiliseleri –1913-1914 Alman Mavileri, (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

Bu parlayan dönemin arka planındaki etmenler çoğunlukla siyasi gelişmelere bağlıdır. 1839 yılında Tanzimat Fermanı ile başlayan modernleşme sürecini takiben 1856 yılında Islahat Fermanı'nın yayınlanması en büyük etkenlerdir.

Batılılaşma süreci içinde, İstanbul kentinin büyümesi ve geçirdiği mekânsal değişim kent içindeki nüfus dağılımından etkilenmiştir. Feriköy, Kurtuluş bölgesi ve civarı yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızla yeni bir yerleşim alanı olmuştur (Kaprol, 1999).

Bugünkü Taksim Gezisi yerinde olan gayrimüslim azınlığa ait mezarlıkların (Latin mezarlığı) Taksim'den Feriköy'e nakledilmesi ile Feriköy, Kurtuluş bölgesi, Pangaltı, Nişantaşı ve Şişli konut alanı içerisine girmiştir. Başlangıçta Beyoğlu'nun bir uzantısı biçiminde gelişen bölge, 20. yy'ın başından itibaren çok katlı yaşam biçimlerinin örneklerini sergilemektedir. (Kaprol, 1999).

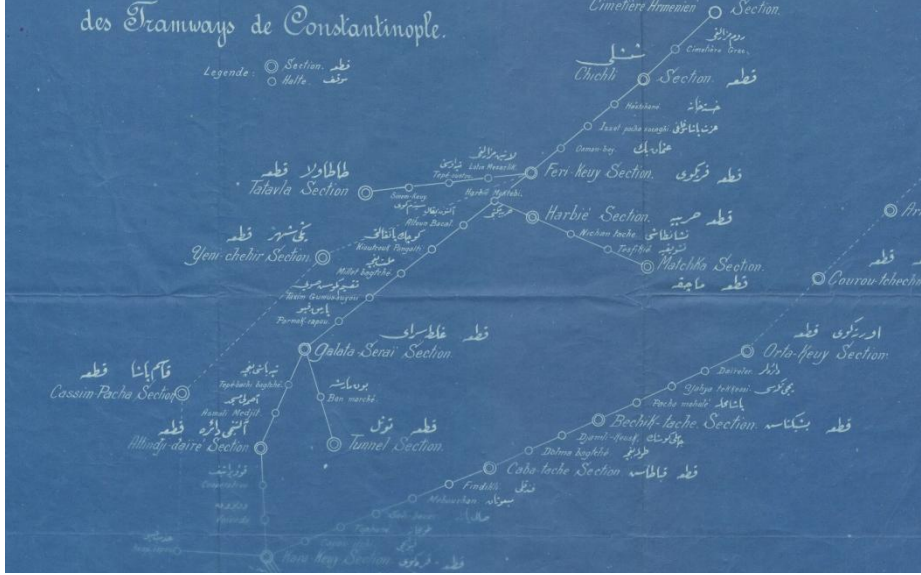
2.3 20. yy'da Tatavla ve 1929 Tatavla Yangını

20.yy'a kadar çoğunluğu ahşap olan evlerin, arazileriyle birlikte, sayıları üç bin civarındaydı. Genellikle iki ya da üç katlıydılar. 1911'de Tünel tarafından gelen tramvay hattı artık Tatavla Aya Dimitri Kilisesi'nin bahçe duvarına kadar ulaşmıştır (Şekil 2.8). Böylelikle Tatavla Caddesi hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Artık cadde üzerinde apartmanlar da inşa edilmeye başlanmıştır. Tüm bu gelişmelerin 20. yy'ın başında yapısal olarak net bir şekilde okunduğu söylenebilir (Şekil 2.9).

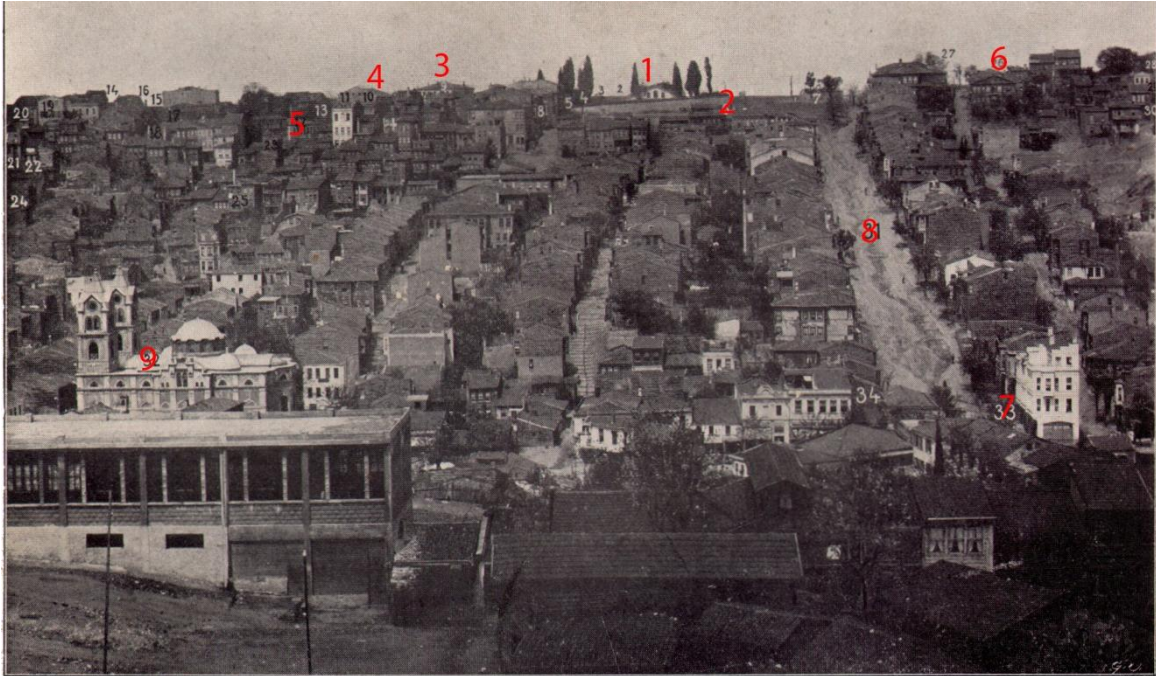
Tanzimat'ın ilanından başlayıp I.Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde, azınlıkların ve yabancıların nüfus oranlarında artış olması da bu ortamı yaratan etmenler arasındadır. Bu artışın nedeni olarak ise, Tanzimat'la yabancılara verilen ayrıcalıklar ve beraberinde Osmanlı topraklarındaki ticaret imkanlarını söylemek yanlış olmayacaktır (Kaprol, 1999).Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen sürede, her ne kadar I.Dünya Savaşı'nın olumsuz etkileri Tatavla'da hissedilmiş olsa da ardından gelen İstanbul'un işgal yılları Tatavla halkının kendini rahat hissettiği yıllar olmuştur.

Tatavla'nın İstanbul'lu Rumlar için bir önemli yeri de geleneksel olarak düzenlenen karnaval eğlenceleriydi. Galata ve Pera'da da benzerlerine rastlanan eğlencelerin, en meşhur ve ilgi göreni Tatavla'da meydana gelirdi. Aya Dimitri Kilisesi'nin önündeki meydana başlayan kalabalık eğlenceler, ilerleyen saatlerde tüm mahalleye yayılırdı(Şekil 2.10). Tatavla karnavalı 1. Dünya Savaşı'na kadar tüm canlılığıyla

devam etmiş işgal yıllarında da oldukça kalabalık katılımlara ev sahipliği yapmıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra da eski coşkusu ve katılımı olmasa da karnaval eğlenceleri düzenlenmiş ve II. Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür (Türker, 1998).

Şekil 2.8 : İstanbul tramvaylarının Karaköy-Bebek, Galata-Ermeni Mezarlığı, Azapkapı-Kasımpaşa-Tatavla güzergahının durak ve istasyonlarını gösteren plan, 1911 (BOA)

Şekil 2.9 : 1- Aya Dimitri Kilisesi, 2- Aya Dimitri Meydanı, 3- İlkokul, 4- Proodos (Terakki) Maarifperver Cemiyeti'nin lokali, 5- İraklis (Herkül) Jimnastik Cemiyeti, 6- Tatavla Caddesi, 7- Akarca Caddesi, 8-Dolapdere, 9- Evangelistria Kilisesi, 20.yy'ın başları, (ADKVA)

Şekil 2.10 : Tatra Karnavalı zamanı Aya Dimitri Kilisesi doğusundaki meydan
(Türker, 1998)

O dönemin yayınlarını inceleyen Türker, bu süreçte Fukaraperver Cemiyeti ve Heraklis Spor Kulübünün salonlarında düzenlenen pek çok balo, tiyatro, konferans ve etkinlikten bahsetmiştir. Aya Dimitri Kilisesi ve çevresi o dönem için adeta sosyal-kültürel bir merkez niteliği kazanmıştır. İşgal yıllarının ardından Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması ve Lozan Antlaşması (1923) ile yeni nüfus hareketlerine zemin hazırlanmıştır. Lozan Antlaşması ile kaldırılan kapitülasyonlar nedeniyle ticari amaçla ülkede bulunan yabancılar ülkelerine dönmüşlerdir (Kaprol, 1999). Lozan antlaşmasına göre İstanbul ve Adalar'da yaşayan Rum halkı zorunlu göçe tabii değildi. Buna rağmen Cumhuriyet'in ilanı ile İstanbul'dan göç edenler arasında varlıklı Rum ailelerin de bulunduğu bilinmektedir. Fakat Yunanistan'a göçen Rumların sıkıntı yaşamaları sebebiyle kısa zamanda göç oranı düşüşe geçmiş ve Tatra halkı yerlerinde kalmayı tercih etmişlerdir. 1927 yılında çıkarılan bir kanunla İstanbul'daki sokak ve caddelere Türkçe isimler verilirken Tatra'ya dokunulmamış ve semt sokakları eski Rumca isimlerini korumuşlardır. Ancak 1929 yılında meydana gelen ve Tatra'yı yok eden yangından sonra sadece sokakların adı değil semtin adı da değiştirilmiştir.

Çoğunluğu birbirine bitişik ahşap evlerden oluşan Tatavla'da sık sık yangın çıktığı çeşitli kaynaklarda belirtilmiştir. 21 Ocak 1929 akşamı çıkan yangın ise bunların en büyük çaplı ve Tatavla'ya en çok zarar verenlerinden biridir (Şekil 2.11). Cumhuriyet gazetesinin ertesi gün yayınladığı habere göre, 'yangın Ayatanaş Sokağı'nda Bakkal Yani'nin evinden çıkmıştır. İtfaiyenin bütün gayretlerine rağmen Kilise ve Mektep sokaklarına kadar gelmiş ve birçok yerlere atlamıştır. Tatavla Karakolu, Rum Hayırseverler Kulübü Binası, Rum mektebi, iki Kilise, Papazların ikamet ettikleri binalar da bu arada muhterik olmuştur.' (Yentürk, 2003).

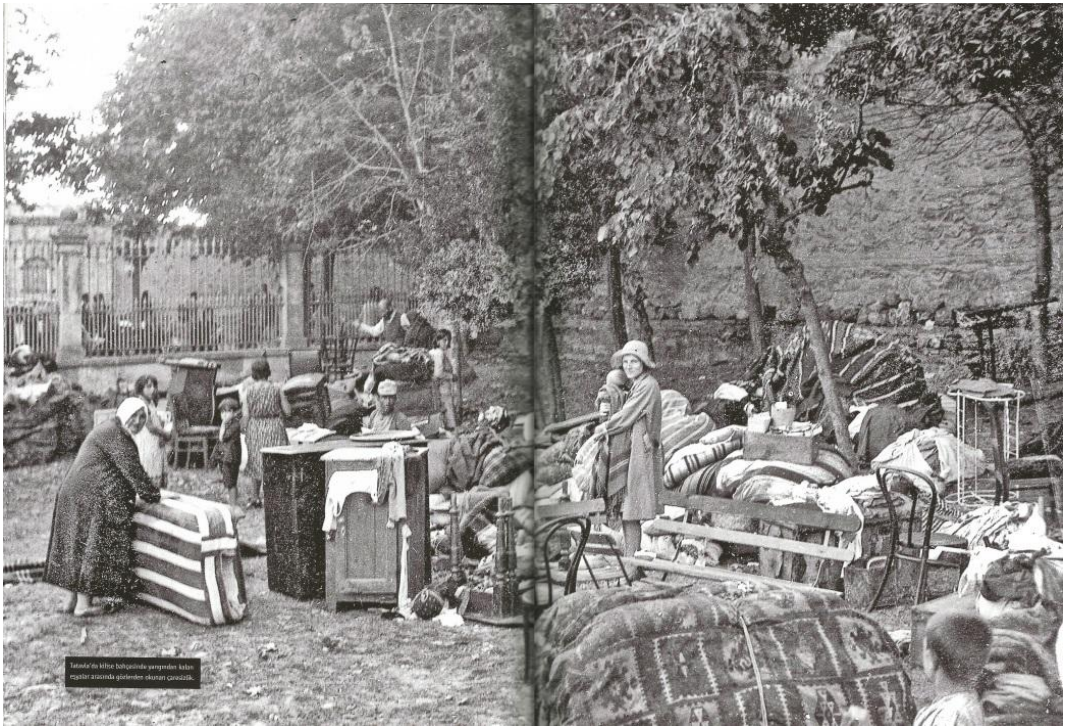
Yangın Yunan basınında da yer bulmuştur. Eleftheron Vima Gazetesi'nde 23 Ocak 1929 tarihinde yayınlanan haber şöyledir; 'Kısa bir süre içinde, Aya Athanasios Kilisesi civarındaki tüm evleri kül eden yangın, Tatavla'nın ortası sayılan Araba Meydanı'na ulaştı. Yangından 500 kadar evin kül olduğu zannediliyor. Tüm olumsuz koşullara rağmen, insanüstü bir çaba ile Aya Dimitri ve Aya Athanasios Kiliseleri ile Rum Okulu yangından kurtarıldı. Okulun arkasındaki binalarla, içinde bir tiyatro salonu da bulunan Fukaraperver Derneği binası yandı. Yangın Tatavla'nın eteklerindeki Evangelistrias Kilisesi'nin arkasına kadar uzanarak o yönü de kül etti.' (Türker, 1998). Yangından dolayı semtteki maduriyet oldukça büyüktür, yangından kurtulan eşyalarıyla insanların kilise bahçesine sığındığı görülmektedir (Şekil 2.12). Yangının söndürülmesinde geç kalınması ile ilgili Yunanistan gazetelerinde iddiaların çıkması üzerine milliyetçi Türk gazetelerinden cevaplar gecikmemiştir. Bu durumun yarattığı gergin ortam 2 ay süren tartışmalarla devam etmiştir. 2 ay sonunda 24 Mart 1929'da belediye aldığı kararla semtin adını 'Kurtuluş' olarak değiştirmiştir (#Tarih Dergisi, 08, s.110-111).

1946 yılına ait hava fotoğrafında ise, yer yer boş olan parseller dikkat çekmektedir. Bu fotoğraf yangının tahribatıyla semtin aldığı genel görünümün bir belgesi niteliğindedir. (Şekil 2.13)

Adının Kurtuluş olmasından 1950'lere kadar geçen dönemde yine büyük çoğunlukla Rumların yaşadığı semte diğer azınlık gruplardan taşınanların yanı sıra Türkler de yerleşmeye başlamıştır. Fener Rum Patrikhanesi'nin 1949 yılında kilise cemaatleri yoluyla yaptığı tahmini sayıma göre Kurtuluş'ta 300, eteklerindeki Dolapdere ve Yenişehir'de ise 1154 Rum ailesi yaşamaktaydı (Türker, 1998). Kaprol, 1950'lerde bu sayının tüm İstanbul genelinde 150.000 kişiye denk geldiğini belirtmiştir.

Şekil 2.11: 1929 yangınından sonra bir fotoğraf (*#Tarih Dergisi*, 08, s.110-111)

Şekil 2.12: 1929 yangınından sonra kilise bahçesine sığınmış semt sakinleri (Kahraman, 2015)

Şekil 2.13: 1946 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

6-7 Eylül 1955 olayları ise İstanbul'un her semtinde olduğu gibi, kalabalık bir Rum nüfusuna sahip Kurtuluş'ta da dehşet yaratmıştır. 1964 kararnamesi ile Türkiye'de yaşayan Yunan uyruklu Rumların sınır dışı edilmesi ve onlara akrabalık ve iş ilişkileri içinde bulunan Türk vatandaşı Rumların da Yunanistan'a göçe başlaması Kurtuluş'un Rum nüfusunu hızla azaltmıştır. 1970, 1980, 1990'lı yıllar Kurtuluş'un hızla büyük bir sosyal ve etnik değişime uğradığı dönemdir. Yerli halkın önemli bir bölümü yurtdışına göç ederken, yerlerini Anadolu'dan gelenler doldurmuştur (Türker, 1998). Irmak kendi yaşamından kesitler anlattığı kitabında 1970'li yılların Kurtuluş'u ile ilgili, babasının Sivas'tan çocuklarını okutmak için gelip yerleştiği Kurtuluş'ta bir apartmanda kapıcılık yaptığından, apartmanlarda oturanların Yahudi, Ermeni, Rum ve Türkler olduğundan, Anadolu'dan göç edenlerin ise genellikle Sivashlı Kürt ya da Erzincanlı Türk aileler olmasından bahseder. 1950'den sonra nüfus yapısında gerçekleşen hızlı değişim sonucu 2009 yılında Rum sayısının 6000-7000 civarında olduğu bilinmektedir. Bu nüfusun 1000-2000 kadarının adalarda ikamet etmekte olduğu ve 5000-6000 arası nüfusun ise kışın Feriköy, Kurtuluş, Nişantaşı, Şişli semtlerinde yaşadığı tespit edilmiştir (Kaprol, 1999).

Günümüzde İstanbul'da 2000 Rum'un yaşadığı biliniyor, bunların 500 tanesinin Kurtuluş ve çevresinde ikamet ettiği tahmin ediliyor. Bugün Kurtuluş'ta Türkler, Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, Kürtler ve Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelen göçmenlerin yanı sıra, Irak, İran, Suriye, Nijerya, Somali vb. ülkelerden gelen pek çok göçmen ve iltica edenler yaşamaktadır (Erin, 2014).

Günümüzde Kurtuluş'u değerlendirirken 19. yy semt tanımlarının dışında gerek etnik gerekse sosyal yapısı her zaman birbirine paralel ilerlemiş Feriköy semti bu alandan bağımsız düşünülemez. Her ne kadar 20. yy'ın ilk çeyreğinden itibaren Rumların sayısı azalsa ve Ermenilerin nüfusu çoğalmaya başlamış olsa da, Feriköy öteden beri Rumlar ve Ermenileri barındıran bir azınlık semti olarak adlandırılmıştır. Bu durumu Büyükkürkciyan şöyle açıklar; 'İstanbul'da semt isimleri her iki kilometrede bir değişir, Feriköy civarında ise bu 500 metreye kadar inmiştir. Köşeyi dönünce Feriköy, düz gidince Kurtuluş'tur. Aşağı inince Pangaltı, karşıya geçince Elmadağ'dır. Pangaltı, Kurtuluş ve Feriköy iç içe geçmiş 3 semttir.' Bu sebepten ki bu çalışma için Kurtuluş semti ve etkileşimde olduğu alan semt sınırları olarak tanımlanmıştır(Şekil 2.14). Çalışma bir Rum Okulu ile ilgili olduğu için bu sınır çizilirken bölgede günümüzde hala ayakta olan 3 Rum Okulu dikkate alınmıştır.

Şekil 2.14 :Kurtuluş semti sınırları (Url-2)

3. 19. YY'IN TOPLUMSAL ORTAMI ve RUM AZINLIK OKULLARI

Rum halkına karşı II. Mehmet zamanından başlayan hoşgörü, ardından gelen padişahlar zamanında da devam etmiştir. Patrikhane'nin de azınlık nüfusa öncülüğüyle dini kurumlara ek olarak bağımsız eğitim-öğretim kurumları açılmış ve geliştirilmiştir. Başlangıçta bu kurumlar kiliselere bağlı olarak açılmıştır. Bu sebeptendir ki günümüzde hala ayakta olan okullar, bulunduğu bölgenin kilisesinin yakınlarında inşa edilmiştir.

Yabancılar ve Azınlıklar, Tanzimat Fermanı'nın (1839) kendilerine tanıdığı özgürlüklerden yararlanarak eğitimde önemli mesafeler almışlardır. Bu bölümde bahsedilen azınlık okulları kavramını Osmanlı toplumunda yaşayan azınlıkların kendi cemaatlerine bağlı olarak açtıkları okullar olarak tanımlayabiliriz. Genellikle, kilise ve hahamhanelerin yanında açılan azınlık okulları, başlangıçta ilkokul seviyesindeki okullar daha sonra ise orta dereceli okullar olarak faaliyete geçmiştir. Bunlar arasında nadiren de olsa yüksek derecede okullar da kurulmuştur. Azınlıklara ait bütün okullar mensup olduğu cemaatler tarafından devletin hiçbir müdahalesi olmadan açılmış ve yönetilmiştir. Tanzimat Fermanının ilanından sonra 1840'dan itibaren yavaş yavaş artmaya başlayan azınlık okul sayısı 1860'larda oldukça büyük rakamlara ulaşmıştır. (Ertuğrul, 1998) Tüm bu gelişmeler üzerine Rumlar, 1844'te Heybeliada'da ilk cemaat okullarını açmışlardır.

Islahat Fermanı (1856) ise gayrimüslim uyruklulara, kendi dinlerine ve kültürlerine yönelik, ilk orta ve yüksek derecede okullar açma fırsatı vermiştir. Böylelikle; 1856'da Fener'de büyük bir okulu hizmete sokmuşlardır. Bu gelişmeler Rum azınlığa, İstanbul'da ve sayıca fazla olarak buldukları yerlerde ilk, orta ve lise düzeyinde okullar açma fırsatı sağlamıştır (Sakaoğlu, 1991). Islahat Fermanı'ndan sonra oldukça fazla sayıya ulaşan okulları kontrol altına almak için 1869'da çıkarılan Maarifi Umumiye Nizamnamesi'nin belirli bir ölçüde denetim getirmesiyle kontrolsüz yayılma kısmi olarak engellenebilmiştir (Ertuğrul, 1998). Bu Nizamname

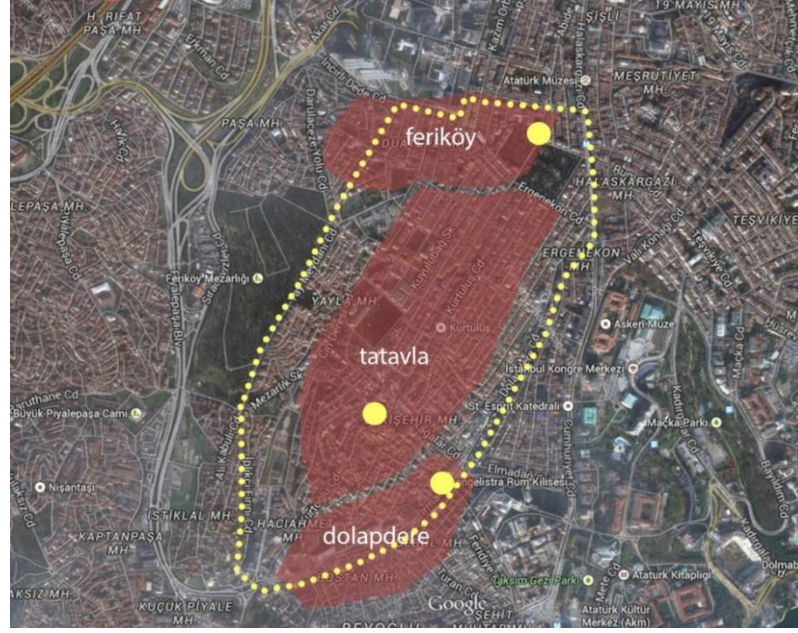
hükümleri ile Büyük Meclis-i Maarif oluşturulmuş, bu danışma ve denetleme organı Osmanlı Devleti'nin son günlerine kadar varlığını devam ettirmiştir. 1. Dünya Savaşı sonrasında ise azınlıkların genel olarak durumları 24 Temmuz 1923 tarihinde yapılan Lozan Antlaşması'nda geniş yer bulmuştur. Bu çalışma gereği sadece azınlıkların eğitim-öğretim kurumları ile ilgili kısımları özetlenmiştir. Bu antlaşmaya göre azınlıklar her türlü dini, sosyal ve hayır kurumları ile eğitim-öğretim kurumlarını kurmak, yönetmek ve denetlemek haklarına sahip olacaklardır. Fakat bu kurumların giderlerini kendilerinin karşılaması şartı getirilmiştir. Bir başka önemli husus ise eğitim dili konusunda olmuştur. Türk hükümeti azınlıkların önemli bir oranda oturmakta olduğu il ve ilçelerdeki ilkokullarda ana dillerinde öğrenimde bulunmalarını sağlayacak, buna karşılık okul yönetimleri söz konusu okullarda Türkçe öğreniminin de zorunlu olarak verilmesine yönelik düzenlemeler yapacaktır (Vahapoğlu, 1990). Yapılan bu antlaşmalar akabinde Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi olarak ilanından sonra 6 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Rum okulları Maarif Vekaleti'ne bağlanmıştır (Yentürk, 2003).

Tanzimat Dönemi ile başlayan bu reformlar dönemin kentleşmesinde ve mimarisinde de farklılık yaratmaya başlamıştır. Batı modellerinden uyarlanan yöntem ve özelliklerin yardımı ile şehrin imajı artık daha kozmopolit bir hal almıştır. Bunun Rum okullarındaki yansıması Neo-Klasik üslupta inşa edilen yapılar olmuştur. Zoğrafyon Lisesi, Zapyon Okulu, Maraşlı İlkokulu ve Galata Okulu bunun en bilinen örneklerindedir. Colonas'a (1999) göre; 'Neo-Klasik yaklaşımın Çağdaş Rum mimarisini ve toplumunun metropolis ile kurduğu ideolojik bağı yansıttığı düşünülebilir.' Tüm bu gelişmeler Tatavla semtinde de yapısal olarak okul inşalarıyla kendini göstermiştir. Önemli çapta Rum kökenli nüfusa sahip semtte 19. yy'ın ortalarına kadar okul olarak inşa edilmiş bir yapı izine rastlanmamış olsa da, cemaatin ileri gelenleri konaklarında eğitim-öğretim veren düzenler olduğu kaynaklarda belirtilmektedir.

3.1 Tatavla (Kurtuluş) ve Çevresindeki Rum Okulları

Yukarıda (Bir önceki bölümde Tatavla olarak) tariflediğimiz alan içinde 3 tane ana merkez noktası öne çıkmaktadır. Bu noktalarda bir inceleme yapacak olursak; geçmişten günümüze birçok okulu barındıran Tatavla genelinde günümüzde sadece 3 adet Rum okulundan bahsedebiliriz (Şekil 3.1). Bunlar; en son eğitim verdikleri

zamanda Milli Eğitim Bakanlığı'na kayıtlı olan isimleriyle Özel Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu, Özel Feriköy Rum İlköğretim Okulu ve Özel Yenişehir Rum İlköğretim Okulu'dur. Bunlardan hiç biri günümüzde eğitim-öğretime devam etmemektedir. Tez konusu olan Kurtuluş Rum İlkokulu'ndan bahsetmeden önce sırasıyla bu merkezlerdeki okulların tarihsel gelişimini inceleyelim.

Şekil 3.1 : Günümüzde var olan Rum Okullarının haritada gösterimi (Url-2)

3.1.1 Yenişehir Rum İlkokulu (Evangelistria Rum Okulu)

19yy'a gelirken Tatavla tepelerinde Rum nüfusun artışıyla semtin tepenin altlarına, bugünkü Dolapdere semtine doğru genişlediği bilinmektedir. 1854 yılında bu bölgede açılan 4 dersaneli bir erkek okulu ve daha sonra 1895 yılında açılan yine 4 dersaneli bir kız okulu bulunmaktaydı (Hristodulu, 2013). Bu bölgenin daha çok fakir ve çok çocuklu ailelerden oluştuğu bilinmekteydi. Türker'in Tatavla'daki okulları ve öğrenci sayılarını belirttiği kısımda 1882-1883 ders yılında Evangelistria İlkokulu'nun 160 öğrenci ile var olduğu görülmektedir. 1877'de inşasına başlanıp 1893'te açılan Evangelistria Kilisesi yakınlarında bulunan okulun o dönemlerde kilisenin ismiyle anıldığı anlaşılmaktadır. 1902 yılında ise Tatavla genelinde 2 kız ve 2 erkek okulundan bahsedilmektedir. Bunlardan 1 kız ve 1 erkek okulunun Evangelistria Okulları olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. 1911-1912 ders yılında ise Evangelistria Kız ve Erkek Okulları'nın toplam 450'ye yakın öğrencisiyle eğitim-öğretim yaptığı bilinmektedir. Bundan sonraki yıllardaki varlığını ise Şaman'ın da belirttiği gibi 1927-1928 yılı Özel Okullar yılığında Yenişehir Erkek

İlkokulu ve Yenişehir Kız İlkokulu adıyla var olmasından anlamaktayız. 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun yayınlanmasıyla girilen süreç kiliselerden ayrılıp Maarif Vekaleti'ne bağlanan okulların isimlerinde de yansımaları bulmuştur ve artık çoğunlukla bulunduğu mahalle ya da semtin adını almışlardır. 1964 yılı Özel Okullar Yıllığı'nda ise bu iki okulun birleşerek Yenişehir Rum İlkokulu adı altında karma bir okula dönüştürülmüş olduğu görülmektedir. Günümüzde Beyoğlu İlçesi Yenişehir Mahallesi'nde Evangelistria Kilisesi karşısında bulunan Yenişehir Rum İlkokulu'nun yıllıklarda da belirtilen okul olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 3.2, 3.3). Şaman'ın da 1987 yılında yaptığı çalışmada kapalı olarak belirttiği okulun 1980 yılında eğitim-öğretime son verdiği bilinmektedir. Görsel kaynaklarda okulu gösteren en eski tarihli veri ise 1925 tarihli Pervititch haritaları olmuştur. Rıza Paşa Sokak ve Kilise Sokağı'nın kesişiminde Evangelistria Kilisesi karşısında yer alan köşe parselde görülen Rum Okulu'nun bu okul olduğu görülmektedir (Şekil 3.4).

Şekil 3.2 : Yenişehir Rum İlkokulu kapısı

Şekil 3.3 : Yenişehir Rum İlkokulu

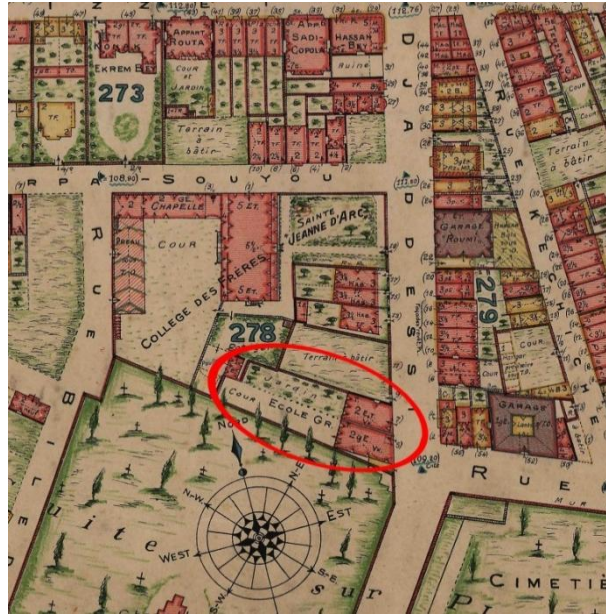

Şekil 3.4 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

3.1.2 Feriköy Rum İlkokulu

Feriköy, Tatavla semtinin kuzeyde gelişerek ulaştığı bölgenin ismidir. Tatavla gibi Rum nüfusuyla dikkat çeken semt buna ek olarak Ermeni azınlığının da ikamet bölgesiydi. Bu çalışma kapsamında bu semtler birbirleriyle etkileşimde olduğu için hepsi aynı bölgenin okulları arasında değerlendirilmiştir. Okulun ilk inşa edildiği tarihi ve inşa edildiği yeri bulmaya çalışmak ise günümüzde pek kolay gözükmemektedir. Fakat Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde yapılan araştırmalar sonucu 1893'den başlayarak 1900 yılına kadar olan sürede 'Feriköy Tatavla'da Kasım Paşa Caddesi'nde yaptırılacak olan Rum mektebi' tanımlamasıyla bir takım kayıtların varlığı gözlenmiştir. Bahsedilen Kasımpaşa Caddesi günümüzde Bozkurt Caddesi ve devamında Abide-i Hürriyet Caddesi olarak devam eden caddedir. 1925 Pervititch haritalarında Tatavla tarafından gelen Kasımpaşa Caddesi'nin adının devamında Kağıthane Caddesi'ne dönüştüğü yerde Protestan Mezarlığı'nın bitişiğinde Rum okulu binası olduğu görülmektedir (Şekil 3.5). Kayıtlarda yapılması için çeşitli yazışmaların bulunduğu hatta 1895-96 tarihli 'Kurtuluş Kasımpaşa Caddesi üzerindeki Rum mektebi için satılan arsanın planı' ibareli bir planın varlığına ulaşılmıştır. Tüm bunlara bakıldığında yapım tarihi tam olarak kesinleşmese de 20. yy'ın başında burada bir Rum mektebinin varlığı kesindir. Yenişehir'de olduğu gibi 1928 Özel Okular Yılığında Feriköy'de de kız ve erkek olmak üzere 2 adet Rum Okulu gözükmemektedir (Şekil 3.6). Pervititch haritasında yanyana 2 adet 2 katlı yapı Rum okulu olarak gösterilmektedir. Birinin kız birinin erkek olma olasılığı yüksektir. 1932 yılında birleştirilen okullar, 1953 yılında

yıkılıp, yerine betonarme bir bina inşa edilerek yeni yapısına aktarılmıştır (Erkan, 2009). 1950'lerde yapılan betonarme yapıdan sonraki zamana denk gelen 1964 yıllığında ise Feriköy Rum İlkokulu olarak tek bir okul görmekteyiz. Her geçen gün azalan öğrenci sayısı ise 1989-1990 öğretim yılında sadece 10 kişidir (Büyükkarcı, 2003). 2003 yılında faaliyetini durduran okul 2009 yılında 11. İstanbul Bienali kapsamında sergi mekanı olarak kullanılmıştır (Şekil 3.7). 1953'te yapılan betonarme yapı Feriköy Rum Ortodoks Vakfı Başkanı Kosta Sandalcidis'in 01 Kasım 2014 tarihinde RUMVADER Üyeleri ve Rum Vakıf Yöneticileri buluşmasında da belirttiği gibi Özel İtalyan Koleji'ne kiralanmıştır (Url-3). Günümüzde yapı kat eklemeleri ve çeşitli müdahalelerle İtalyan Koleji olarak hizmet vermektedir (Şekil 3.8-3.9).

Şekil 3.5 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

Şekil 3.6 : Betonarme yapı yapılmadan önceki okul yapıları (Erkan, 2009)

Şekil 3.7 : 11. İstanbul Bienali mekanı olarak okulun kullanımı

Şekil 3.8 : İtalyan Koleji inşaatı (Url-4)

Şekil 3.9 : İtalyan Koleji binası (Url-5)

3.1.3 Kurtuluş Rum İlkokulu (Tatavla Erkek Mektebi/Tatavla Rum İlkokulu)

Bahsedeceğimiz üçüncü merkez ise tez konusu yapıyı da barındıran bugünkü adıyla Kurtuluş Son Durak, geçmişteki adıyla Tatavla Aya Dimitri Kilisesi ve çevresini kapsamaktadır. Bu bölgenin, Tatavla semtinin tarihsel gelişimi anlatılırken Aya Dimitri Tepeleri olarak da adlandırılıp ilk yerleşimin görüldüğü ve Tatavla semtinin

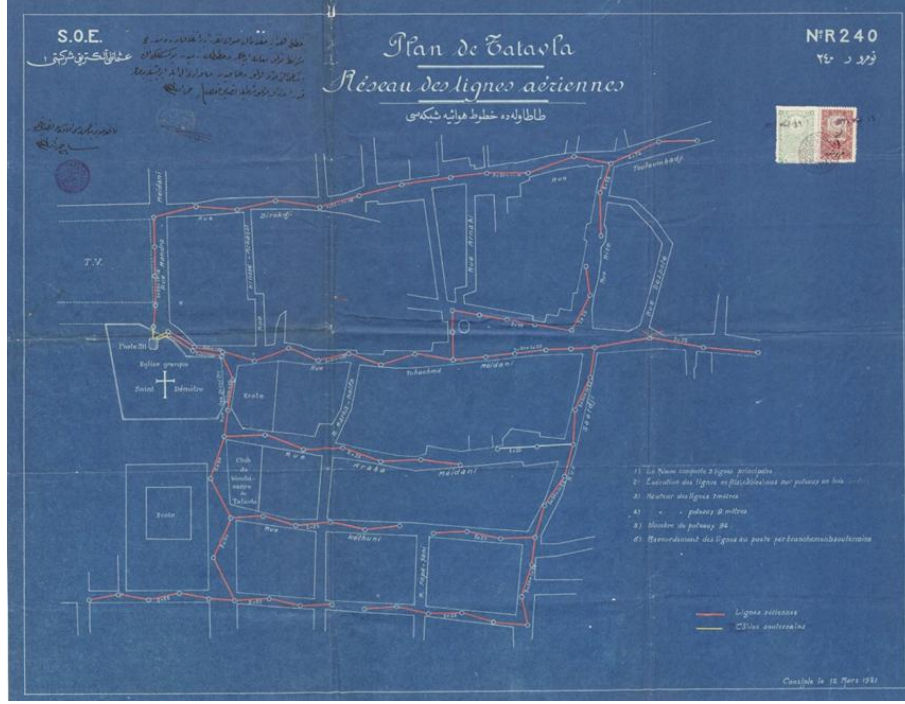
merkezini oluşturan çekirdek kısmı olduğundan bahsedilmişti. Bu bölümde bugün var olmayan kız okulu ile birlikte iki okuldan bahsedilecektir.

Hristodulu cemaat defterlerinde yaptığı incelemelere göre bölgenin eğitim öğretim tarihindeki yapılaşmalarını incelemiş ve şöyle açıklamıştır; ‘Tatavla’da 18.yüzyıl içerisinde daha sonraki astiki¹ mektebinin karşısında ve bugün Herkül Atletizm Cemiyeti ve mektebin jimnastik salonu olarak hizmet veren mahalde umumi mektep namıyla bir erkek mektebi bulunuyordu.’ 18.yüzyılın sonunda ise helenik² bir okulun var olduğunu yazmaktadır. Bu kısımda anlatılan bilgilerin doğruluğu tam olarak kanıtlanamamış olsa da elimizdeki en güvenilir kaynağın Hristodulu’nun aktarımları olduğu yadsınamaz. Türker ise; 1758’de tamir edildikleri bilinen iki okuldan bahseder. Bu durumda Tatavla’da 1758’den önce yetersiz şartlar altında da olsa Rum okulu bulunduğu kabul edilebilir.

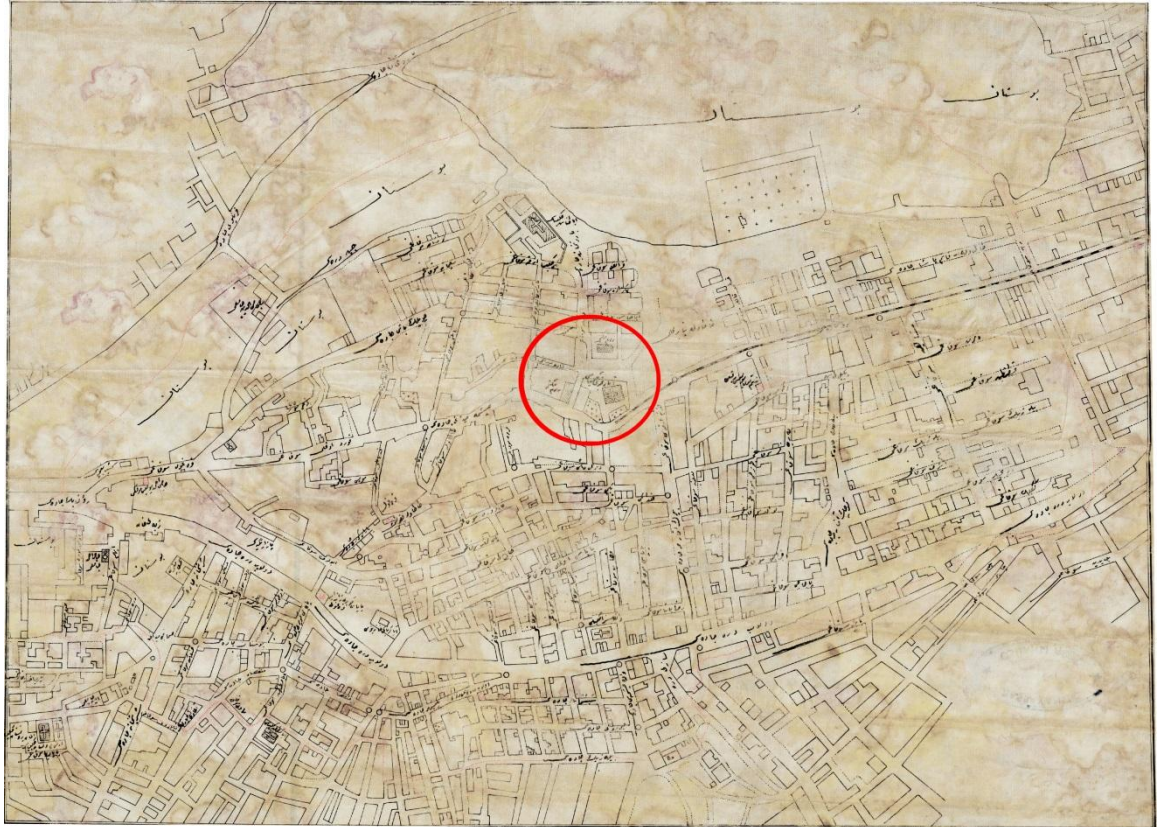
Bölgedeki herhangi bir okula ait en kesin veri ise yine Hristodulu’nun anlatılarında, dış giriş kapısının üzerinde yer alan mermer kitabede 1859 yılında inşa edildiği belirtilen Kız Okulu’dur. Aya Dimitri Kilisesi’nin karşısında bulunan okulun kitabesinde şunlar yazmaktaydı: *Tatavla Rum Ortodoks Cemaati İnas ve Sübyan Mektepleri 1859*. Bu yapının ilk gözlemlendiği planlar Osmanlı Arşivi’nden edinilen 1920 tarihli ‘Osmanlı Elektrik Şirketi’nin Tatavla’da hutu-ı havaiye şebekesi planı’ (Şekil 3.10)ve 1922 tarihli ‘Dolabdere, Baruthane, Kasımpaşa-Tatavla ve Karaköy caddelerini gösterir kroki’dir (Şekil 3.11-3.12). Hristodulu’nun anlatılarında mektebin iki katlı olup, on derslikli, müdür odası ve bodrumda bir yemekhaneden oluştuğu belirtilmektedir. 1925 yılına ait Pervititch haritalarında ise Aya Dimitri Kilisesi karşısında Araba Meydanı’na bakan arazide bahçe içerisinde 2 katlı yağma yapı ‘Rum Kız Okulu’ olarak gösterilmiştir (Şekil 3.13).

¹19.yy sonlarında yaygınlaşan, dört sınıflı allilodidaktik(umumi) ve üç sınıflı Helenik mektepleri tek çatı altında toplayan yedi sınıflı ve daha sonra ekseriyetle altı sınıftan oluşan temel eğitim kurumu.

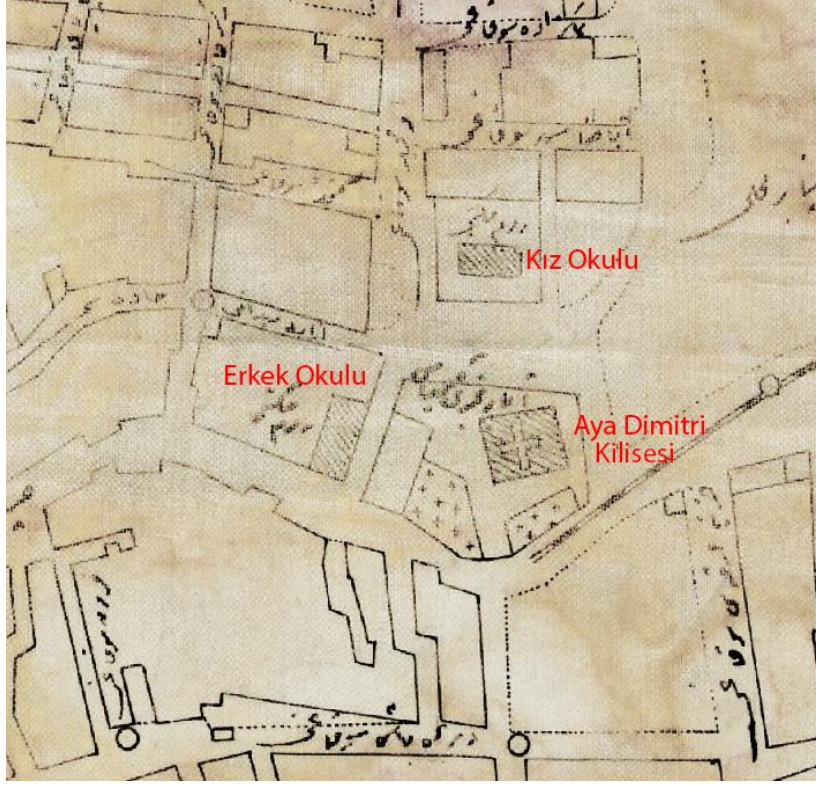
² 3 sınıflı , ortaöğrenimin ilk aşamasını oluşturan okul

Şekil 3.10 : Osmanlı Elektrik Şirketi'nin Tatavla'da hutu-ı havaieye şebekesi planı, 1921 (BOA)

Şekil 3.11 : Dolabdere, Baruthane, Kasımpaşa-Tatavla ve Karaköy caddelerini gösterir kroki, 1922 (BOA)

Şekil 3.12 : Dolabdere, Baruthane, Kasımpaşa-Tatavla ve Karaköy caddelerini gösterir kroki, 1922 (BOA)

Şekil 3.13 : Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

1868'ten 1872'ye kadar olan süreçte Tatavla'da Mandra Meydanı'nın yanında Hristo Kalfa Skulikaki'nin malikanesinde bir idadi okulun da faaliyet göstermiş olduğu bilinmektedir. İdadi, lise sınıflarını da kapsayan orta eğitim okuldur ve o dönem 130 öğrenciye sahiptir. Bunlardan 45'i okul alanında bulunan yurttan kalmaktaydı (Hristodulu, 2013). Fakat ekonomik gücü ve nüfus yoğunluğu Tatavla'dan daha fazla olan Pera ve Fener'in büyük okullarıyla rakebet edemeyen bu lise kapanmıştır. Okumaya istekli öğrenciler o günün İstanbul'unun şartlarında uzun mesafelere zahmetli bir şekilde gidip gelmeyi göze alarak eğitimlerini sürdürmüşlerdir (Türker, 1998). Bu bilgilere bakıldığında 1872 yılında erkekler için okul olarak inşa edilmiş bir yapıdan hala net olarak bahsedememekteyiz. Fakat daha önce de belirttiğimiz gibi bir 'umumi' bir de 'Helenik' olmak üzere eğitim veren iki yapılaşmanın varlığına Hristodulu değinmiştir. Eski Helenik mektebinin yerine, Aya Dimitri Kilisesi'nin karşısında o dönem mütevelli heyetini oluşturan E. Notaris ve doktor E. Zembulis'in insiyatifleriyle 1886 yılında Tatavla Astiki Mektebi inşa edilmeye başlanmıştır. Okulun bahçe kapısının üzerinde 1886 tarihli Yunanca mermer levha halen durmaktadır. Hristodulu (2013), 'Dışarıdaki mermer merdivene götüren ikinci girişin üzerinde yer alan mermer levhada şu yazıt yer almaktadır: 'KENTPIKON EKPIAIAΔEYTHPION TΩN APPENΩN 1886' '*Merkez Erkek Mektebi 1886*'. Zamanın parası ile 135.000 kuruşa mal olan okulun açılışı 31 Mayıs 1887'de önce kilisede ayini yöneten Patrik V. Dionisos'un okulu kutsamasıyla gerçekleşmiştir' diyerek okulun ilk yapımına ait bilgilendirmeyi aktarmıştır. Binanın yapımı için tüm Tatavla halkı ve derneklerinin yanı sıra İstanbul Valisi Mazhar Paşa da katkıda bulunmuştur. Okulun girişindeki duvarda bulunan mermer bir kitabe üzerinde binanın yapımı için büyük bağışlarda bulunanların isimleri sırasıyla şu şekilde yer almaktadır; 'İstanbul Valisi Ekselans Mazhar Paşa, Zanni Stefanovik Skilitçis'in oğulları, Apostolos Stamatiadis, İoannis Stamatiadis, Tatavla Fukaraperver Derneği, Elpis Derneği, Tatavla Eğitim Derneği, Tatavla Halkı, Eleni Kanavalof.' Ayrıca aynı mermer yazıtta yapının inşaat komitesi de yer almaktadır; 'Agesilaos Filalithis, Aleksandros Theodoridis, Dimitrios Anastasiadis, Dimitrios Sporidis, Emanuil Zembulis, Emanuil Notaris, Theseus İsihidis, Hipokrat Stamatiadis, Ioanis Fotiadis, Nikolaos Hayanu, Pantoleon Mastrapas, Sokrates Kumas.'

Hristodulu, bu komitenin eserine kraliyet mimarı Vasilaki Kalfa İoanidis'in ve ayrıca hayırseverlerden Apostolos ve İoanis Stamatiadis, Hristos Hacihristos'un büyük bir

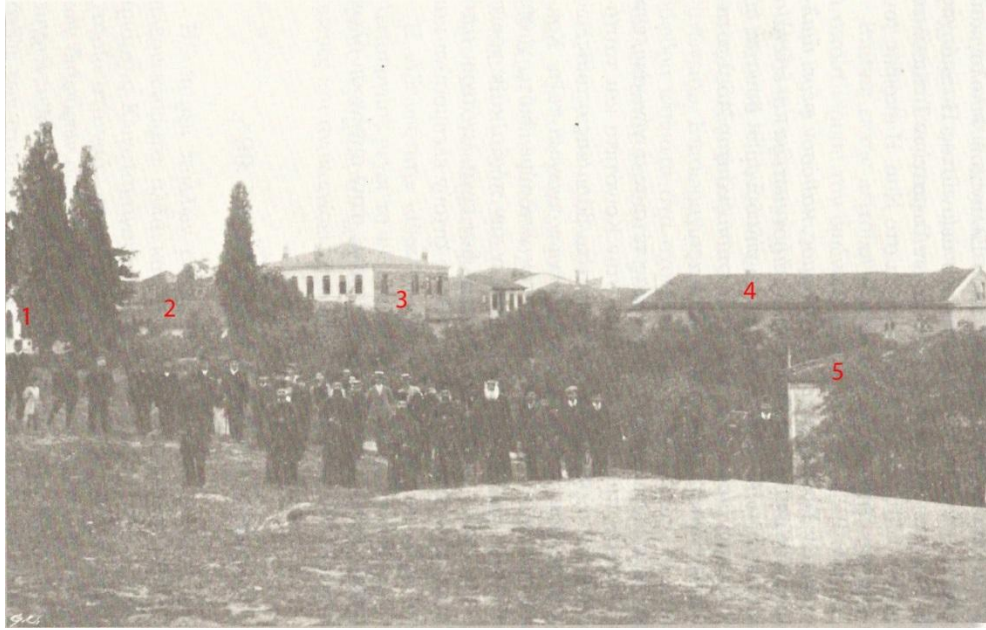
şevkle yardım ettiklerinden bahsetmiştir. Sözü geçen mimarın Sanal Mimarlık Müzesi platformunda da yer alan 'Batılılaşan İstanbul'un Rum Mimarları' sergisi derlemesinde yer alan Vasilakis Bey İoannidis olduğu düşünülmüştür. Vasilakis Bey İoannidis'in Potessaros'tan sonra Taksim'deki Aya Triada Kilisesi'nin, Yoakimion Rum Kız Lisesi'nin, Feriköy'deki On iki Apostol Kilisesi'nin ve Zapyon Okulu'nun mimari olduğu bilinmektedir (Url-6).

Zamanına göre çağdaş bir eğitim verilen okulda Rumca, Osmanlıca, Fransızca ve ticaret dersleri verilmiştir (Türker, 1998). 10 sene boyunca 8 sınıfla, eğitime yüksek okul seviyesinde devam eden okul, 1898 de maddi durumu kötüleştiği için sınıf sayısını 7'ye düşürmüştür. Eğitime devam etmek isteyen öğrenciler Fener ya da Zoğrafyon Liseleri'ne gitmişlerdir. 19. yy sonlarında yaklaşık 500 öğrencisi olan okulda, Patrikhane'nin öğretim programına göre sabah ve akşam dersleri veriliyormuş (İstekli, 2005). Devamındaki yıllarda Tatavla'daki okullar ve öğrenci sayılarından Türker (1998) şu şekilde bahseder;

1902 yılında; 2 erkek okulu, 19 öğretmen, 534 erkek öğrenci (bunlardan biri Tatavla, biri Evangelistria olmalı) ve 2 kız okulu, 11 öğretmen, 524 kız öğrenci (bunlardan biri Tatavla, biri Evangelistria olmalı)

1911-1912 ders yılında ise; Tatavla Erkek İlkokulu 554 erkek öğrenci ve Tatavla Kız İlkokulu 438 kız öğrenci.

Semte ait olan elde edilmiş en eski fotoğrafların tarihlerinin 20.yy'ın başı olduğu tahmin edilmektedir. Fotoğrafta Aya Dimitri Kilisesi ve Cemaat yapıları, İlkokul binası, Tatavla Fukaraperver Cemiyeti'nin binası ve Kız Okulu'nun çevrelediği Araba Meydanı görülmektedir (Şekil 3.14). Bugünkü adıyla Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu olan *Merkez Erkek Mektebi*'nin ilk gözlendiği plan Kız Mektebi'nin de görüldüğü daha önce bahsedilen planlardır. (Şekil 3.10-3.11-3.12) Hristodulu'nun anlatılarında *Erkek Mektebi* binası 3 katlı ve dokuz derslik, müdür odası ve 600 kitabın yer aldığı mütevelli odasından oluştuğu yazılmıştır. 1925 yılına ait Pervititch haritalarında Erkek Mektebi, Kilisenin batı tarafında köşe parselde 3 katlı yığma bir yapı olarak gösterilmiştir (Şekil 3.13).

Şekil 3.14 : 1- Aya Dimitri Kilisesi'nin batı tarafı, 2- Papaz Evleri ve Cemaat Yönetim Odaları, 3- İlkokul, 4- Tatavla Fukaraperver Cemiyeti, 5- Kız Okulu, 20.yy'ın başları, (ADKVA)

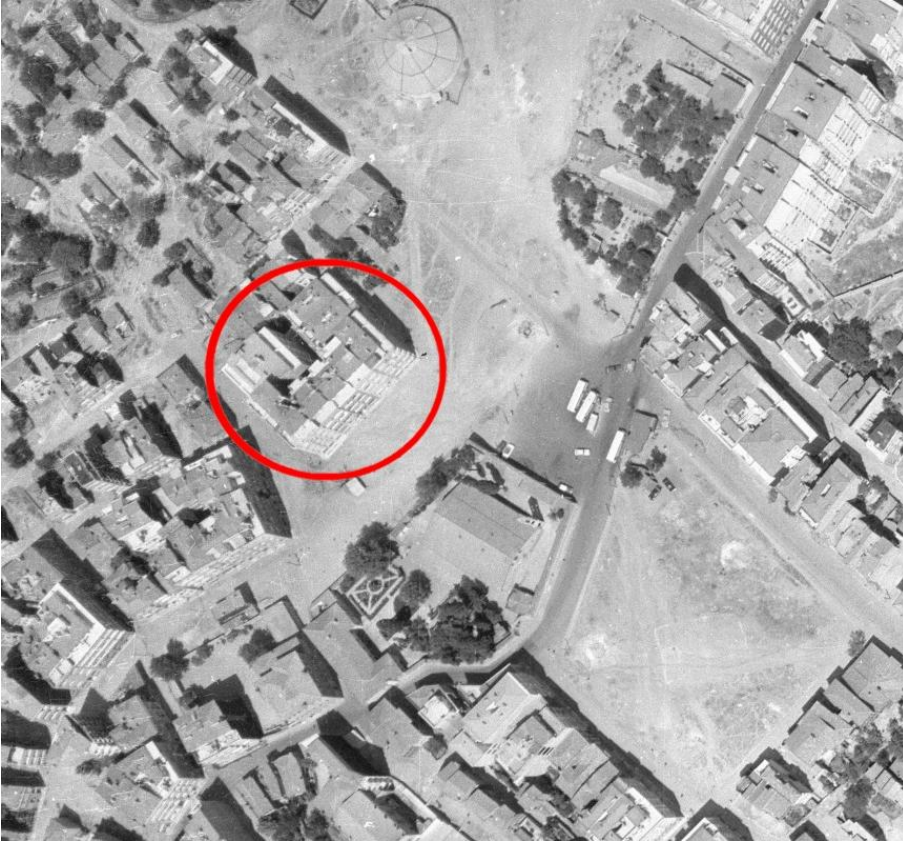
1919 yılından itibaren 6 sınıfa düşmüş olan Kız Okulu, 1927'de 6. ve 5. sınıfını da iptal etmiş ve 4 sınıfla eğitime devam etmiştir. Eğitime devam etmek isteyen kız öğrenciler başka okullara gitmek zorunda kalmışlardır (İstekli, 2005). Aya Dimitri Kilise'si arşivinde yer alan Erkek Okulu'nun 1928-1929 yılı kayıt defterlerinde nakli Kız Okulu'ndan alınan kız öğrencilerin varlığı görülmüştür. Erkek Okulu'nun artık bu tarihten itibaren Karma Okul olduğu söylenebilir.

1929 yılına gelindiğinde tezin ikinci bölümünde daha detaylı olarak bahsettiğimiz Tatavla'da çıkan büyük yangından iki okul da etkilenmiştir. Türker, bugünkü Kurtuluş Meydanı Son Durak'ta meydanın batı yönünde bulunan Kız Okulu'nun 1930'larda terkedilmiş ve kısa bir zaman sonra da altında bulunan marangoz atölyesinde çıkan yangın sonucu ortadan kalktığını söyler. Türker'in bahsettiği Kız okulu 1954 tarihli hava fotoğraflarında harap bir şekilde görülmektedir. (Şekil 3.15). 1966 hava fotoğrafında ise yerinde apartmanlar yer almaktadır (Şekil 3.16).

Ocak 2015 tarihli *#tarih dergisi'nde* yayınlanan 1929 yılı Tatavla yangını sonrası fotoğrafta sol taraftaki yapının günümüzde hala ayakta olan okul binası olduğu görülmektedir (Şekil 3.17). Dönemin gazetelerinde yayınlanan haberlerden de anlaşılacağı gibi Kız Mektebi binası yangında büyük hasar almışken, Erkek Mektebi yangından kurtulmayı başarmıştır. Yangından sonra çekilen bu fotoğraf da bunun en büyük kanıtıdır.

Şekil 3.15 : 1954 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

Şekil 3.16 : 1966 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

Şekil 3.17 : 1929 Yangını sonrası bir fotoğraf (#Tarih Dergisi, 08, s.110-111).

4. KURTULUŞ RUM İLKOKULU

4.1 Günümüz Konumu ve Yasal Durumu

Günümüzde adı Özel Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu olan okul İstanbul ilinin Beyoğlu ilçesi Hacıahmet Mahallesi sınırları içinde yer almaktadır(Şekil 4.1).

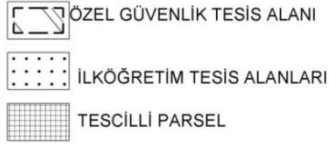
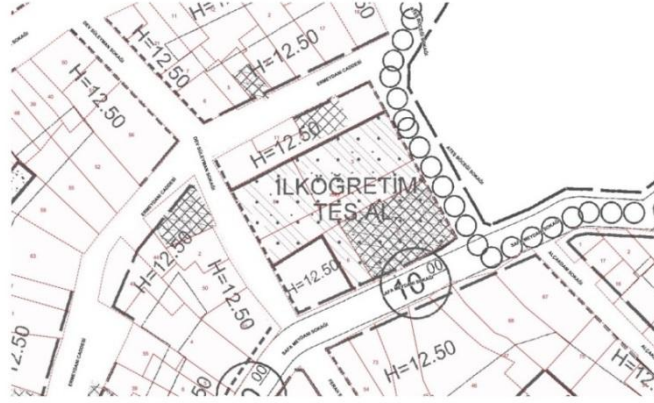

Şekil 4.1 : Hacıahmet mahallesinin Beyoğlu ilçesindeki yerini gösterir harita (Url-7)

Safa Meydanı Sokağı ve Ateş Böceği Sokağı'nın kesişiminde okul yapısı ve bahçesi 1193 ada 3, 4, 5, 6, 8 numaralı parsellerde yer almaktadır. Bu 5 parselin toplam alanı 1303.65 metrekaredir. Okul yapısının bulunduğu parsel 5 numaralı parseldir ve 382.44 metrekarelik taban alanına sahiptir. Okulun özgün kısmının taban alanı 262.65 metrekaredir. Aldığı eklerle birlikte günümüz yapı taban alanı 456.37 metrekaredir. Dolapdere-Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi I. Etap 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı alanına dahil olan 3,4,5,6,8 numaralı parseller İstanbul II Numaralı KVKBK'nun 29.09.2009 gün ve 2941 no'lu kararıyla II. Grup kültür varlığı sivil mimari örneği olarak tescillidir. Söz konusu parseller yürürlükte olan

Uygulama İmar Planı dahilinde ‘İlköğretim Tesis Alanı’ ve ‘Tescilli Sivil Mimari Eser’ olarak tahsil edilmiştir (Şekil 4.2).

Okulun mülkiyeti Şişli ilçesi, Feriköy Mahallesi, 1212 ada 1 numaralı parselde bulunan Aya Dimitri Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı’na aittir. Özel Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu ile Aya Dimitri Kilisesi arasında yer alan Ateş Böceği Sokak Beyoğlu ve Şişli ilçeleri belediye sınıridir (Şekil 4.3).

Şekil 4.2 : Dolapdere-Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi I. Etap 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı’na göre Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu’nun bulunduğu parseller (Url-7)

Şekil 4.3 : Kurtuluş olarak tanımlanan bölgenin günümüzde dahil olduğu belediye ve mahallerini gösterir harita (Url-2)

4.2 Yapının Mimari Özellikleri ve Mekanlar

Yapının özgün kısmının plan şeması kareye yakındır. Zaman içerisinde kuzeydoğu cephesine bitişik olarak aldığı ekler ile dikdörtgen bir forma ulaşmıştır. Safa Meydanı Sokağı ve Ateş Böceği Sokağı'nın kesiştiği köşe parselde yerleşmiş olan okula giriş güneydoğu yönündendir, yapıyı arka taraftan ise okul bahçesi çevrelemektedir.

Kurtuluş Rum İlkokulu, zemin katta çok amaçlı salon, hizmetli odası, tuvalet, sınıf ve arka tarafta mutfak, yemek odası ve 2 adet depodan oluşmaktadır. Birinci katta ise, dört tane sınıf, tuvalet, rehberlik odası, laboratuvar, müdür yardımcısı odası ve araç-gereç odası yer almaktadır. İkinci katta 3 adet sınıfla birlikte öğretmenler odası ve müdür odası bulunmaktadır.

Yapının cepheleri birbirine benzer özellikte olup 3 katta da birbirini tekrar eden pencere açıklıklarına sahiptir. Kuzeybatı yönünde aldığı 2 katlı ekten dolayı sadece bu kısımda bu düzen kesintiye uğrar. Her katta güneydoğu cephesinde 6, kuzeydoğu cephesinde 7 olmak üzere birbirini tekrar eden pencere açıklıklarıyla bu iki cephe birbirine oldukça benzer özelliktedir.

Güneybatı cephesinde sonradan eklenen betonarme yangın merdiveni 2 kollu tek sahanlıklı olarak zemin kotundan ikinci kat kotuna ulaşır. Kuzeybatı cephesine eklenen iki katlı kısımlar da güneybatı cephesine sağır kısımlar olarak eklenmiştir. Kuzeybatı cephesinde ise sadece ikinci kat özgün yapının cephesidir. Zemin ve birinci katta betonarme ek kısmın cephesi yer almaktadır.

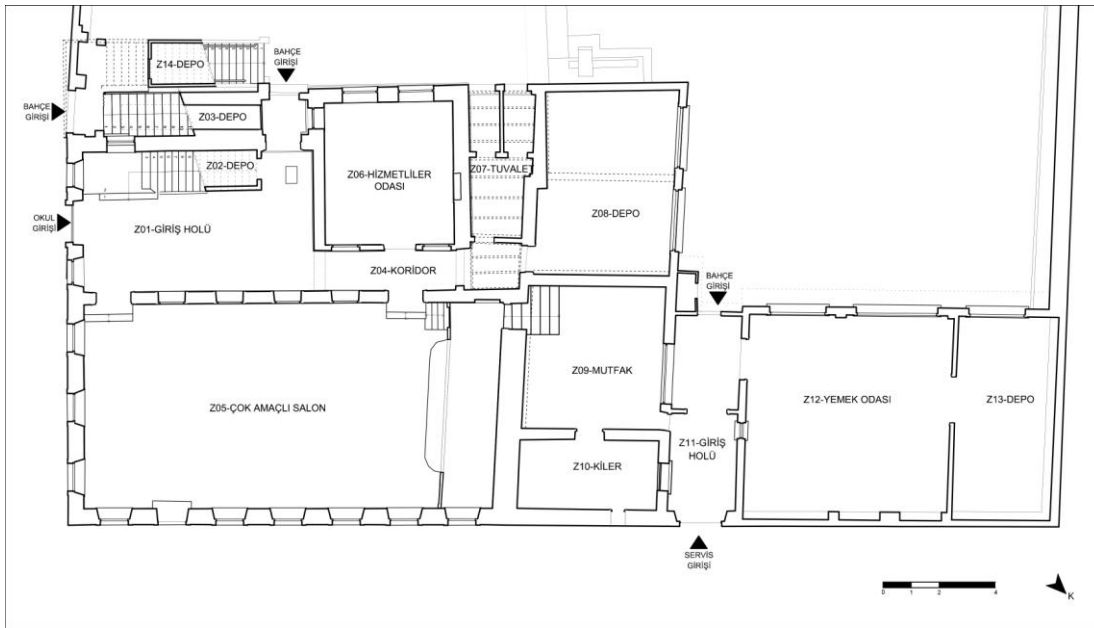
Yapının özgün kısmının zemin katında biri bahçe girişi olmak üzere toplam 4 adet sokağa açılan kapı yer almaktadır. Bunlardan ikisi güneydoğu cephesinde bulunur. Bir tanesi okulun ana giriş kapısıdır, diğeri ise yapının bahçesine açılır. Diğer ikisi ise kuzeydoğu cephesinde yer alır. Kuzeydoğu cephesinde sonradan kapıya dönüştürüldüğü tahmin edilen bir pencere açıklığından zemin katta yer alan çok amaçlı salona açılan demir bir kapı bulunur. Güneybatı cephesinde ise zemin katından bahçeye açılan demir bir kapı yer almaktadır. Bunların dışında yapının kuzeybatısında yer alan tek katlı mutfak ve yemek odası kısmına Ateş Böceği Sokağı'ndan ayrıca bir giriş kapısı ve aynı aksta devam edilince bahçeye geçişi sağlayan başka bir kapı da yer almaktadır. Bunlara ek olarak yapının özgün kısmına birinci kat ve ikinci kattan olmak üzere 2 adet daha kapıyla girilebilmektedir. Bu girişler yapının güneydoğu cephesinde yer alan 2 farklı merdiven ile sağlanır. Birinci

kata çıkan merdiven ve giriş kapısı özgün olup, zemin kotundaki bahçe kapısı ile sürekli bir biçimde yapıya geçişi sağlar. İkinci kata girişi sağlayan kapı ise sonradan eklenen yangın merdivenine geçişi sağlamak üzere pencere açıklığının dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

Bir sonraki kısımda sırayla tüm katlarda yer alan mekanlar boyutlarıyla ve mimari özellikleriyle tanımlanacaktır.

4.2.1 Zemin kat mekanları

Yapının zemin katında üst katlara çıkışı sağlayan merdivenin bulunduğu ve bahçeye çıkışı sağlayan bir kapının da bulunduğu oldukça geniş bir giriş holü ve uzantısı olarak diğer mekanlara girişi sağlayan bir koridor bulunur. Giriş holü ve koridora açılan iki kapısı bulunan büyük birçok amaçlı salon ve koridora açılan bir adet hizmetliler odası, tuvalet ve sınıf yer almaktadır. Çok amaçlı salonun sahne kısmından bir kapı ile geçilen arka kısımda ise bir adet mutfak, yemek odası ve iki adet kiler yer alır. Mutfak ile yemek odası arasındaki holden sokağa açılan bir giriş kapısı ve tam karşısında bahçeye geçişi sağlayan bir kapı daha yer alır (Şekil 4.4).

Şekil 4.4 : Zemin kat planı

Z01 Giriş Holü

Mekanın boyutları yaklaşık 496x822 cm olup ortalama yüksekliği 330 cm'dir. Orta kısmında yer alan merdiven boşluğu ise yapı boyunca sürekli ve yaklaşık yüksekliği 12 m'dir. Yapının ana kapısı olan özgün çift kanatlı demir kapı ile giriş

holüne ulaşılır (Şekil 4.5). Kapının bulunduğu nişin zemin kotu +0.00 kotu olarak tanımlanmıştır. Kapıdan girince batı yönünde üst kata çıkan ahşap özgün merdiven yer almaktadır. Sağ tarafta ise Z05 numaralı çok amaçlı salona geçişi sağlayan çift kanatlı ahşap kapı yer almaktadır (Şekil 4.6). Z01 ve Z05 mekanları arasında yer alan duvarda dört adet açıklık yer almaktadır. Bu açıklıklarda ahşap pencere doğramaları yer almaktadır (Şekil 4.7). Z01 numaralı giriş holünün bahçe tarafına geçişi sağlayan bölümü +0.25 kotunda 165x185 cm'lik küçük dikdörtgen bir alandır, döşemesi 20x20 cm dökme mozaik kaplıdır. Burada yer alan demir bir kapı ile bahçeye geçiş sağlanmaktadır (Şekil 4.8). Giriş holünün zemini 30x30cm'lik dökme mozaik kaplı olup, duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Üst kata çıkan ahşap merdivenin ahşap küpeşte ve korkulukları olup, korkuluklar arası boyalı suntalarla kapatılmıştır (Şekil 4.9).

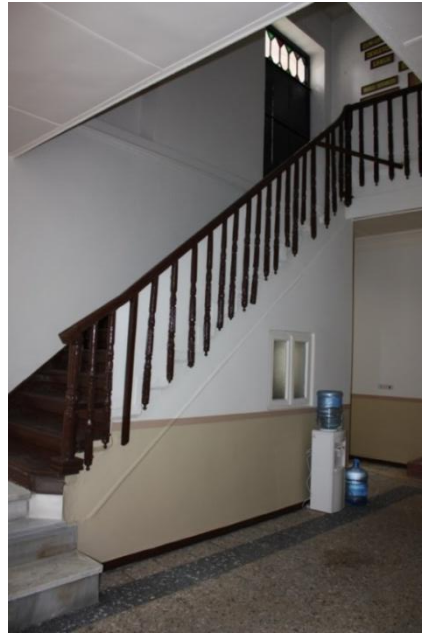
Şekil 4.5 : Okulun ana giriş kapısı

Şekil 4.6 : Z05 mekanına açılan ahşap kapı

Şekil 4.7 : Z05 mekanına açılan ahşap doğramalı pencereler

Şekil 4.8 : Bahçeye açılan demir kapı Şekil 4.9 : Üst kata çıkan ahşap merdiven

Z02 Depo

Z01 numaralı giriş holündeki merdivenin altında yer alan depo mekanıdır. Mekana ahşap bir kapı ile girilir. Mekanın derinliği 307 cm'dir, maksimum yüksekliği 316 cm, minimum yüksekliği 60 cm'dir. Tavanı ve döşemesi ahşap kaplıdır. Duvarları sıva üzeri boyalıdır. Z01 mekanı tarafındaki duvarda bir adet pencere bulunmaktadır (Şekil 4.10).

Şekil 4.10 : Z02 numaralı depo mekanı

Z03 Depo

Z01 numaralı giriş holünün bahçe tarafına geçişi sağlayan dikdörtgen geçiş mekanından girişi sağlanır. Asma kilitli ahşap bir kapı ile girilen depo mekanı, okul yapısının güneybatı cephesindeki birinci kata çıkan mermer basamaklı özgün merdivenin altındaki mekandır. Mekanın tavanını oluşturan mermer basamakların birbirine oturuşu görülebilmektedir. Mekanın derinliği 497 cm, eni ise 86 cm'dir. Mekanın maksimum yüksekliği 312 cm olup zemin kotuna kadar basamaklı olarak alçalır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11 : Z03 numaralı depo mekanı

Z04 Koridor

Z01 numaralı giriş holünün devamı olup ortalama 150 cm eninde 740 cm uzunluğundadır. Kuzeybatı cephesine doğru uzanan bir geçiş mekanıdır (Şekil 4.12). Giriş holünden yüksekliği 293cm'lik bir kemer ile geçilen ilk bölümde doğu yönündeki ilk kapıdan Z05 numaralı çok amaçlı salona geçiş yapılır. Buradaki zemin kotu -0.06'dır. Ortalama mekan yüksekliği 350cm'dir. Bu kısmın zemin kaplaması giriş holündeki gibi 30x30 mozaik kaplamadır, fakat farklı zamanlarda yapılmıştır. Batı yönündeki ilk kapıdan ise Z06 numaralı hizmetliler odasına geçiş sağlanır. Bu kapının iki yanında yapının tipik kemerli pencerelerinden yer almaktadır. Koridorun mekan yüksekliği 320cm olan diğer bölümüne geçiş ise yüksekliği 245cm olan bir açıklıktan geçilerek gerçekleşir. Bu bölümün tavanı volta döşemedir. 2014 Eylül - Ekim aylarında yapılan onarım çalışmalarında volta döşemelerin metal profillerine aynı boyutlarda metal profiller monte edilerek güçlendirme yapılmıştır (Şekil 4.13). Z07 numaralı tuvalet mekanının giriş kapısının karşısındaki duvarda çok amaçlı salonun sahne koridoruna açılan giyotin ahşap bir pencere eklenmiştir. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Batı yönündeki ahşap yeni kapıdan Z06 numaralı mekana bitişik olan Z07 numaralı tuvalet mekanına geçilir. Koridorun sonunda kuzeydeki ahşap kapı ise Z08 numaralı depo mekanına giriş sağlar.

Şekil 4.12 : Z04 numaralı koridor mekanı

Şekil 4.13 : Volta döşemeli kısım ve yapılan güçlendirme

Z05 Çok Amaçlı Salon

Z05 mekanı ortalama 730x1480 cm boyutlarında yüksekliği 378cm olan dikdörtgen bir mekandır. Mekana giriş, Z01 giriş holünden ve Z04 koridor mekanından çift kanatlı ahşap yenilenmiş kapılar ile sağlanmaktadır. Giriş holünden ortalama 45 cm aşağıda yer alan salona basamakla inilir. Mekanın ortasında kot -0.46 olarak belirlenmiştir. Z01 ve Z04 mekanları ile arasında yer alan duvarda dört adet ahşap pencerenin bulunduğu açıklıklar yer almaktadır. Salonun yapının güneydoğu cephesi olan duvarında üç adet ahşap çift kanatlı penceresi vardır. Pencere içeriden yaklaşık 127cm dışarıda ise daralarak cephede 100cm olan açıklıklara oturmuştur. Kemerli olan ahşap pencereler ortalama 110x167cm ölçülerindedir (Şekil 4.14). Aynı nitelikteki pencerelerden kuzeydoğu cephesinde ise yedi adet bulunmaktadır. Bu pencereler son zamanda gerçekleşen onarımlar kapsamında yenilenmiştir. Z05 numaralı çok amaçlı salon mekanına Z01 numaralı giriş holünden girişi sağlayan kapının karşısına denk gelen açıklıkta ise Ateş Böceği Sokağı'na açılan demir bir kapı bulunmaktadır (Şekil 4.15). Salon kotundan basamakla kaldırım kotu olan -0.02 yakalanarak iç ve dış mekan ilişkisi sağlanmıştır. Mekanın döşemesi son onarımda karosiman kaplanmıştır, orta kısmında geometrik şekiller bulunduran dikdörtgen bir bölüm yer almaktadır. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Tavan ahşap olup çevresi ahşap profilli silme ile çevrilmiştir. Mekanın kuzeybatı duvarında 250cm derinliğinde 730cm genişliğinde mekanın zemininden yaklaşık 80cm yukarıda +0.35 kotunda ahşap döşemeli bir sahne yer alır. Sahneye iki tarafındaki 4 basamaktan çıkılır.

Şekil 4.14 :Z05 numaralı çok amaçlı salon

Şekil 4.15 :Ateş Böceği Sokağı'na açılan demir kapı

Z06 Hizmetliler Odası

Z06 mekanı ortalama 460x510 cm boyutlarında 337cm yüksekliğinde zemin kotu +0.10 olan bir mekandır. Ahşap çift kanatlı özgün bir kapıyla Z03 numaralı koridor mekanından girilir (Şekil 4.16). Yapının güneybatı cephesinde yer alan duvarında iki adet 126x158 cm boyutlarında ahşap çift kanatlı pencere yer almaktadır (Şekil 4.17). Z05 numaralı tuvalet mekanıyla bitişik duvarında bir adet 95x160 cm boyutlarında ve derinliği 25cm olan gömme ahşap bir dolap yer almaktadır. Mekanın Z01 numaralı giriş holünün bahçeye açılan kapısının olduğu duvarda 75x162 cm boyutlarında kemerli bir penceresi yer almaktadır. Zemin kaplaması 9cm'lik ahşap kaplama tahtasıyla döşeli ve 7cm'lik ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Tavan kaplaması ahşap olup profilli ahşap silme ile çevrilidir.

Şekil 4.17 : Yapının güney batı cephesinde yer alan ahşap pencereler

Şekil 4.16 : Z06 numaralı mekanın ahşap özgün kapısı

Z07 Tuvalet

Tam geometrik bir şekli olmayan yaklaşık 240x30 cm'lik bir dikdörtgene oturan ortalama 320cm yüksekliğe sahip bir mekandır. Bu mekan son onarımlar kapsamında mekan boyutları değiştirilmeden iç düzeni tamamıyla yenilenmiştir (Şekil 4.18). Z03 numaralı koridordan ahşap yeni bir kapı ile giriş sağlanır. Güney yönündeki duvar 80cm yükseklikten sonra 6 cm daralarak tavana kadar devam etmektedir. Mekanın duvarları yerden 182cm yüksekliğe kadar seramik kaplıdır. Duvarların geri kalan kısımları sıvalı ve boyalıdır. Güneydoğu cephesi duvarında iki adet açıklık yer

almaktadır. Birinde 100x100 cm diğesinde 80x100cm boyutlarında kemerli ahşap tek kanatlı pencere yer almaktadır. Pencerelelerin bulunduğu cephe duvarı bölme bir duvar ile yaklaşık olarak ikiye bölünerek iki farklı tuvalet mekanı yaratılmış olup bunlara da ayrıca ahşap kapılardan girilmektedir. Günümüzde biri kadın biri erkek tuvaleti olacak şekilde düzenlenen birimlerde gömme rezarvuvarlı klozet ve lavabo yer almaktadır (Şekil 4.19). Bu iki tuvalet birimine girilen ana mekanda ise ayrıca iki lavabo yer almaktadır. Mekanın tavanı volta döşemedir. Z04 numaralı koridor mekanının tuvalet girişine denk gelen kısmının tavanı gibi Z07 numaralı tuvalet mekanının da tavanı buranın devamı olarak volta döşemedir. Yine aynı şekilde aynı boyutta çelik kirişlerle güçlendirme yapılmıştır (Şekil 4.20).

Şekil 4.18 : Z07 numaralı tuvalet mekanı

Şekil 4.19 : Tuvalet birimi Şekil 4.20 : Güçlendirme yapılmış volta döşeme

Z08 Depo

Z08 numaralı depo mekanı ortalama 480x660 cm boyutlarında yaklaşık 336 cm yüksekliğinde bir mekandır. Zemin döşemesi 6,5 cm'lik ahşap kaplamadır ve 7 cm'lik ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Duvarlar sıvalı ve boyalıdır. Yapının kuzeybatı cephesinde mekanın iki adet ahşap penceresi yer almaktadır. Tavanda betonarme kiriş görülmektedir (Şekil 4.21). Bu kiriş deponun Z07 numaralı tuvalet mekanı ile ortak olan duvarlarının çıkıntı yapan kısmına oturmakta ve batı cephesine doğru uzanan diğer bir betonarme kiriş ile üst kat döşemesinin taşıyıcı sistemini oluşturmaktadır (Şekil 4.22).

Şekil 4.21 : Z08 numaralı depo mekanı

Şekil 4.22 : Z08 depo mekanında yer alan kirişler

Z09 Mutfak

Z09 numaralı mutfak mekanı yaklaşık 490x507 cm boyutlarında tavan yüksekliği 332 cm yüksekliğindedir. Mekanın -0.75 olarak belirlenen zemin kotuna Z05 numaralı çok amaçlı salon mekanının sahne kotundan 6 basamak inerek ulaşılır. Mekanın zemini ve duvarları 10x20 cm boyutlarında seramik kaplıdır (Şekil 4.23). Z11 numaralı mekanla arasında yer alan duvarda 215x120 cm boyutlarındaki açıklığa yerleşmiş dört kanatlı ahşap bir pencere ve aynı giriş holüne açılan ahşap bir kapı bulunmaktadır. Mekanın kuzeydoğu duvarında Z10 numaralı kiler mekanına açılan ahşap bir kapı yer almaktadır.

Şekil 4.23 : Z09 numaralı mutfak mekanı

Z10 Kiler

Z10 numaralı kilere Z09 numaralı mutfak mekanından ahşap bir kapı ile giriş sağlanır. Yaklaşık 245x495 cm boyutlarında, yüksekliği ortalama 318 cm olan bir mekandır. Mekanın kuzeybatı ve kuzeydoğu duvarında yerden yaklaşık 190cm yukarıda iki adet ahşap pencere yer almaktadır. Kuzeybatı yönündeki 70x100cm ölçülerinde olup ahşap çift kanatlıdır. Kuzeydoğu duvarındaki ise yaklaşık 70x70cm'lik bir kare boyutundadır. Bu mekan mutfağın kileri olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.24).

Şekil 4.24 : Z10 numaralı kiler mekanı

Z11 Giriş Holü

Z11 numaralı mekanın düzgün geometrik bir şekli olmayıp, yaklaşık 240x695cm boyutlarında bir dikdörtgen içerisine oturmaktadır. Mekanın mutfak tarafında yüksekliği 393 cm iken Z12 numaralı yemek odasının giriş kapısının bulunduğu tarafında yükseklik 374 cm'e düşmektedir. Eğimli bir tavanı bulunan mekanın, güneydoğu yönündeki duvarda zeminden 325 cm yukarıda yaklaşık 20 cm'lik bir kirişin boylu boyunca tüm mekanı geçtiği görülmektedir. Z11 numaralı giriş holü mekanına okulun güneydoğu cephesinden metal çift kanatlı bir kapı ile giriş sağlanır. Bu giriş holü orta kısmında kanatları sökülmüş bir kapı eşliğiyle iki mekana bölünen aynı zamanda da bahçeye açılan bir kapıyı barındıran bir geçiş mekanıdır (Şekil 4.25). Z09 numaralı mutfak mekanından alt ve üst bölmesi ayrı açılan ahşap bir kapı ile geçiş sağlanır. Kuzeybatısında yer alan Z12 numaralı yemek odasına ise çift kanatlı camlı ahşap bir kapı ile geçiş sağlanır, bunun yanı sıra ahşap giyotin bir pencere ile de bu mekanla ilişki kurar. Bu kapının tam karşısında giriş holü ile mutfak arasındaki duvarda ahşap dört kanatlı bir pencere yer almaktadır. Hemen ön kısmında üç adet lavabo bulunmaktadır. Lavaboların bulunduğu yer dışında duvarları sıva üzeri boyalıdır. Lavaboların olduğu kısımda ise yerden yaklaşık 140cm yüksekliğe kadar seramik kaplıdır. Yerler 20x20 cm'lik karo mozaik kaplıdır. Bu kısımda bahçeye açılan kemerli demir bir kapı bulunur (Şekil 4.26).

Şekil 4.25 : Z11 numaralı giriş holünü ikiye ayıran kapı açıklığı

Şekil 4.26 : Z11 numaralı mekandan bahçeye geçişi sağlayan demir kapı

Z12 Yemek Odası

Z12 numaralı yemek odası ortalama 728x728 cm boyutlarında yüksekliği 329 cm olan kare formunda bir mekandır. Mekana Z11 numaralı giriş holünden girilir. Bu mekanla aralarında yaklaşık 12cm'lik kot farkı vardır. Mekanın güneybatı cephesinde bir adet üç kanatlı ve bir adet dört kanatlı ahşap pencere yer almaktadır. Yer dökme mozaik olup duvarlar ve tavan sıva üzeri boyalıdır. Mekanın taşıyıcı sistemi betonarmedir. Tavanda kirişler duvarlarda kolonlar görülmektedir (Şekil 4.27). Kiriş yükseklikleri 45cm civarındadır. Okulun güneydoğu cephesini oluşturan duvarında mekanın zemininden 192 cm yükseklikten sonra ortalama 28cm içeri doğru girinti yaparak nişler oluşturulmuştur. Bu nişler kolon ve bacanın bulunduğu yerlerde kesintiye uğrar. Mekanın kuzeybatı yönündeki Z13 numaralı kiler mekanına ahşap çift kanatlı bir kapıdan giriş yapılır.

Şekil 4.27 : Z12 numaralı yemek odasının okulun kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarı

Z13 Kiler

Z12 numaralı mekandan giriş yapılan Z13 numaralı kiler mekanının bahçeye bakan duvarında bir adet 4 kanatlı ahşap pencere yer almaktadır. Mekanın duvarları 192 cm yükseklikten sonra ortalama 28 cm içeri çekilir ve bu seviyeden tavana kadar daha dar olarak devam eder. Z12 numaralı mekanda da var olan niş bu mekanın üç tarafında sürekliliğini korur (Şekil 4.28).

Şekil 4.28 : Z13 numaralı kiler mekanı

Z14 Depo

Z14 numaralı depo mekanına okulun bahçesinden giriş yapılır. Okulun güneydoğu cephesinde yer alan betonarme merdivenin, merdiven kolunun alt kısmına denk gelen depo olarak kullanılan bir mekanıdır. Ahşap bir kapı ile girilen mekanın derinliği 356 cm, eni 150 cm'dir. Mekanın maksimum yüksekliği 240 cm olup, merdivenin eğimiyle alçalarak zemine kadar inmektedir. Güneybatı duvarında yerden yaklaşık 140 cm yukarıda 20x20 cm'lik kare şeklinde 2 adet açıklık yer almaktadır. Bu açıklıklar büyük olasılıkla mekanın havalanmasını sağlamaktadır (Şekil 4.29).

Şekil 4.29 : Z14 numaralı depo mekanı

Z15 Odunluk

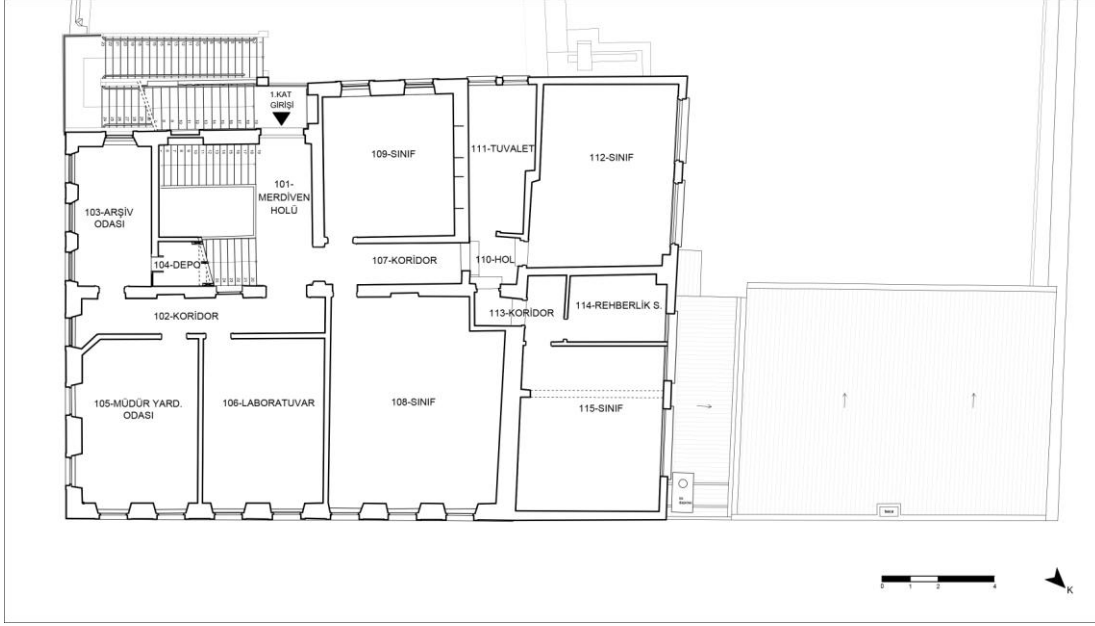
Z15 numaralı odunluk mekanına okulun dış bahçesinden girilir. Bahçenin güney köşesinde yer alan mekanın güney duvarını okulun dış bahçe duvarı oluşturur. Batı duvarı ise yan parseldeki bina ile bitişiktir. Kuzey duvarı tuğla örgüdür. Mekanın eni maksimum 242 cm'dir, derinliği ise yaklaşık 680 cm'dir. Mekanın yüksekliği 250 cm'den 210 cm'e düşen eğimli bir çatı ile sınırlıdır. Çatısı ahşap karkas sistem taşıyıcı üzerine membran kaplamadır (Şekil 4.30).

Şekil 4.30 : Z15 numaralı odunluk mekanı

4.2.2 Birinci kat mekanları

Yapının birinci katında yapı içi sirkülasyonunu sağlayan ahşap özgün merdivenin bulunduğu bir merdiven holü, merdiven holünün açıldığı iki adet koridor bulunmaktadır. Merdiven holünün kuzeydoğu yönündeki koridordan laboratuvar, müdür yardımcısı odası ve araç gereç odalarına geçiş sağlanır. Merdiven holünden kuzeybatı yönünde uzanan koridorun sol ve sağ tarafında iki adet sınıf yer almaktadır. Koridorun sonunda daha alt kotta yer alan bir kotta geçilir. Bu kısımda bir adet tuvalet ve taşıyıcı sistemi betonarme olan ek kısımda ise iki adet sınıf ve rehberlik servisi bulunmaktadır. Birinci kat kotuna bahçe kotundan ulaşan mermer basamaklı bir merdiven de güneydoğu cephesinden bu kata girişi sağlamaktadır (Şekil 4.31).

Şekil 4.31 : Birinci kat planı

101 Merdiven Holü

Zemin kat 0.00 kotundan iki rıhtlı mermer basamakla +0.43 kotunda yer alan mermer sahanlığa çıkılır, bir adet mermer basamakla +0.59 kotuna ulaşılır. +0.59 kotundan birinci kat kotu +3.80'e ulaşan ahşap basamaklı ve ahşap küpeşteli, rıht yüksekliği ortalama 20 cm olan 16 rıhtlı bir merdiven ile 101 numaralı merdiven holüne ulaşılır. Holün boyutları yaklaşık 530x200 cm'lik bir döküörtgen şeklinde olup, mekan yüksekliği 398 cm'dir. Mekanın döşemesi, eni 10 cm'lik ahşaplarla kaplıdır ve duvarlarla birleşim yerleri ahşap süpürgelik ile çevrilidir (Şekil 4.32). Merdivenin hole ulaştığı yerde yapının güneybatı cephesinden birinci kata girişi sağlayan dört kanatlı demir özgün bir kapı yer almaktadır (Şekil 4.33). 101 numaralı merdiven holünden 102 numaralı koridor ve 107 numaralı koridor mekanlarına geçiş ise ahşap özgün çift kanatlı kapı kasalarının yer aldığı, kapı kanatlarının bulunmadığı açıklıklardan sağlanır. Merdiven holün tavanı ahşap kaplı olup, duvarla birleşim yerlerinde profilli ahşap silmelerle çevrenmiştir (Şekil 4.34).

Şekil 4.32 : 101 numaralı merdiven holü mekanı

Şekil 4.33 : Güneybatı cephesinde yer alan demir kapı

Şekil 4.34 : Merdiven holü tavan kaplaması ve silmesi

102 Koridor

Uzunluğu 670 cm eni 126 cm genişliğinde, 101 numaralı mekandan geçilen bir koridordur. 105 ve 106 numaralı mekanlar arasında kalan bölme duvar yapının güneydoğu cephesine saplanırken kırılma yaparak cephedeki pencereyi kurtaracak şekilde duvara saplanır. Mekanın yüksekliği ortalama 403cm olup 103, 105 ve 106 numaralı mekanlara geçiş buradan sağlanır. Döşeme kaplaması merdiven holünün devamı olacak şekilde eni 10cm'lik ahşaplarla kaplıdır, duvarla birleşim yerlerinde ahşap süpürgelikle çevrilidir. Mekanın tavanı profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motifli ahşap kaplama olup, oldukça geniş bir ahşap profilli silme ile iki yönde çevrilidir (Şekil 4.35). 105 ve 106 numaralı mekanlarla arasında olan duvar ve 108 numaralı mekanla arasında yer alan duvarın tavanla birleşim yerinde silme görülmemektedir (Şekil 4.36). 101 ve 103 numaralı mekanlar ile arasında kalan duvarda üç adet benzer boyutta yüksekliği dış cephe pencerelerinin kemerlerinin yüksekliğiyle aynı olan basık kemerli nişler bulunmaktadır. Merdiven holüne bakan açıklıkta ahşap doğramalı pencere bulunmaktadır. Ortadaki sadece niş olarak yer almaktadır. Diğerinde ise 103 numaralı mekanın ahşap özgün kapısı yer almaktadır. 105 ve 106 numaralı mekanların ise 90x205 cm ebatlarında ahşap, üst kısmı camlı kapıları bulunmaktadır.

Şekil 4.35 : 102 numaralı koridor mekanı

Şekil 4.36 : Duvarın kırılarak cepheye saplandığı ve tavan silmesinin kesintiye uğradığı bölge

103 Arşiv Odası

Ortalama 262x495 cm boyutlarında tavan yüksekliği 400cm olan bir mekandır. Girişi 102 numaralı koridor mekanından profilli özgül ahşap bir kapı sağlar. Döşemesi diğer mekanlar gibi ahşap kaplıdır fakat üzeri muşamba örtülüdür, günümüzde ahşap kaplama gözükmemektedir (Şekil 4.37). Yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvarında üç adet pencere açıklığı mevcuttur. Pencere açıklıklarının bulunduğu kısımlarda duvar hizası normal duvar hizasından ortalama 13cm içeridedir ve içeri doğru daralan bir niş oluşturur. Açıklıkların kemerli tepe noktası ise normal duvar kalınlığı hizasındadır. Kemerlerin başlangıç hizalarının hemen üstünde metal perdelik çubuklarının monte edildiği metal plakalar yer almaktadır. Pencere ahşap iki kanatlı olup yapının tipik kemerli dış cephe pencerelerindedir (Şekil 4.38). Duvarlar sıva üzeri boyalıdır, döşeme ile birleşiminde ahşap süpügelik yerine duvar yer döşemesinden 12 cm yükseklikte 1cm kadar genişleyerek döşemeyle buluşur. Tavan kaplaması profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motifli ahşap kaplamadır, etrafı profilli ahşap silme ile çevrilidir. Yapının güneybatı cephesindeki duvarında ise güneydoğu cephesindeki kemerli pencere açıklığının aynısı bir adet pencerenin bulunduğu bir niş daha yer almaktadır. Buradaki pencerenin camları boyanmıştır ve dışarı ile görüntü ilişkisi kesilmiştir (Şekil 4.39).

Şekil 4.37 : Z13 numaralı arşiv odası mekanı

Şekil 4.38 : Z13 numaralı mekanın pencereleri

Şekil 4.39 : Z13 numaralı mekanın güneybatı duvarı

104 Depo

103 numaralı arşiv odasının kuzeybatı duvarında 50x150 cm'lik ahşap bir kapı ile girilen aynı kattaki merdiven holünden ikinci kata çıkan merdiven kolunun altında yer alan, depo olarak kullanılan bir mekandır (Şekil 4.40). Döşemesi ahşap kaplama olup duvarları sadece sıvalıdır. Ahşap merdiven basamaklarını taşıyan ahşap limon kirişleri ve omurga kirişi görülmektedir. Tavanında ise merdiven sahanlığını taşıyan ahşap kirişler bulunmaktadır (Şekil 4.41).

Şekil 4.40 : Deponun giriş kapısı

Şekil 4.41 : Merdivenin taşıyıcı sistemi

105 Müdür Yardımcısı Odası

102 numaralı koridor mekanından ahşap bir kapı ile girilen, yapının güneydoğu ve kuzeydoğusuna cephe veren bir mekandır. Yaklaşık olarak 415x585cm'lik dikdörtgen bir alana sahiptir. Mekana girişi sağlayan kapının bulunduğu duvar yapının güneydoğu cephesine yaklaşık 80 cm'lik bir kısmı kırılma yaparak saplanır. Bu durum mekanın dikdörtgen planını bozmuştur (Şekil 4.42). Mekan yüksekliği ortalama 400 cm'dir. Döşeme kaplaması diğer mekanların devamı olarak ahşap kaplamadır. Döşeme ahşap süpürgelikle çevrelenmiştir. Fakat üzeri günümüzde muşamba kaplıdır. Tavan kaplaması ahşap olup ahşap çıtalarla kare bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. Tavanın etrafı yapının cephesini oluşturan duvarların bulunduğu taraftan ahşap profilli silme ile çevrilidir. Diğer duvarlarda tavanla direkt birleşimde böyle bir silme yoktur. Yapının güneydoğu ve kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarların sırasıyla üç ve iki adet yapının tipik ahşap pencerelerinin yer aldığı kemerli nişleri yer almaktadır. 103 numaralı mekandaki gibi pencerenin başladığı kota kadar duvar kalınlığı incelerek girinti oluşturmuştur. Yapının birinci katındaki genel pencere açıklığı tipolojisi bu şekildedir (Şekil 4.43).

Şekil 4.42 : 105 numaralı müdür yardımcısı odası

Şekil 4.43 : 105 numaralı mekânın güneydoğu ve kuzeydoğu cepheleri

106 Laboratuvar

Yaklaşık 430x585 cm boyutlarında, mekân yüksekliği ortalama 400cm olan bir mekândır. Döşemesi 10cm'lik ahşap kaplama olup ahşap süpürgelik ile çevrilidir (Şekil 4.44). Yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarında yapının tipik kemerli pencere açıklığı ve çift kanatlı ahşap pencereleri yer almaktadır. Yine bu duvarın kuzey köşesine yakın tarafında çapı yaklaşık 20cm olan soba deliği bulunmaktadır. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Tavan kaplaması 105 numaralı mekândaki gibi ahşap olup ahşap çıtalarla kare bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. Yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarın tavanla birleşiminde ahşap profilli silme bulunmaktadır (Şekil 4.45). Diğer üç tarafta ise tavan birleşiminde silme yoktur.

Şekil 4.44 : 106 numaralı laboratuvar mekânı

Şekil 4.45 : 106 numaralı mekanın kuzeydoğu cephe duvarı

107 Koridor

Ortalama 145cm eninde ve 485cm uzunluğunda dikdörtgen bir geçiş mekanıdır. 107 numaralı koridor alanına 101 numaralı merdiven holünden özgün ahşap profilli 380cm yüksekliğindeki kapı açıklığından geçilir. Buradan geçtikten sonra doğuda 108 numaralı sınıf mekanı, batıda ise 109 numaralı sınıf mekanına giren kapılar yer almaktadır. Koridorun döşemesi merdiven holünün devamı olacak şekilde 10cm'lik ahşap kaplama olup mekanın uzun kenarları tarafında ahşap süpürgelik bulunmaktadır. Mekanın yüksekliği ortalama 420cm'dir. Tavan kaplaması ahşap olup, tavanda profilli çitalarla oluşturulmuş uzun iki adet çerçeve yer almaktadır. Tavan kaplamasının etrafı silme ile çevrili değildir. Duvarlar sıva üzeri boyadır (Şekil 4.46). Koridordan 110 numaralı hol mekanına geçişte önce tepe noktası yüksekliği koridor zemininden 320 cm olan basık kemer yer alır. Bu kısımdan hole geçiş, sözü edilen basık kemerin içine örülmüş dolgu duvarındaki 283cm yüksekliğinde bir açıklıktan gerçekleşir (Şekil 4.47). Kapı açıklığının içinde, zeminde orta kısmı eridiği için farklı yüksekliklere sahip olan ama maksimum yüksekliği koridor zemininden 3cm olan mermer bir eşik basamağı yer almaktadır (Şekil 4.48).

Şekil 4.46 : 107 numaralı koridor mekanı

Şekil 4.47 : 117 ve 110 numaralı mekanlar arası geçişte yer alan kemer

Şekil 4.48 : 110 numaralı mekana geçişteki mermer eşik

108 Sınıf

107 numaralı koridor mekanından üst kısmı sabit camlı ahşap doğramalı ahşap bir kapıyla 108 numaralı mekana girilir. Yaklaşık 630x730 cm'lik bir dikdörtgen alana yerleşen bir mekandır. Batı köşesinde ortalama 125x125 cm'lik bir kare çıkıntı mekanın dikdörtgene yakın planını bozmaktadır. Yüksekliği 403 cm olan mekanın döşemesi 10cm'lik ahşap kaplamadır, etrafı ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarında üç adet tipik pencere nişi yer almaktadır. 103, 105 ve 106 numaralı mekanlardaki ebatlara benzer kemerli bir niş içerisine yerden ortalama 117 cm yükseklikteki ahşap denizlik üzerine oturan kemerli ahşap çift kanatlı pencereler bulunmaktadır. Tavan kaplaması ahşap olup ahşap çitalarla karelere bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. 105 ve 106 numaralı mekanların kuzeydoğu cephe duvarında devam eden ahşap profilli tavan silmesi bu mekanın kuzeydoğu duvarında da devam ederek mekanın kuzeybatı duvarına da döner, mekanın batı köşesindeki çıkıntı da kesintiye uğrar (Şekil 4.50). Mekanın batı köşesinde yer alan çıkıntının üst kotundaki dolabın içine bakıldığında ise profilin devam edip mekanın güneybatı duvarına da döndüğü de gözlenir. 106 numaralı mekan ile arasındaki bölme duvarda ise silme yer almamaktadır. Mekanın batı köşesindeki daha önce bahsettiğimiz dolap zeminden yaklaşık 230 cm yükseklikte, eni 100 cm, yüksekliği 120cm olan bir kapağa sahiptir. Dolabın derinliği 130 cm olup, yüksekliği tavana kadar devam eden boşluğun 110 numaralı hol ile ortak olan güneybatı duvarında basık kemerli bir nişin bulunduğu görülmektedir (Şekil 4.51).

Şekil 4.49 : 108 numaralı sınıf mekanı

Şekil 4.50 : 108 numaralı mekanın güneybatı duvar

Şekil 4.51 : Mekanın batı köşesindeki dolap

109 Sınıf

Yaklaşık 465x505 cm ölçülerinde kareye yakın bir mekandır. 107 numaralı koridor mekanından ahşap profilli özgün bir kapı ile giriş yapılır. Mekanın yüksekliği 417cm'dir. Döşeme 10cm eninde ahşap kaplama olup etrafı ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Yapının güneybatı cephesini oluşturan duvarında iki adet kemerli pencere açıklığı yer almaktadır. Bu kattaki tipik pencere açıklığı 109 numaralı mekanda farklılık gösterir. Mekanın zemininden ortalama 18 cm yüksekliğe kadar duvar kalınlığını korur ve buradan içeri girinti yaparak bir niş oluşturur. Zeminden ortalama 113cm yükseklikte ise ahşap pencere kasası başlar. İki pencere arasında kemer bitim hizasında çapı 15cm civarında soba borusu deliği bulunur. Kemerin tepe noktasının bitimi hizasında kemerin iki tarafında da perde asılan metal borunun sabitleneceği metal plakalar üzeri badanalanmış bir şekilde duvarda varlığını sürdürmektedir (Şekil 4.52). Mekanın kuzeybatı duvarında iki adet ahşap kapaklı genişliği 110cm derinliği yaklaşık 30cm olan duvara gömme dolaplar yer almaktadır. Mekanın tavanı ahşap kaplı olup profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motiflidir. Ahşap profilli silme ile çevrilidir (Şekil 4. 53).

Şekil 4.52 : 109 numaralı sınıf mekanı

Şekil 4.53 : Gömme dolaplar ve tavan kaplaması

110 HOL

Yaklaşık 165x 165 cm boyutlarında kareye yakın bir plana sahip bir mekandır. Yapının özgün kısmından ek kısmına geçişi sağlayan bir hol niteliğindedir. Zemin kotu 107 numaralı koridor mekanının +3.80 olarak belirlenmiş zemin kotundan ortalama 25 cm aşağısında +3.54 kotundadır. 107 numaralı koridor mekanından önce rıht yüksekliği 15cm olan mermer bir basamak ve sonra rıht yüksekliği 15cm olan dökme mozaik kalıp bir basamakla hol zeminine ulaşılır. Holün zeminini 20x20 cm'lik

karo mozaik kaplıdır. Üzerine bir dönem seramik kaplanmış fakat günümüzde bu kaplama kaldırılmış durumdadır (Şekil 4.54). Koridordan hole geçincebatıda tuvalete geçişi sağlayan kapısı kaldırılmış kapı açıklığı yer alır. Kuzeyde ise 112 numaralı sınıf mekanının kapısı yer almaktadır (Şekil 4.55). Doğu yönünde ise 113 numaralı koridor mekanına geçişi sağlayan kapı kanadı çıkarılmış bir kapı kasası yer almaktadır. 113 numaralı koridor mekanının zemin kotu holden ortalama 21 cm yukarıda olup, mekanın kotu +3.75 olarak belirlenmiştir. Holden 17 cm'lik rıhta sahip dökme mozaik basamak ve ardından 4 cm yükseklikte dökme mozaik kapı eşiğinden geçilerek 113 numaralı mekana girilir. 110 numaralı hol mekanının duvarları yaklaşık 150 cm yüksekliğe kadar sıvası kırılmış olup duvarların tuğla örülü olduğu gözükmemektedir. Bu kısmın daha önceden seramik kaplı olduğu bilinmekte olduğundan dolayı bu malzeme kaldırılmak amaçlı kırılmış olmalıdır (Şekil 4.56). Duvarların geri kalan kısmı sıva üzeri boyalıdır. Çatısının bir kısmının tavan kaplaması dökülmüş olup taşıyıcı ahşap kiriş sistemi gözükmemektedir. Kuzeybatı yönüne doğru eğimli olan tavanın, mekanın zemininden maksimum yüksekliği 395 cm olup minimum yüksekliği 318 cm'dir (Şekil 4.57).

Şekil 4.54 : 110 numaralı hol mekanı **Şekil 4.55 :** 112 numaralı sınıf girişi

Şekil 4.56 : 110 numaralı mekanın sıvası kaldırılmış duvarları

Şekil 4.57 : 110 numaralı hol mekanının çatısı

111 TUVALET

110 numaralı hol mekanından girilen 245x530 cm boyutlarında bir dikdörtgene oturan bir mekandır. Mekanın kuzeybatı duvarı yaklaşık olarak orta noktasına yakın bir yerden sonra kırılma yapar ve 30 cm'lik bir girinti yapar. Bu durum mekanın altında yer alan zemin kattaki tuvalet mekanıyla da benzer özelliklerin göstergesidir. Bu mekanın alaturka tuvalet ve lavabo sistemleri ile duvar ve döşemelerdeki seramik kaplamalar kaldırılmıştır. Döşemede kaldırılan seramik kaplamanın altında 110

numaralı hol mekanının devamı olarak 20x20 cm karo mozaik kaplıdır. Günümüzde mekana 190cm yükseklikte 110cm genişlikte bir açıklıktan girilir. Mekanın içinde güneydoğu duvarı hariç diğer duvarlar yaklaşık 190cm yüksekliğe kadar sıvası kaldırılmıştır ve duvarın yapı malzemesi olan tuğla örgü sistemi görünmektedir. Tuğlaların boyutları yüksekliği 6-7 cm, uzunluğu 22cm olup derinliği 11 cm'dir. Duvarların geri kalanı sıva üzeri boyalıdır (Şekil 4.58). Güneybatı cephe duvarında iki adet pencere açıklığı yer almaktadır. Bunlar biri 100cm diğeri 90cm genişliğinde basık kemer tepe noktası 102 cm yüksekliğindeki açıklığa, yerden 117 cm yükseklikte ahşap çift kanatlı pencereler yerleştirilmiştir (Şekil 4.59). Mekanın tavanı eğimli olup maksimum yüksekliği 380cm, minimum yüksekliği 308cm'dir. Tavan güneybatı cephesine doğru kırılarak 308 cm yüksekliğe ulaşır (Şekil 4.60).

Şekil 4.58 : 111 numaralı tuvalet mekanı

Şekil 4.59 : 111 numaralı mekanın ahşap pencereleri

Şekil 4.60 : 111 numaralı mekanın tavanı

112 Sınıf

Yaklaşık 650x510 cm boyutlarında bir mekandır. 112 numaralı sınıf mekanına 110 numaralı hol mekanından ahşap bir kapıdan giriş sağlanır. Mekanın güneydoğu duvarı yaklaşık orta kısmında 26cm çıkıntı yaparak güneybatı cephesine ulaşır. Sınıfın döşemesi 7cm'lik ahşap kaplıdır, ahşap süpürgelik ile çevrilidir (Şekil 4.61). Tavan yüksekliği 350cm olup, mekanın duvar ve tavanı sıva üzeri boyalıdır. Kuzeybatı cephesinde iki adet pencere açıklığı yer almaktadır. Zeminden 130cm yükseklikte, iki yandakileri sabit olmak üzere dört kanatlı ahşap doğramalı pencereler yer almaktadır. Mekanın kuzey köşesinde zeminden 275cm yükseklikte duvardan 25cm çıkıntı yapan bir kısım bulunmaktadır (Şekil 4.62).

Şekil 4.61 : 112 numaralı sınıf mekanı

Şekil 4.62 : 112 numaralı sınıfın pencereleri

113 Koridor

113 numaralı koridor mekanı iki bölümden oluşmaktadır. 'L' şeklinde bir koridor ve 114 ve 115 numaralı mekanlara geçişi sağlayan dikdörtgen bir hol 113 numaralı mekanın tümünü oluşturur. 110 numaralı holden geçilen 'L' şeklindeki koridor eni ortalama 100 cm olup, yüksekliği 225cm'dir. Bu kısmın döşemesi 7cm'lik ahşap kaplama olup çevresi ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Duvar ve tavan, sıva üzeri boyalıdır (Şekil 4.63). Mekanın 'L' kısımdan dikdörtgen hol kısmına kanadı çıkarılmış ahşap bir kapı kasasının bulunduğu açıklıktan geçerek girilir. Açıklığın bulunduğu kısımda ahşap döşeme kesintiye uğrar yaklaşık 50cm'lik bir şap dökülmüş bir eşik yer alır. Bunun devamında dikdörtgen hol mekanının döşemesi de 7 cm'lik ahşapla kaplı ve çevresi ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Duvar ve tavanı sıva üzeri boyalı olup, mekan boyutları yaklaşık 140x235 cm ve yüksekliği 322 cm'dir. Bu holün kuzeyinden 114 numaralı mekana, doğusundan ise 115 numaralı mekana geçilir (Şekil 4.64).

Şekil 4.63: 'L' biçimli koridor Şekil 4.64 : Dikdörge planlı hol

114 Rehberlik Servisi Odası

Yaklaşık 240x350 cm boyutlarında bir mekandır. Döşemesi 7cm'lik ahşap kaplı olup, çevresi ahşap süpürgelik çevrilidir. Tavan ve duvarlar sıva üzeri boyalıdır (Şekil 4.65). Mekanın batı köşesinde 37x38cm'lik kare bir çıkıntı planda yer almaktadır. Mekanın kuzeybatı cephesinde yer alan açıklıkta alüminyum doğramalı bir kanadı sabit çift kanatlı, boyutları 100x 185cm olan bir pencere yer alır (Şekil 4.66).

Şekil 4.65: 114 numaralı mekan

Şekil 4.66: 114 mekanının penceresi

115 Sınıf

Yaklaşık boyutları 510x590 cm olan, 113 numaralı koridor mekanından ahşap bir kapı ile girilen bir mekandır. Döşemesi 7cm'lik ahşap kaplama olup ahşap süpürgelik ile çevrilidir. 115 numaralı sınıf, 112 ve 114 mekanları gibi yapının ek kısmında yer alıp, taşıyıcı sistemi betonarmedir. Mekanın güneydoğu duvarında yüksekliği 37cm olan bir kiriş devam etmektedir. Aynı duvarda kapıdan 155 cm ilerisinde 25x35 cm'lik bir çıkıntı betonarme kolondur. Bu kolondan kuzeybatı cephesine doğru yine aynı yükseklikte bir kiriş devam etmektedir. Mekanın yüksekliği 324 cm olup, duvar ve tavanı sıva üzeri boyalıdır (Şekil 4.67). Mekanın kuzeybatı cephesinde ki adet boyutları sırasıyla 125x185cm ve 240x185cm olan açıklıklar yer almaktadır. Dar olan açıklıkta tek kanadı sabit çift kanatlı alüminyum doğramalı bir pencere yer alır, diğerinde ise ortası sabit iki yanı açılır kanatlı alüminyum doğramalı pencere yer almaktadır (Şekil 4.68).

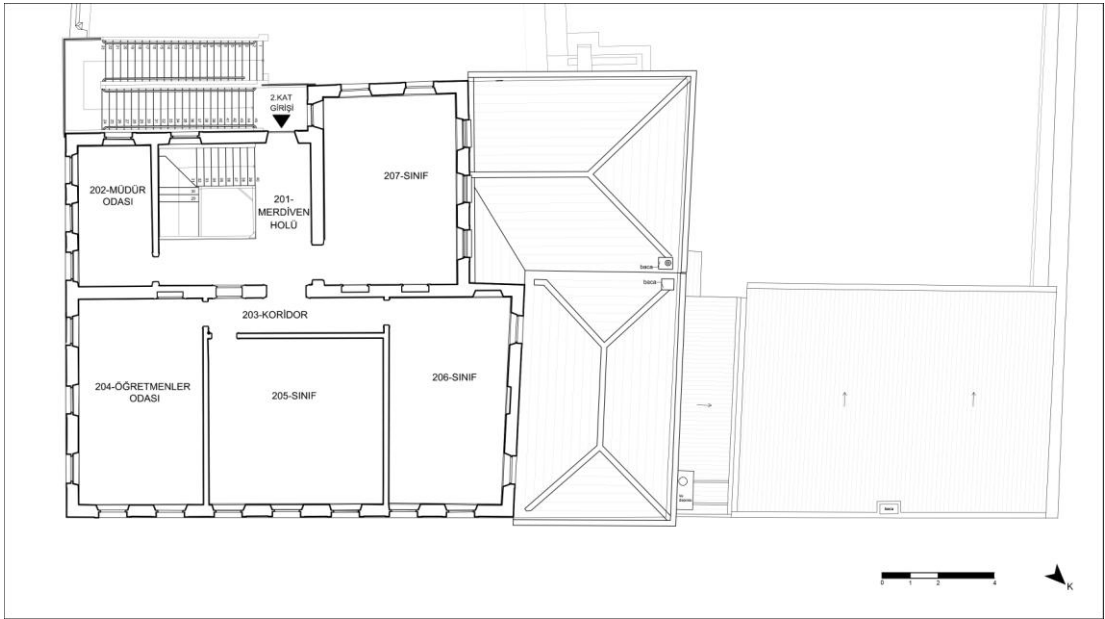
Şekil 4.67 : 115 numaralı sınıf

Şekil 4.68 : 115 numaralı sınıfın pencereleri

4.2.3 İkinci kat mekanları

Yapının ikinci katında ahşap özgün merdivenin bulunduğu bir merdiven holü, merdiven holünün açıldığı bir adet koridor bulunmaktadır. Merdiven holünün güneydoğu yönünde müdür odası ve kuzeybatı yönünde bir adet sınıf yer alır, holün kuzeydoğu yönünden bir koridora geçilir. Koridorun kuzeybatı ucunda bir adet sınıf yer alır, güneydoğu ucunda ise Öğretmenler Odası bulunur. Kuzeydoğusunda ise bir sınıf daha yer alır. Aynı zamanda yapının güneybatı cephesinde merdiven holünden bahçe kotuna inen 2 kollu betonarme bir merdivene açılan bir kapı bulunur (Şekil 4.69).

Şekil 4.69 : İkinci kat planı

201 Merdiven Holü

Birinci katta yer alan döşeme kotu +3.80 olarak belirlenen 101 numaralı merdiven holünden ortalama yüksekliği 20cm olan 9 rıhtla bir sahanlığa çıkılır, bu sahanlığın son kısmından 3 rıht çıkılır, mekanın köşesine denk gelen üçgen iki basamağa ulaşılır, daha sonra genişliği 128 cm olan 9 rıhtlı merdiven kolundan kotu +8.28 olarak belirlenen 201 numaralı merdiven holüne ulaşılır. Ahşap korkuluklu ve küpeşteli bu merdivenin, korkuluk araları boyalı ahşap suntalarla kapatılmış durumdadır. Merdiven kovası ve merdiven boşluğu ile birlikte mekan yaklaşık 510x 545 cm boyutlarında kare biçimlidir. Döşeme kaplaması 10 cm'lik ahşap kaplama olup ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Mekanın tavanı

ahşap kaplı olup, profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motiflidir. Ahşap profilli silme ile çevrilidir. Mekana ulaşan ahşap merdivenin hole ulaştığı yerde güneybatı cephesinde 90x215cm ebatlarında demir bir kapı yer alır. Kapının üzerinde lentosu bulunur, onun üzerine oturan kemerli ahşap doğramalı bir pencere yer alır. Yine mekanın bu duvarında güneydoğuya doğru bir adet kemerli pencere açıklığı yer alır. Ahşap doğramalı çift kanatlı bir pencere bu açıklıkta yer almaktadır. Holün kuzeybatı duvarında 207 numaralı sınıf mekanına giriş kasası profilli çift kanatlı özgün ahşap bir kapıdan girilir (Şekil 4.70). 203 numaralı koridor mekanına geçiş ise aynı kapının kanatları çıkarılmış profilli kasasından geçilerek sağlanır. 203 numaralı koridor mekanı ile 201 numaralı merdiven holü arasındaki duvarda döşemeden 9 5cm yukarda kasası ile birlikte 120x200 boyutlarında, ikisi üst kısımda, alttakiler 125 cm yüksekliğinde olmak üzere camlı dört kapaklı bir dolap yer almaktadır (Şekil 4.71). Holün güney doğu duvarında ise 90 cm kapı açıklığına sahip profilli kasası olan özgün ahşap bir kapıdan 202 numaralı müdür odasına geçilir (Şekil 4.72).

Şekil 4.70 : 201 numaralı merdiven holü

Şekil 4.71 : 201 numaralı mekan kuzeydoğu duvarı

Şekil 4.72 : 202 numaralı müdür odası kapısı

202 Müdür Odası

202 numaralı müdür odasına 201 numaralı merdiven holünün kuzeybatısındaki profilli ahşap özgün kapıdan girilir. Yapının güneydoğu, güneybatısına cephe vermektedir. Döşeme kaplaması aslında ahşap olup üzeri muşamba kaplanmış durumdadır, etrafı ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Yerden 95 cm yükseklikte 4cm kalınlıkta ahşap sandalyelik tüm mekanı dönmektedir. Bunun altında 9 cm kalınlığında ahşap bir silme daha dönmektedir. Mekanın kemerli pencere açıklıklarının boyutları ortalama 116 cm genişliğinde kemer tepe noktası 210cm, başlangıç noktası 200 cm'dir. Açıklıkların kemer bitim hizalarının üstünde metal levhalar ve ona geçirilmiş perdelik metal çubukları yer alır. Açıklıklarda ahşap denizlik bulunmaktadır. Bunun içine tepe noktası 206cm uzunluğunda genişliği 105cm boyutlarında ahşap çift kanatlı pencereler oturmaktadır (Şekil 4.73). Mekanın tavanı ahşap kaplı olup profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motiflerin tekrarından oluşmaktadır. Tavanın kuzey köşesinde çatıya açılan bir kapak bulunmaktadır. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır (Şekil 4.74).

Şekil 4.73 : 202 numaralı müdür odası mekanı

Şekil 4.74 : 202 numaralı mekanın tavan kaplaması

203 Koridor

201 numaralı merdiven holünden geçilen ve 204, 205 ve 206 numaralı mekanlara geçişi sağlayan yaklaşık 128 cm eninde ve 630 cm uzunluğunda bir mekandır. Döşeme kaplaması holün devamı olarak 10 cm'lik ahşaplarla kaplıdır, ahşap süpürgelikle çevrelenmiştir. Koridorun kuzeybatı ucundan 206 numaralı sınıfa ahşap camlı bir kapıdan girilir (Şekil 4.75). Koridorun güneybatı duvarında zeminden yaklaşık 90cm yukarıdan başlayan 160cm'lik açıklık dışında bütün duvar boyunca devam eden üzerinde askılık bulunan alçıpan levhalar sabitlenmiştir. Mekanın tavanı profilli çıtalarla oluşturulmuş uzun dikdörtgen motifli ahşap kaplama olup, sadece kuzeybatı duvarıyla birleşiminde profilli ahşap silme ile duvarla birleşir (Şekil 4.76).

Şekil 4.75 : 203 numaralı koridordan kuzeybatı yönüne bakış

Şekil 4.76 : 203 numaralı koridor mekanı tavan kaplaması

204 Öğretmenler Odası

203 numaralı koridor mekanından ahşap camlı bir kapı ile giriş yapılır. Yaklaşık 445x745 cm boyutlarında bir mekandır. Mekanın tavan yüksekliği 369cm'dir. Döşeme kaplaması ahşap olmasına rağmen üzeri muşamba ile örtülüdür, çevresinde ahşap süpürgelikle tüm mekanı dolandır. Zemininden ortalama 97 cm yükseklikte ahşap 4 cm kalınlığında sandalyelik, 205 numaralı sınıf mekanı ile aralarında bulunan duvar dışında üç tarafı dolandır. Bu silmenin bitimi mekan içindeki pencere ve dolap açıklıklarının yüksekliğinin başladığı yüksekliği tanımlar Mekanın güneybatı duvarında, kasası ile birlikte 120x200 cm ebatlarında dört kanatlı gömme bir dolap yer almaktadır (Şekil 4.77). Mekan yapının doğu köşesinde yer alır, kuzeydoğu ve güneydoğuya cephe verir. Duvarları sıva üzeri boyalıdır. Güneydoğu duvarında üç, kuzeydoğu duvarında iki adet pencere yer alır. 202 numaralı müdür odasındaki gibi kemerli açıklığın içine yerleşmiş ahşap doğramalı çift kanatlı pencereler yer alır. Kemer hizasında perdelikler bulunmaktadır. Tavan kaplaması ahşap olup ahşap çitalarla karelere bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. 205 numaralı sınıf mekanı ile arasında kalan duvar dışında tavan birleşimi profilli ahşap bir silme ile çevrilidir (Şekil 4.78).

Şekil 4.77 : 204 numaralı mekan güneydoğu duvarı

Şekil 4.78 : 204 numaralı mekan doğuya doğru bakış

205 Sınıf

203 numaralı koridor mekanının doğu köşesinden ahşap camlı bir kapıdan girilir. Yaklaşık 600x625 cm boyutlarında, tavan yüksekliği ortalama 368cm'dir. Döşeme kaplaması 10cm'lik ahşap olup, etrafı ahşap süpürelikle çevrilidir (Şekil 4.79). Yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarında üç adet pencere açıklığı bulunmaktadır. Bu açıklıklarda ikinci katın tipik kemerli ahşap pencere doğramaları yer almaktadır. 204 numaralı öğretmenler odasının kuzeydoğu cephesinde pencere alt seviyesinde yer alan sandalyelik bu mekanda da yaklaşık aynı yükseklikte devam ederek pencere doğramalarının oturduğu ahşap denizlik hizasını belirlemektedir. Mekanın tavan kaplaması ahşap olup ahşap çıtalarla karelere bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. Mekanın kuzeydoğu duvarında profilli ahşap silme devam etmektedir. 203, 204 ve 206 mekanları ile arasında kalan bölme duvarları ile tavan birleşimlerinde silme yer almamaktadır (Şekil 4.80).

Şekil 4.79 : 205 numaralı sınıfın kapısı

Şekil 4.80 : 205 numaralı sınıf kuzeydoğu cephesi pencereleri

206 Sınıf

203 numaralı koridor mekanının kuzeybatısındaki camlı ahşap kapıdan girilen yaklaşık 435x750 cm boyutlarında bir mekandır. Tavan yüksekliği ortalama 366cm'dir. Döşeme kaplaması 10 cm'lik ahşap olup etrafı ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Yerden ortalama 96 cm yükseklikte mekanın kuzeydoğu, kuzeybatı ve güneybatı duvarını 4cm kalınlıkta sandalyelik döner. Yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvarında iki adet kemerli pencere açıklığı yer almaktadır. Silme seviyesinin üzerinde ortalama 20 cm'lik içeri doğru ahşap bir denizlikten sonra ahşap doğramalı çift kanatlı üstü kemerli pencerenin açıklığa yerleştiği görülür. Pencerenin açılır kanatlarının üstünde kalan kemerli kısmının dışarıdan sunta çakılarak

geçirgenliğinin engellendiği görülmektedir (Şekil 4.81). Yapının kuzeybatı cephesinde sol ve sağ uçlarında benzer boyutta pencere açıklıkları yer alır. Orta kısımda ise derinliği 12 cm olan kemerli bir niş yer almaktadır. Bu cephedeki pencereler silme hizasından sonra ortalama 45 cm'lik ahşapla kaplanmış ve bunun üstüne ahşap pencere doğraması yerleştirilmiştir (Şekil 4.82). Güneybatıda ise bir adet 110 cm genişliğinde tepe noktası 213 cm yüksekliğinde kemerli bir açıklığa yerleşmiş ahşap pencere yer almaktadır. Mekanın duvarları sıva üzeri boyalıdır. Tavan kaplaması ahşap olup, ahşap çıtalarla karelere bölümlenmiş bir geometrik düzene sahiptir. 205 numaralı mekan ile arasındaki duvar haricinde tavan duvar birleşimi profilli ahşap silme ile çevrilidir (Şekil 4.83).

Şekil 4.81 : 206 numaralı sınıf kuzeydoğu cephesi pencereleri

Şekil 4.82 : 206 numaralı sınıf kuzeybatı yönüne bakış

Şekil 4.83 : 206 numaralı sınıf güneybatı duvarı

207 Sınıf

201 numaralı merdiven holü mekanından özgün ahşap çift kanatlı bir kapı ile girilen yaklaşık 475x690 cm boyutlarında bir mekandır. Tavan yüksekliği ortalama 373cm'dir. Döşeme kaplaması 10cm'lik ahşap olup, ahşap süpürgelik ile çevrilidir. Mekanın kuzeydoğu duvarındakası ile birlikte 102x190cm ebatlarında iki adet derinliği 27 cm olan dört kanatlı ahşap dolap yer almaktadır (Şekil 4.84). Yapının kuzeybatı cephesini oluşturan duvarında üç adet pencere açıklığı yer alır. Mekanın zemininden ortalama 96 cm yükseklikte ahşap 4 cm kalınlığında sandalyelik bu duvardan başlayarak güneybatı cephesine oradan da mekanın güneydoğu duvarına dönerek sınıfı üç taraftan çevreler. Kuzeybatı cephesindeki pencereler 45 cm yüksekliğe kadar ahşap kaplamayla oluşturulmuş bir parapet üzerindedir (Şekil 4.85). Güneybatı cephesinde ise silme yüksekliğinin üzerine ortalama 21 cm içeride ahşap doğramalı pencereler oturtulmuştur. Yapının güneybatı cephesinde yer alan betonarme merdivenin ikinci kata girişindeki sahanlığa bakan açıklıkta da 80 cm genişliğinde 206 cm yüksekliğinde benzer tipolojide bir pencere daha yer almaktadır. Mekanın tavanı ahşap kaplı olup profilli çitalarla uzun yönde dikdörtgen çerçevelerin

tekrarıyla bölümlenmiştir. Etrafı ise profilli 17 cm'lik bir parça ardından 19 cm'lik düz bir parça ve tekrar 12 cm lik pofilli bir parça ile toplam yüksekliği 48 cm olan bir silme ile çevrilidir (Şekil 4.86).

Şekil 4.84 : 207 numaralı sınıf kuzeydoğu duvarı

Şekil 4.85 : 207 numaralı sınıf kuzeybatı cephesi pencereleri

Şekil 4.86: 207 numaralı sınıf güneybatı cephesi pencereleri

4.2.4 Cepheler

Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu zemin kat üzeri iki kattan oluşmaktadır. Yapı Ateş Böceği Sokak ve Safa Meydanı Sokak kesişimindeki parselde oturmuştur. İki cephesi bu sokaklara, diğer cephesi bahçeye bakmaktadır. Arka cephesi ise aldığı ekler ile sadece en üst kat kesiminde özgün yapının cephesi olarak görülebilmektedir.

4.2.4.1 Güneydoğu cephesi

Yapının Safa Meydanı Sokağa bakan cephesidir. Toplam 27,70 m uzunluğunun 13,70 metresi okulun cephesi olarak, 13,96 metresi ise bahçe duvarıyla birlikte cepheyi oluşturur. Okulun ana giriş kapısı bu cephede yer alır. Okulun özgün bahçe kapısı da bu cephenin bahçe duvarında yer alır. Bu iki kapının söveleri mermer olup, üst kısımda düz atkısı profilli mermerdendir. Bahçe giriş kapısının üzerindeki mermerde Yunanca ‘KENTPIKON EKΠAIΔEYTHPION TΩN APPENΩN1886’ (ERKEK MERKEZİ MEKTEBİ 1886) yazmaktadır. Bu iki kapı da demir olup, yapının ana giriş kapısının demir parmaklıklı kısmı cam kaplıdır. Zemin katta 5 adet pencere yer almaktadır. Bu pencereler yakın zamanda yenilenmiş olup, özgün hali gibi ahşap ve basık kemerlidir. Söve aralarında sadece zemin katta görünürlüğü engelleyici metal bir eleman bulunur. Söve malzemesi taş olup üst kısmı basık kemerli, yanlarda profillidir. Bu söve tipolojisi tüm yapıda tekrar etmektedir. Pencerelerin denizlik hizasında tüm cephe boyu devam eden uzunlukları değişiklik gösteren, eni 12 cm

olan profilli taş bloklardan oluşan bir silme yer almaktadır. Silmenin alt kısmı düz sıvalı olup diğer tüm yüzeyler düşeyde şaşırtmalı olarak ortalama 45x85cm boyutlarında yapay taş görünümü elde edilecek şekilde derzlendikten sonra, taş olduğu hissi kuvvetlendirmek amacıyla pütürlü hale getirilmiştir. Bu görünüme boyut kazandırmak için derz kenarları ortalama 1 cm kadar düz sıvalı bırakılmıştır. Kat döşemeleri hizasında eni yaklaşık 28 cm olan cephe boyunca sürekli taş bir silme yer alır. Birinci ve ikinci katta 6 adet pencere açıklığı yer alır. Doğramaları ahşap ve üzeri beyaz boyalıdır. Basık kemerli, çift kanatlı üst kanadı sabit, alt kanatlarında çapraz çiteler çakılmıştır. En üst katta doğudan birinci ve üçüncü pencere sabit kanat hizasına kadar ahşap sunta ile kapatılmıştır. Birinci ve ikinci kattaki söveler de zemin kattakilerle aynı özelliktedir. Cephenin çatı ile birleşiminde profilli geniş bir silme daha yer almaktadır. Yapının bahçe kapısının üzerinde güneybatı cephesine yapılmış merdivenin sahanlık kısmının parapet duvarı yapının bu cephesinin bir elemanı olarak yer alır. Düz sıvalı olup, üzerinde iki sıra metal korkuluk yer almaktadır (Şekil 4.87).

Şekil 4.87 : Güneydoğu cephesi

4.2.4.2 Kuzeydoğu cephesi

Yapının Ateş Böceği Sokağına bakan cephesidir. 15,94m'lik kesimi üç katlı okul cephesi, 19,40 m'lik ek yapıların duvarıyla birlikte tüm kuzeydoğu cephesini oluşturur. Neredeyse bu adanın hepsini kaplayan cephe, oldukça dar bir sokakta yer

aldığı için tüm cephenin algılanması zordur. Güneydoğu cephesinde belirtilen pencere tipolojisi bu cephede de tekrar eder. Her katta 7 adet pencere açıklığı bulunur. Zemin kattaki pencereler yakın zamanda var olan haline uygun şekilde ahşap ve kemerli olarak doğramaları yenilenmiştir. Söveler arasında görünürlüğü engelleyici metal bir eleman bulunur. Zemin katta cephenin doğu köşesinden ikinci açıklık pencerelerle aynı söveye sahiptir, fakat açıklıkta sokağa açılan demir bir kapı yer almaktadır. Birinci ve ikinci katta yer alan pencereler güneydoğu cephesindekilerle aynı özellikleri gösterir. Bu cephede sadece ikinci katta pencere kanatlarında çapraz bir şekilde ahşap çıtalar çakılmıştır. En üst katta en ortadaki pencere dışındakiler kanat hizasına kadar ahşap sunta ile kapatılmıştır. Güneydoğu cephesinde yer alan denizlik, döşeme ve çatı silmeleri köşeden dönerek kuzeydoğu cephesinde de cephe boyunca devam eder. Doğudan üçüncü pencereden sonra çatıdan yağmur borusu inmektedir. Cephenin bazı kısımları dışında yüzey güneydoğu cephesindeki gibi pütürlü sıvalıdır (Şekil 4.88).

Şekil 4.88 : Kuzeydoğu cephesi

Z11 numaralı giriş holüne açılan demir kapı dışında ek yapıların cephesi ise masiftir. İki katlı kısmın zemin katında Z10 numaralı kiler mekanının dışına denk gelecek şekilde bir silme yer alır, alt kısmında yine aynı mekana açılan bir pencere açıklığı cepheden hafif dışarıda olacak şekilde bir kapakla kapatılmıştır (Şekil 4.89).

Şekil 4.89 : Kuzeydoğu cephesi ek yapıların bulunduğu kısım

4.2.4.3 Güneybatı cephesi

Yapının güneybatı cephesi okulun bahçesine bakan cephesidir. Merdivenlerin olduğu cephe yüzeyi 8,60 m, daha sonra çıkma yaparak devam eden kesim 13,50 m, tek katlı kısım ise yaklaşık 13,30 m uzunluğa sahiptir. Cephenin güney köşesinde güneydoğu cephesinden bahçeye açılan kapıdan geçilerek birinci kata çıkılan mermer basamaklı özgün merdiven yer almaktadır. Onun önüne sonradan yapılan betonarme taşıyıcılı merdiven iki kollu bir şekilde ikinci kata çıkar. Bu durum yapının bu cephesinin görünürlüğünü azaltır. Güneybatı cephesinin bu kısmı büyük oranda betonarme merdivenin parapet duvarı ile kaplıdır. Zemin katta güneyde bir adet pencere ve

özgün merdivenin alt doldurulmuş yüzeyi ve zemin kattan bahçeye açılan demir üst kısmı camlı ışıklığa sahip bir kapı yer almaktadır. İkinci katta ise özgün merdivenin devamında yapıya girişi sağlayan dört kanatlı metal bir kapı yer alır. Kapının üst kısmında metal kayıtlarla geometrik desenlere bölünmüş araları renkli camlı bir ışıklık bulunur. Bu yüzeyin devamında bir adet kapatılmış pencere boşluğu yer alır. Bu katın devamında ise betonarme merdivenin parapet duvarı ile kesilen bir adet pencere yer almaktadır. Bu pencerenin doğraması ve camları boyalıdır. İkinci katta ise biri merdivenin eklenmesiyle kapıya çevrilmiş üç tane açıklık yer alır. Pencere olanlar yapının tipik doğrama ve söve sistemiyle aynıdır. Kapıya çevrilen pencere açıklığı aynı söveyi barındırır, fakat demir bir kapı yer almaktadır. Güneydoğu cephesindeki denizlik, döşeme ve çatı silmeleri bu yüzeyde de devam etmektedir. Cephenin bir diğer yüzeyi az önce anlattığımız cephe yüzeyinden 160cm daha batıdan başlar. Bu yüzey üç katlı okul kısmı, 2 katlı tuvalet kısmı ve 2 katlı ek yapı kısmının cephelerinden oluşur. Üç katlı kısımda birbirini tekrar eden bir düzende 2 adet pencere her katta yer almaktadır. Zemin kattaki pencereler yapının tipik pencere ve sövelerine sahip değildir. Düz atkılı, dikdörtgen biçimli üst kanadı ayrıca açılan çift kanatlı pencerelerdir, söveleri yoktur. Zemin katta ve birinci katta diğer yüzeyde devam eden silmeler yer almaz, fakat ikinci katta döşeme, denizlik ve çatı silmesinin sürekliliği görülmektedir. Zemin ve birinci katta ise pencere altlarında taştan denizlikler yer almaktadır. Tuvalet kısmında ise iki katta da birbirini tekrar eden her katta iki adet basık kemerli küçük açıklıklar yer almaktadır. Zemin katta doğramalar yenilenmiş olup, açıklık boyutu değiştirilmeden sabit ahşap doğrama ve havalandırma delikli buzlu cam takılmıştır. Üst katta ise eski doğramalar ahşap, çift kanatlı olarak yer almaktadır. Tuvaletin bitimine kadar bu yüzey pütürlü sıvalı ve taş kaplama izlenimi verecek şekilde taş boyutunda derzlidir. İki katlı ek yapının devamı ise düz sıvalı ve masif bir yüzeydir. Döşeme hizasında bir silme geçmektedir (Şekil 4.90). Güneybatı cephesinin devamı ise tek katlı ek yapının cephesidir. Masif cephe yüzeyinin yaklaşık 780 cm arkasından başlamaktadır. Bahçeye açılan kemerinin başladığı hizadan itibaren camlı bölmeli, kendisi demir bir kapı yer almaktadır. Kuzey tarafında ise yüzey yaklaşık 20 cm kırılarak batıya doğru çıkıntı yapar. Tam köşede yağmur iniş borusu yer alır, yukarıda ikiye ayrılır. Bu yüzeyde ikisi 3 kanatlı biri dört kanatlı olmak üzere üç adet pencere açıklığına yerleşmiş ahşap doğramalı pencere yer almaktadır. Beton denizlikleri olup, demir parmaklıkları vardır (Şekil 4.91).

Şekil 4.90 : Güneybatı cephesi

Şekil 4.91 : Güneybatı cephesi ek yapıların bulunduğu kısım

4.2.4.4 Kuzeybatı cephesi

Okulun bu cephesi çoğunlukla ek yapıların cephelerinden oluşmaktadır. Ek kısmın cephe uzunluğu 15.75m iken üst katta özgün kısımda bu uzunluk iki farklı yüzeydir. Zemin ve birinci katta betonarme ek yapının sınıflarının pencereleri yer almaktadır. Zeminde Z11 numaralı mekan ise bu cepheye bakışta kesite girmektedir. Zemin katta üst kısmı sabit 4 kanatlı ahşap pencerenin yer aldığı iki adet açıklık mevcuttur. Betonarme denizlikle bitirilen açıklıklar demir parmaklıkla kaplıdır. Aynı hizada bir üst katta bu pencere boyutları birbirini tekrar etmektedir. Kat arasında döşeme hizasında bir silme geçmektedir. Birinci katın devamında benzer iki adet açıklık yer alır fakat doğramalar alüminyumdur. Daha batıda olan pencerenin ortasına bölme duvar denk geldiği için o kısım masif alüminyum kaplıdır (Şekil 4.92). Okulun

özgün yapısı sadece ikinci kat kuzeybatı cephesinde yer alır. Daha doğuda yer alan 206 numaralı sınıfı ve batı taraftaki 207 numaralı sınıfı bu cephenin duvarlarını oluşturur. 206 numaralı sınıfta iki adet pencere açıklığı yer alır. Pencere söveleri ve tipolojileri yapının geri kalanıyla hemen hemen aynıdır. Pencerenin açılır kanatları biraz küçültülmüş ve alt kısmı metal bir kaplama yapılarak yükseltilmiştir. Ayrıca doğramanın üst kısmındaki sabit kısım üç parçaya bölünmüştür. Yüzey pütürlü sıvalı olup, Kuzey doğu cephesindeki denizlik, döşeme ve çatı silmesinin bu kısma aynı şekilde dönerek devam ettiği görülür. 207 sınıfının ise bahsedilen tipte üç adet penceresi vardır. Fakat bu yüzeyde denizlik ve döşeme silmesi devam etmez. Her pencerenin altında ufak bir denizlik çıkıntısı yer alır. Pencerealtı metal kaplıdır, metaller denizliğin üzerine doğru kıvrılmıştır. Her iki yüzeyde de geniş çatı silmesi sürekliliğini korumaktadır (Şekil 4.93).

Şekil 4.92 : Kuzeybatı cephesi ek yapıların bulunduğu kısım

Şekil 4.93 : Kuzeybatı cephesi ikinci kat özgün kısım

4.3 Yapım Tekniği ve Malzeme Özellikleri

4.3.1 Temeller

Yapının bodrum katı bulunmamaktadır. Bu sebeple temeli ile ilgili bilgili edinmek için sondaj ve ya kazı çalışması yapılması gereklidir. Ancak bu çalışmalardan sonra kesin sonuçlar elde edilebilir. Ancak yapının taş yığma temeller üzerine oturmuş olma ihtimali yüksektir (Şekil 4.94).

4.3.2 Duvarlar

Yapıda sıvası dökülmüş çok fazla yer olmadığı için bütün duvarlar da kesin olarak malzeme tespiti yapılamamıştır. Özgün yapının duvarları yığmadır. Tuğla ve taş karışımı olduğu, yer yer ise sadece tuğla olduğu tahmin edilmektedir. Ek kısım ise iskeleti betonarme olan taşıyıcı bir sisteme sahiptir (Şekil 4.95).

Yapının özgün kısmının zemin katındaki dış cephe duvar kalınlığı 55-60cm arasında değişkendir. Z01 numaralı koridor ile Z05 numaralı çok amaçlı salon ve Z06 numaralı hizmetliler odası arasında kalan duvarlar ortalama 40-45cm olup, iç mekanda taşıyıcı özelliğe sahip duvarlardır. Z04 ve Z06 numaralı mekanlar arası duvar ise yaklaşık 20cm kalınlığındadır. Yapının kuzeybatısına sonradan eklenen kısımlar ise var olan duvarın yanına tekrar bir duvar örülerek kalınlaştırılmış gibi durmaktadır. Çünkü kalınlıkları dış cepheden fazladır. Alt katta yapıya ilk girildiğinde çekilen fotoğraflardan birkaç sıvası kırılmış ve boyanmamış yer tespit edilmiştir. Buna göre duvar malzemesi yer yer taş tuğla karışı olma ihtimali vardır (Şekil 4.96). Z03 numaralı depo mekanının duvarında ise sadece tuğla örülü olduğunu görmekteyiz (Şekil 4.97).

Birinci katta ise dış cephe duvar kalınlığı 50-56cm aralığında değişkenlik göstermektedir. Sadece 103 numaralı mekanın güneydoğu cephesinde duvar kalınlığı yaklaşık 43cm'e düşmektedir. Alt kattaki T şeklinde plana oturan taşıyıcı iç mekan duvarı yine 40-45cm kalınlığında bu katta da devam eder. Bunların dışındaki bölme duvarlar 15-20 cm aralığında olup malzemesi tam olarak bilinmemektedir. 110 numaralı tuvalet ve 111 numaralı sınıf arasındaki duvar yaklaşık 20 cm kalınlıktadır, 6,5x22cm'lik tuğlalar kullanılmıştır (Şekil 4.98). Bunun dışında bu katta taşıyıcı sistemi betonarme olan kısımda duvar kalınlıkları dış cephede ve orta aksta 30cm, diğer bölme duvarlarda yaklaşık 12 cm kalınlığındadır.

İkinci katta ise dış cephe duvar kalınlığı 40-45 cm aralıdır. İç mekan taşıyıcı duvarları bu katta da 40-45 cm aralığında bir kalınlıkla devam eder. Bunun dışındaki iç bölme duvarları 15-20 cm aralıdır. 204 numaralı öğretmenler odası mekanının kuzeydoğu cephesinde yer alan pencerelerin altındaki ahşap denizlik kısmı çürüdüğü için kaldırılmış olması sebebiyle duvarın yığma tuğla olduğu görülmektedir (Şekil 4.99). Okulun bahçe duvarının en alt kısımları kaba yonu taşır, daha sonra üstüne betonarme bir kısım eklendiği görülmektedir (Şekil 4.100).

Şekil 4.94 : Ateş Böceği Sokak'daki kot farkından dolayı görünen taş duvar

Şekil 4.95 : Z08 numaralı depo mekanı ek yapı betonarme giriş

Şekil 4.96 : Z07 numaralı tuvalet mekanı onarım öncesi duvar yapı malzemesi

Şekil 4.97 : Z03 numaralı depo kuzeydoğu duvarı tuğla örgü

Şekil 4.98 : 110 numaralı tuvalet mekanı tuğla örgü duvarları

Şekil 4.99 : 204 numaralı öğretmenler odası tuğla örgü duvar

Şekil 4.100 : Okulun bahçe duvarı

4.3.3 Döşemeler

Özgün yapının döşeme sisteminin gözlenebileceği herhangi bir açıklık yer almamaktadır. Fakat döşeme kaplamasının ahşap olmasından dolayı yapının döşeme taşıyıcı sisteminin ahşap kirişleme sistemi olduğu düşünülmektedir. 109 numaralı sınıf tavan kaplamasında görülen çivilenme doğrultuları ahşap kirişlemelerin bu doğrultuda yaklaşık 50-60 cm aralıklı olarak yer aldığı görüşünü desteklemektedir. Bu mekanın üst katında 207 numaralı sınıfın ahşap döşeme kaplamasının bu doğrultuya dik olarak döşenmiş olması da kirişlerin doğrultusunu tahlil eden bir diğer göstergedir (Şekil 4.101-4.102). Fakat bu noktada dikkat çeken döşeme kalınlıkları olmuştur. Çivileme izinin göslenildiği kısımda yaklaşık 30cm'lik bir döşme kalınlığı vardır. Bu yükseklik içerisinde ahşap tavan kaplaması, kiriş yüksekliği ve ahşap

döşeme kaplaması kalınlığı bulunmaktadır. Yaklaşık olarak kiriş yüksekliği 25cm civarlarında olmalıdır. Yapının bu kısmındaki açıklıklar böyle bir sistemle geçilebilecek boyutlardadır. Yapını kuzeydoğusunda yer alan büyük salonunun bulunduğu yaklaşık 7,3m x 15m dikdörtgen alanın döşeme kalınlığı yaklaşık 45cm'dir. Bu kısımda özgün olduğu düşünülen tavan kaplamasının üzeri başka bir döneme ait ahşap bir sistemle kaplandığı için kirişleme izleri keşfedilememiştir. Açıklığın oldukça büyük olması ve kiriş yüksekliğinin fazla olması bu kısımda farklı bir sistem olabileceğine işaret eder. Seçeneklerden biri tavan ve döşeme kaplaması kalınlıkları çıkarıldıktan sonra kalan yüksekliğin ahşap ana taşıyıcı kirişlerin yüksekliğini tanımladığı kısa doğrultuda uzanan bu kirişlerin aralarında tali kirişlerin bulunduğu, hatta çapraz birleşimlerle kafes sistem oluşturulmuş bir döşeme sistemi olabileceği ihtimali doğmaktadır. Diğer bir seçenek ise Birbine 90 derecelik açı yapacak şekilde iki yönde kirişleme yapılarak üst üste oturan yaklaşık 20cm yüksekliğindeki kirişlerle döşemenin taşıyıcı sisteminin oluşturulması yönündedir. Buraya kadar olan olasılıklar döşeme taşıyıcısının ahşap olma ihtimali üzerinden kurgulanmışsa da, dönemi itibariyle bir ihtimal olarak döşemede demir kullanımıyla volta bir sistem oluşturulduğu yönünde de olabilmektedir. Daha detaylı incelemeler yapının restorasyon sürecinde yapılarak, döşeme sisteminin tespiti için gerekli müdahaleler yapılmalıdır. Yapının sisteminin bilinmesi gelecekteki uygulamalar için faydalı olacaktır.

Şekil 4.101 : 207 numaralı sınıf Ahşap döşeme kaplaması

Şekil 4.102 : 109 numaralı sınıf tavan kaplaması

Tez çalışması kapsamında yapı ilk kez ziyaret edildiğinde birinci kat tuvalet ve hol döşemesinin volta döşeme olduğu tespit edilmiştir. Döşemenin putrelleri güney kuzey doğrultusunda hol tavanından başlayıp tuvalet sonuna kadar farklı aks aralıkları ile yerleştirilmiştir (Şekil 4.103). Holde daha sık yaklaşık 55cm iken, tuvalet girişinde ortalama 70cm cepheye doğru 60cm genişliğindedir (Şekil 4.104). Toplamda 11 putrel bulunmaktadır, araları tuğla örülmüştür. 2014 yılında yapılan onarımlar kapsamında putrellere C profil monte edilmiş ve mekanlar C profillerin oturduğu kotta profillerle çevrelenmiştir (Şekil 4.105).

Şekil 4.103 : Z07 numaralı tuvalet müdahale öncesi tavan görünümü

Şekil 4.104 : Z04 numaralı hol müdahale öncesi tavan görünümü

Şekil 4.105 : Z07 numaralı tuvalet müdahale sonrası tavan görünümü

4.3.4 Merdivenler

Yapının merdivenleri strüktür ve malzeme olarak günümüze kadar özgün halini koruyarak gelmiştir. Fakat bu özgün merdivenlere betonarme bir merdiven daha eklenmiştir.

Ahşap Merdiven

Yapının ana merdiveni zemin kattan birinci kata tek kol olarak çıkar (Şekil 4.106). Birinci kattan ikinci kata ise önce bir kol ile ara sahanlığa ulaşılır, sahanlığın sonundan itibaren dönen basamaklarla ikinci kata çıkar (Şekil 4.107-4.108). Bu merdivenin basamak boyutları birbirine benzerdir. Basamak genişliği 28cm, uzunluğu ise farklılık göstermektedir. Zemin kattan birinci kata çıkan kolda yaklaşık 145cm, birinci kattan ikinci kata çıkan ilk kol yaklaşık 165cm, sahanlıkta 140cm, ikinci kata çıkan son kol ise 135cm uzunluğunda basamaklar yer almaktadır. Riht yüksekliği ise ortalama 20cm'dir. Merdivenlerin korkulukları ve küpeştesi ahşaptır. Korkuluklar basamakların yan yüzüne sabitlenmiştir. İç taraftan sonradan sunta plaka ile kaplanmıştır.

Şekil 4.106 : Z01 numaralı giriş holünde yer alan ahşap merdiven kolu

Şekil 4.107 : 101 numaralı merdiven holünde yer alan merdiven kolu

Şekil 4.108 : 201 numaralı merdiven holüne ulaşan merdiven kolu

Mermer merdiven

Yapının güneybatı cephesinde dışardan birinci kata çıkan özgün bir merdivendir. Basamakları mermer olup iki yandan taşıyıcı yığma duvarlar üzerine oturmaktadır (Şekil 4.109). Basamak eni yaklaşık 33cm'dir, uzunluğu ise yaklaşık 160cm'dir. Toplam 19 basamak olup riht yüksekliği ortalama 19cm'dir. Korkuluk metal olup mermer basamaklara oturmaktadır. Her basamağa 2 adet korkuluk dikmesi saplanmaktadır. Birinci basamakta ise bezemeli daha kalın üstü topuzlu bir korkuluk babası yer almaktadır (Şekil 4.110).

Şekil 4.109 : Güneybatı cephesinde yer alan mermer özgün merdiven

Şekil 4.110 : Bezemeli korkuluk babası

Betonarme Merdiven

Yapının güneybatı cephesinde mermer merdivenin çıkış yönüne tam ters olacak şekilde basamak eni 25cm rıht yüksekliği yaklaşık 17cm olup 23 rıhtla sahanlığa toplam 45 rıhtla ikinci kata çıkar (Şekil 4.111). Merdivenin taşıyıcı sistemi betonarme kolon ve kirişlerle yapının cephesine bağlanmıştır. Merdiven kenarlarında betonarme parapet duvarı vardır. Sahanlıklarda 2 sıra metal korkuluk da yer almaktadır. Merdiven kolunda bu metal küpeşte parapet içlerine sabitlenmiştir (Şekil 4.112).

Şekil 4.111 : Güneybatı cephesinde yer alan betonarme merdiven

Şekil 4.112 : Betonarme merdiven parapet duvarı ve korkuluk ilişkisi

4.3.5 Çatı

Yapının çatısında çeşitli onarımlar geçirmiş olma ihtimali yüksektir. Fakat form olarak çatı özgünlüğünü korumaktadır. Yaklaşık %18 eğimli olup marsilya kiremidi ile kaplıdır. Üç katlı yapının çatısı etrafında metal yağmur suyu toplama oluğu yer almaktadır. Kuzeydoğu, güneybatı ve güneydoğu cephelerinin orta hizasında bacalar yer almaktadır. Orta kısmından kuzeybatıya doğru olan kısmında metal siren yer almaktadır (Şekil 4.113).

Şekil 4.113 : Yapının doğu köşesinden çatısına bir bakış

Yapının iki katlı ek kısmının çatısı iki farklı kırma çatıdan oluşmaktadır. Çatı kaplaması metal levha üzerine marsilya kiremit kaplıdır. Çatı %20 eğimlidir. Üç taraftan yağmur oluşuyla çevrilidir. İki kırma çatı arasında kuzeybatı cephesi ortasında iki adet baca yer almaktadır (Şekil 4.114). Tek katlı ek kısmının çatısı iki farklı eğimli yüzeyden oluşmaktadır. Çatılar oluklu metal levha kaplıdır. Giriş holünün üst kısmı mekanın kısa yönünde eğimlidir. Yemek odası ve kiler kısmının üstü de yine kısa yönde eğimlidir. Güneydoğu tarafında baca yer almaktadır (Şekil 4.115).

Şekil 4.114 : Yapının iki katlı ek kısmının çatısı

Şekil 4.115 : Yapının tek katlı ek kısmının çatısı

4.4 Mimari Öğeler

4.4.1 Kapılar

Dış Kapılar

Kurtuluş Rum İlkokulu'nun altısı zemin katta olmak üzere toplam sekiz adet dış kapısı bulunmaktadır. Biri bahçe kapısı olmak üzere dört tanesi sokağa açılmaktadır.

Diğer dört tanesinden ikisi zemin kattan, biri birinci kattan diğeri de ikinci kattan bahçeye geçişi sağlamaktadır. Yapının ana kapısı 134x273 cm boyutlarında, iki kanatlı, motifli parmaklıklara sahip demir bir kapıdır. Kanatların alt kısmı demir, üst kısmında motifli demir parmaklıklar ve arkası camdır. Kapının açılır kanatlarının yüksekliği yaklaşık 220 cm'dir. Üst kısmında yaklaşık 50 cm'lik cam üzeri motifli parmaklıklı sabit bir kısım yer almaktadır (Şekil 4.116). Bahçe kapısı ise 160x310cm boyutlarında çift kanatlı demir bir kapıdır. Alt kısmı 190 cm yüksekliğe kadar dış taraftan düz demir levha kaplıdır. Kapı çift kanatlı olup aslında bütünüyle bezemeli parmaklıklardan oluşmaktadır. Muhtemelen metal levha ile sonradan kapatılmıştır (Şekil 4.117). Sokağa açılan diğer kapılar kuzeydoğu cephesindedir. Z05 numaralı çok amaçlı salon mekanından çıkışı sağlamak amacı ile daha önce pencere olan bir açıklığın kapı açıklığına çevrilmesiyle oluştuğu düşünülmektedir. 2014 yılında yapılan onarımlardan eskiden yer alan ahşap kapının yerine demir tek kanatlı bir kapı takılmıştır. Genişliği 100 cm, kemer başlangıç noktası ise 280 cm yüksekliğinde, kemer yüksekliği 10 cm olan bir açıklıkta yer alır. Açılan kanat boyutları 100x200 cm olup üstünde bezemeler yer almaktadır. Üst kısmı demir parmaklıklı ve camlı olup sabittir (Şekil 4.118). Bu cephedeki diğer kapı ise yapının ek kısmında yer alan 150x220 cm boyutlarında çift kanatlı demir bir kapıdır (Şekil 4.119).

Şekil 4.116 : Yapının ana kapısı

Şekil 4.117 : Yapının bahçe kapısı

Şekil 4.118 : Kuzeydoğu cephesi demir kapı

Şekil 4.119 : Kuzeydoğu cephesi ek kısım ana kapısı

Yapının diğer dış kapıları bahçeye açılan kapılardır. İkisi bahçe kotuna açılır. Z01 numaralı giriş holünün güneybatı cephesinden 110x215cm boyutlarında demir bir kapıdır (Şekil 4.120). Diğeri ise Z11 numaralı giriş holünden bahçeye geçişi sağlayan, eni 85 cm genişliğinde tepe noktası 225 cm, açılır kanatların ise yüksekliği 180 cm'dir Tepe noktası ile arasında kalan mesafe camlı olup demir kayıtlarla 4 dilime ayrılmıştır (Şekil 4.121).

Şekil 4.120 : Güneybatı cephesi bahçe kapısı

Şekil 4.121 : Güneybatı cephesi ek kısım bahçe kapısı

Şekil 4.122 : Güneybatı cephesi birinci kat kapısı

Birinci kattan merdivene açılan kapı 155x245cm boyutlarında çift kanatlıdır. Kanatlardan biri 55 cm diğeri 100 cm genişliğindedir. Bu kanatlar da kendi içlerinde orta noktalarından katlanabilecek şekilde menteşelidirler. Kapının iç tarafında 150 cm yükseklikte kapı boyunca uzanan 2 cm kalınlığında kapıyı kilitleyen demir bir çubuk yer alır. Kapının üst kısmında yaklaşık 70 cm yüksekliğinde yine kapı

genişliğinde 6 eşit parçaya bölünmüş altıgen ve üçgenlerden oluşan araları metal kayıtlarla bölünmüş renkli camlardan oluşan bir süsleme yer alır (Şekil 4.122).

Şekil 4.123 :Güneybatı cephesi ikinci kat kapısı

İkinci kattan dışarıya açılan kapı ise bu kat ulaşan merdivenin yapılmasıyla burada yer alan pencere açıklığının kapı açıklığına dönüştürülmesi ile yerleştirilen bir kapıdır. 95 x 220 cm boyutlarında üst kısmında cam bölmeleri olan demir bir kapıdır. Pencere açıklığından dönüştürüldüğü için üst kısmında betonarme lento ile ayrılmış bölümde pencerenin sabit üst kanat kısmı hala yer almaktadır (Şekil 4.123).

İç Kapılar

Okulun bütün iç kapıları ahşaptır. Çoğunlukla tek kanatlı olup bazı mekanlarda çift kanatlı kapılar da yer almaktadır. Yapının iç kapılarını özgün ve özgün olmayan kapılar olarak iki grupta inceleyebiliriz. Özgün kapılar olarak sınıflandırdıklarımız yapının en özgün hali olarak nitelendirdiğimiz duvarlarında yer alan kapılardır. Üç adet tek kanatlı ve 2 adet çift kanatlı olmak üzere beş adettir. Tek kanatlı olanlar 103 numaralı arşiv odası, 107 numaralı sınıf ve 202 numaralı müdür odası mekanlarının kapılarıdır. 92x275cm'lik kapı boşluğunda açılır kanadın yüksekliği 213cm'dir. Bu kapılar 3 tablalıdır, tabla kenarları profillidir. 103 mekanında tamamıyla masiftir (Şekil 4.124). 107 mekanında üst tablasında 20x20 cm'lik ufak cam bir kısma sahiptir. 202 numaralı mekanın ise üst tablası tamamıyla camdır (Şekil 4.125). Açılır kanadın üst kısmında yer alan yaklaşık 62cm'lik sabit kısım üçünde de ahşap olup

profilli piramit çıkmalara sahiptir. Kapı pervazları yaklaşık 13cm olup hepsinde aynı şekilde özgün profillere sahiptir.

Şekil 4.124 : 103 numaralı arşiv odası özgün ahşap kapısı

Şekil 4.125 : 202 numaralı müdür odası özgün ahşap kapısı

Yapıda iki adet çift kanatlı özgün kapı yer almaktadır. Bu kapılar aynı özgünlük değerlerine sahip olmalarına karşın kapı açıklıklarının farkı nedeniyle boyutlarında farklılık vardır. Biri Z06 numaralı hizmetliler odasında diğeri 207 numaralı sınıf mekanının girişinde yer almaktadır. 207 numaralı sınıf mekanında yer alan kapı 135x280cm boyutlarında çift kanatlı bir kapıdır. Tek kanatlı özgün kapılarla aynı profillerde tablalara sahiptir. Sol kanadının üst tablasında 20x20cm'lik camlı bir

bölüm yer alır. Pervaz profilleri tek kanatlı özgün kapıyla aynı ölçülerde ve profildedir (Şekil 4.126). Z06 mekanındaki kapı ise 115x280cm boyutlarındadır. Bunların dışında bu çift kanatlı kapıların sadece kasalarının bulunduğu 3 adet geçiş yeri vardır. Bunlar birinci kattaki ve ikinci kattaki koridorlara geçiş yerlerinde yer almaktadır (Şekil 4..127).

Diğer grup ise özgün olmayan kapılardır. Bu kapıları buldukları yere göre iki gruba ayırıp incelemek gerekmektedir. Özgün yapıda yer alanlar ve ek kısımda yer alanlar. Özgün yapıda yer alanlar toplam altı adettir. Hepsi aynı boyuttadır ve aynı profilli kasalara sahiptir. 90x205 cm boyutlarında ahşap tek kanatlı kapılardır. Üst kısımlarında 50x75 cm'lik cam bir bölüm yer alır. Kapı pervazı 7cm enindedir. Birinci katta 104 numaralı müdür yardımcısı odası, 105 numaralı laboratuvar, 106 numaralı sınıf, ikinci katta ise 204 numaralı öğretmen odası, 205 numaralı Sınıf, 206 numaralı sınıf mekanlarının kapıları bu özelliktedir (Şekil 4.128).

Şekil 4.126 : 207 numaralı sınıfın özgün ahşap çift kanatlı kapısı

Şekil 4.127 : 101-102-108 mekanları arası özgün ahşap kapı kasaları

Ek kısımda yer alanlar ise yine ahşaptır, ölçüleri mekanın kapı açıklığına göre farklılık göstermektedir. Üzerindeki cam veya ahşap bölümlenmelerde farklılık göstermektedir. Zemin katta Z08 numaralı depo, birinci katta 111 numaralı sınıf, 113 numaralı rehberlik odası, 114 numaralı sınıf mekanlarının kapıları grupta değerlendirilebilir (Şekil 4.129 – 4.130). Sırasıyla 90x240cm, 85x220cm, 75x220cm, 90x220cm boyutlarındadırlar. Bunlara ek olarak mutfak kısmı ve yemek odasındaki kapılar da ahşaptır. Z09 ve Z10 numaralı mekanlar arası geçişi sağlayan kapı 90x220cm olup üst kısmı camlıdır. Z11 ve Z12 numaralı mekanlar arası ve Z12 ve Z13 numaralı mekanlar arası yer alan kapılar ise çift kanatlı ve camlı olup boyutları sırasıyla 140x220 cm, 165x220 cm'dir. Z09 ve Z11 numaralı mekanlar arası kapı ahşap olup diğerlerinden farklıdır. Boyutları 60x203 cm olup alt ve üst kısmı farklı açılır iki kanada sahiptir. Bunların yanında özgün olmayan kapılar sınıflandırmasının içerisinde zemin katta yapılan onarım çalışmalarında yenilenen ahşap kapılar da bulunmaktadır. İki çift kanatlı, ikisi tek kanatlı olmak üzere toplam dört adet yeni ahşap kapı yer almaktadır (Şekil 4.131 -4.132).

Şekil 4.128 : 204 numaralı öğretmen odası özgün olmayan ahşap kapı

Şekil 4.129 : 114 numaralı sınıf özgün olmayan ahşap kapı

Şekil 4.130 : 111 numaralı sınıf özgün olmayan ahşap kapı

Şekil 4.131 : Z07 numaralı tuvalet yenilenmiş kapısı

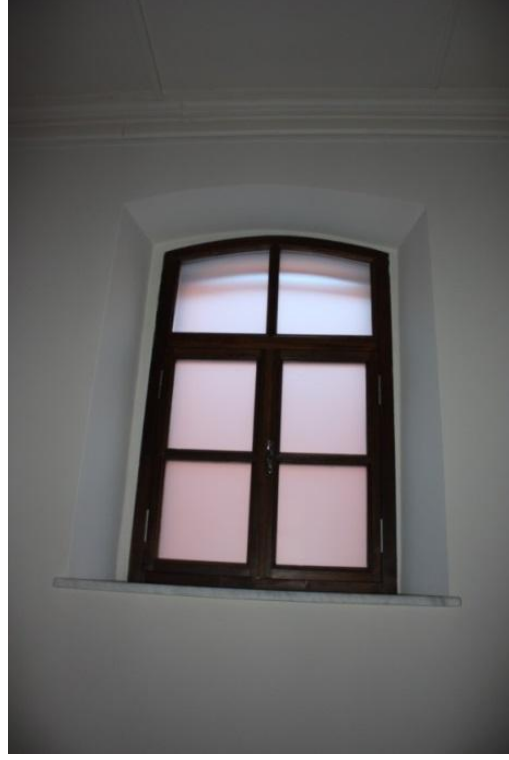
Şekil 4.132 : Z05 numaralı çok amaçlı salon yenilenmiş kapısı

4.4.2 Pencereleler

Dış Pencereleler

Kurtuluş Rum İlkokulu'nun özgün yapısında yer alan pencereleler iki tanesi dışında basık kemerli olup benzer özelliktedirler. Kemerli üst kısmı sabit ya da aşağıya doğru açılır, alt kısmı ise çift kanatlı olacak şekilde ahşap doğramalara sahiptir. Boyutlarında katlar arası küçük farklar gözlenirse de yapının geneline dıştan bakınca aynı tipolojide oldukları algılanmaktadır. Zemin katta güneydoğu ve kuzeydoğu cephesindeki tüm pencereleler boyutları aynı kalacak şekilde yenilenmiştir. Ortalama boyutları 110x165 cm olan bu kemerli pencereleler yerinden çıkarılan ahşap pencerelelerin detayları dikkate alınarak yapılmıştır (Şekil 4.133-4.134). Güneybatı cephesinde ise birinci kata çıkan merdivenin başlangıcında yer alan pencere yenilenmemiştir. Eni 96 cm kemer tepe noktası yüksekliği ise 156 cm'dir. Alttan 100 cm'lik kısmı çift kanatlı olup orta kısımlarında ahşap kayıtlar vardır. 55 cm'lik üst kısmı ise sabittir (Şekil 4.135). Z06 numaralı hizmetliler odasında yer alan pencereleler ise özgün olmayıp 125x160 cm boyutlarında ahşaptır. Üst kısmı 45 cm'lik bir kanadı aşağıya doğru açılır olup, alt kısmı 100 cm yüksekliğinde çift kanatlıdır (Şekil

4.136). Z07 numaralı tuvalet mekanında ise biri 100 cm diğeri 90 cm genişliğinde kemer tepe noktası 102 cm yüksekliğinde sabit yeni takılmış ahşap pencereler yer almaktadır. (şekil 4.137)

şekil 4.133 : Zemin kat ahşap pencere(dış) şekil 4.134 : Zemin kat ahşap pencere(iç)

şekil 4.135 : Zemin kat güneybatı cephesi yenilenmemiş ahşap pencere

Birinci katta ise ortalama genişliği 100 cm ve kemerin tepe noktası 205cm olan alt kısımdaki açılır çift kanatlarının yüksekliği yaklaşık 134 cm olup, geri kalan tepe noktası 45 cm'lik yüksekliğe sahip olan kemerli aşağıya doğru açılır bir kanat daha yer almaktadır. Alt kanatları eşit 3 parça olacak şekilde ahşap kayıtlarla bölünürken, üstteki kanat ahşap kayıtlarla ortadan ikiye bölünmüştür (şekil 4.138-4.139). Yapının güneydoğu cephesinde altı, kuzeydoğu cephesinde yedi adet bu özellikte pencere yer almaktadır. Güneybatı cephesinde ise üç adet bu boyutlarda pencere yer almaktadır. Birinci kat tuvalet mekanında ise biri 100 cm diğer 90 cm genişliğinde kemer tepe noktası 102 cm yüksekliğinde çift kanatlı ahşap pencereler yer almaktadır (şekil 4.140).

şekil 4.136 : Z06 numaralı mekanın özđün olmayan pencereleri

şekil 4.137 : Z07 numaralı tuvalet mekanını yenilenmiş pencereleri

Şekil 4.138 : Birinci kat pencere(dış)

Şekil 4.139 : Birinci kat pencere(iç)

Şekil 4.140 : 110 numaralı tuvalet mekanının pencereleri

İkinci katta boyutları ortalama 100x205 cm olan birinci kattaki pencereler yer almaktadır. Güneydoğu cephesinde altı, kuzeydoğu cephesinde yedi, güneybatı cephesinde dört adet bu tip pencereden yer almaktadır (Şekil 4.141-4.142). İkinci kata çıkan merdivenin sahanlığına bakan tarafında ise eni 80cm olacak şekilde yine aynı tip bir pencere daha yer almaktadır. İkinci katın kuzeybatı cephesinde ise, aynı boyutlardaki pencere açıklığı sonradan değiştirilerek alt kısmından 40 cm'lik iç taraftan ahşap dış taraftan metal malzeme ile kapatılmıştır. Bu durumda kemer tepe noktasına kadar yüksekliği 165 cm, genişliği ortalama 100 cm olan alt taraf çift

kanatlarının yüksekliği 100cm olacak Şekilde ahşap pencereler yer almaktadır. Bu pencere tipinden kuzeybatı cephesinde beş adet yer almaktadır. Çift kanatlı açılır kanatların ũst kısmı sabit olup ahşap iki kayıtla ũe bۆlũmlenmiŐtir (Şekil 4.143).

Şekil 4.141 : İkinci kat pencere(dış)

Şekil 4.142 : İkinci kat pencere(i)

Şekil 4.143 : İkinci kat kuzeybatı cephesi ahşap pencere ۆrneđi

Şekil 4.144 : İki katlı ek yapı kuzeybatı cephesi ahşap pencereleri

Şekil 4.145 : İki katlı ek yapı kuzeybatı cephesi alüminyum pencereleri

Şekil 4.146 : Tek katlı ek yapı güneybatı cephesi pencereleri

Bunların dışında ek kısımlardaki pencerelere bakılacak olursa ahşap doğramalı ve alüminyum doğramalı olanları vardır. 185x220cm açıklık içerisinde yanlardan ikisi sabit ortadaki ikisi açılır olacak şekilde 4 kanatlı pencere tipinden kuzeybatı cephe zemin katta iki adet birinci katta da yine iki adet yer almaktadır (Şekil 4.144). Aynı cephede yer alan birinci kattaki diğer pencereler ise alüminyum doğramalıdır. 185x240cm boyutlarında iki adet açıklıktaki doğramalar kuzeydekinde iki yanı açılır ortası sabit olacak şekilde üç kanatlıdır. Diğerinde ise ortasına bölme duvar gelmesinden dolayı biri 100cm diğeri 120cm genişliğinde iki bölüme ayrılmıştır. Bölme duvar kalınlığı da alüminyum kaplıdır (Şekil 4.145). Tek katlı kısımda ise iki adet 130x200 cm boyutlarında açıklık yer almaktadır. İki açılır, ortası sabit üç eşit kanattan oluşan ahşap doğramalar bu açıklıklarda bulunur. Bir adet de 130x295cm'lik açıklık yer almaktadır. Bunda ise dört eşit parçaya bölünmüş, orta ikisi sabit, yanları açılır kanatlar yer almaktadır (Şekil 4.146).

İç Pencereler

Okulun mimarisinde dikkat çeken bir özellik ise yapının güneydoğu-kuzeybatı doğrultusunda uzanan iç mekan duvarlarında pencerelerin yer almasıdır. Bu pencereler tipoloji olarak bir kısmı dış pencereler ile aynı özellikte kemerli olup pencere işlevindedir. Bir kısmı ise dolaba çevrilmiştir ve dikdörtgen formdadır. Zemin katta Z01 numaralı koridor ve Z05 numaralı çok amaçlı salon arasında kalan duvarda 4 adet pencere açıklığı yer almaktadır. 2014 yılında yapılan basit onarım çalışmalarında var olan ahşap doğramalar boyutlarında ve detaylarında yeni ahşap pencereler takılmıştır. Eni 95 cm, kemer tepe noktası yüksekliği 160 cm olacak şekilde çift kanatlı üst kısmı sabit ahşap doğramalı pencereler yer almaktadır. Z05 numaralı çok amaçlı salon mekanı tarafına oturan doğramalar aynı mekanın duvarında etrafı 8 cm eninde ahşap pervaz ile dönülmüştür (Şekil 4.147).

Zemin katta bir başka iç mekan penceresi yer alan mekan ise Z06 numaralı mekandır. Z04 numaralı koridor ve Z06 numaralı hizmetliler odası arasında kalan duvarda giriş kapısına göre simetrik yerleşen iki adet pencere yer almaktadır. Enleri ortalama 100 cm olan iki adet ahşap doğramalı pencere yer almaktadır. Z06 mekanı tarafına oturan doğramalar iç mekandan 8 cm genişliğinde ahşap pervaz ile çevrilidir (Şekil 4.148). Buna ek olarak Z06 mekanının güneydoğu duvarında, bahçeye açılan hole bakan bir adet eni 75cm, kemer tepe noktası yüksekliği 160 cm olan bir adet

ahşap pencere yer almaktadır. Z06 mekanındaki bu pencereler çivi çakılıp üstleri boyanarak kanatları sabit hale getirilmiştir.

Şekil 4.147 : Z05 numaralı çok amaçlı salon güneybatı duvarında yer alan iç mekan yenilenmiş penceresi örneği

Şekil 4.148 : Z06 numaralı mekanın kuzeydoğu duvarında yer alan iç mekan penceresi örneği

Birinci katta 101 numaralı merdiven holünde bir adet koridora 102 numaralı koridor mekanına bakan pencere yer alır. Boyutları 98 x 193cm olan dikdörtgen, alt kısmında açılır kanatları 134 cm yüksekliğinde ahşap kayıtlar 3 eşit parçaya bölünmüş camlı kısmı yer alır. Üst kısmı ise sabit ve ahşap kayıtlarla ortadan ikiye bölünmüştür (Şekil 4.149).

Şekil 4.149 : 101 numaralı merdiven holünde yer alan iç mekan penceresi

4.4.3 Nişler ve dolaplar

Yapıda pek çok ahşap dolaplar yer almaktadır. Bunlar iç mekan pencerelerinin bir kısmının dolaba çevrilmesi ve kuzeybatı cephesinin ek olarak kapatılmasıyla oluştuğu düşünülebilir. Zemin katta Z06 numaralı hizmetliler odası mekanının kuzeybatı duvarında toplam genişliği 94x160cm boyutlarında dikdörtgen çift kapaklı açılır dolap kapağı kısmı yer almaktadır. Etrafı 8-9cm'lik bir pervaz ile çevrili olup üst kısmı kemerlidir.

Birinci katta 106 numaralı sınıfta pencereden dolaba çevrilmiş bir adet dolap yer almaktadır. Güneydoğu- kuzeybatı doğrultusunda yer alan duvarın zemin kattaki kapı ve pencere açıklıklarının tekrarı bu katta da yer almaktadır. Bir tanesi 106 numaralı sınıf ve 108 numaralı koridor mekanı arasında kalan ise koridor tarafından ahşap sunta ile kapatılmış ve üzeri boyanmıştır. Sınıf tarafında ise aynı katta

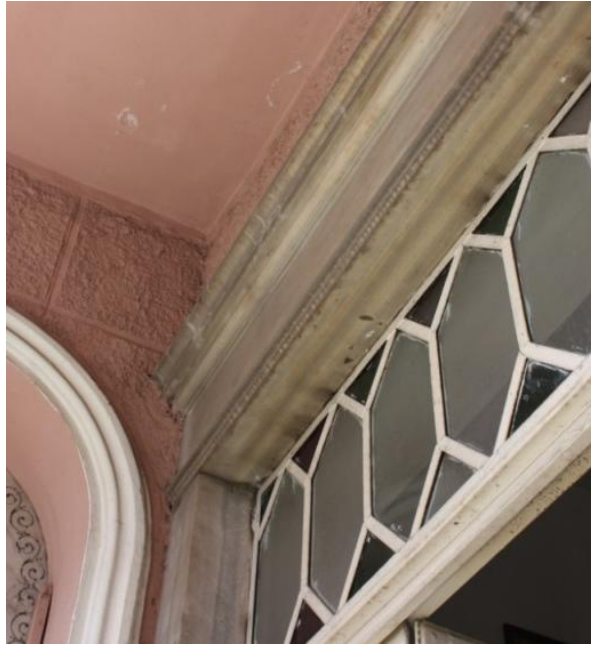
101 numaralı merdiven holünde yer alan boyutları 98x193 cm olan pencere doğramasının benzerinin yer aldığı ve camlı kısımlarının boyanarak dolaba çevrildiği görülmektedir (Şekil 4.50). 107 numaralı sınıfdaki dolaplar ise mekanın kuzeybatı cephesinde yer almaktadır. Aynı mekanın pencere açıklık boyutuna oturan boyutları 110x295cm olup, etrafını 8cm'lik pervaz dönmektedir. Alt kısmından yüksekliği 90cm olacak şekilde iki kanat, geriye kalan üst kısmı da iki kanat olacak şekilde bir tanesinde toplam dört adet açılır kanat bulunur (Şekil 4.53).

İkinci kat 201 numaralı merdiven holünün kuzeydoğu duvarında bir adet dolaba çevrilmiş pencere yer almaktadır (Şekil 4.71). İkinci katta ise 204 numaralı öğretmen odasında bir adet 207 numaralı sınıf mekanında iki adet olmak üzere üç tane dolap bulunmaktadır. 204 numaralı öğretmen odasında a pencere başlangıç hizası ile aynı hizadan başlayan, eni 87cm yüksekliği 185cm olan etrafı 15cm'lik pervaz ile çevrili derinliği 25 cm olan bir adet ahşap dolap yer alır (Şekil 4.77). 207 numaralı sınıf mekanının ise kuzeydoğu duvarında, pencere başlangıç seviyesinden başlayıp eni 89cm yüksekliği 180cm olan etrafı yaklaşık 7-8cm'lik pervaz dönmektedir. Derinliği ise yaklaşık 25 cm'dir (Şekil 4.84).

4.4.4 Bezemeler

Kurtuluş Rum İlkokulu çok fazla bezemeye sahip bir mimariye sahip değildir. Oldukça sade bir cephe mimarisi ve genel olarak birbirini tekrar eden yapı öğelerine sahiptir. Dış cephede tek tip yapay taş malzemedeki yan kısımlarında motifleri olan üst kısmı basık kemerli söveler yer almaktadır. Bu tek tip söve bütün cephede kullanılmıştır. Üç adet özgün olan düz mermer söveli ve profilli mermer düz atkısı bulunan dış kapıları neokalsik bir üslubu yansıtmaktadır (Şekil 4.150). Güneybatı cephesinden birinci kata çıkan merdivenin mermer basamaklarından bazılarında çeşitli motifler yer alır. 10., 15. ve 18. basamaklarda çiçek motifi yer alır. 6. basamakta ortası yuvarlak bir altıgen motif ve 17. Basamakta yuvarlak bir motif bulunmaktadır (Şekil 4.151). Bu merdivenin ulaştığı sahanlıkta 35cm derinliğinde kemer tepe noktası yüksekliği 235cm, eni 100cm olan bir niş yer alır. Nişin etrafını genişliği yaklaşık 12cm olan profilli bir kenarlık döner. Nişin denizliği mermer olup iç duvar yüzeyinde yunanca yazılar olan kenarları sarmal motifli bir mermer yer almaktadır (Şekil 4.152). Yapının iç mekanında ise ahşap elemanlarda bir takım bezemeler görülür. Ahşap iç mekan merdiveninin ahşap korkulukları altıgen kesite

sahip olup, bitiş noktaları topuzlu ve gövdesinde 2 adet silindir boğum yer alan işlemeli kısımları mevcuttur. Ahşap tavanlar ise profilli ahşap silmeler ile dönülmüştür. Özellikle 103 ve 107 numaralı sınıflar, 201 numaralı merdiven holü, 207 numaralı sınıf ve 202 numaralı mekanların tavan kaplamalarının ve silmelerinin özgün profillere sahip olduğu düşünülmektedir (Şekil 4.153). Bunlara ek olarak diğer mekanlarda da silme profilleri özgün olup tavan kaplamalarının çoğu mekanda müdahale görmüş olduğu söylenebilir. Ahşap merdivenin ahşap korkulukları altıgen kesite sahip olup, bitiş noktaları topuzlu ve gövdesinde 2 adet silindir boğum yer alan işlemeli kısımları mevcuttur (Şekil 4.154).

Şekil 4.150 : Mermer söve ve profilli mermer düz atkı

Şekil 4.151 : Basamaklarda yer alan çiçek ve dairesel motifler

Şekil 4.152 : Birinci kat giriş kapısının yanında yer alan niş

Şekil 4.153 : 207 numaralı sınıf profilli özgün ahşap tavan silmesi

Şekil 4.154 : Özgün ahşap korkuluk dikmeleri

4.5 Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri

4.5.1 Yapısal müdahaleler

Yapının yapıldığı tarihten itibaren yapıda herhangi bir işlev değişikliğine rastlanmamıştır. Fakat zamanla okuldaki öğrenci nüfusunun artışı ile ek sınıflar, mutfak ve yemekhane ihtiyaçları oluşmuştur. Bu sebeple yapının kuzeybatı cephesine bitişik olarak 1950'lerden sonra, yapım sistemi betonarme olan ek bir kısım eklenmeye başlamıştır. Bu sebeple yapının özgün kısmındaki mekânsal bozulmalar çoğunlukla bu cephe tarafındaki mekanlarda görülmektedir. Bu mekânsal bozulmaların dışında yapılan ek kısım yapının bütünsel görünümünde bozulmaya yol açmıştır. Yapının mekansal bozulmaları incelenirse; zemin katta Z05 numaralı çok amaçlı salon mekanının kuzey batı cephesine mutfakın eklenmesiyle sahneden mutfak kısmına bir kapı açılmıştır (Şekil 4.155). Yine aynı şekilde Z04 numaralı koridor mekanının kuzeybatı ucuna Z08 numaralı sınıf mekanının eklenmesiyle bu sınıfa geçişi sağlamak için koridorun sonuna bir kapı açılmıştır (Şekil 4.156). İkinci katta ise; 108 numaralı sınıf mekanının batı köşesinde ek sınıflara geçişi sağlamak amacıyla bir koridor oluşturulmuş ve sınıfın batı köşesinde bir kısmı bu koridora dahil edilmiştir (Şekil 4.157). Dahil edilen kısmın üst kısmında bir kapak yer alır. Kapağın iç kısmında 108 numaralı sınıf mekanının ahşap tavan silmesinin sürekliliği görülmektedir (Şekil 4.51). 110 numaralı hol mekanından 112 numaralı sınıf mekanına ve 113 numaralı koridor mekanına geçişlerin sağlanması için kapılar açılmıştır (Şekil 4.158-4.159). 1954 yılında yapının kuzeybatısına eklenen bu iki katlı betonarme yapı, yapının mekanlarında küçük çaplı bozulmalara sebep olmuş olsa da yapının kuzeybatı cephesini zemin ve birinci katta bütünüyle kapatmıştır. Yapının özgün kısmının bütüncüllüğünün algılanmasını engelleyici bir etkisi olmuştur. 1960'larda Z09 numaralı mutfak mekanının kuzeybatısına yapıdan bağımsız olarak Z12 numaralı yemek odası ve Z13 numaralı kiler kısmı inşa edilmiştir.İlerleyen yıllarda bir mekana çevrilen Z11 numaralı giriş holü ile bütünleşen bu tek katlı kısım yapının kuzeybatı bahçe sınırına kadar ulaşan ve özgün halinin görselliğini bozucu bir ek olmuştur. Bunların dışında, yapının güneydoğu cephesine 1962 senesinde eklenen betonarme yangın merdiveni de cephe karakterini bozan yapısal bir diğer ektir (Şekil 4.160- 4.161).

Şekil 4.155 : Z05 -Z09 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı

Şekil 4.156 : Z04-Z08 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı

Şekil 4.157 : 108 numaralı sınıf mekanı batı köşesinden 113 numaralı mekana dahil edilen kısım

Şekil 4.158 : 110-112 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı

Şekil 4.159 : 110- 113 numaralı mekanlar arası açılan kapı açıklığı

Şekil 4.160 : Yapıya eklenen bütün yapıların fotoğraf üzerinde işaretlenmiş hali

Şekil 4.161 : Yapıya eklenen bütün yapıların hava fotoğrafı üzerinde işaretlenmiş hali(Url-8)

4.5.2 Strüktürel bozulmalar

Kurtuluş Rum Okulu'nun tüm duvarları kagir, döşemeleri ise ahşaptır. Yapının bütün duvarlarında sıva çatlakları görülmektedir. Yer yer oldukça derin çatlakların varlığı dikkat çekmektedir. Birinci katta 107 numaralı koridor mekanının kuzey köşe duvarında mekanın zemin kotundan başlayıp tavanına doğru genişleyerek devam eden bir çatlak yer almaktadır (Şekil 4.162-4.163). Bu çatlağın bir üst katta da devamı 207 numaralı sınıf mekanının kuzey köşesine denk gelmektedir (Şekil 4.164). Çatlağın 207 numaralı mekanın zemininde köşeden başlayarak yukarı doğru devam eder, ahşap silme hizasından sonra 15-20 cm sola kayarak ve genişleyerek tavan silmesine kadar devam ettiği görülmektedir (Şekil 4.165). Birinci kattan başlayarak çatıya kadar devam eden bu yapısal çatlağın zemin kattaki uzantısı gözlemlenememiştir. Yapıya sonradan eklenen kısımların kesişim noktası olma özelliği gösteren bu köşedeki ciddi durum yapının bu bölgesinin sağlamlığı açısından tehdit oluşturmaktadır.

Şekil 4.162 : 107 numaralı koridorun kuzey köşesinde yer alan çatlak

Şekil 4.163 : 107 numaralı koridorun kuzey köşesinde yer alan çatlağın üst kata devamı

Şekil 4.164 : 207 numaralı mekanın kuzey köşesindeki çatlak

Şekil 4.165 : 207 numaralı mekanın kuzey köşesindeki çatlağın çatıya kadar devamı

Yapının güneydoğu ve kuzeydoğu cephelerinde strüktürel çatlaklara rastlanmazken, diğer cephelerinde yapıyı tehdit edebilecek bazı çatlaklar görülmektedir. Güneydoğu cephesinde 111 numaralı tuvalet mekanının üç katlı yapı ile birleştiği yerde cephede pencerenin kemer alt noktasından başlayan ve tuvaletin çatısının yapıyla kesiştiği yere doğru genişleyerek giden bir çatlak görülmektedir. Bu kısım sonradan yapılan bir ek olarak düşünüldüğü için yapısal olarak hassas bir noktadır (Şekil 4.140). Kuzeybatı cephesinde ise 206 numaralı sınıf mekanına denk gelen bölgede cephenin en üst kısmında yer alan silmenin kuzey ve batı köşelerinde ayrıca sol taraftaki pencerenin üst hizasında yine silmede çatlaklar görülmektedir. Duvar yüzeyinde de kılcal çatlaklar olduğu görülmektedir. 207 numaralı sınıf mekanının cephesinde ise çatı silmesinde ve pencereler arasında çatlaklar görülmektedir (Şekil 4.166). Ayrıca pencere sövelerinin yan yüzlerinde derin çatlaklar olduğu görülmektedir (Şekil 4.167).

Yapının kuzeybatı cephesindeki betonarme taşıyıcı sisteme sahip ek kısmında girişi bahçeden olan deponun üst kısmından başlayan ve iki bacanın arasına denk gelecek şekilde genişleyerek çatuya ulaşan oldukça derin bir çatlak bulunmaktadır (Şekil 4.168).

Şekil 4.166 : Yapının ikinci kat kuzeybatı cephesindeki çatlaklar

Şekil 4.167 : İkinci kat kuzeybatı sövelerin iç yüzeylerinde yer alan çatlaklar

Şekil 4.168 : Yapının iki katlı ek kısmının orta kısmında yer alan çatlak

4.5.3 Malzeme bozulmaları

Yapıdaki malzeme bozulmaları çoğunlukla ahşap elemanlarda, boyalı yüzeylerde, metal ve mermer elemanlarda görülmektedir. Yapıdaki tüm dış ve iç pencereler ahşap doğramalıdır. Ahşap doğramalar beyaz boyalıdır. Yapının iç mekanlarındaki kapılar ve pencereler gerek özgün detayları ve formları, gerekse de malzemelerinin sağlamlık durumları açısından oldukça korunmuş durumdadırlar. Fakat dış cephe

ahşap pencereleri bakımsızlık ve yağmur suyu geçirmelerinden dolayı boyalarında dökülme ve ahşapların bir kısmında çürüme gözlemlenmiştir (Şekil 4.141). İkinci katta yer alan 207 ve 206 numaralı sınıfların kuzeybatı cephelerindeki ahşapla kaplanmış doğramaların alt kısımlarında ciddi boyutta çürümelere görülmektedir (Şekil 4.169). Ahşap doğramaların önünde iç kısımda ahşap denizlikler yer almaktadır. Bu denizliklerin birçoğu da nemden dolayı çürümüştür (Şekil 4.170-4.171). Duvarlarda ise boyalarda dökülmeler ve çatlaklar görülmektedir. Bu durumun çoğunlukla görüldüğü yerler pencere alt kısımlarıdır (Şekil 4.172). Pencerenin giren suyun bu durum için en büyük etken olduğu düşünülebilir. Çoğu pencerenin altında görülen bu dökülme ve çürüme belirtilerine ikinci katta daha çok rastlanmıştır (Şekil 4.173). Bunun yanı sıra okulda daha önceden ısıtma için soba kullanılmasından dolayı yapının duvarlarında soba dumanının tahliyesi için delikler yer almaktadır. Deliklerin etrafında duvar boyasında kirlenme ve boya dökülmeleri görülmektedir (Şekil 4.174).

Şekil 4.169 : 207-206 numaralı sınıfların kuzeybatı cephelerinde doğramaların ahşapla kaplanmış kısımlarında çürüme

Şekil 4.170 : İç mekanda yer alan ahşap denizliklerde çürüme

Şekil 4.171 : Ahşap doğramalarda çürüme

Şekil 4.172 : Pencere altlarında yüzeyde boya dökülmeleri ve çatlaklar

Şekil 4.173 : Pencere altlarında nemden dolayı duvarda boya dökülmesi ve çürüme belirtileri

Şekil 4.174 : Soba borularının bağlandığı kısımlarda duvarda kirlenme ve boya dökülmeleri

Okulun dış cephesinde de yer yer sıva dökülmeleri ve boya çatlakları görülmektedir. Katlar arasındaki silmelerin profillerinin yer yer konturlarını kaybettikleri, pencerelerin yapay taş sövelerinde, denizliklerde kopmalar ve bozulmalar gözlenmektedir. Bunun yanı sıra cephedeki en büyük hasar 206 mekanının batı köşesinde sudan kaynaklı sıva dökülmesi, duvarda çürüme ve yosunlanma belirtileridir (Şekil 4.175).

Yapıdaki metal elemanlar yapının dış kapılarıdır. İkinci katta yer alan demir kapı beyaz boyalıdır. Kapının alt kısmında boyaların döküldüğü ve alttan gözükken demir yüzeylerin korozyona uğradığı görülmektedir (Şekil 4.123). Güneybatı cephesinden birinci kata çıkan mermer basamaklı merdivenin ise yer yer basamaklarında erime, demir korkulukla birleştiği noktalarda ise, büyük olasılıkla demir korozyonuyla mermerin çatlaması sonucu kopmalar görülmektedir (Şekil 4.176).

Şekil 4.175 : 206 numaralı mekan batı köşesi nemden dolayı duvarda hasar ve yosunlanma

Şekil 4.176 : Mermer basamaklarda kopmalar

5. RESTİTÜSYON

Yapının özgün kısmının inşaatının 1886 yılında başladığı ve günümüze kadar olan süreçte çeşitli zamanlarda ekler aldığı bilinmektedir. Kurtuluş Rum İlkokulu yapısı günümüze büyük ölçüde korunmuş durumda ulaşmıştır. İnşa edildiği tarihten itibaren okul olarak kullanılmış, bazı ek yapılar almıştır. Dönemsel analizi yapılırken, yapıya ait eski fotoğraflar, haritalar ve yapının değişikliğe uğradığını gösteren yapısal izlerden yararlanılmıştır.

Hristodulu'ya göre, 1886 yılında inşası başlayıp 1887 yılında açılan okula ait bu tarihleri doğrulayan resmi bir belgeye Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılamamıştır. Bu durumda Hristodulu'nun anlatısı aksinde herhangi bir belgeye ulaşılmadığı için bu bilgi doğru olarak kabul edilmiş ve yapının inşa tarihi 1886 olarak belirtilmiştir.

Yapının özgün halini görebildiğimiz en erken tarihli fotoğraflar yine Hristodulu'nun kitabında yer alan 20.yy'ın başına ait fotoğraflardır. Hristodulu'nun kitabının basım tarihi 1913 olduğu için bu fotoğrafların 1910'lu yıllara ait olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine Hristodulu'nun yapının fiziksel özelliklerini ve mekansal özelliklerini anlattığı sözlü kısım ile bu fotoğraflar örtüşmekte ve yapının özgün kısmını tariflemektedir. Yapının bu halinin 1925 yılı Pervititch haritasındaki çizimin örtüştüğü tespit edilmiştir. 1929 yılında bölgede çıkan yangından dolayı dönemin gazetelerinde bölge ile ilgili haberler yer almıştır. Bunlarda yapılan taramalarda içinde okulun da yer aldığı iki adet fotoğrafa ulaşılmıştır. Bu fotoğraflarda da yapının özgünlüğünü hala korumakta olduğu tespit edilmiştir.

Yangından günümüze kadar olan süreçte ise dönemsel analizi yönlendiren pek çok kaynak olmuştur. Okulun bir dönem müdürlüğünü de yapmış Niko İstekli'nin okulla ilgili hazırladığı kitaptaki anlatıları, yine aynı kitapta yer alan 1961 tarihli tapu ve okula ait kroki niteliğindeki çizimler bu kaynaklar arasındadır. Aya Dimitri Vakfi'ndeki fotoğraflar, okuldan mezun olan kişilerin oluşturduğu facebook

grubunda yer alan fotoğraflar ve Harita Genel Komutanlığı'ndan elde edilen hava fotoğrafları, yapı üzerinde tespit edilen onarım izleri ve yakın tarihte yapılan basit onarımlar da analizi destekleyen diğer kaynaklardır.

5.1 Yapının Dönemsel Analizi

Yapının restitüsyon çiziminin gerçekleştirilmesi amacıyla, farklı dönemlerde inşa edilen bölümler ve yapılan müdahaleler tespit edilmiştir. Bu tespit sonucunda yapıda başlıca iki dönem olduğundan bahsedilebilir.

İlk dönem, yapının inşa tarihi olan 1886'dan başlayıp ek yapısını aldığı 1954 yılına kadar olan dönemdir. İkinci dönem ise 1954 yılından günümüze kadar olan süreci kapsamaktadır. Hazırlanan restitüsyon projesinde, yapının özgün dönemini belgelemek amacıyla ilk dönemi esas alınarak yapılan çizimler bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. Yapı ikinci döneminde aldığı ekler ile günümüz haline ulaştığı için bu bir restitüsyon dönemi çalışması olarak projelendirilmemiştir.

5.1.1 1.Dönem – 1954 öncesi dönem

Yapının 20.yy'ın başlarında gördüğümüz fotoğrafları okulun özgün binasını gösteren fotoğraflardır. Hristodulu'nun (2013) daha öncede belirttiğimiz Erkek Mektebi binasının 3 katlı ve dokuz derslik, müdür odası ve 600 kitabın yer aldığı mütevelli odasından oluştuğunu ifade eden anlatıları bu fotoğraflarda gördüğümüz yapı ile örtüşmektedir (Şekil 5.1-5.2). O dönem için iç mekan bilgilerine sahip olacağımız bir plan elde edilememiş olsa da yapının 3 katlı oluşu ve bugünkü mekan adetleri bu verileri doğrular niteliktedir. Fakat bu noktada yapının günümüzdeki halinde yapılan incelemelerde birkaç dikkat çekici husus söz konusudur. Bu hususlar yapının birinci ve ikinci katlarında güneydoğu cephesinde boylu boyunca bir mekan olması ve aradaki bölme duvarların bir dönem eki olabileceği düşüncesidir. Çünkü bölme duvarlar tavan kaplaması etrafında yer alan profilli ahşap silmelere dayanmaktadır (Şekil 5.3-5.4-5.5). Bölme duvarlar yokken silmelerin devamlılığı ile dikdörtgen bir mekanı çevrelediği görülür. Ayrıca birinci katta koridor ile müdür yardımcısı odası arasındaki bölme duvarın cephedeki pencere düşünülüp, kırılarak duvara saplanması mimarinin yapılırken böyle planlanmadığını düşündürmektedir. Fakat bu görüşü destekleyici ne yazılı ne de görsel bir kaynak elde edilememiştir. En eski tarihli anlatı olan Hristodulu'nun (2013) daha önce de belirttiğimiz Erkek Mektebi

binasının 3 katlı ve dokuz derslik, müdür odası ve 600 kitabın yer aldığı mtevell odasından oluştuğunu söylemesi, yapının inşasından itibaren böyle olduğunu dşndrtmştir. Ama bu çalışma gereği yapılan bu tespit belirtilmiş ve erken dönem gerçekleştirilen bir müdahale olarak değerlendirilmiştir.

şekil 5.1: Okulun 20.yy başına ait bir fotoğrafı, (İstekli, 2005)

şekil 5.2 : Okulun 20.yy başına ait bir fotoğrafı, (ADKVA)

Şekil 5.3 : 106 mekanı tavan silmesi

Şekil 5.4 : 105 mekanı tavan silmesi

Şekil 5.5 : 203 mekanı tavan silmesi

1904 yılında okulun açılış tarihinden yaklaşık 17 sene sonra yine Hristodulu'nun anlatılarına göre binanın büyük ve geniş olmasına rağmen 19.yy sonunda öğrenci sayısındaki artış ve bazı dersliklerdeki sağlıksız koşullar sebebiyle fazladan yere ihtiyaç duyulmuştur. Marki Kalfa adlı mimarın uzun dar bir arsası ve 1500

metrekarelik yandaki avlu 1904 yılında okula dahil edilmiştir. Her ne kadar bu açıklamada ek bir yapı yapıldığı belirtilmemiş olsa da 3 katlı okulun kuzey batı cephesindeki 2 katlı tuvalet kısımlarını içeren kesiminin bu dönemde eklenmiş olduğu düşünülmektedir. Çünkü Şekil 5.1 ve 5.2’de gördüğümüz yapının en erken tarihli fotoğraflarında bu kısmı görmemekteyiz. Okulun sahip olduğu arsanın genişlemiş durumunu 1925 tarihli Pervititch haritalarında tanımlanmıştır (Şekil 5.6). Pervititch haritalarında köşe parsel kargir 3 katlı okul yapısı ve onun batı köşesinde 2 katlı kargir bir kısım, yine okulun kuzeybatısında ahşap tek katlı bazı yapılar görülmektedir (Şekil 5.7). Okulun bahçesi T şeklinde olup bir kısmı okulun güney batı cephesi önünde yer alır, uzun dar kısmı batıya Marki Kalfa Sokağı’na kadar uzanır. Geri kalan kısmı da yapının kuzeybatısında ahşap ek yapıları da barındıran kare biçimli bir avlu şeklindedir. O dönemde okulun kullanım alanına eklenen arsaların bugünkü parsel sisteminde de yansıması görülmektedir. Bu arsaların 3 ve 4 numaralı parseller olduğu düşünülmektedir (Şekil 5.8). Yine Pervititch haritasından görülebildiği gibi yapının kuzeydoğu cephesi devamında kargir bahçe duvarı görülmektedir. Günümüzde var olan ek kısımların bu duvar tutularak üzerine veya bu duvar da yapılaşmaya dahil edilerek kullanıldığı düşünülmektedir. Bu duvar kalınlığının yapının özgün kısmı ile duvar kalınlıklarının benzer olması bu duvarların günümüzde hala okunabilmesini sağlamaktadır.

Şekil 5.6 : Okul ve bahçesini gösterir harita,Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

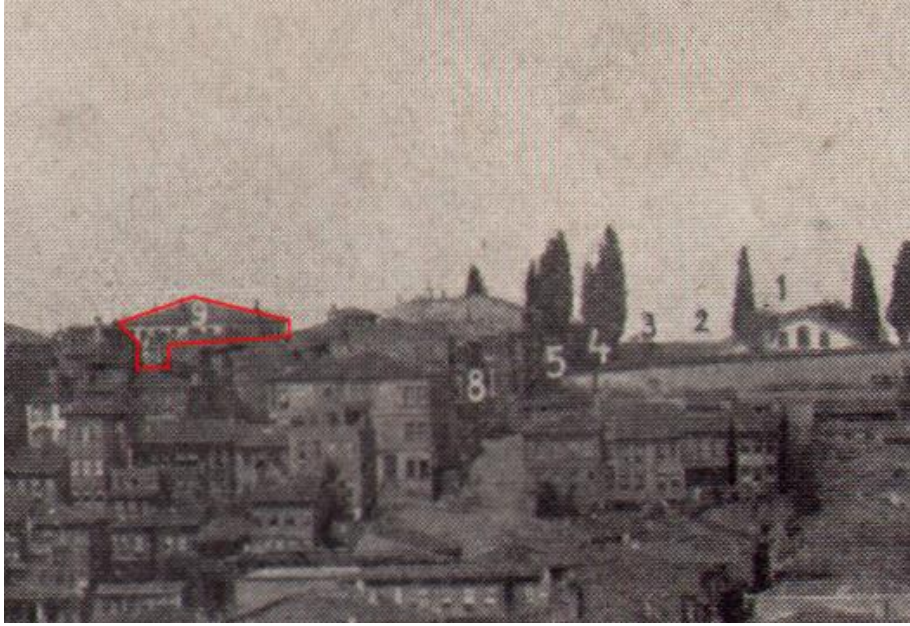
Şekil 5.7 : Okul binasının 3 ve 2 katlı kısımlarını gösterir harita, Pervititch Haritaları, 1925 (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

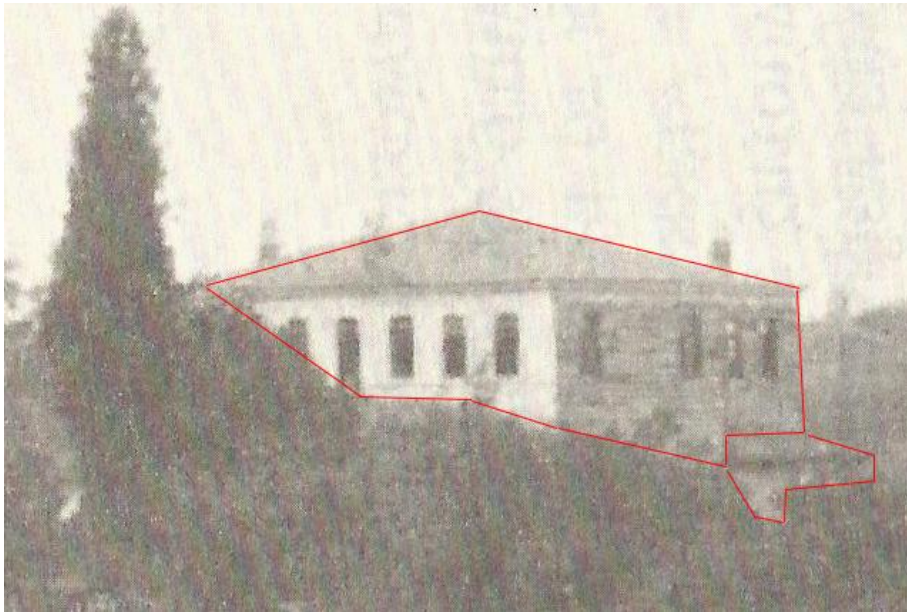
Şekil 5.8 : Dolapdere-Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi I. Etap 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na göre Kurtuluş Rum İlköğretim Okulu'nun bahçe (Url-7)

Yapının diğer bazı fotoğrafları ise Hristodulu'nun da anlatılarında kullanıldığı için 1910'lu yıllara tarihlendirilmiştir. Güneyden okulun üst katını gördüğümüz fotoğraf yapının neredeyse bugünkü halini yansıtmaktadır (Şekil 5.9). Yine aynı yıllara tarihlendirilen, yapının kuzeyinden çekilmiş bir fotoğrafında ise yapının kuzey batı cephesinde 2 katlı bir kısmın eklenmiş olduğu görülmektedir (Şekil 5.10). Bu kısmın 1904 yılındaki arazi gelişmesinden sonra yapılmış bir ek kısım olma olasılığı çok yüksektir. Hristodulu'nun belirttiği sağlıksız koşullar belki de bir tuvalet ihtiyacının söz konusu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yapıya tuvalet kısmı eklenmeden önceki

kuzeybatı cephesi hakkında ise herhangi görsel bir kaynağa ulaşamamıştır. Yapının bu cephesindeki mekanlarda yer alan gömme dolaplar ise bu cephede önceden var olabilecek pencere açıklıklarını düşündürmektedir. Fakat bu netleştirilebilmiş bir ihtimal değildir, çünkü dolapların var olduğu yerler tam olarak birbirini destekleyici hizalarda 3 kat boyunca yer almamaktadır. Fakat bu durum yine de bir ihtimal olarak yapının ilk yapıldığı döneme ait krokilerde plan düzleminde belirtilmiştir.

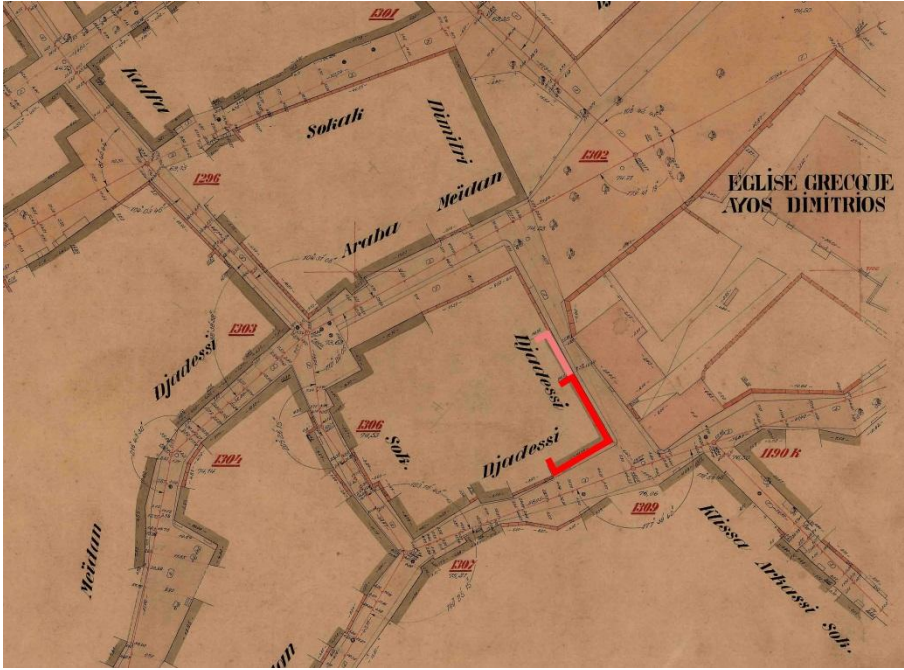

Şekil 5.9 : 20.yy başlarında (1910'lar olduğu düşünülüyor) güney cephesinde 3 katlı okul binasının görüldüğü fotoğraf, (ADKVA)

Şekil 5.10 : 20.yy başlarında (1910'lar olduğu düşünülüyor) kuzey batı cephesinde 2 katlı ek yapının görüldüğü fotoğraf, (ADKVA)

1913-1914 yıllarına tarihlenen Alman Mavileri haritalarında ise yapının güneydoğu cephesi ve kuzeydoğu cephe boyutları okunmaktadır. Bu cephe boyutlarının günümüzde özgün olduğu kısım ile uyuştugu gözlemlenmiştir (Şekil 5.11). Fakat kuzey batı cephesinde ek bir kısım olduğunu gösteren yapı sınırı uzunluğu mevcuttur. 1922 tarihli BOA'ndan elde edilen haritada da okul binası dikdörtgen formda gösterilmiştir. Özgün yapı ise kare formuna yakındır. Bu sebeple okulun özgün yapısının inşasından sonra erken dönemden itibaren okulun kuzey batı cephesinde ek yapılaşmaların varlığı söz konusudur (Şekil 3.12). Bu yapıların varlığının en net olarak belirtildiği kaynak da 1925 Pervititch haritalarında okul bahçesinin bu kısmında ahşap bir takım eklerin gösterimde yer almasıdır.

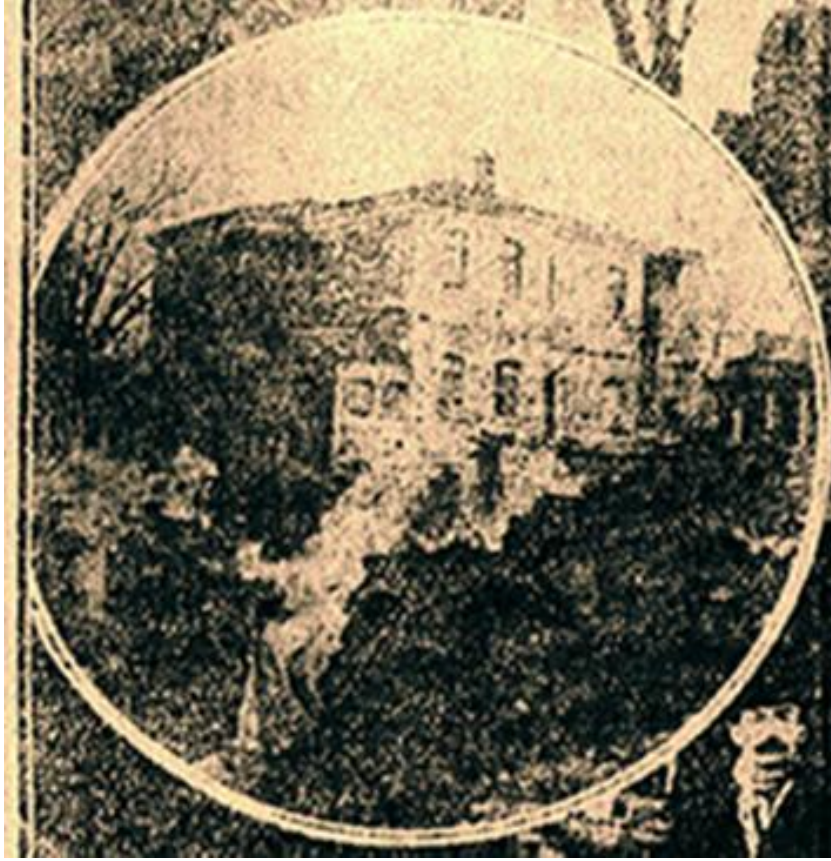
Şekil 5.11 : Okulun yapı sınırlarını ölçüleri ile gösteren harita, 1913-1914 Alman Mavileri, (İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi)

Bundan sonraki süreçte okul ile ilgili görsellerin ulaşıldığı tarih 21 Ocak 1929'da Tatavla bölgesinde meydana gelen büyük çaplı yangın vesilesiyle yapılan haberler ve çekilen fotoğraflar olmuştur. Tarih dergisinde yayınlanan yangın sonrası çekilmiş fotoğraf okulun güneybatı cephesinin bir kısmını göstermektedir. Bu cephede yer alan 1. kat giriş kapısı bu fotoğrafta oldukça net bir şekilde seçilmektedir. Okulun yan parselinde yer alan ahşap yapının tamamıyla yandığı görülmektedir. Okulun ise kargir bir yapı olması sebebiyle yangından pek etkilenmediği görülmektedir (Şekil 3.17). 24 Ocak 1919 tarihli İkdam Gazetesi'nde yangın haberinde yer alan fotoğraf

ise ‘Tatavla’da evleri yananlardan birkaç aile, yangın yeri ve yangından mucize kabilinde kurtulan bir ev’ açıklamasıyla yayınlanmıştır (Şekil 5.12). Dikkatli incelendiğinde yangından kurtulan evin okul binası olduğu açık ve net bir şekilde görülmektedir. Yapının kuzeybatı ve güneybatı cephelerini gösteren fotoğraftan, pencere biçimlenmesi ve kuzeybatı cephesinde yer alan 2 katlı ek kısmı ile şimdiki okul binası olduğu açıktır. Bu fotoğraflar da göstermektedir ki 1929 yılı yangınından okul binası pek etkilenmemiş ve az hasarla kurtulmuştur. 2 katlı ek yapının ise, günümüzde hala dış görünüş olarak o zamanki durumunu koruduğu fotoğrafla kanıtlanmıştır (Şekil 5.13). 1946 yılı hava fotoğrafında çok net olmasa da köşe parselde okulun varlığı görülmektedir (Şekil 5.14). 1950 hava fotoğrafında ise yapının kuzeybatı cephesinde herhangi bir ek almadan önceki hali net bir şekilde görülmektedir (Şekil 5.15).

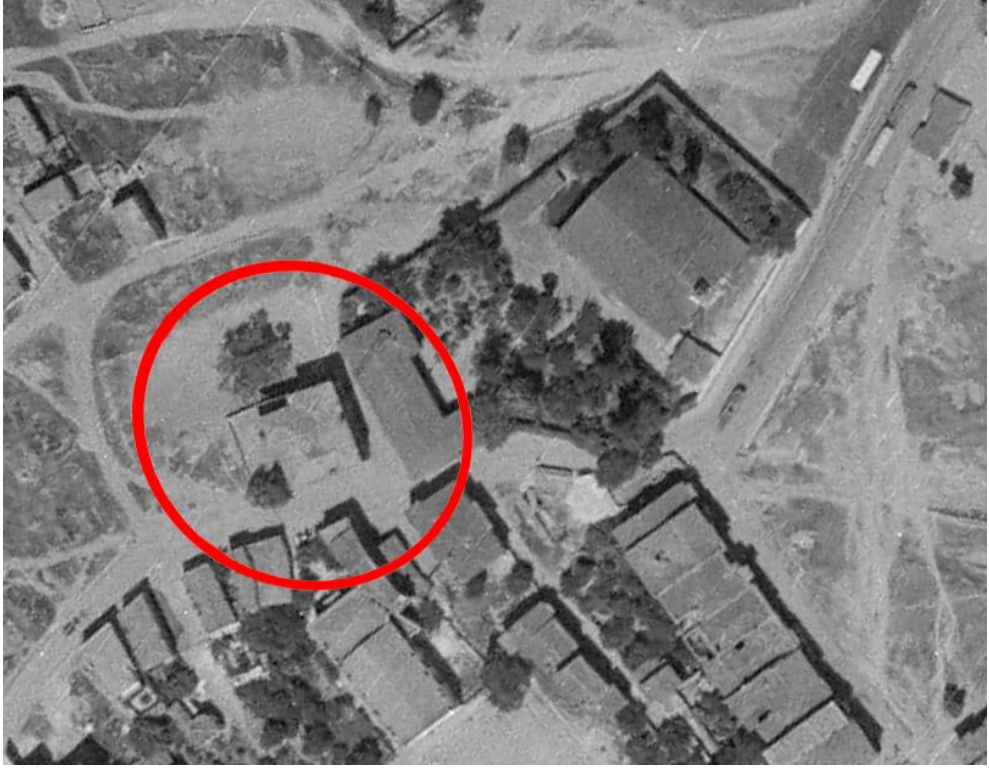
Şekil 5.12 : Tatavla’da evleri yananlardan birkaç aile, yangın yeri ve yangından mucize kabilinde kurtulan bir ev, İkdam Gazetesi 24.01.1929

Şekil 5.13 : Yangından kurtulan okul binasını gösteren bir fotoğraf, İkdam Gazetesi
24.01.1929

Şekil 5.14 : 1946 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

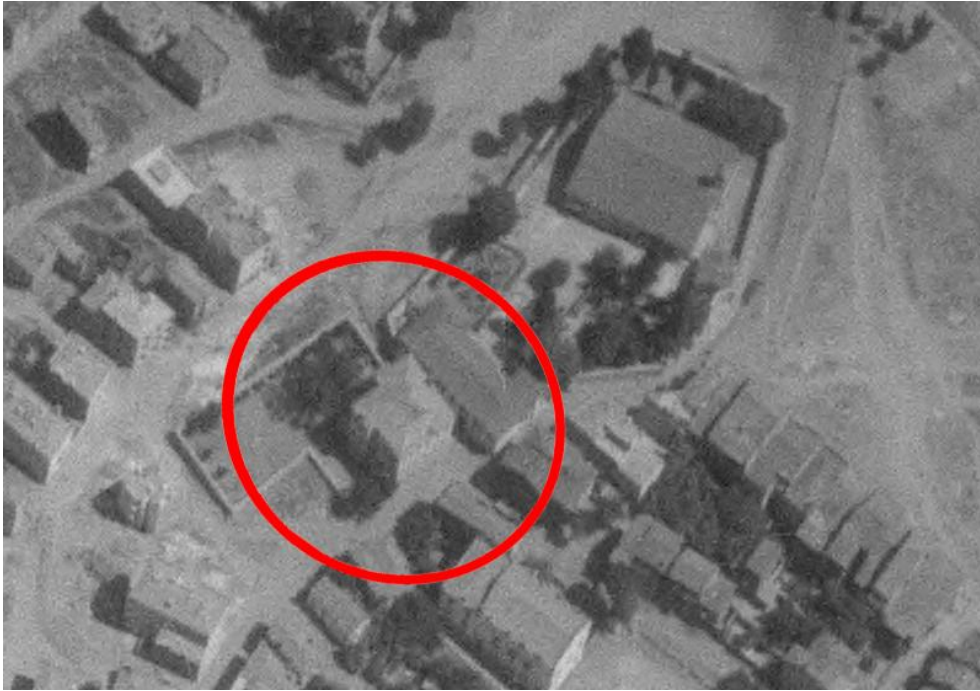
Şekil 5.15 : 1950 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

5.1.2 2.Dönem-1954 sonrası dönem

Bundan sonraki süreç için kendisi de 1946-1952 yılları arası Kurtuluş Rum İlkokulu'nda okumuş ve 1979-1995 yılları arası bu okulda müdürlük yapmış Niko İstekli'nin Kurtuluş Rum İlkokulu'nu anlattığı kitabından yararlanılmıştır. 1950'lere doğru bölgeye diğer semtlerden yerleşen Rum kökenli vatandaşların artışı okulun öğrenci sayısında da artışa neden olmuştur. Fukaraperver Cemiyeti okulun batısında 2 katlı ek bir yapı yapmaya karar vermiştir. İstekli, çok amaçlı salonun sahne kısmının arkasında bir yemekhane olacak şekilde, 3 sınıfın da olduğu 2 katlı bir ek bina yapılmak üzere 1954 yılında karar alındığını belirtmiştir. Böylelikle 6 sınıflı ilkokul eğitimi artan sınıf sayısı ile her sınıfın 2 şubesi olacak şekilde düzenlenen yeni yapıda devam etmiştir. 1954 yılı hava fotoğrafında daha henüz ek bir yapı görülmemektedir, muhtemelen ek almadan önceki son halini bu görselden edinmekteyiz (Şekil 5.16).

1959-1960 dönemine ait fotoğrafta bahçe duvarının arkasından Aya Dimitri Kilisesi gözükmekte iken, aynı açıdan daha sonraki yıllarda çekilmiş bir fotoğrafta tek katlı ek bir yapının varlığı dikkat çekmektedir (Şekil 5.17-5.18). İstekli, 1962 yılında mutfakın arka kısmında binadan bağımsız olarak bir yemek odası kısmının inşa edildiğini belirtmiştir. Aynı yıl, okulun güneybatı cephesine bahçe kotundan binanın

2. katına direkt olarak erişimi sağlayan betonarme bir yangın merdiveni eklenmiştir. Bu merdiven hem afetler gibi acil durumlar için hem de oradaki öğrencilerin daha kolay bir biçimde bahçeye inebilmelerini sağlamak için eklenmiştir. Yine İstekli'nin kitabında yer alan 1961 tarihli 'Çaplı Tasarruf Vesikaları'nda okula ait arsalar gösterilmiştir (Şekil A.1-A.2). Ardından basit bir kroki şeklinde binanın vaziyet planı, kat planları ve 2 cephesinin çizimleri yer almaktadır (Şekil A.3-A.4-A.5-A.6-A.7-A.8). Bu durum gösteriyor ki, bu tip tadilatlar için yapının basit bir kroki şeklinde rölövesi alınmış ve söz konusu eklemeler yapılmıştır. İstekli'nin kitabında yer alan 1962 ya da sonrasına tarihleyebileceğimiz fotoğrafta artık yangın merdivenini ve binanın arkasına eklenen 2 katlı ve tek katlı yapıları görebilmekteyiz (Şekil 5.19). Ayrıca, 1964 senesine kadar okulun bahçesinin toprak olduğu fakat o sene yönetimce alınan bir karar ile beton plakalarla kaplandığı belirtilmiştir. Bu zamana kadar bahsettiğimiz ilk olarak 1954 yılında daha sonra 1961 yılında yapıya eklenen kısımlar 1966 yılı hava fotoğrafında da gözükmemektedir (Şekil 5.20). 1965-66 tarihli fotoğrafta yemekhane ve mutfak arasındaki giriş holünün üstü kapalı bir mekan değil de açık bir geçit olduğu görülmektedir (Şekil 5.21). 1970 yılına ait fotoğrafta ise giriş holünün üstünün kapatıldığı ve günümüzdeki kemerli bahçe kapısının eklendiği görülmektedir (Şekil 5.22).

Şekil 5.16 : 1954 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

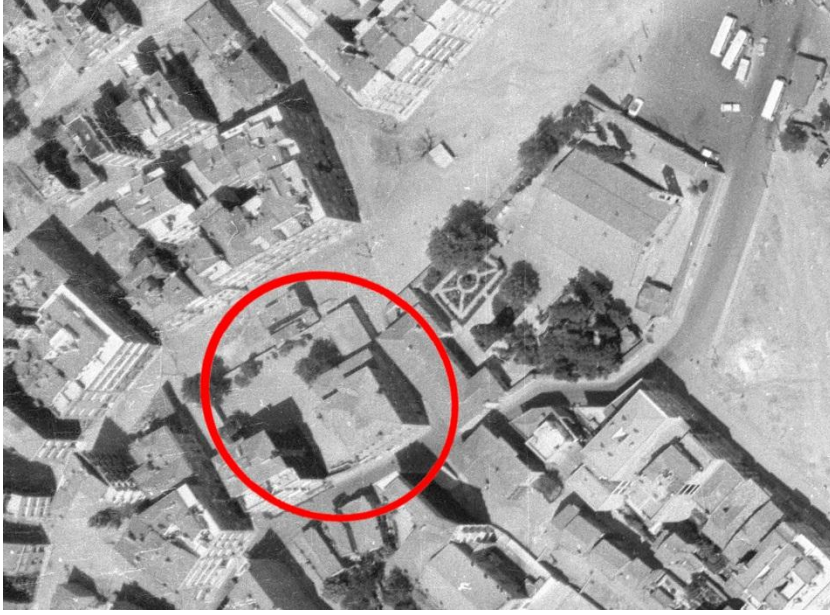
Şekil 5.17 : Yemek odası kısmı inşa edilmeden önce bir fotoğraf (1959-1960) (Url-9)

Şekil 5.18 : Arkada yemek odası kısmının gözüktüğü bir fotoğraf (1960'dan sonra) (Url-10)

Şekil 5.19 : 1960'lara ait bir fotoğraf (İstekli, 2005)

Şekil 5.20 : 1966 yılı hava fotoğrafı (HGK Arşivi)

Şekil 5.21 : 1965-66 dönemine ait bir fotoğraf(Url-11)

Şekil 5.22 : 1970 yılına ait bir fotoğraf(Url-12)

1967 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan bir karar ile okuldaki tüm Yunanca yazıların üstünün kapatılması istenmiştir. Bu durum büyük olasılıkla bu dönem bütün azınlık okullarında uygulanan yeni bir yönetmelik değişikliğinin işaretidir. İstekli'nin belirttiğine göre 1.kat giriş kapısında yer alan nişteki mermer yazıt bu dönemde tamamen boyanarak kapatılmıştır. 1971 yılında okulun mezunlarının yardımıyla ve Aya Dimitri Kilisesi Vakfı'nın da desteğiyle bahçenin batı kısmında oyun aletleri de olan bir çocuk parkı yaptırılmıştır (Şekil 5.23). İstekli'nin aktarımlarına göre 1971 yılında okuldaki tüm ahşap döşemeler değiştirilmiştir. Okulun iç mekanlarında kapsamlı bir bakım onarım çalışması yapılmıştır. Duvarlar boyanmış, lavabolar yenilenmiş, öğrenci sıraları ve öğretmen masaları yenilenmiştir. Ayrıca binanın çatısı da yenilenmiştir. 1972 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen bir yazı üzerine tüm okullara yapılması belirlenmiş Atatürk büstü bakanlık tarafından gönderilen standartlar ve boyutlarda bugün de bahçede bulunduğu şekilde yapılmıştır.

20.yy'ın başlarındaki fotoğraflarda alanı çevreleyen taş bahçe duvarları daha alçak ve üzeri metal korkulukludur (1 numara ile işaretli yükseklik, Şekil 5.24). İstekli 1950'de okulun dış duvarının 2 metre yüksekliğe çıkartılmış olduğunu belirtmiştir (2 numaralı yükseklik). 1962 yılında da bu yüksekliğe 120 cm daha eklendiği belirtilmiştir (3 numaralı yükseklik, Şekil 5.25-5.26).

6-7 Eylül olaylarının da etkisiyle gelişen süreçte 1960'lardan sonra her geçen sene öğrenci kaybetmeye başlayan okul en son 2 mezununu 2002-2003 yılında vermiştir. 2003 senesinden beri kapalı olan okulun sadece mutfak ve yemek odası kısmı aktif olarak kullanılmaktadır.

2014 Ekim ayında ilk defa gerçekleştirilecek okul mezunları buluşması için okulun zemin katında onarımlar yapılmıştır. Zemin katta ahşap pencere doğramaları sökülmüş yerine yine aynı ebatlarda ahşap doğramalar takılmıştır. Duvarların badanaları yenilenmiştir. Çok amaçlı salonun ahşap kapıları yenilenmiştir. Tuvalet mekanının içi duvarlarla bölümlendirilmiş ve modern malzeme ile günümüz koşullarına uygun bir tuvalet haline getirilmiştir. Bu tez kapsamında çalışmaya başlanmadan önce 2014 Temmuz ayında yapılan ilk ziyarette bu onarımlara daha başlanmamış hali görülmüştür. Ana değişikliklerin yapıldığı giriş holü, çok amaçlı salon ve tuvalet mekanlarının onarım görmemiş hali fotoğraflarla belgelenmiştir (Şekil 5.27-5.28-5.39).

Şekil 5.23 : Bahçenin batı köşesinde yapılmış çocuk parkı (Url-13)

Şekil 5.24 : Okul bahçe duvarının yükseltilmeden önceki hali (Url-14)

Şekil 5.25 : Safa Meydanı Sokak'tan bahçe duvarı katmanlaşması

Şekil 5.26 : Okulun bahçesinden duvarın katmanlaşması

Şekil 5.27 : Z05 numaralı çok amaçlı salon, temmuz 2014

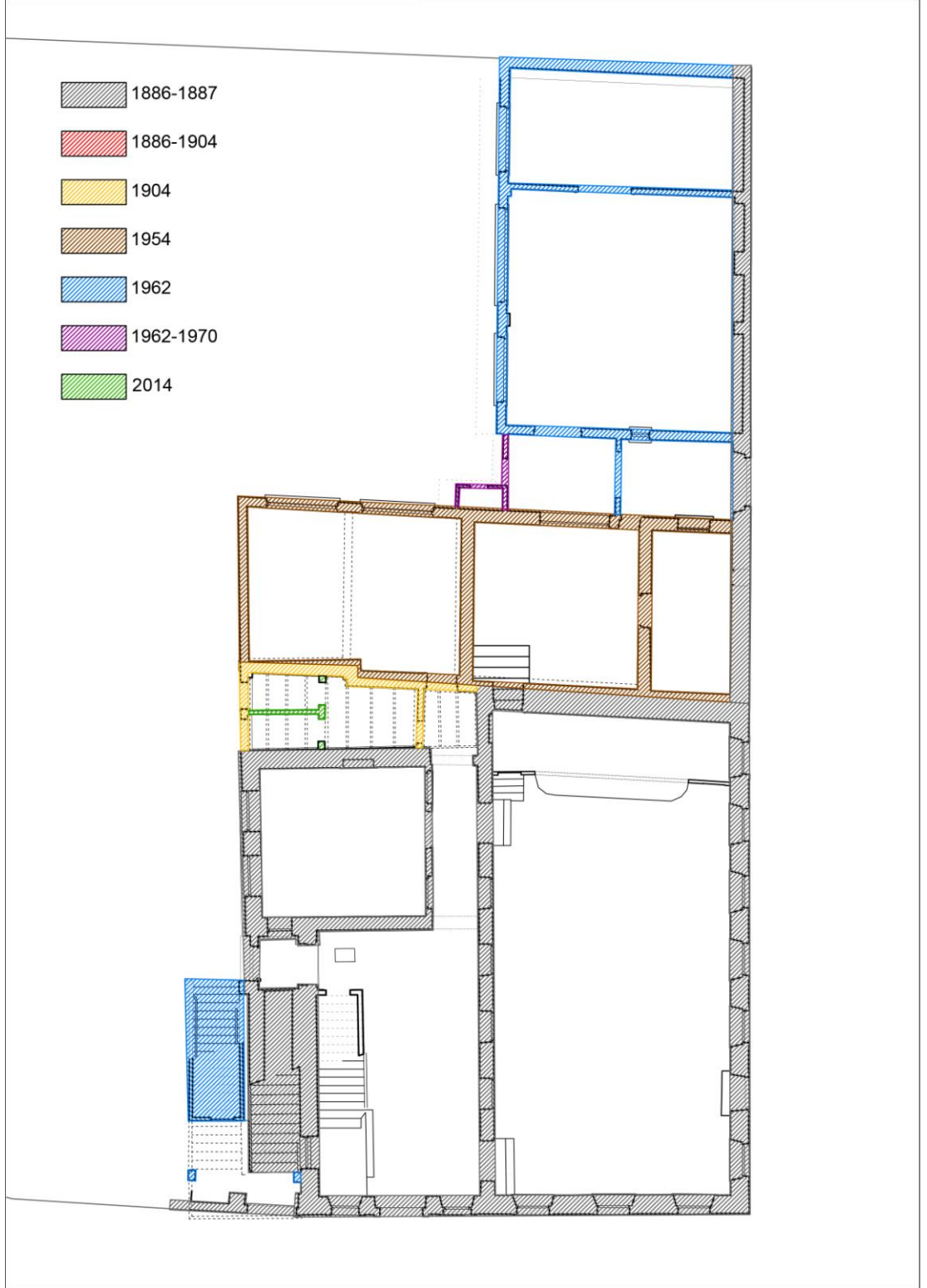

Şekil 5.28 : Z01 giriş

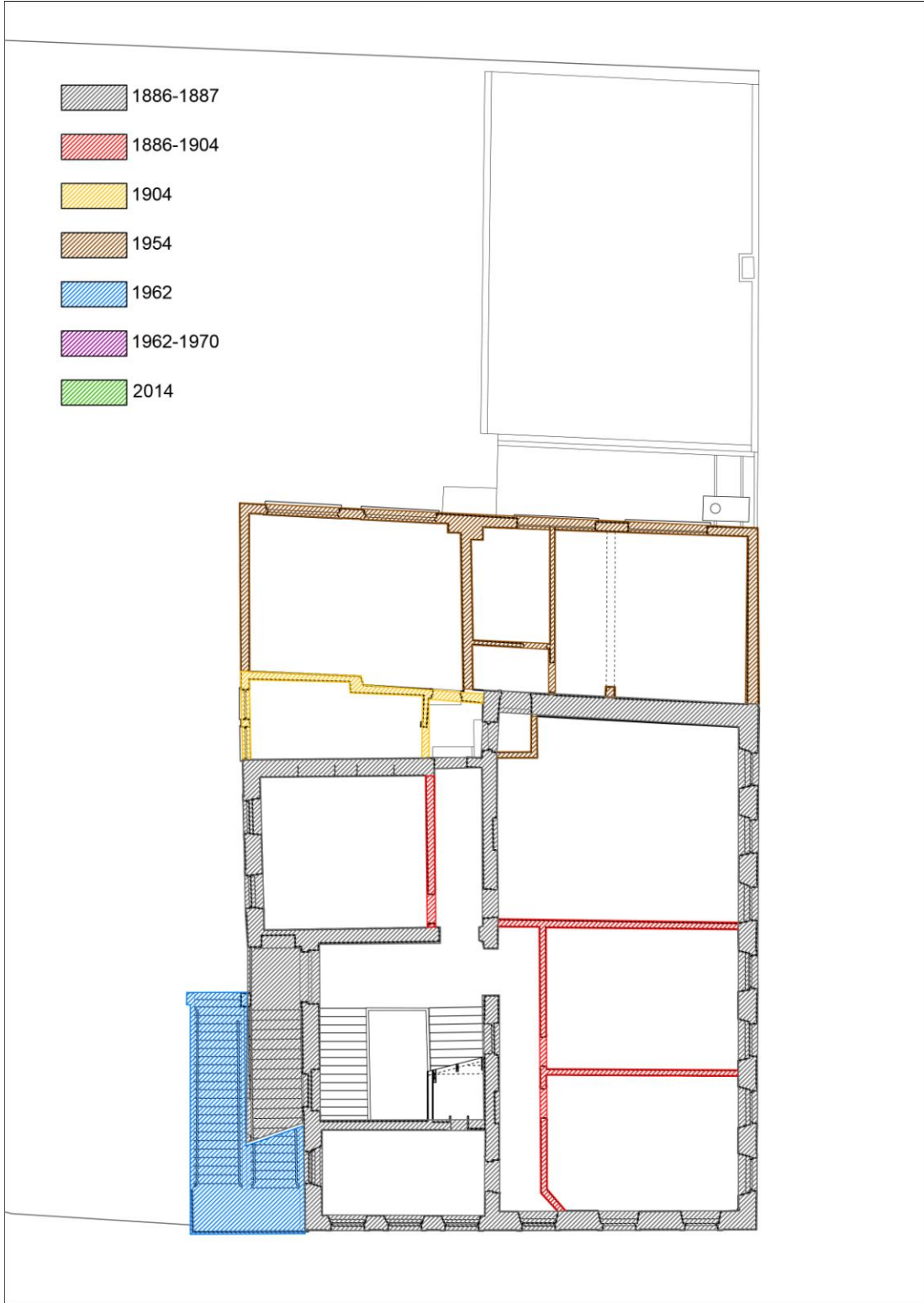

Şekil 5.29 : Z07 tuvalet

Tüm bu dönem analizlerinden sonra, yapının bugünkü planlarının üzerinde farklı dönem ekleri gösterilmiş ve kronolojik olarak yapının gelişimi okunmaya çalışılmıştır. Hazırlanan dönem analizi planları, elde edilen verilerin anlaşılabilirliğini mimari bir dille aktarma amaçlı hazırlanmıştır (Şekil 5.30-5.31-5.32). Yapının Restitüsyon çizimi için ise 1929 yılı fotoğrafları temel alınmış ve 1954 yılında betonarme ek almadan önceki dönemin çizimine karar verilmiştir.

Şekil 5.30 : Zemin kat dönem analiz planı

Şekil 5.31 : Birinci kat dönem analiz planı

Şekil 5.32 : İkinci kat dönem analiz planı

6. RESTORASYON

Tezin bu bölümünde yapıya uygulanması önerilen müdahale türleri bozulma analizlerinde belirlenen sorunlara paralel olarak anlatılmıştır. Yapıya uygun müdahaleler ile özgün değerlerin korunması amaçlanmış ve yapının kullanımının devam etmesine ilişkin yeni fonksiyonlar önerilmiştir.

Okulun 1954 yılında yapımına başlanan ek kısmı için; 16.01.1957 tarihinde yürürlüğe giren 6785 sayılı İmar Kanunu'nun ilgili maddesi dikkate alınmıştır. Madde şu şekildedir; 'Muvakkat Madde 1: Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış ruhsatiyeye göre başlanıp da henüz ikmal edilmemiş yapı ve tesisler için bu Kanun hükümleri tatbik olunmaz.' Bu maddeye göre 1954 yılında yapımına başlanmış ek kısım yeni imar yasasına dahil olmayıp, ruhsatlı bir yapı olarak geçmektedir. Yapının restorasyon projesi hazırlanırken, 1954 ve 1962 yıllarında eklenen yapılarla bütünlüğüne kütle sınırları içinde bağlı kalmış, taşıyıcı sistemi güçlendirilerek, çağdaş yapı malzemeleriyle cephe ve iç mekanda modern bir tasarım anlayışıyla özgün kısımdan ayrışması sağlanmıştır.

6.1 Yapının Kullanımına İlişkin Öneriler

Kurtuluş semti günümüzde hala İstanbul'daki en yüksek Rum nüfusuna sahip semttir. 1886 yılında okul olarak inşa edilen yapı, 2003 yılına kadar özgün kullanımı olan eğitim- öğretim amacıyla kullanılmıştır. Bu da yapının özgün kısmının çok fazla müdahale görmesini gerektirecek bir durum ortaya çıkarmamıştır. Fakat günümüze kadar olan süreçte zaman içerisinde öğrenci nüfusundaki artış sebebiyle 1954 yılında ek sınıflar içeren iki katlı bir yapı eklenmesine karar verilmiştir. 1962 senesinde ise tek katlı bir yemek odası eklenmiştir. 1960dan sonra azınlıkların azalmasıyla girilen süreçte, diğer semtlerde bulunan okullara göre Kurtuluş Rum İlkokulu hemen öğrenci nüfusunu kaybetmemiş, önce öğrenci nüfusunda bir artış ardından azalma yaşayan okul, pek çok okula göre oldukça geç bir tarih olan 2003 senesinde öğrenci yokluğundan eğitim-öğretime devam etmeme kararı almıştır.

Bu tez kapsamında yapılan araştırmalarda, başka azınlık okulları ile ilgili benzer çalışmalar yapmış kişilerin çalışmaları da incelenmiş ve yapının yeni işlevi bunlar da göz önünde bulundurularak dşnlmştr. Ayrıca yapının mülki sahibi olan Aya Dimitri Vakfı'nın görüşleri de alınmıştır. Vakfın Başkanı Dimitri Zotos ile yapılan görüşmelerde yapının vakfa bağlı bir rum derneği olarak işlevine devam etmesi dşnldği bilgisi edinilmiştir. Bu dernek İştambul'daki Rumlar için çeşitli etkinlikler düzenleyecek ve onlar için bir buluşma yeri olması dışında, onların kltr ve dillerinin öğrenilmesi için faaliyetler verecek kursları da barındıran vakıf bünyesinde hizmet verecek nitelikte olacaktır. Aynı zamanda da bölgedeki Rumlar başta olmak üzere içinde Ermenileri de barındıran azınlık topluluklardan muhtaç olan kimselere ař dağıtın var olan düzenli kullanımın devamlılığını istemektedirler.

Yapı halen Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir okul olduğu için başka bir amaçla kullanılması için yasal süreç başlatılmış ve devam etmektedir. Okul dışında kullanılacak her türlü işlev için, bakanlık tarafından gerekçelerin kabul edilip, yapının okul olarak işlevinin sonlandırılması gerekmektedir. 1954 yılında yapılmaya başlanan iki katlı ek ise 1957 yılında çıkarılan ilk imar kanundan önce yapıldığı için imar affi kapsamında olup parseldeki konumu yasaldır. 1962 senesinde yapılan ek kısmın durumuyla ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Bu görüşler doğrultusunda 2014 yılında vakfın yapı için yaptırdığı basit onarımlarla zemin katta kısmi bir restorasyon çalışmasının başladığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu çalışmanın başlatılma sebebi ise okuldan mezun olup, daha sonra çoğunluğu Yunanistan'a göç etmiş eski öğrenciler için yapılan bir buluşma olmuştur. 26 Ekim 2014 tarihinde gerçekleşen bu buluşma göstermiştir ki oldukça kalabalık bir topluluk bu okuldan mezun olmuş ve çoğunlukla Atina'ya göç etmiş fakat buraya karşı bir zlem beslemektedirler (şekil 6.1). Yaklaşık 400 kişinin katılımıyla gerçekleşen bu buluşmada çok amaçlı salonda bir etkinlik düzenlenmiş, her dönem mezunlarından katılımcılara temsili birer diploma verilmiş ve çeşitli konuşmalar ve fotoğraf gösterimleri gerçekleştirilmiştir (şekil 6.2). Ardından st kattaki sınıflarda temsili dersler yapılmış eski dostlar geçmişteki günlerini yad etmişlerdir (şekil 6.3).

Alınan görüşler ve gerçekleştirdikleri etkinlikler doğrultusunda derneğin faaliyetlerine cevap vermesi için yapının içinde bazı bölümler yer almalıdır. Kafeterya, idare odası, tuvalet, konferans salonu, kütüphane, dil kursu salonları, mutfak,

Şekil 6.1 : 26 Ekim 2014 tarihinde gerçekleşen buluşma

Şekil 6.2 : Temsili diploma töreni

Şekil 6.3 : Eski öğrencilerle temsili ders işlenmesi

yemek odası, kütüphane, eskiden kalan eşyaların sergilendiği bir oda ve azınlık çocukları için etkinlikler düzenlenmek üzere bir alan bunların başlıcalarıdır.

Mutfak, Geçiş Holü, Yemek Odası ve Kilerler okul yapısından bağımsız olarak kurgulanmış durumdadır. Hala devam etmekte olan aşevi hizmetinin devamlılığı da önem taşımaktadır. Bu mekanlar günlük ihtiyaçlara cevap verecek fonksiyonlarını sürdürmelidirler. Bu bölümde sadece taşıyıcı sistem güçlendirilip korunarak, geri kalan yapı elemanları çağdaş malzemelerle öngörülen tasarım doğrultusunda yenilenmelidir. Bu çalışma kapsamında, bölgede yeni yapım için gerekli olan tesisat sistemleri ve engelliler için bir asansör de çözümlenmiştir. Zemin kattaki mekanların çoğunluğu 2014 Ağustos- Eylül ayında basit onarım geçirmiştir. Çok amaçlı salon mimarisine dokunulmadan duvarları sıvalarından temizlenip teknik ve ısıtma sistemi alt yapılarını içerecek şekilde tekrar sıvanıp boyanmıştır. Ahşap doğramaları eski detaylarına uygun olarak değiştirilmiş ve döşeme karosiman kaplanmıştır. Zemin katta yapılan bu yenileme çalışmalarının öncelikli amacı 26 Ekim 2014 tarihinde birincisi düzenlenen Kurtuluş Rum İlkokulu mezunları buluşma günü içindir. Bu sebeple zemin kat kullanılacağı için bu düzenlemeler yapılmıştır. Zemin katta bunun dışındaki Z06 ve Z08 mekanları boyaları temizlenip tekrar boyanmış ve temizlenmiştir. Z08 mekanı depo olarak kullanılmaktadır. Zemin kattaki çok amaçlı salon Rum Ortodoks Cemaati için önemli dini gün ve etkinlikler, mezunlar için yapılan buluşmalar, Rum vakıfları için yapılan toplantılar, düzenlenecek konferans, sergi, sunum, belgesel ve film gösterimlerine de hizmet verecek çağdaş donanıma sahip hale getirilmiştir. Tuvalet günümüz koşullarına uygun çağdaş malzemelerle yenilenmiştir. Fakat günümüz koruma anlayışı ve yapının aktif kullanımı düşünüldüğünde, engellilerin erişiminin yapıya sağlanması önemlidir. Bu sebeple zemin kat erişimi daha uygun olduğu için tez çalışması kapsamında yapılan projede zemin kattaki tuvalet engelli tuvaleti olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu katta yer alan Z06 mekanı ise bu etkinliklerin arka planı olarak kullanılacak vestiyer ve benzeri hizmetler için düzenlenebilir bir oda olarak kullanılması uygun görülmüştür.

Şekil 6.4 : Çocuklar için düzenlenen etkinlik için Yunanistan'dan gelen gönüllü öğretmenler

Şekil 6.5 : Çocuklar için düzenlenen etkinlik

Şekil 6.6 : Etkinlik sonrası çocukların bahçede oyun oynaması

Yapının zemin katının onarımından sonra gözlenen süreçte çok amaçlı salonda bazı etkinliklerin düzenlendiği görülmektedir. Çocuklara yönelik bu etkinliklerin devamlılığı ve geliştirilmesi için birinci kat mekanlarının bu amaçla kullanılmasına karar verilmiştir.

Yapının birinci katı, derneğin hem idari bölümlerinin yer aldığı hem de İstanbul'daki hala faaliyette olan çeşitli Rum okullarında eğitim-öğretim görmekte olan anaokulu, ilköğretim, lise öğrencileri için alternatif eğitim ve sosyal çalışmaların gerçekleştirildiği bir gençlik merkezi olarak kurgulanmıştır. Okul olarak en son kullanıldığı zamanda da müdür yardımcısı odası ve arşiv olarak kullanılan 103 ve 104 mekanları derneğin idari bölümleri olarak kullanılabilir. Arşiv bölümü kayıt ve bilgilendirme işlerinin yapıldığı bir sekreterlik, müdür yardımcısı odası da dernek için en üst düzeydeki yöneticinin odası olarak kullanılabilir. 105 mekanı, okuldan kalan eski eşyaların sergilendiği, okulun öğrencilerinin eski fotoğraf ve belgelerini barındıran, burayı ziyaret ettiklerinde anılarını yazabilecekleri bir anı odası olarak kullanılabilir. 106 sınıfı ise çocuklar için faaliyet gösterecek şekilde düzenlenecek bir mekan olacaktır. Bunun hemen karşısında 107 mekanı ise veliler için bir dinlenme odası olarak düzenlenecektir. 110 mekanı alt kattaki uygulamaya benzer şekilde çağdaş malzeme ile yeniden tuvalet olarak düzenlenecektir. 1954 yılında yapılan ek betonarme kısım ise plan şeması olarak biraz farklılık gösterecek şekilde, strüktür sistemi güçlendirme yapılarak kullanılacaktır. Mekanlar arası duvarlar taşıyıcı özellik göstermediği için duvarlar yıkılarak tek bir mekana dönüştürülüp, çocuklar için pek çok amaca hizmet edecek şekilde çağdaş donanımlara sahip oyun, etkinlik, tiyatro, sinema gösterimi gibi etkinliklere hizmet edecek şekilde düzenlenecektir.

Yapının ikinci katı en özgün katıdır. Mekanlar özgün nitelik ve elemanlarını çoğunlukla korumuşlardır. Bu dernek yapısında olması düşünülen bir diğer hizmet Yunan dili kurslarıdır. Bu katta yer alan 205, 206, 207 sınıfları bu kursların verileceği sınıflar olarak kullanılması uygun durumdadır. Okulun en son kullanıldığı zamanda müdür odası olarak hizmet veren 202 mekanı bu kursların öğretmenlerine ait bir öğretmenler odası ve dinlenme odası olarak kullanılmaya uygundur. Tez çalışması sırasında edinilen izlenime göre bu semt oldukça zengin bir tarihe ev sahipliği yapmaktadır. Bu derneğin bünyesinde düşünülen bir diğer kullanım ise kütüphane ve araştırma alanıdır. Kurtuluş semti tarihi ve Rum azınlık tarihi pek çok araştırmaya konu olmuş ve hakkında pek çok kaynak bulunduran bir konudur. Bu

çalışmaların derlendiği bir kütüphane ve araştırma merkezi 204 nolu mekanda kurgulanması müsait bir işlevdir. Semtin sahip olduğu sözlü, yazılı ve görsel bütün kaynakların bir yerde derlenmesi bu etnik, kültürel, sosyal ve toplumsal yapının tarihinin iyi algılanması ve geleceğe aktarılması için çok önemlidir. Bu sebeple 204 odası kütüphane ve her türlü arşiv belgesinin yer aldığı aynı zamanda bilgisayar v.b. gibi elektronik aletleri de barındıran araştırmacılar için çağdaş donanıma sahip bir mekan olarak kurgulanmalıdır.

Dernek yapısı Rumlar dışındaki ziyaretçilere de açık olmalı ve burayı ziyaret eden kişilere sergilenen objeler, fotoğraflar ve yapılan gösterimler ile Kurtuluş semtini ve Rumları daha yakından tanıma fırsatı sunulmalıdır. Rumların birlikteliğini korumayı hedeflerken farklı kültürlere kendilerini anlatma ve tanıtmaya imkanı sunması günümüz kozmopolit İstanbul'u için önemli bir adım olacaktır.

6.2 Onarıma Yönelik Müdahale Türleri

Yapının özgün haline aldığı ekler çoğunlukla yapısaldır. Bu yapısal ekler 1954 ve sonrasında yapıya eklenmiştir. Bu ekler nitelikli olmayıp bu çalışma kapsamında sadece taşıyıcı sistemi güçlendirilerek kullanılacaktır. Bunun dışında bu ek yapılaşmaların cephe ve iç mekan tasarımı çağdaş malzeme kullanılarak yeniden yorumlanmıştır.

6.2.1 Eklerin kaldırılması

Müdahale olarak eklerin kaldırılması olarak tanımladığımız bölümde, özgün yapının aldığı yapısal eklerin kütleli boyutları içerisinde yeniden tasarlanacağı ifade edilmektedir. Özgün yapıda ise aldığı bir takım elemanların kaldırılmasından bahsedilmektedir.

Koridorlar, holler ve merdiven duvarlarında yer alan kısmi olarak kırık askılıklar ve onların sabitlendiği suntuaların kaldırılması, yerine bu amaç için daha çağdaş çözümler üretilmesi düşünülmüştür.

106 mekanında ise 1954 yılında yapılan ek yapıdaki sınıflara geçiş için özgün yapının köşesinde açılan koridor, bu sınıfın özgün formunu bozmuştur. Bu sebeple ek duvarlar kaldırılarak, sınıf özgün formuna kavuşturulmalıdır.

Yapının en son okul olarak kullanıldığı dönemde müdür yardımcısı odası, arşiv, öğretmen odası ve müdür odası gibi idari kişilere ait odalarda zemin muşamba kaplıdır. Bu muşambalar kaldırılmalı ve ahşap döşemeler kullanılmalıdır.

Yapının zemin katında Z01, Z05 ve Z06 numaralı, birinci katta 101, 104, 105 ve 106 numaralı, ikinci katta ise 204, 205 ve 206 numaralı mekanlarının muhdes tavan kaplamaları kaldırılarak ulaşılabacak özgün tavan kaplamasının durumuna göre koruma çalışmaları yürütülmelidir.

6.2.2 Malzeme ve yüzey temizliği

Yapı 2003 senesinden itibaren aktif olarak kullanılmadığı için atıl kalmaktan kaynaklı dış ve iç mekan yüzeyleri tozlu ve kirlidir. Yapının cephelerinde bulunan yapay taş sövelerin, hafif aşındırıcı düşük basınçlı kumlama ya da sert kıl fırça ile temizlenmesi uygundur. Cephedeki kirli yüzeylerin de hafif aşındırıcı düşük basınçlı kumlama ile temizlenmesi uygun görülmektedir.

Yapının ahşap döşemeleri fiziksel yöntemlerle temizlenmelidir ve malzemenin ömrünü uzatmak için gerekli ilaçlamalar yapılmalıdır. Ahşap koruyucu malzemeler ile astarlanmalıdır. Yapıda özgün olduğu düşünülen ahşap tavan ve tavan silmeleri boya sökücüler ile üzerindeki boyalardan arındırıldıktan sonra ince zımpara yapılmalı ve koruyucular bu elemanlara da uygulanmalıdır.

Kirli olan malzeme ve yüzeylerin temizlenmesi, yapının sürdürülebilir korunmasına yönelik bir çalışma olduğu gibi, çağdaş görünüm ve kullanım açısından da önemli bir çalışmadır.

6.2.3 Sağlamaştırma

Kurtuluş Rum İlkokulu özgün yapısının taşıyıcı sistemi yığma duvarlardan oluşmaktadır. Erken dönem eki olan tuvalet ise duvarları yığma olup, döşeme taşıyıcı sistemi volta döşemedir. 1954 ve sonrasındaki ekler ise betonarme iskelet sistemdir. Bu betonarme ek ve onun kullanımı için özgün yapıda açılan kapı açıklıkları, taşıyıcı sistemde hasara yol açmıştır. Bu bölgedeki çatlaklar izlenerek, hareketleri uzmanlar tarafından değerlendirilmelidir. Birinci katta yığma duvarda sonradan açılan açıklıklar yapının bu bölgesini zayıflatmıştır. Bu bölgede yığma duvardaki açıklıklar kapatılarak yapının bu bölgesinde sağlamaştırmaya gidilmelidir. Gerekli olduğu takdirde güçlendirme çalışması da yapılmalıdır. Aynı işlemler bu çatlağın ikinci

kattaki devamında da kontrol edilerek, mühendislik önerileri koruma bağlamında ele alınarak onarım yapılmalıdır.

Genel olarak ise duvarlarda sağlamlaştırılmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Duvarlarda özellikle pencere altlarında dışarıdan gelen yağmur suları nedeniyle duvarlar nemlenmiştir, sıva ve boya dökülmüştür. Bu bölgelerde mekanik yöntemlerle sıvalar temizlenip, yapının özgün harç ve sıva içeriği tespit edilmelidir. Buna uygun bir sıva karışımı ile tekrar sıvanmalı ve boyanmalıdır, gerektirdiği takdirde bu işlemler yapılırken uygun izolasyon katmanı yapı elemanı sistemine eklenmelidir. Bu uygulama gerekli görüldüğü takdirde tüm mekanlar için yapılmalıdır. Bu çalışma yapılırken raspa çalışması yapılmış duvarlarda çatlak tespitleri yapılarak, fazla ilerlememiş çatlaklar için enjeksiyon tekniği kullanılarak sağlamlaştırma yapılmalıdır.

207 numaralı sınıf mekanının köşesinde yer alan çatlak ise daha derin ve geniş bir yapısal çatlaktır. Bu çatlaklar uzmanlar tarafından gelişimi izlendikten sonra onarım yöntemine karar verilmelidir. Duruma göre kagir yapılarda enjeksiyon dışında uygulanan dikişleme onarım yöntemine başvurulabilir. Kagir dikiş yönteminde strüktürel çatlakın bulunduğu kısım belli oranda yakın çevresiyle birlikte çürütülerek çıkartılır. Geriye kalan sağlam duvar kısmı temizlenerek suyla nemlendirilir. Duvarın özgün malzemesiyle veya uyumlu bir başka malzeme ile oluşan boşluk yeniden örülür. Örgü sırasında metal kenetlerle, yeni örgü ile eski örgü arasında bağlantılar yapılabilmektedir

Yapının eski ısıtma sistemi soba olduğu için duvarlarda sobaların baca ile bağlantısını kurmak için soba dumanı aktarımı için delikler açılmıştır. Bu açıklıklar sıvanıp boyanarak kapatılmalıdır.

Yapının üç katlı özgün kısmının çatısına çıkılamadığı için yan yapılardan çekilen fotoğraflardan tespitler yapılmıştır. Çatının taşıyıcı sisteminde gerekli kontroller yapılmalı ve buna uygun olarak gerekli yerlerde sağlamlaştırmalar yapılmalıdır.

Ek kısmın yapı sistemi ise betonarmedir. Taşıyıcı sistemi planlara işlenmiş olan yapının uzman kişilerce taşıyıcılık kapasitesi tespit edilmeli ve buna yönelik güçlendirmelerden sonra plan şemasında değişiklikler yapılarak istenilen amaçlar doğrultusunda kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

6.2.4 Bütünleme

Yapının cephelerindeki yapay taş silme ve sövelerde çok fazla rastlanmasa da yer yer kopmalar gözlenmiştir. Bu bölümlerde özgün malzemeyle uyumlu olacak şekilde bütünlemeler yapılmalıdır.

Mermer basamaklarda demir parmaklığın korozyona uğrayarak mermeri patlatması sonucu kopmalar meydana gelmiştir. Bu durumun gözleendiği basamaklarda da bütünleme yapılmalıdır.

6.2.5 Yeniden yapma

Bozulma sürecini durdurmak ve yapının yeniden kullanımını sağlamak için mimari elemanlarının bir kısmının yenilenmesi gerekmektedir.

İç mekandaki ahşap merdivenin korkuluğu emniyetli durumda değildir. Pek çok kopan parçası vardır. Korkuluklar arası boşluk öğrenciler için güvenlik sorunu yarattığı için muhtemelen araları geçmişte sunta benzeri bir malzeme ile kapatılmıştır. Zamanla dikeyden sapma yapmış ahşap korkuluklar günümüzde sağlıklı bir koşul sunmaktadır. Bu sebeple bezemeli korkuluğun örneği alınıp, strüktürel olarak daha stabil olacak şekilde özgününe uygun bir şekilde yeniden yapılmalıdır.

Yapının bütün pencereleri yağmur suyu ve havanın nemiyle zamanla çürümüş ve kısmi olarak dökülmüş durumdadır. Bu ahşap doğramalar kaldırılarak yerlerine özgün detaylarına uygun olarak üretilmiş ahşap doğramalar takılmalıdır. Bu durumda zemin katta yapılan uygulama örnek alınarak tüm yapıda bu uygulamaya devam edilmesi uygundur.

Yapının pek çok duvarında özellikle pencere altlarında nemden dolayı sıva dökülmeleri mevcuttur. Bu nemlenmenin etkisi yapının ahşap doğramalarının önünde iç mekanda yer alan ahşap denizliklerde de çürümelere neden olmuştur. Zemin katta yapılan onarımlar kapsamında yenilenen ahşap doğramaların altına mermer denizlikler yerleştirilmiştir. Bu yağmur suyunun zamanla yaratacağı tahribata karşı alınabilecek bir önlem olarak değerlendirilmiş ve üst katlarda da uygulanmasında sakınca görülmemiştir.

Çatının taşıyıcı sisteminde gerekli kontroller yapıldıktan sonra sağlamlaştırmanın yeterli olmadığı durumlarda yeniden yapım seçeneği düşünülmeli ve karar verirken

onarım ya da yeniden yapım bedelleri göz önünde bulundurulmalıdır. Olası bir yeniden yapım durumunda var olan yağmur olukları ve yağmur iniş boruları da sökülerek yeniden yapılmalı, bütüncül bir yenilenme sağlanmalıdır.

6.2.6 Çağdaş donanım ve ekler

Yapının özgün kısmı korunacak şekilde ek kısımları tamamen çağdaş yeni bir yapı yapılacak şekilde yorumlanabileceği gibi, tez çalışması kapsamında günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirip, yeniden değerlendirilerek daha olası bir takım çözümlere gidilmiştir. Bu kısım cephesinde ve iç mekanlarında, özgün yapıdan ayrışacak ve çağdaş mimarisini yansıtacak şekilde yeniden tasarlanmıştır. Bunun yanı sıra yapının özgün kısmı için yapılan müdahaleler, yapının daha çok günümüz teknoloji ve sistemlerine ayak uydurabilmesine yönelik uygulamalar olacaktır. Yeni kullanımında yer alacak sınıflar, kütüphane ve araştırma odaları, multimedya mekanları gibi kısımların günümüz teknolojik sistemlerini kaldırarak düzeyde bir tesisat sisteminin kurulması gerekmektedir. Bunlar gerçekleştirilirken mekanlarda bütünlüğü bozan, yapıya zarar verebilecek her türlü donanımdan kaçınılması esas alınacaktır.

Isıtma sistemi olarak da, merkezi kalorifer sistemi düşünülmüştür. Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde tasarlanmıştır.

Günümüz koruma ve mimari yaklaşımı gereği yapıya engellilerin erişebilmesi de önemli bir konu olarak öne çıkmaktadır. Yapının Safa Meydanı ve Ateş Böceği Sokak'tan olan girişlerinde kaldırımlar iç mekan kotuna göre düzenlenerek engellilerin yapıya girişi kolaylaştırılmalıdır. Ateş Böceği sokaktan girilince holde birinci kata çıkan bir adet asansör hem engellilerin hem de çocuk arabası v.b. ile gelenlerin bu kata erişimini sağlamak için düşünülmüştür. Bunun dışında zemin kat ve birinci katta yer alan bazı mekanlar arası basamaklarda ise engelliler için özel tasarlanmış portatif elemanlarla erişim sağlanması düşünülmüştür.

7. SONUÇ

Kurtuluş ilk yerleşim olarak bir Rum mahallesidir. Uzun süre Rum kökenli Osmanlı vatandaşlarının ikamet ettiği bir bölge olmuştur. Bu sebeple kendilerine ait olan bu bölge onların kendi kültürlerini ve etnik kökenlerini en çok korudukları ve yansıttıkları bölge olmuştur. 19.yyda elde ettikleri ayrıcalıklarla toplumsal yapılarında değişikliklere giden azınlıklar eğitim alanında da önemli adımlar atmışlardır. İstanbul genelinde olduğu gibi Kurtuluş'ta da okullar açmışlardır. 20yy'ın ilk çeyreğinden sonra ise yaşanan toplumsal çerçevede nüfuslarında azalan bir grafik gözlenmiştir. Birçoğu Yunanistan'a göç ederken İstanbul'da kalanlar ise Kurtuluş semtine taşınmış ve hala sürdürdükleri bu dayanışmayı bu semtte devam ettirmişlerdir. Tüm bunların yansıması olarak zamanla okulları öğrenci olmadığı için kapanmıştır.

1886 yılında inşa edilmeye başlanan Kurtuluş Rum İlkokulu ise günümüzde özgün işleviyle okul olarak inşa edilmiş ve korunmuşluk durumu olarak en iyi durumda olan Rum okulları arasında yer almaktadır. Hala eğitime devam eden, çoğunlukla Beyoğlu ve Fener'de yer alan okullar ile birlikte Rumlar için oldukça önemli bir bölgede bulunmaktadır. Yapı 19.yy mimari yapım tekniklerini koruyan, neoklasik unsurlar barındıran bir kültür varlığı olma özelliğiyle belgelenmesi ve korunması gerekli bir yapıdır. Bunların yanında yapı sahip olduğu bu somut miraslara ek olarak oldukça önemli smout olmayan korunması gerekli değerler taşımaktadır. 1887-2003 seneleri arası eğitim-öğretime devam etmiş, 116 yıl boyunca öğrencilere ev sahipliği yapmış, çok değerli mezunlar vermiştir. Bugün hala bu okulda okudukları için birbirleriyle iletişimde olan bir Rum topluluğunun olması bu somut olmayan kültür mirasının en büyük kanıtıdır.

Yapılan çalışmalarda Rumlar için Kurtuluş semtinin çok önemli bir yeri olduğu ve bunun hala korunmaya çalışıldığı görülmüştür. Bu sebeptendir ki yapının yeniden kullanımına ışık tutmak ve bu eseri belgelemek amacıyla bu tez çalışması hazırlanmıştır. İstanbul'da nüfusları az da olsa var olan bu azınlık topluluğuna bir

buluşma ve etkinlik mekanı kazandırmanın motivasyonu ile yeni işlevler düşünölmüştür. Ayrıca bu ölkede yaşayan tüm vatandaşlara Rum költür ve dilini daha yakından tanıtmak ve öğretmek amaçlı bir merkez olarak hizmet vermesi amaçlanmıştır.

Bağlı olduğu vakfın özel ilgisi ile zaten başlatılmış olan onarım ve yeniden işlevlendirilerek kullanım çalışmalarını, uzmanların görüşleri alınarak bilimsel bir çerçevede gerçekleştirilmeli ve yapıyı kullanma talebi olan bu cemaat ve üyelerinin desteğini kaybetmeden en kısa zamanda her gün faaliyette olan bir derneğe dönüştürölmelidir.

KAYNAKLAR

- Abacı, P.**, ‘Kurtuluş’, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, Cilt *, s: 127-128, İstanbul, 1994
- Büyükkarcı, S.**, Türkiye’de Rum Okulları, Konya, 2003
- Büyükkürkcian, T.**, Feriköy anılarda...şimdi, İstanbul, 2009
- Colonas, V.S.**, Osmanlı İmparatorluğu Kent Merkezlerinde Gayrimüslimler Tarafından Kamusal ve Özel Mekanların Oluşturulması: 19.Yüzyıl Sonlarında İstanbul’daki Rum Mimar ve Misyonerler, *Osmanlı Mimarlığının 7 Yüzyılı ‘Uluslarüstü Bir Miras’*, İstanbul
- Erin, İ.**, Kimlik İnşa Politikalarının Kent Mekanına Etkisi: Tatavla/ Kurtuluş Örneği, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014
- Erkan, P.**, Tanzimat’tan Cumhuriyete Galata-Şişli Güzargahındaki Gayrimüslim Cemaat Okulları, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul, 2009
- Ertuğrul, H.**, Azınlık ve Yabancı Okulları Türk Toplumuna Etkisi, İstanbul, 1998
- Hristodulu, M.**,Tatavla tarihi, *Haz. Foti Benlisoy, Fivos Nomikos*, İstos Yayınları, 2013
- Irmak, H.**, İstanbul’da bir kadim semt Yaşadığım Kurtuluş, İstanbul, 2003
- İstekli, N.**,Ekpedevtiria Kinotitos Tatavlon, Opsi tis Pneumatikis Akmis tis Konstantinupditikis Romiosinis, Atina, 2005
- Kahraman, C.**, İstanbul Kış Günlüğü 1929 ve 1954i İstanbul, 2015
- Kaprol, T.**, İstanbul Feriköy ve Kurtuluş (Tatavla) Bölgesinde Yer Alan Çok Katlı Kargir Konutların (XIX.YY Sonu – XX. YY Başı) Cephe Özelliklerinin Değerlendirilmesinde, Tipolojik Bir Yöntem Denemesi, *Osmanlı Mimarlığının 7 Yüzyılı ‘Uluslarüstü Bir Miras’*, İstanbul
- Karaca, Z.**, İstanbul’da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri, İstanbul, 2008
- Kubilay, A. Y.**, İstanbul Haritaları 1422-1922, İstanbul, 2010
- Sakaoğlu, N.**, Osmanlı Eğitim Tarihi, İstanbul, 1991

Şaman, D.,19.Yüzyıl,İstanbul'da Azınlık Okulları Mimarisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1988

Türker, O., Osmanlı İstanbul'undan Bir Köşe: Tatavla, İstanbul, 1998

Vahapoğlu, H., Osmanlı'dan günümüze Azınlık ve Yabancı Okulları, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, seri 1, sayı 20, Ankara, 1990

Yentürk, B., Ne Lazım Tatavla'da Bakkal Dükkanı, İstanbul, 2003

'Büyük Yangından Sonra Tatavla, Kurtuluş oldu' (2015). #Tarih Dergisi, 08, s.110-111

İkdam Gazetesi, İstanbul, 24.01.1929

Url-1 < <https://www.facebook.com/groups/tatavla/>> alındığı tarih: 10.04.2015

Url-2

<<https://www.google.com/maps/@41.0463881,28.9777768,3356m/data=!3m1!1e3>>, alındığı tarih: 04.03.2014

Url-3

<http://www.rumvader.org/Page/1296/116/rumvader_uyeleri_ve_rum_vakif_yonetici_leri_5__bulusmasi.html>, alındığı tarih : 10.03.2015

Url-4<http://www.askoyapi.com/attachments/Image/de_920x50017.jpg>, alındığı tarih: 15.03.2015

Url-5<<http://www.askoyapi.com/attachments/Image/920x5003itlyan15.jpg>>, alındığı tarih: 15.03.2015

Url-6<http://www.mimarlikmuzesi.org/Gallery/Photo_64_36_vasilakis-bey-ioannidis.html>, alındığı tarih: 22.04.2015

Url-7<<http://kentrehberi.beyoglu.bel.tr:8080/EImar/>>, alındığı tarih: 20.03.2015

Url-8<<http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx>>, alındığı tarih:10.03.2015

Url-

9<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=704532872946749&set=oa.803660596380366&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Url-

10<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=704533822946654&set=oa.803660596333206&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Url-

11<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10201713534817073&set=oa.271192316246706&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Url-12

<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=4334966529300&set=oa.271192316246706&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Url-13

<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2509989186007&set=oa.270919369607334&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Url-

14<<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10203074524800972&set=oa.271192316246706&type=3&theater>>, alındığı tarih: 10.04.2015

Arşivler

İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri

Aya Dimitri Kilisesi Vakfı Arşivi

Harita Genel Komutanlığı Arşivi

EKLER

EK A: Okula ait belgeler ve çizimler (İstekli, 2005)

EK B: Çizimler

Türkiye Cumhuriyeti
ÇAPLI TASARRUF VESİKASI

Vilâyet	Kazası	Muhalle veya Köyü	Sokak veya Mevki	Kültür Sayısı No
İstanbul	Beşiktaş	Hacı Ahmet	AGI 88229 ve 88230	318

Patta No.		Ada No.		Parçesi No.		Yüzölçümü		Vergi No. ve No.		İrade No.	
224	1193	5		379	75	67	75	67	75	193	600

CİNSİ: Kırgın H. K. P.

Mülkî adî, soyadı ve babasının adı: Aydinler Rana Odatok Kılıçası

Kayıp: 30.1.1966

Fen Memuru veya Tekniker: [Signature]

Fen Amirli veya Emlak Kontrol Memuru: V. Arslan

Şekil A.1 : 1193 ada, 5 numaralı parsele ait çaplı tasarruf vesikası

Türkiye Cumhuriyeti
ÇAPLI TASARRUF VESİKASI

Vilâyet	Kazası	Muhalle veya Köyü	Sokak veya Mevki	Kültür Sayısı No
İstanbul	Beşiktaş	Hacı Ahmet	AGI 88229 ve 88230	309

Patta No.		Ada No.		Parçesi No.		Yüzölçümü		Vergi No. ve No.		İrade No.	
224	1193	4		238	40	19	1	19	1		

CİNSİ: Arso

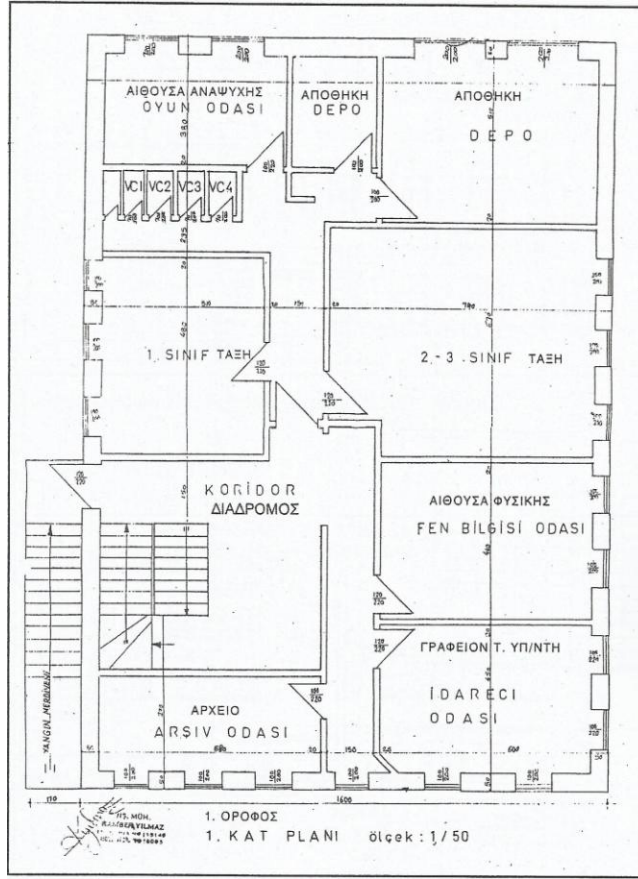
Mülkî adî, soyadı ve babasının adı: Aydinler Rana Odatok Kılıçası

Kayıp: 30.1.1966

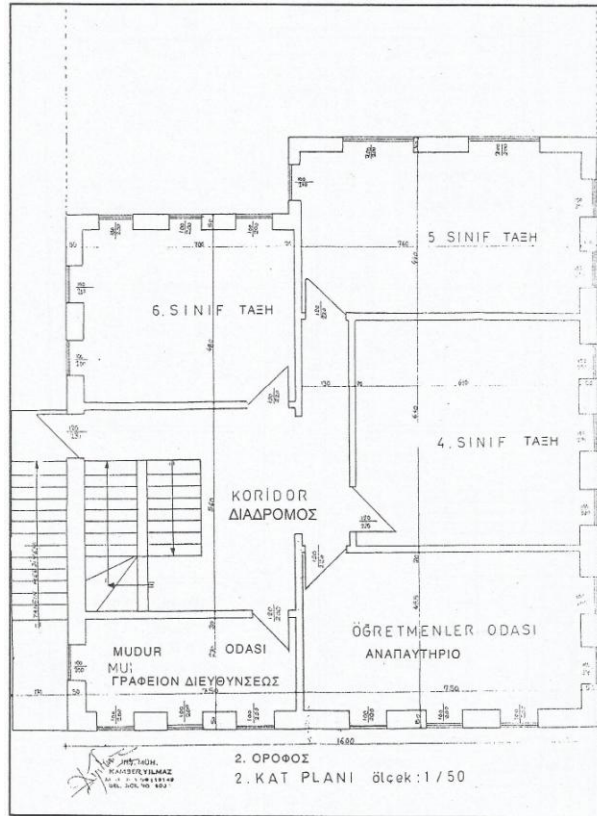
Fen Memuru veya Tekniker: [Signature]

Fen Amirli veya Emlak Kontrol Memuru: V. Arslan

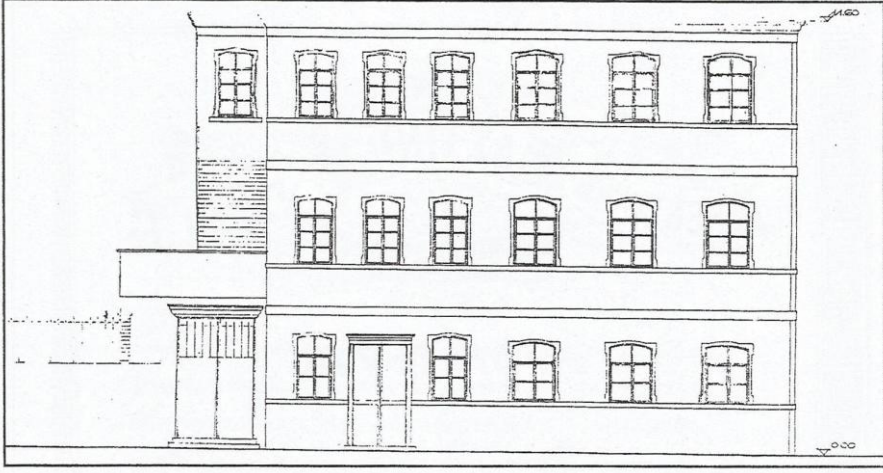
Şekil A.2 : 1193 ada, 4 numaralı parsele ait çaplı tasarruf vesikası

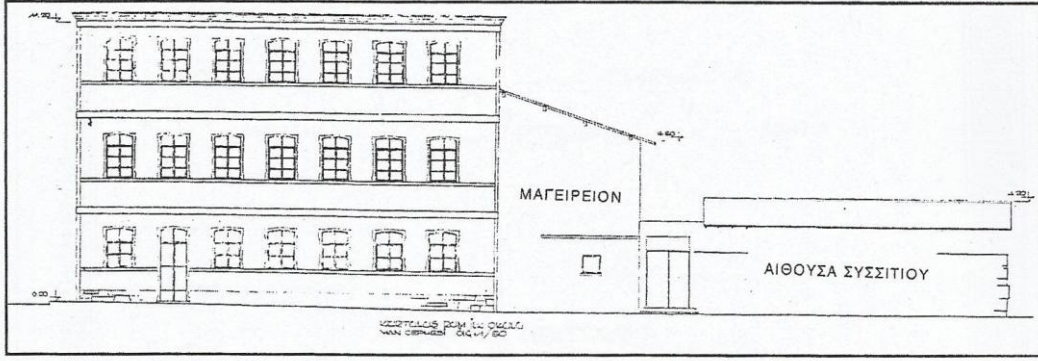
Şekil A.5 : Birinci kat planı

Şekil A.6 : İkinci kat planı

Şekil A.7 : Güneydoğu cephesi

Şekil A.8 : Kuzeydoğu cephesi

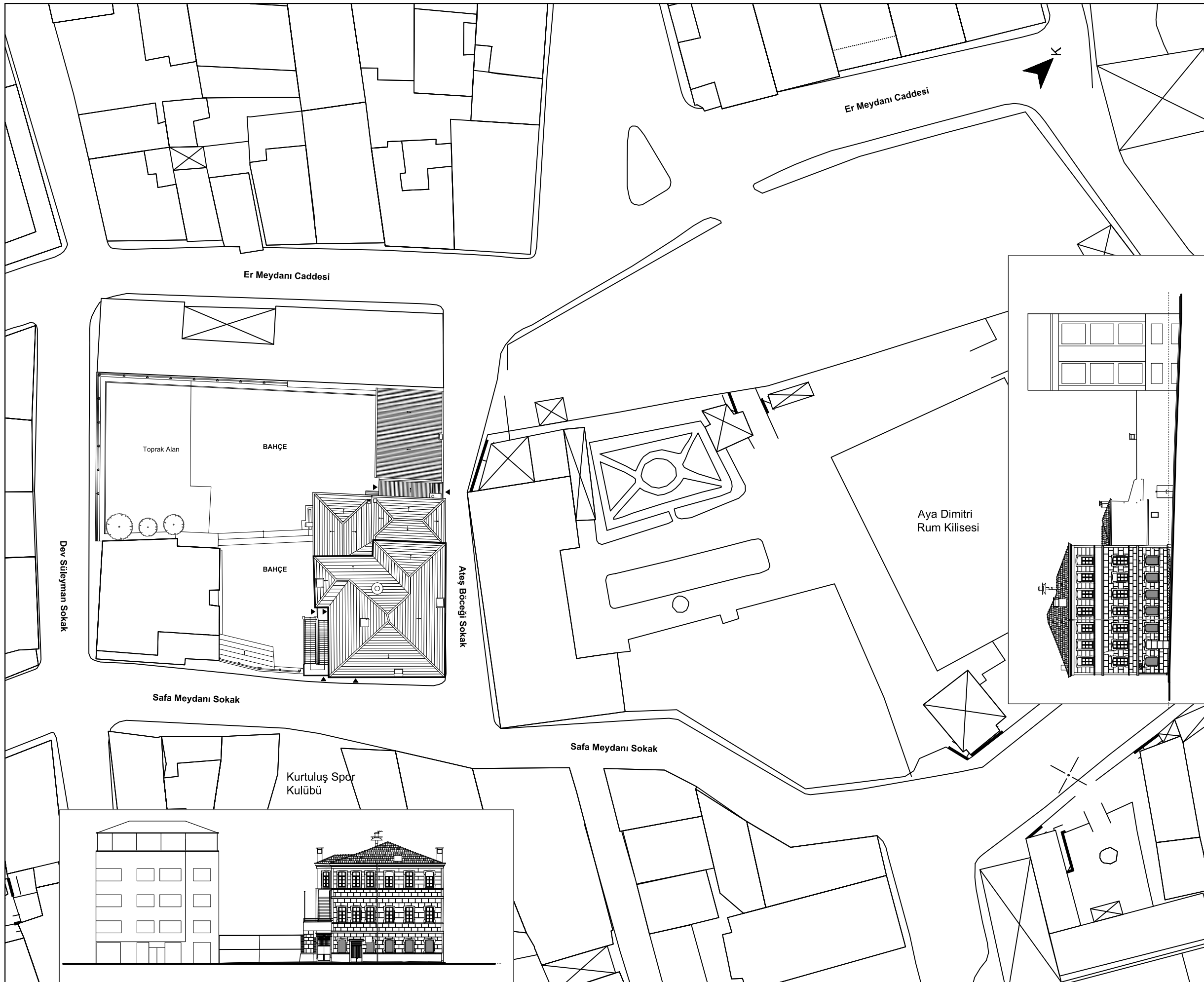

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 1 4
0 2 10m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

VAZİYET PLANI ve SİLÜETLER

ŞEKİL B.1 : Rölöve Vaziyet Planı ve Silüetler HAZİRAN 2015

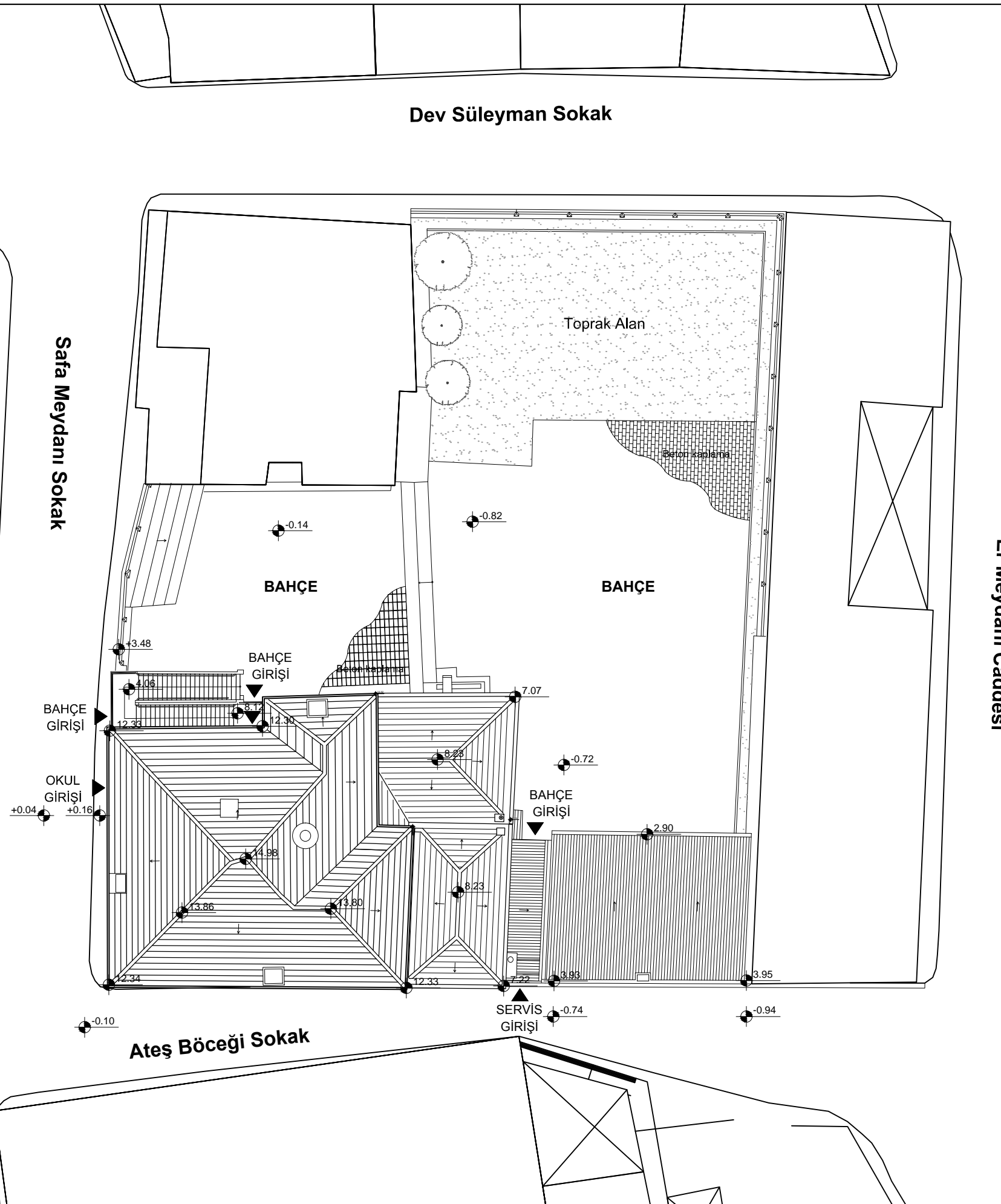

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

Er Meydanı Caddesi

ÖLÇEK : 0 1 2 4 8m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

VAZİYET PLANI

ŞEKİL B.2 : Rölöve Vaziyet Planı

HAZİRAN 2015

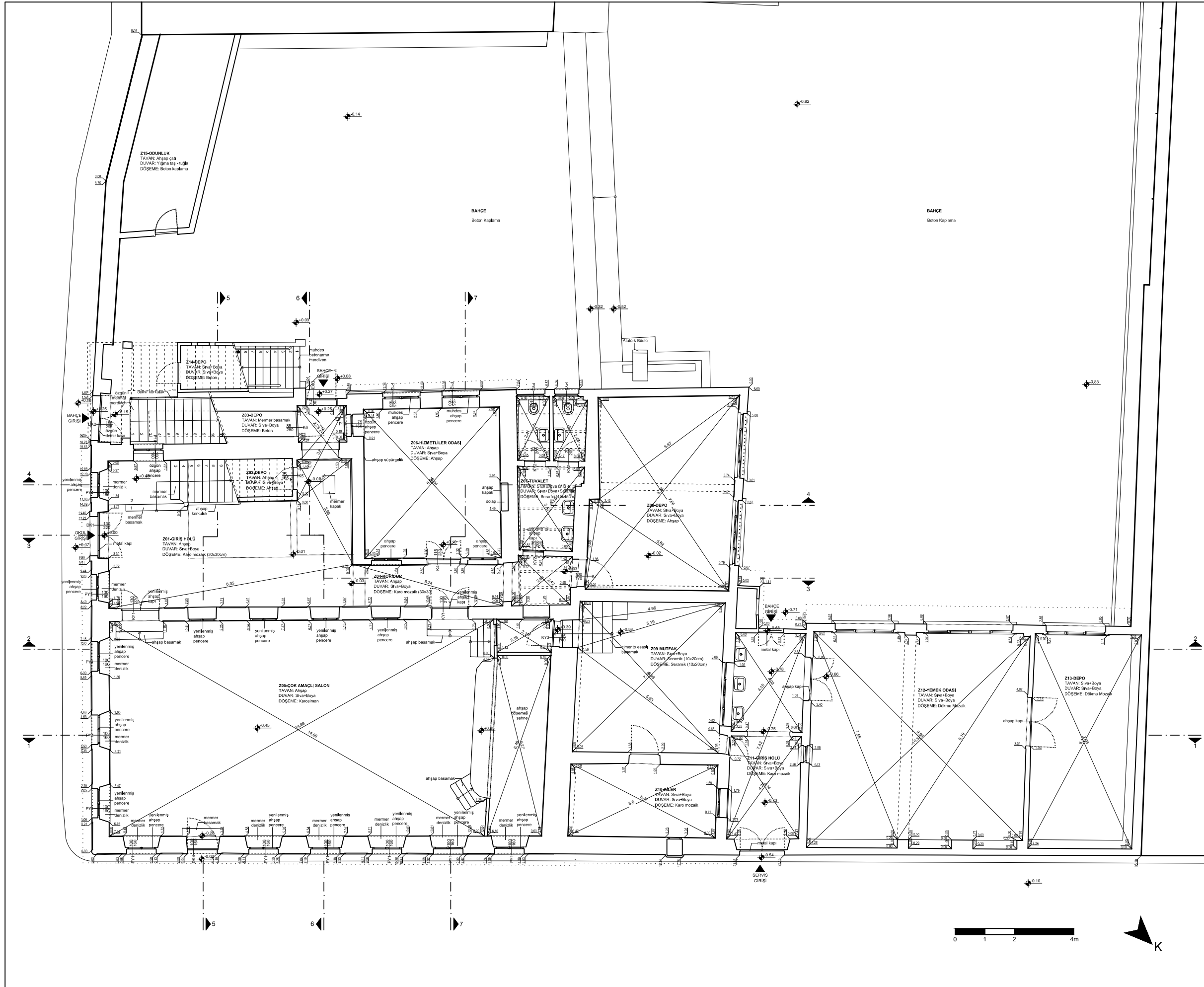

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI

ŞEKİL B.3 : Röleve Zemin Kat Planı

HAZİRAN 2015

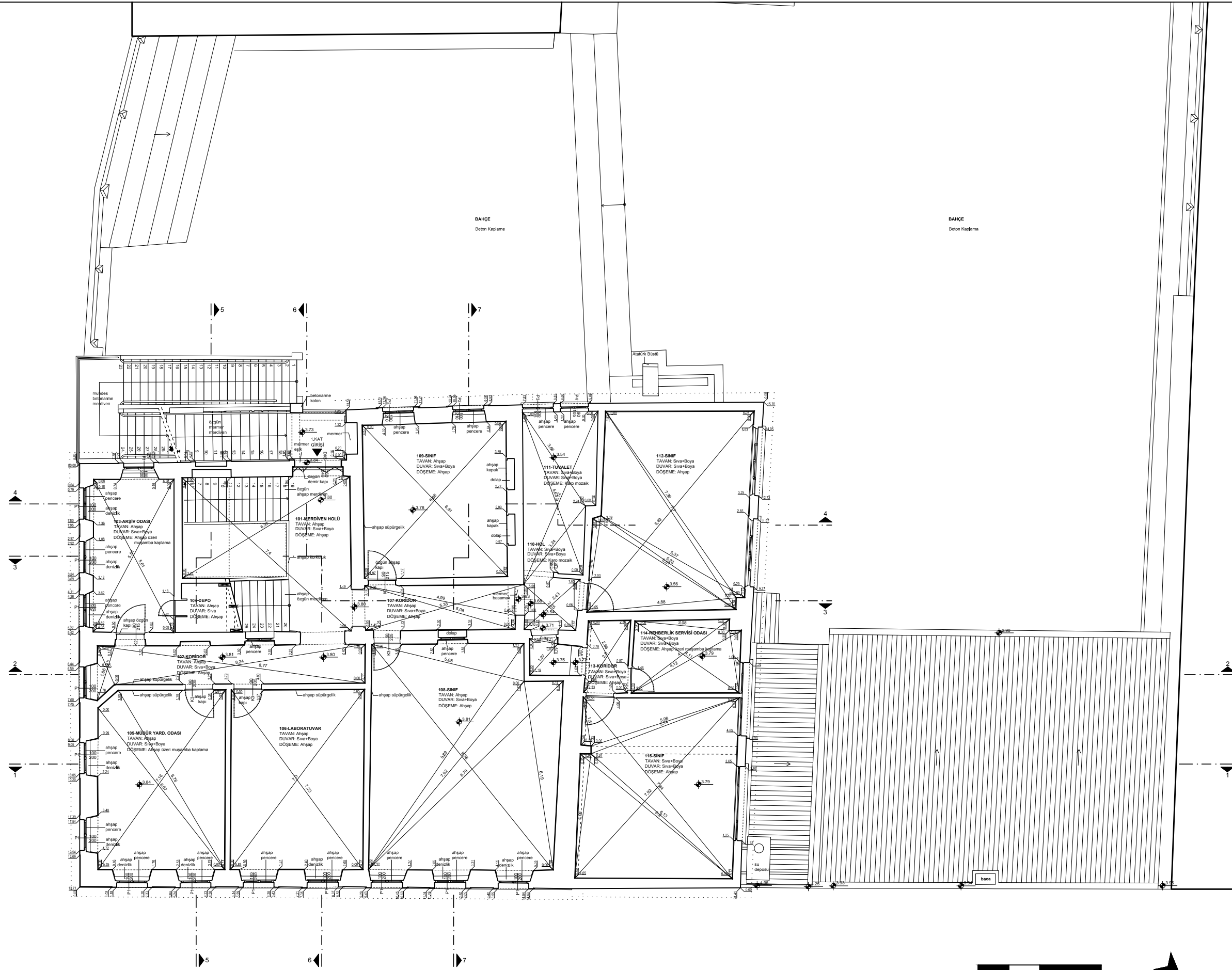

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

BİRİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.4 : Röleve Birinci Kat Planı

HAZİRAN 2015

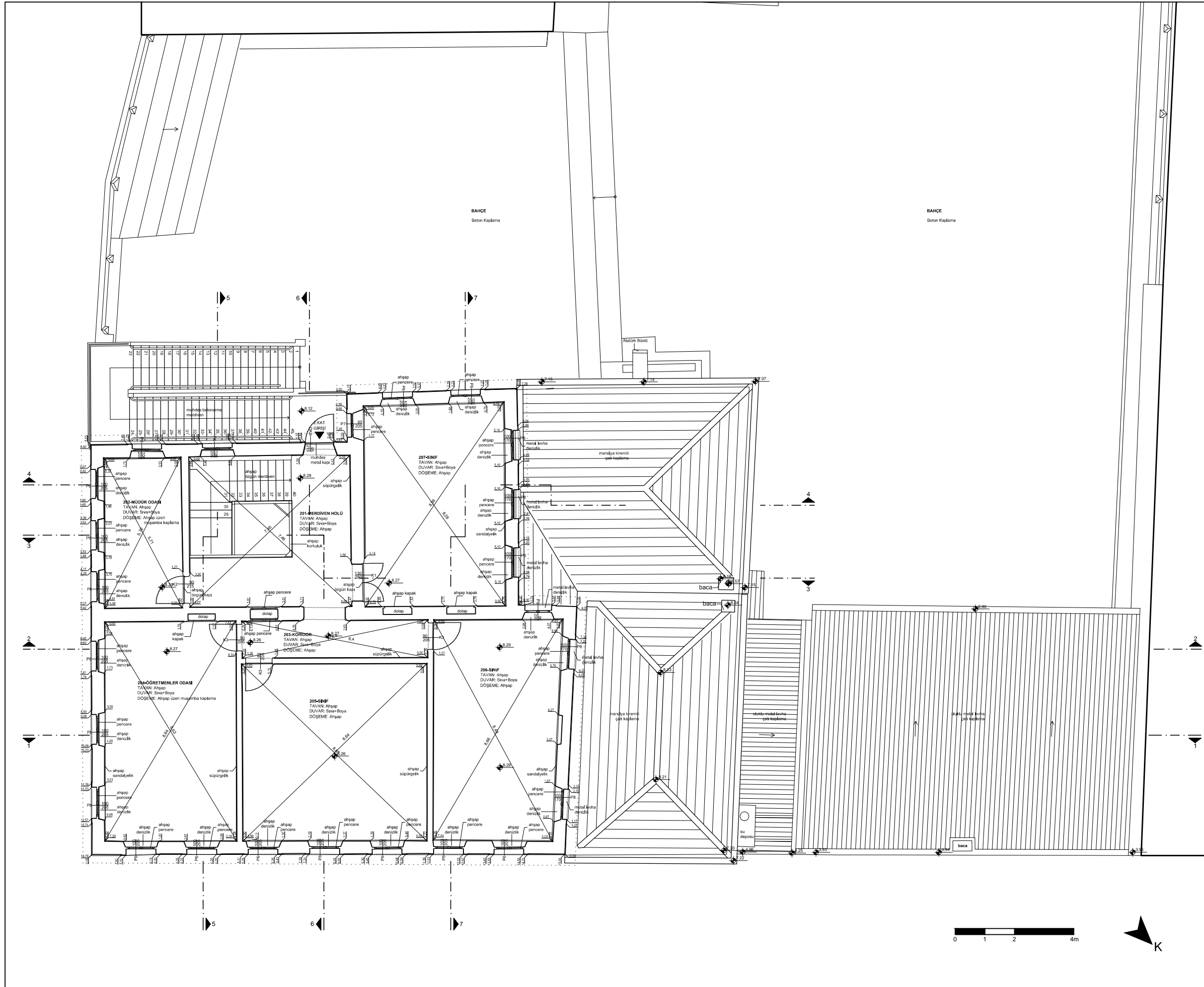

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

İKİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.5 : Rölöve İkinci Kat Planı

HAZİRAN 2015

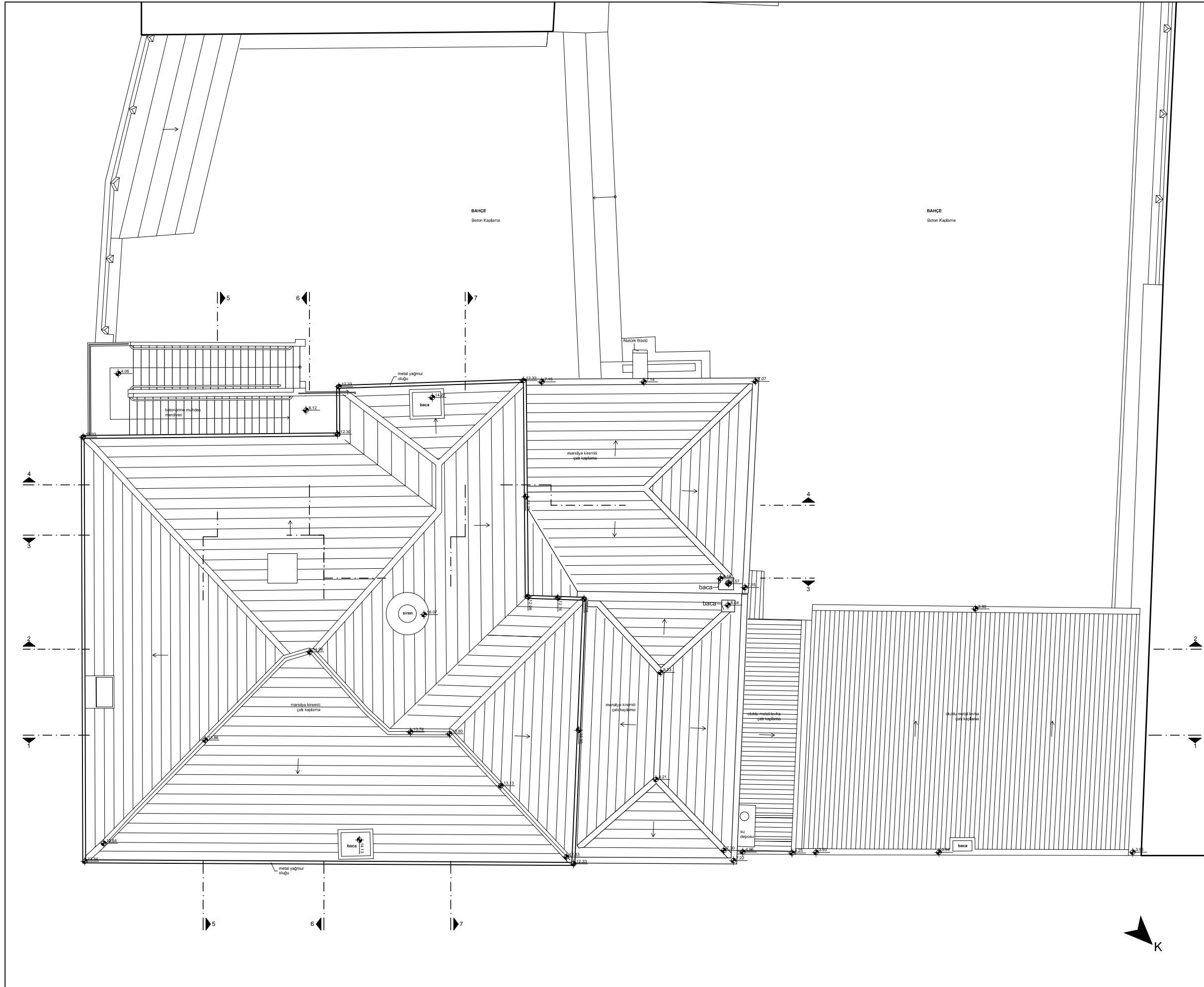

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ÇATI PLANI

ŞEKİL B.6 : Röleve Çatı Planı

HAZİRAN 2015

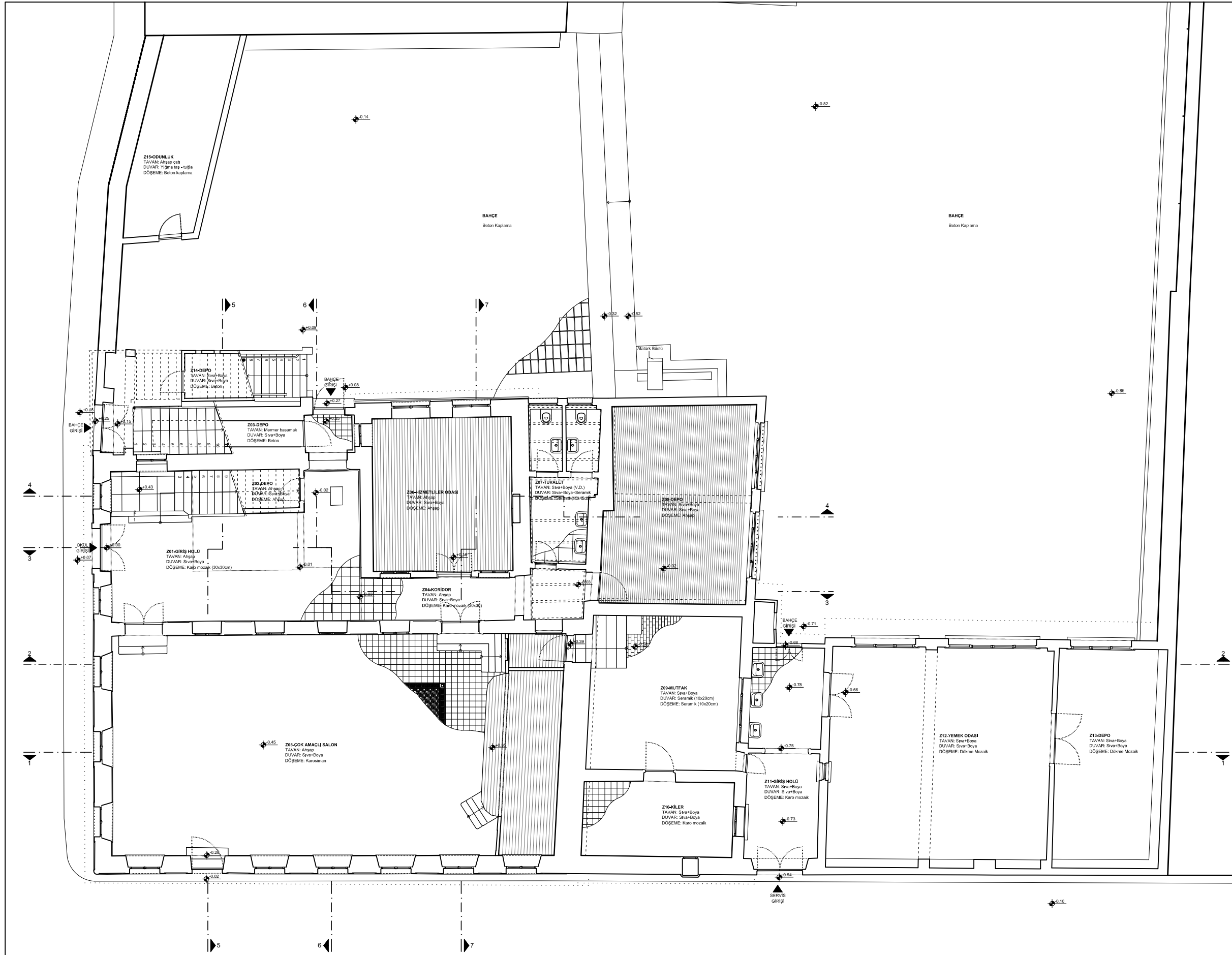

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI

ŞEKİL B.7 : Rölöve Zemin Kat Döşeme Planı HAZİRAN 2015

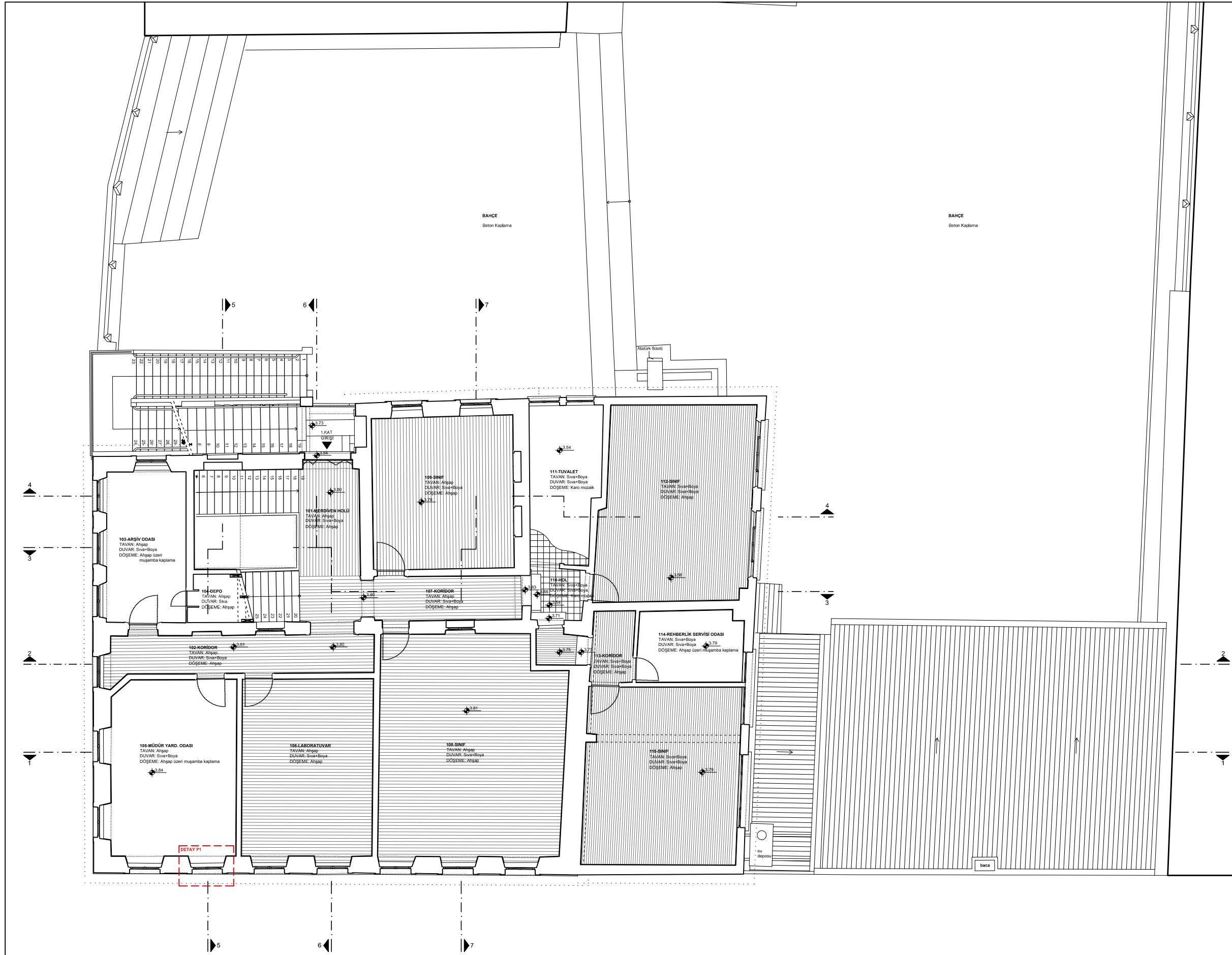

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

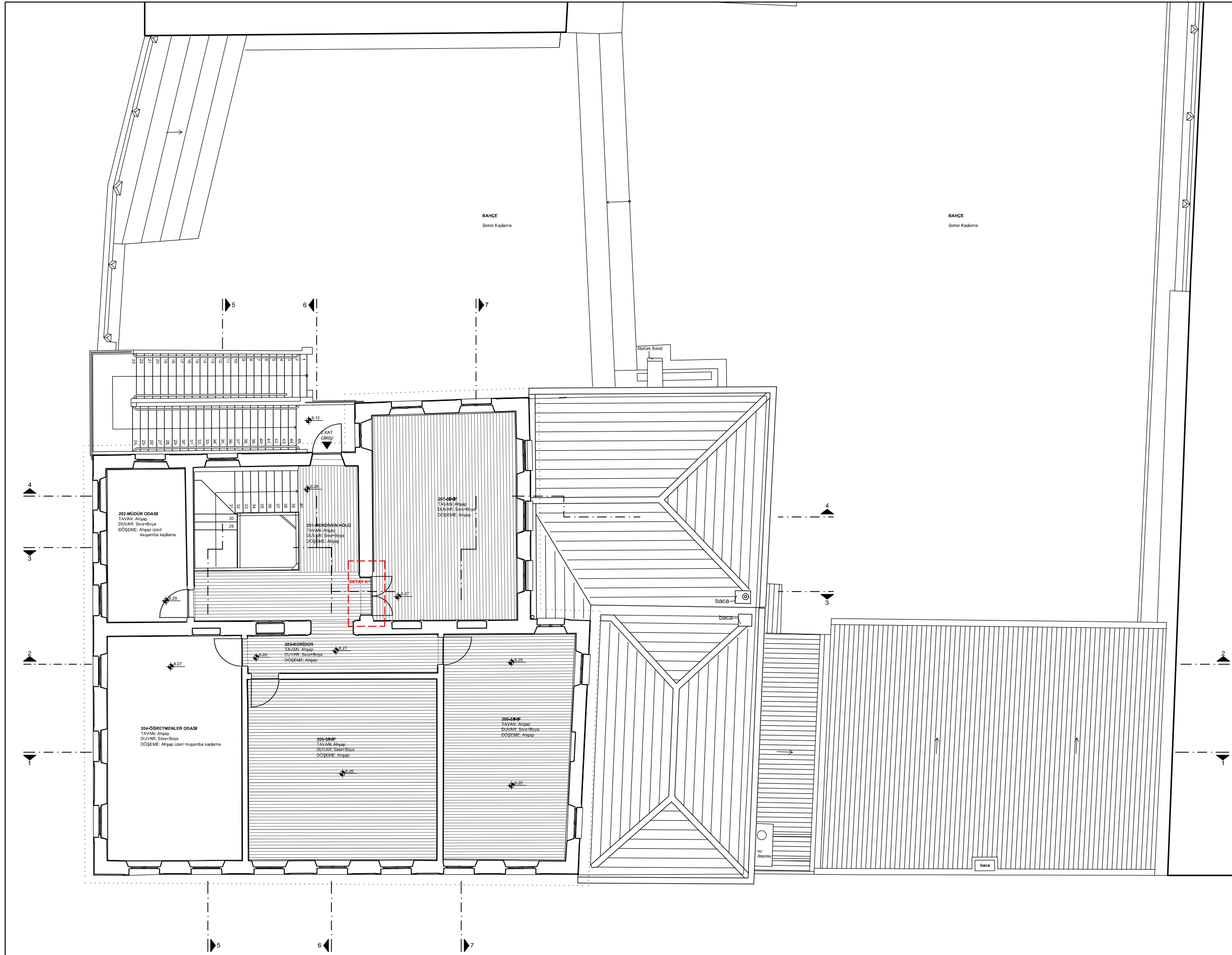

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

İKİNCİ KAT DÖŞEME PLANI

ŞEKİL B.9 : Rölöve İkinci Kat Döşeme Planı HAZİRAN 2015

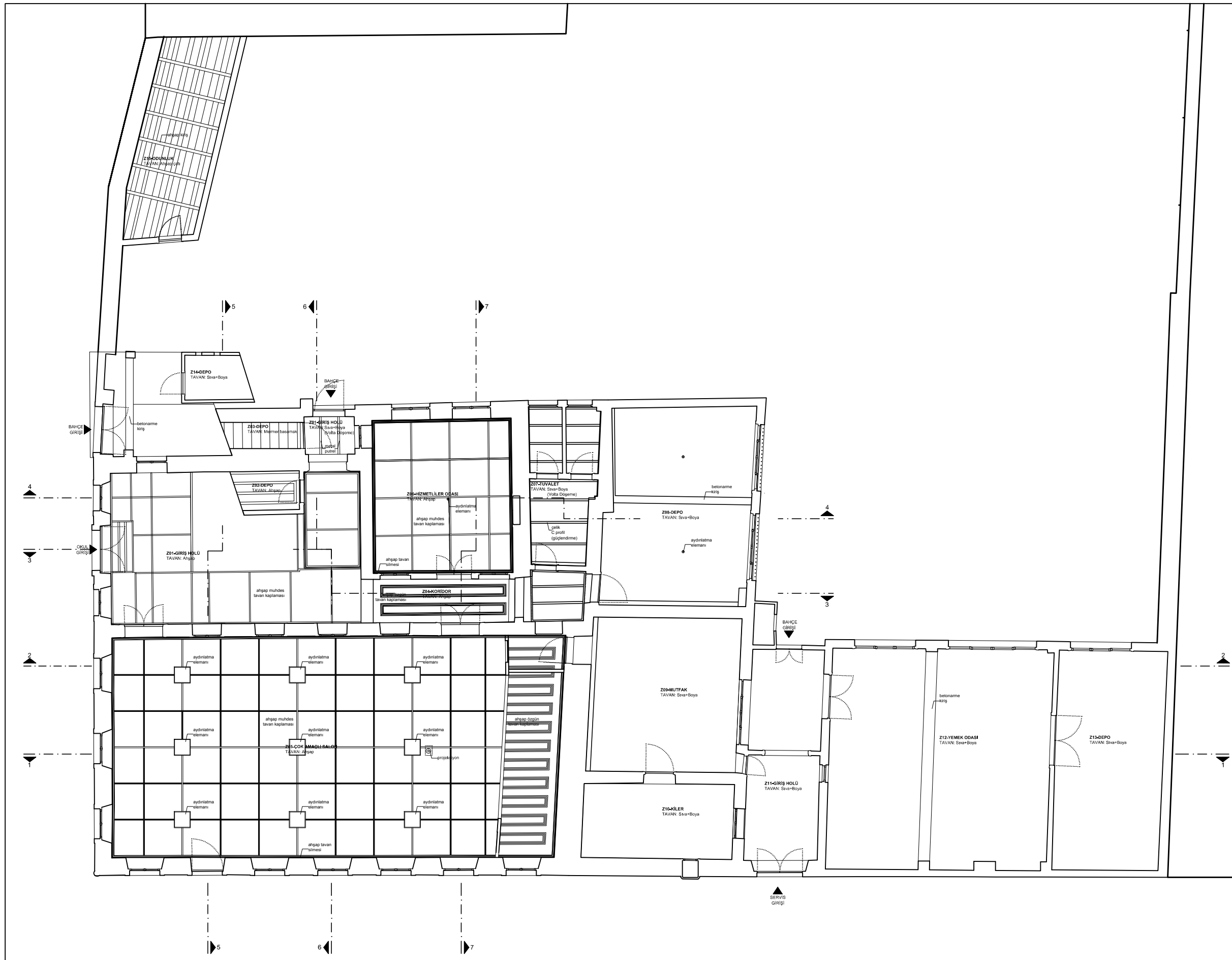

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ŞEKİL B.10 : Rölöve Zemin Kat Tavan Planı HAZİRAN 2015

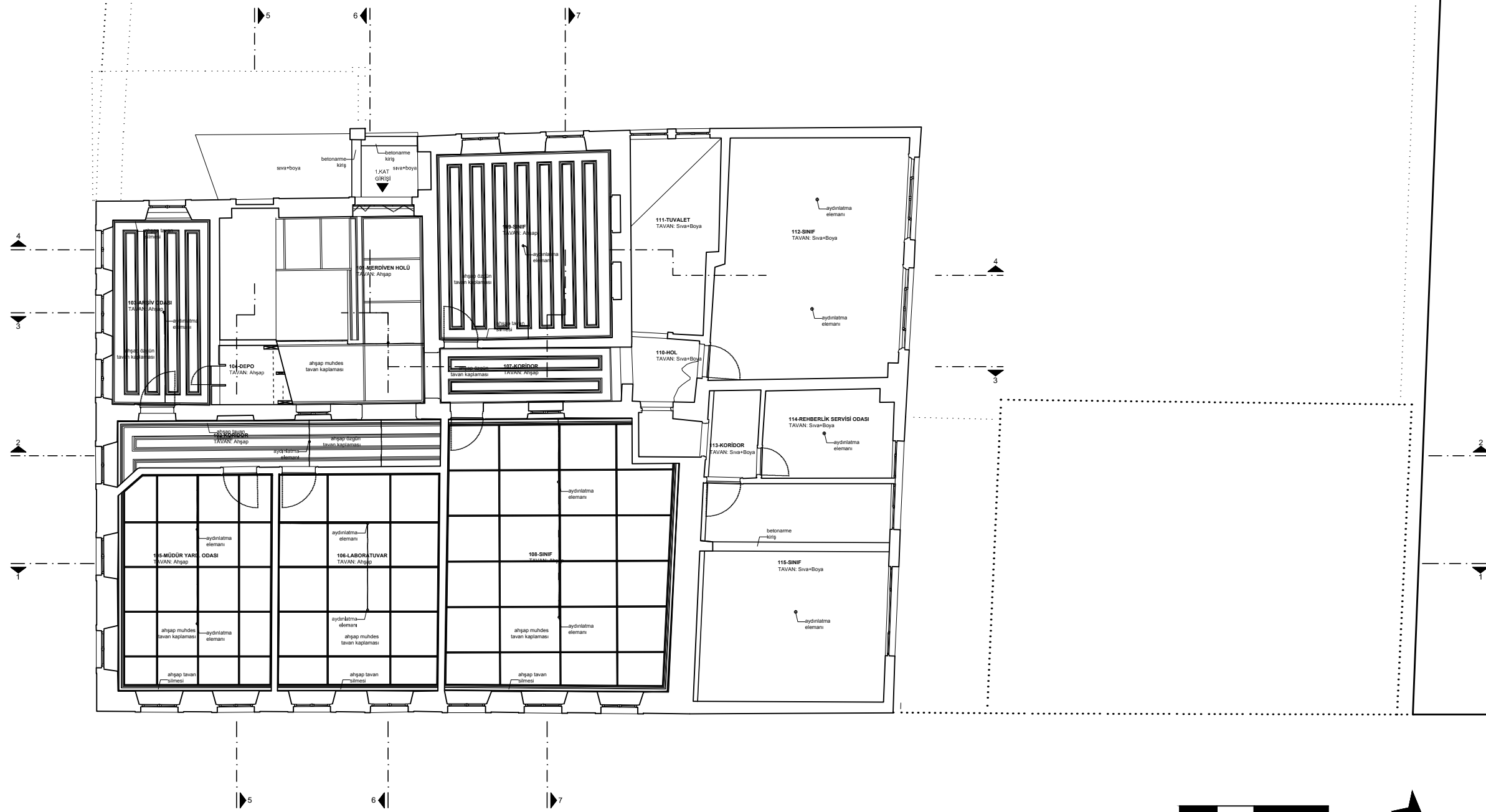

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

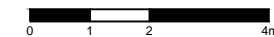

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ŞEKİL B.11 : Rölöve Birinci Kat Tavan Planı HAZİRAN 2015

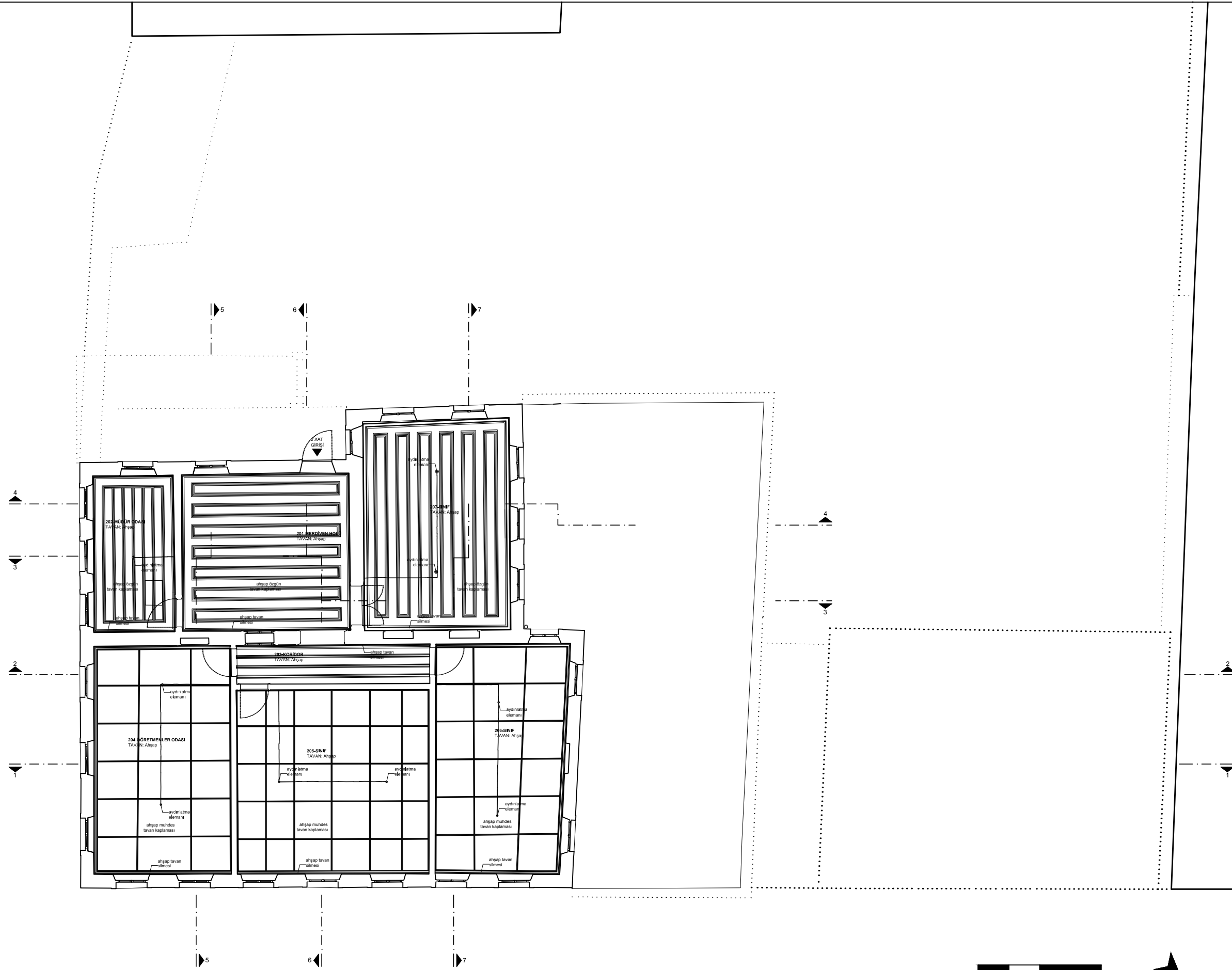

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

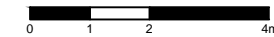

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

ŞEKİL B.12 : Rölöve İkinci Kat Tavan Planı HAZİRAN 2015

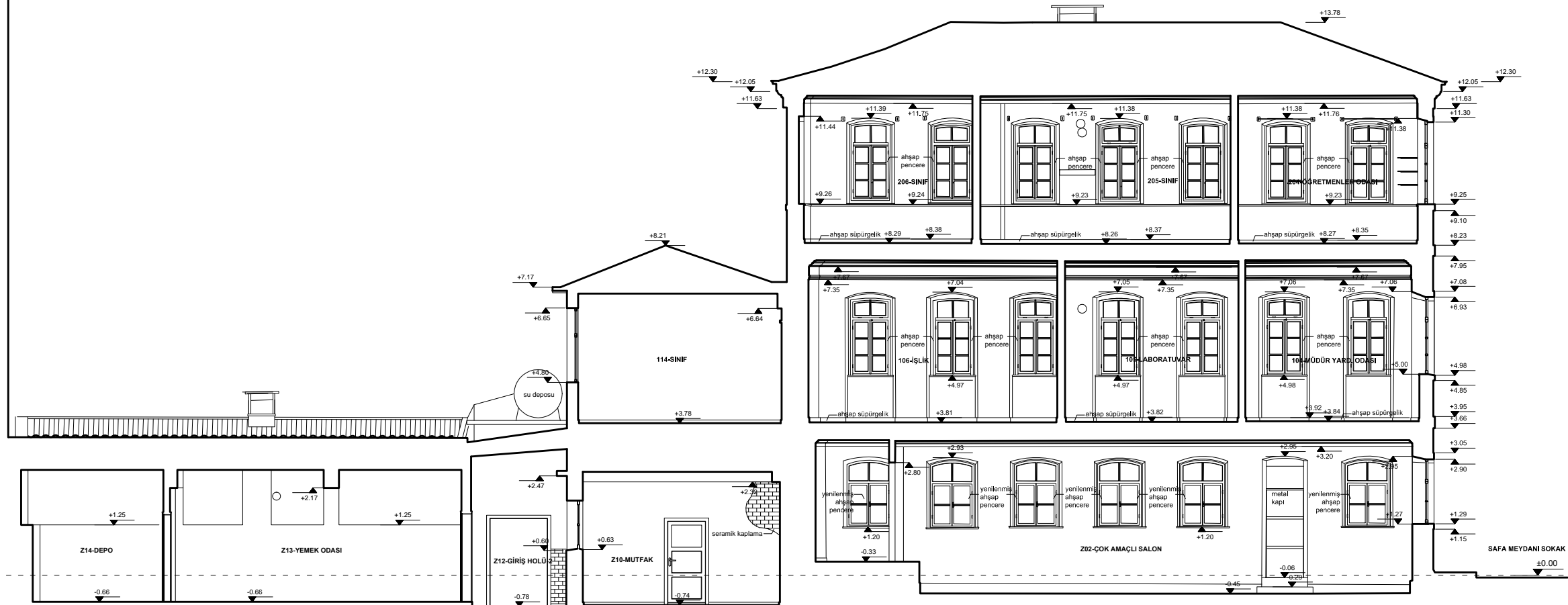
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

KOMŞU BİNA

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 1-1

ŞEKİL B.13 : Rölöve Kesit 1-1

HAZİRAN 2015

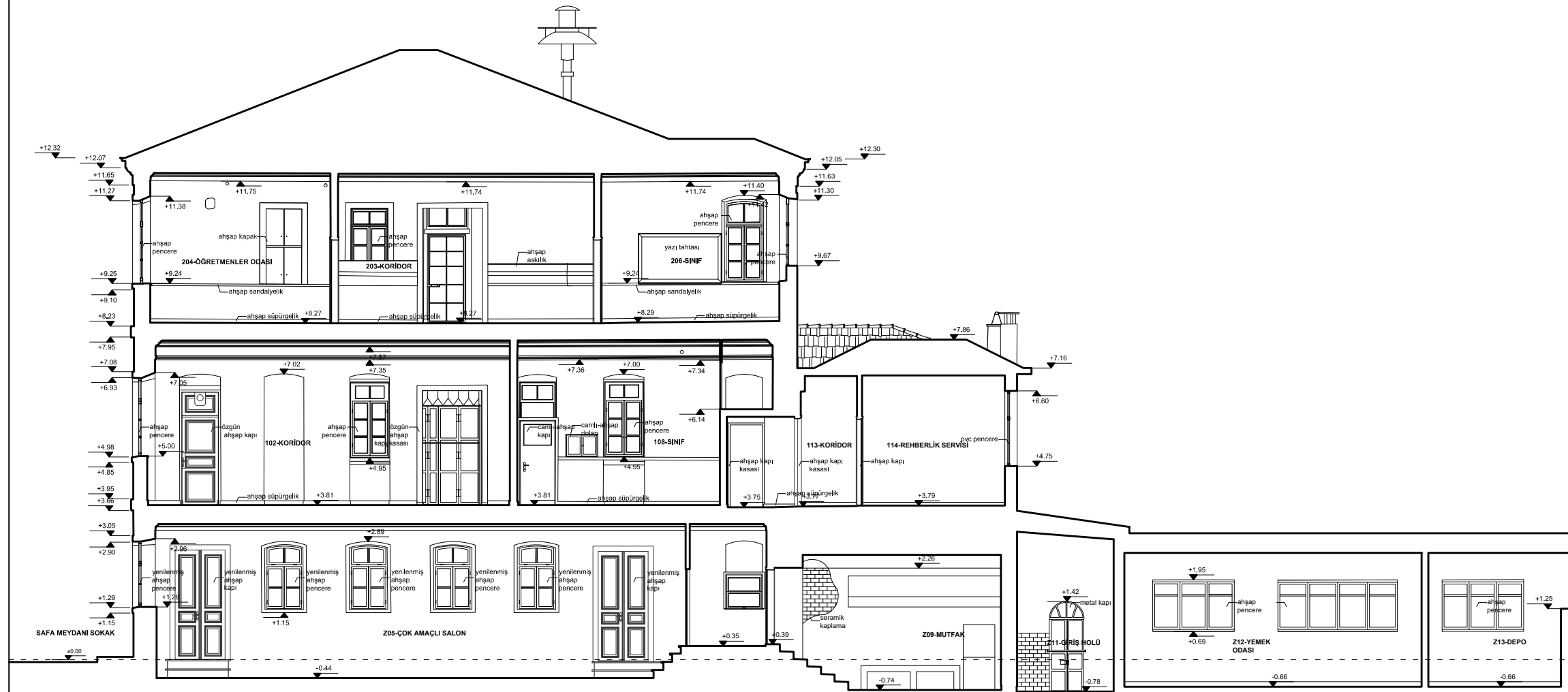

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 2-2

ŞEKİL B.14 : Rolöve Kesit 2-2

HAZİRAN 2015

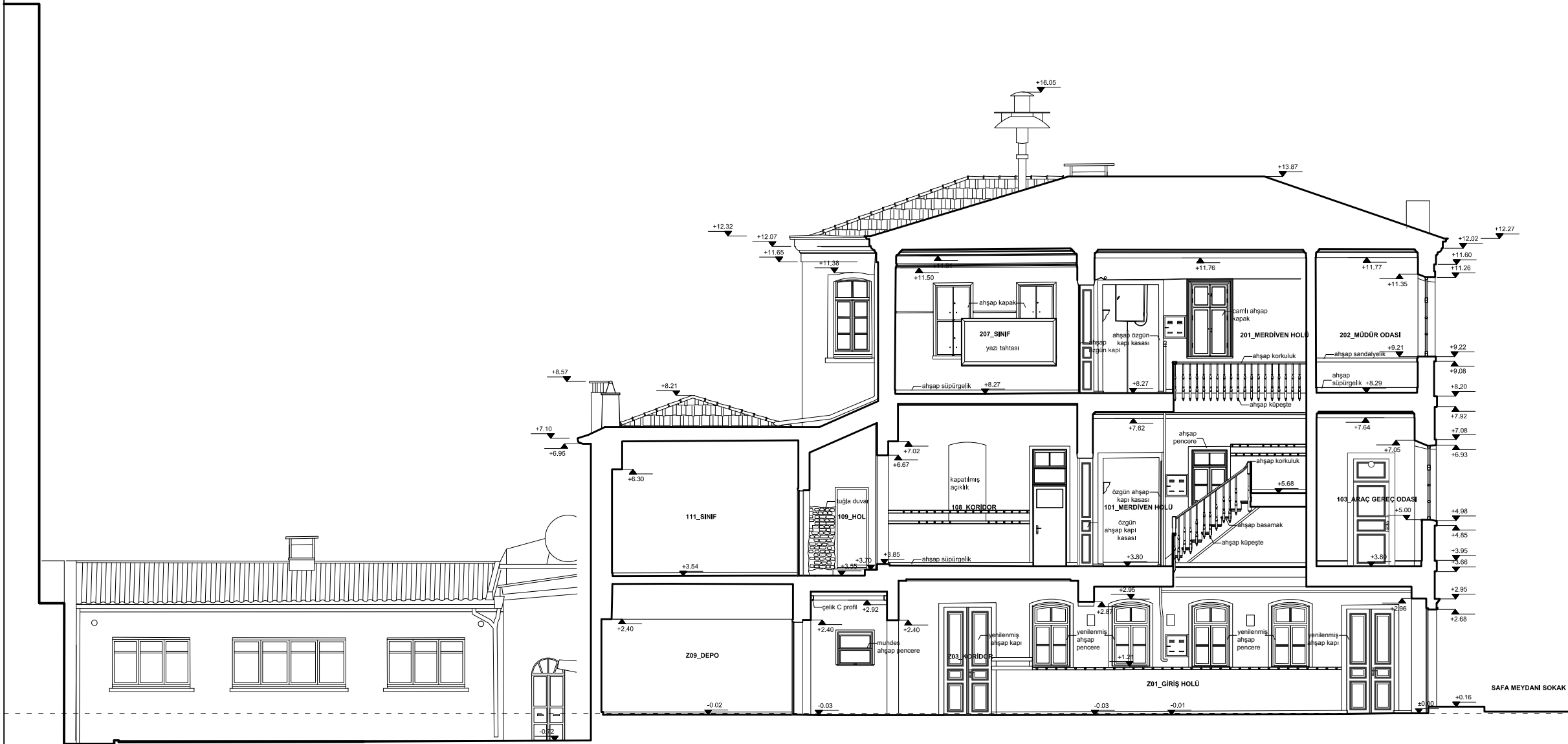

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 3-3

ŞEKİL B.15 : Rölöve Kesit 3-3

HAZİRAN 2015

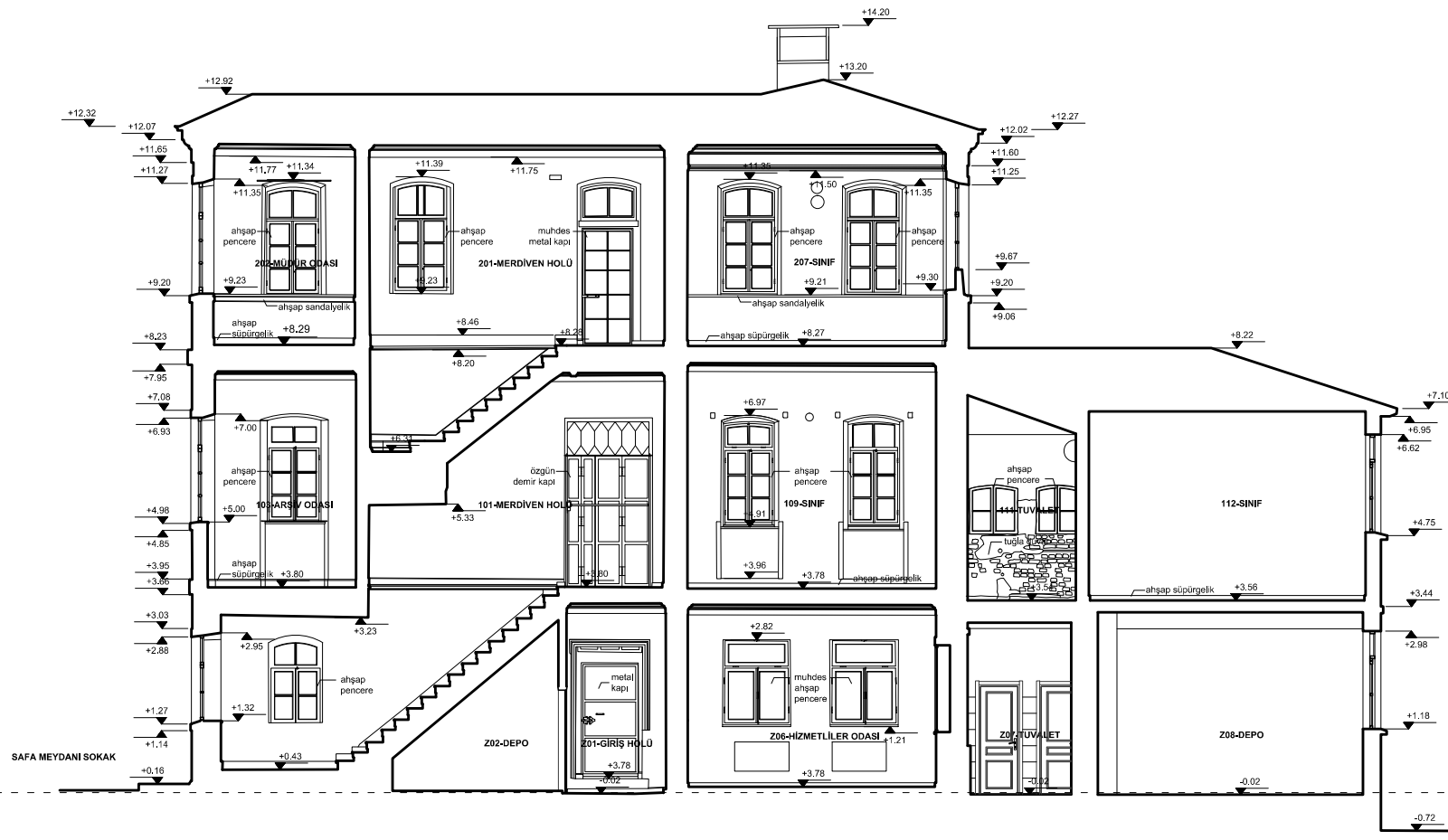

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 4-4

ŞEKİL B.16 : Rölöve Kesit 4-4

HAZİRAN 2015

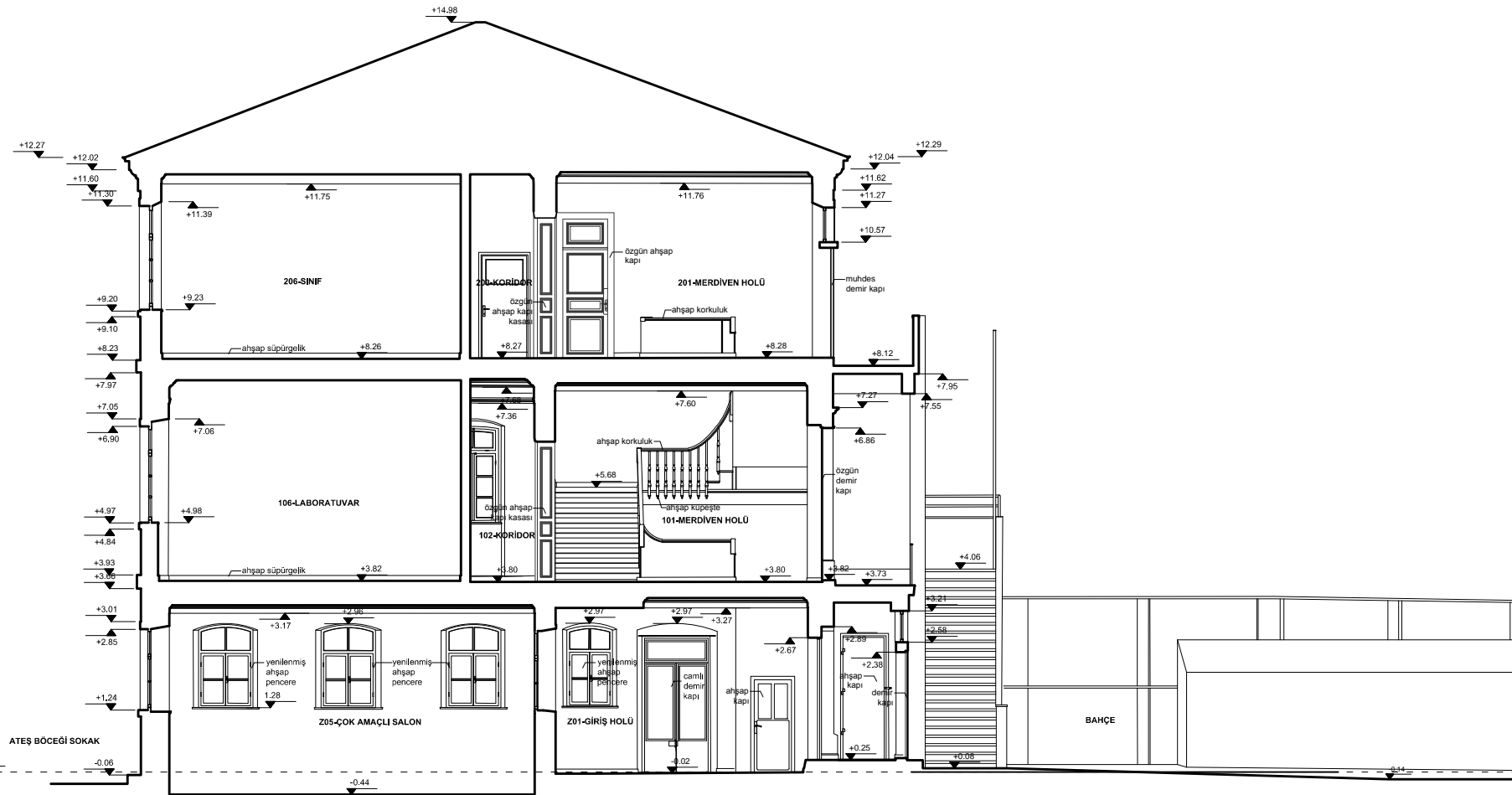
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

KOMŞU BİNA

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 6-6

ŞEKİL B.18 : Rölöve Kesit 6-6

HAZİRAN 2015

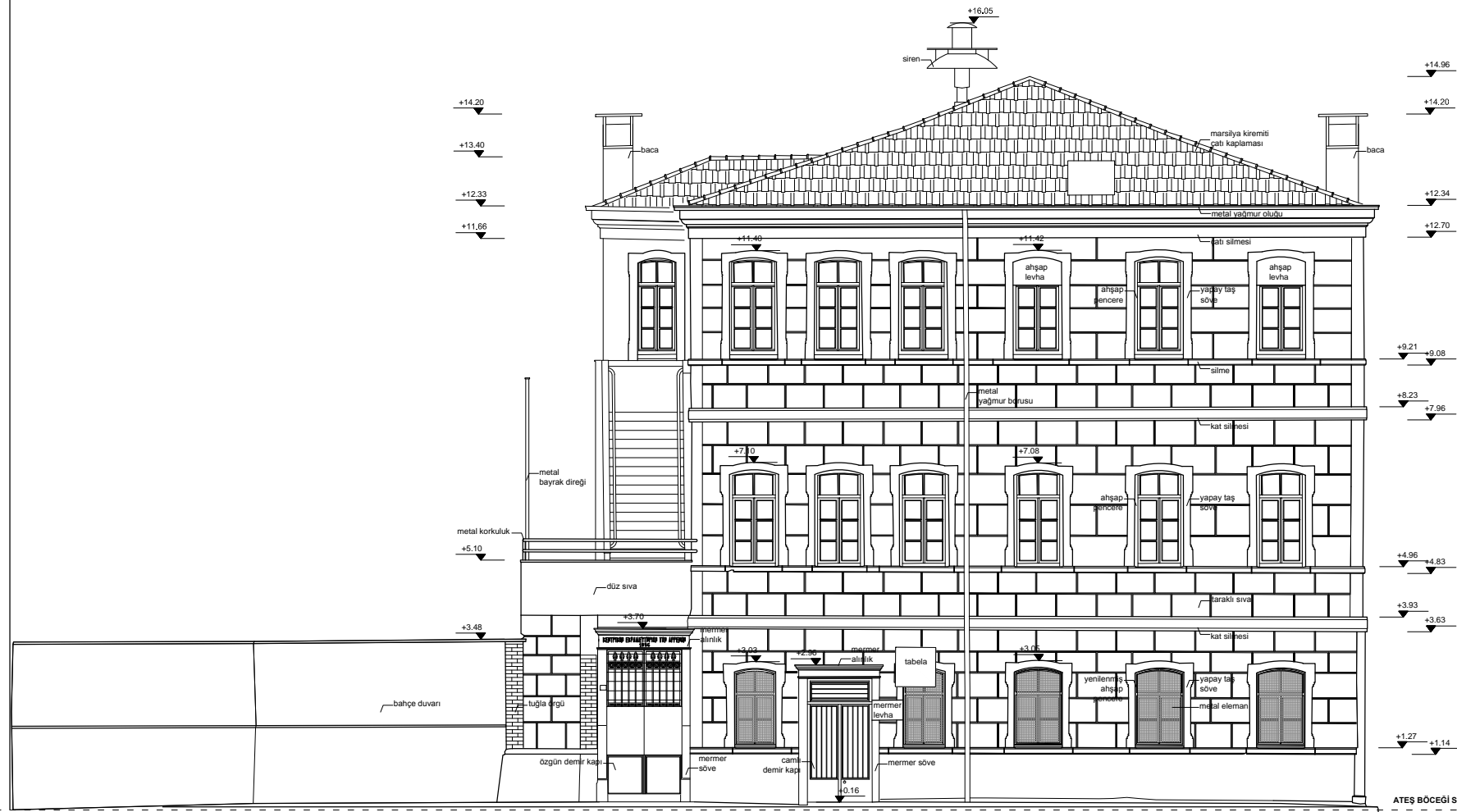

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.20 : Rölöve Güneydoğu Cephesi

HAZİRAN 2015

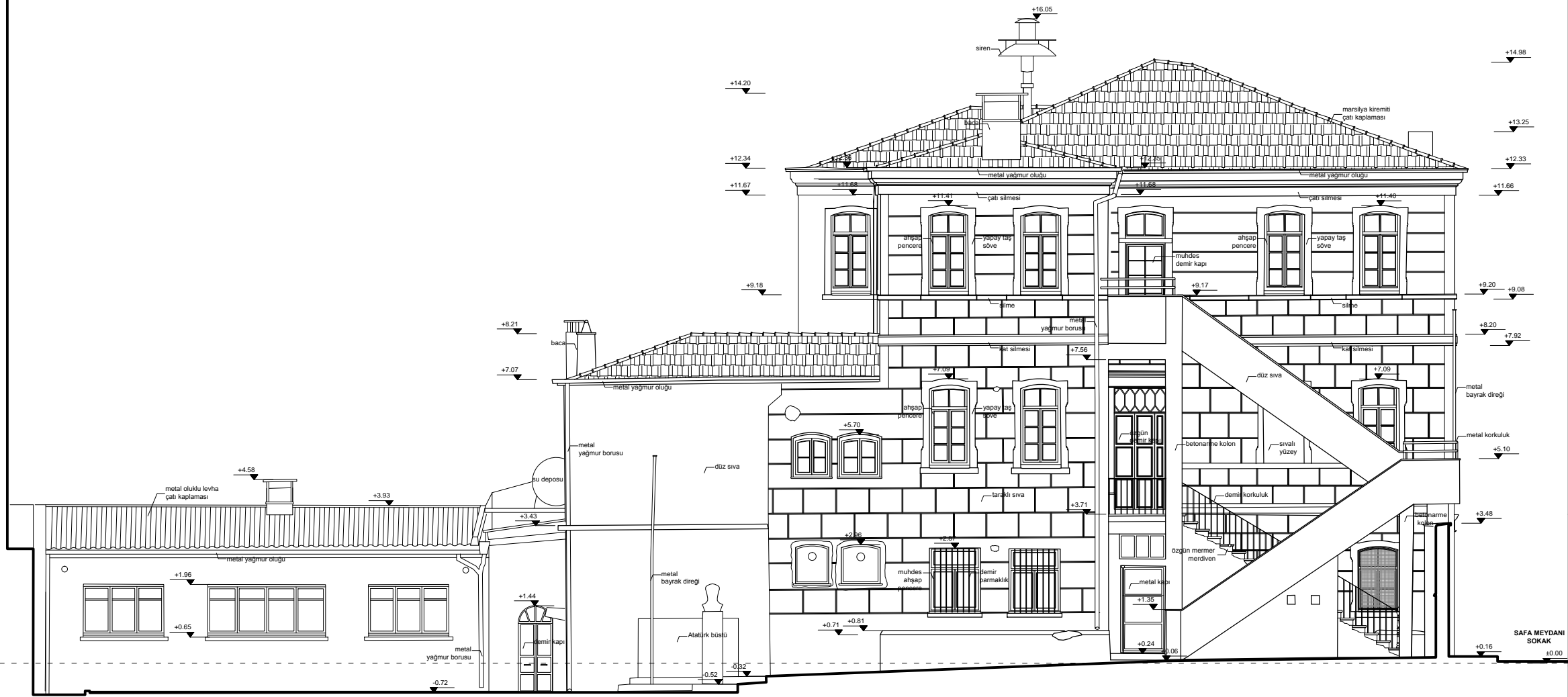

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.21 : Rölöve Güneybatı Cephesi

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KUZEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.22 : Rölöve Kuzeybatı Cephesi

HAZİRAN 2015

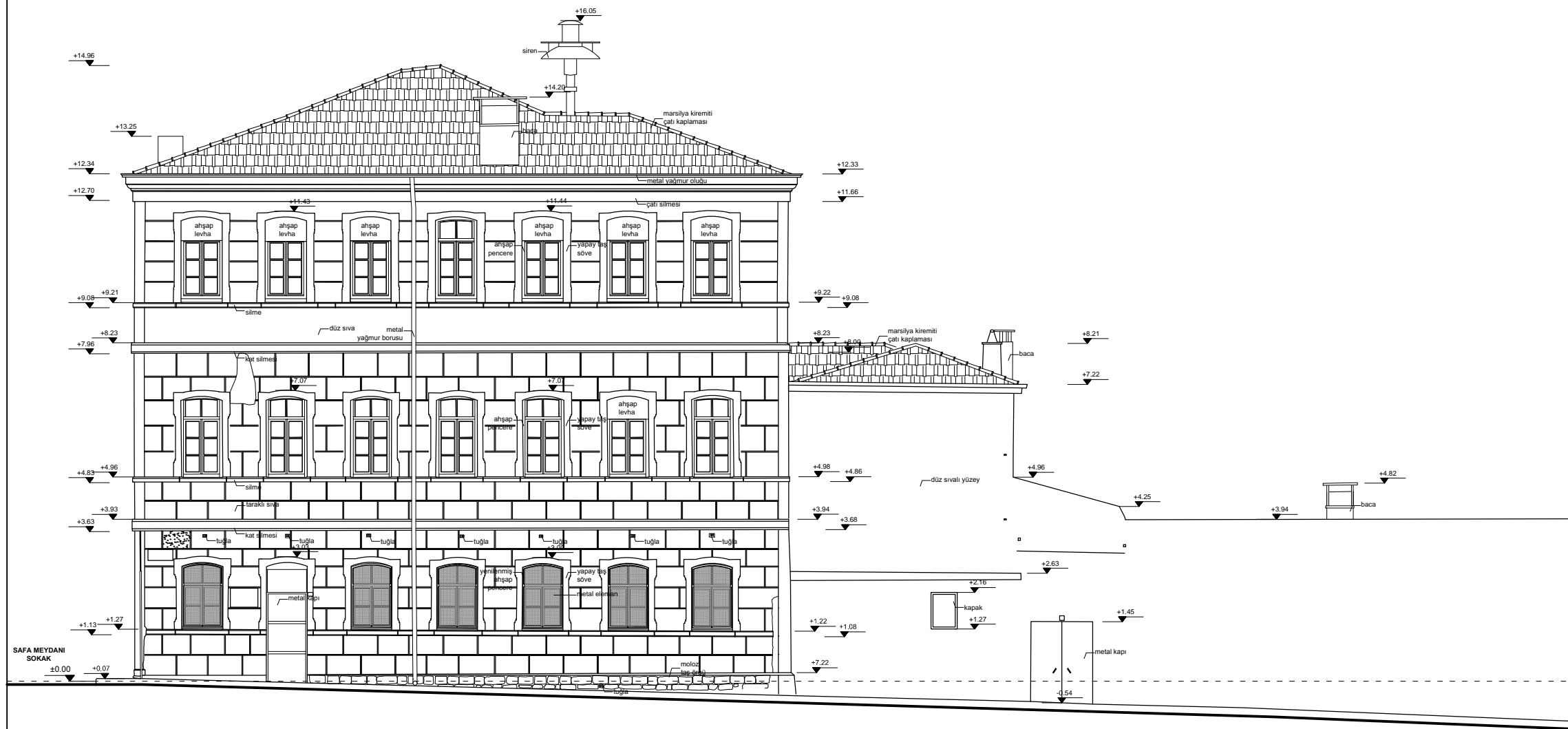

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KUZEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.23 : Rolöve Kuzeydoğu Cephesi HAZİRAN 2015

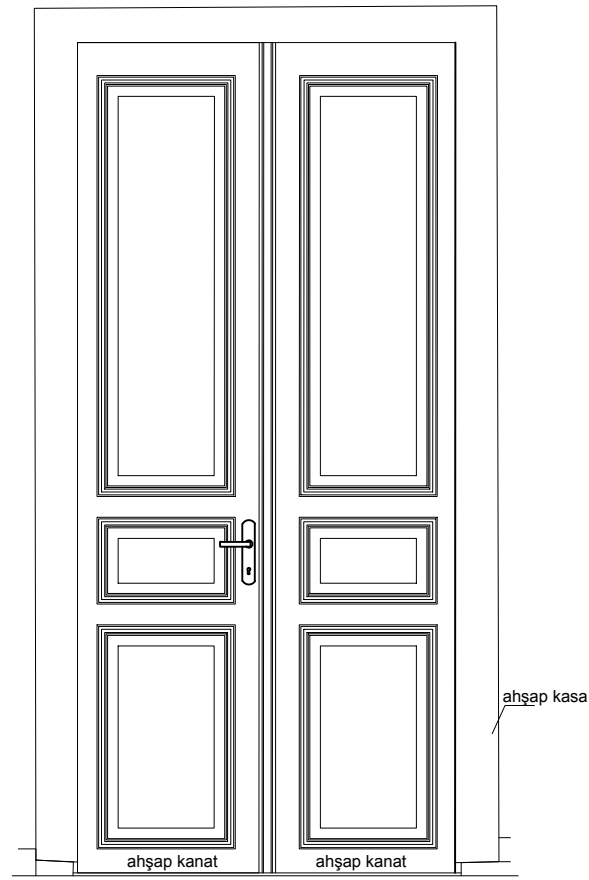

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

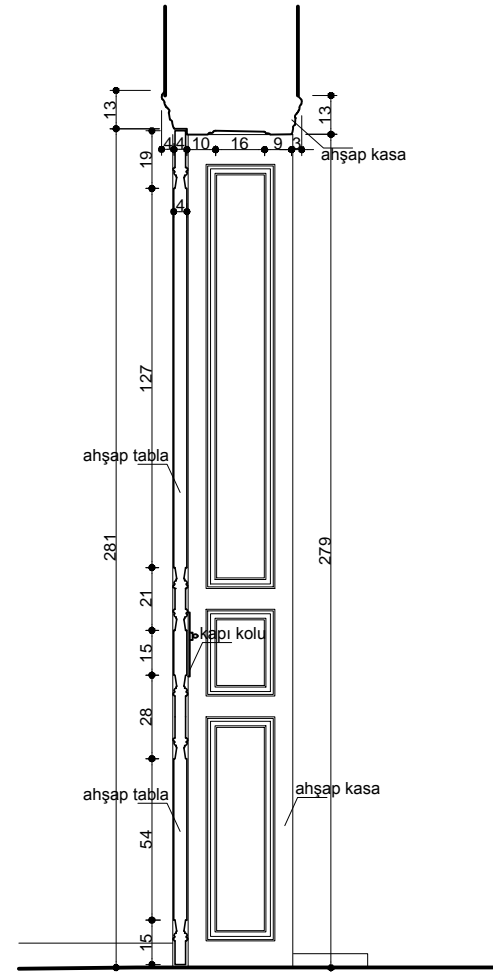
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

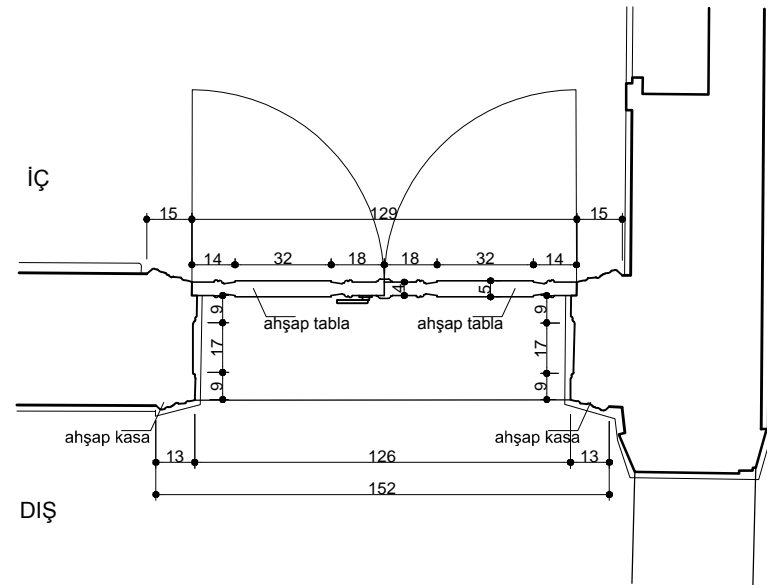
HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

DIŞ GÖRÜNÜŞ (DETAY K1)

KESİT (DETAY K1)

PLAN (DETAY K1)

ÖLÇEK : 0 10 40 80cm

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KAPI DETAYI (DETAY K1)

ŞEKİL B.24 : Kapı Detayı (Detay K1)

HAZİRAN 2015

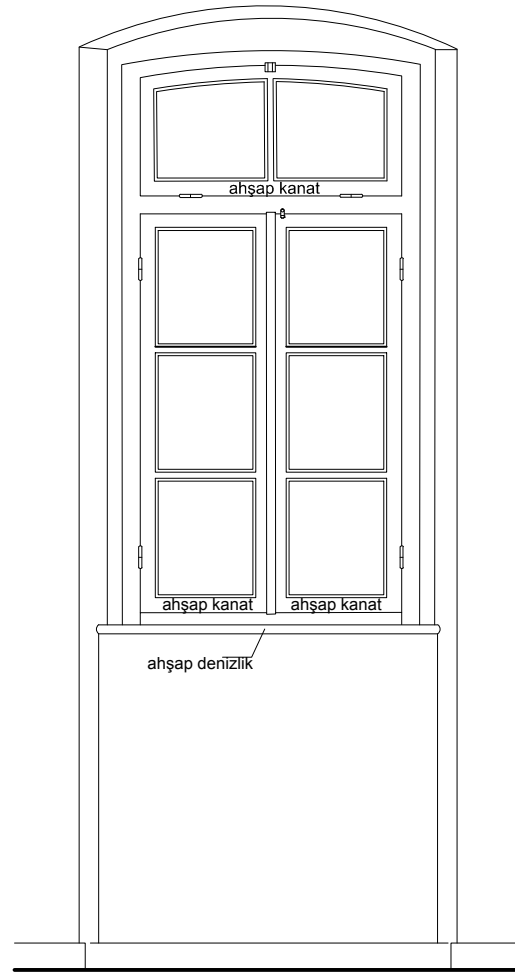

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

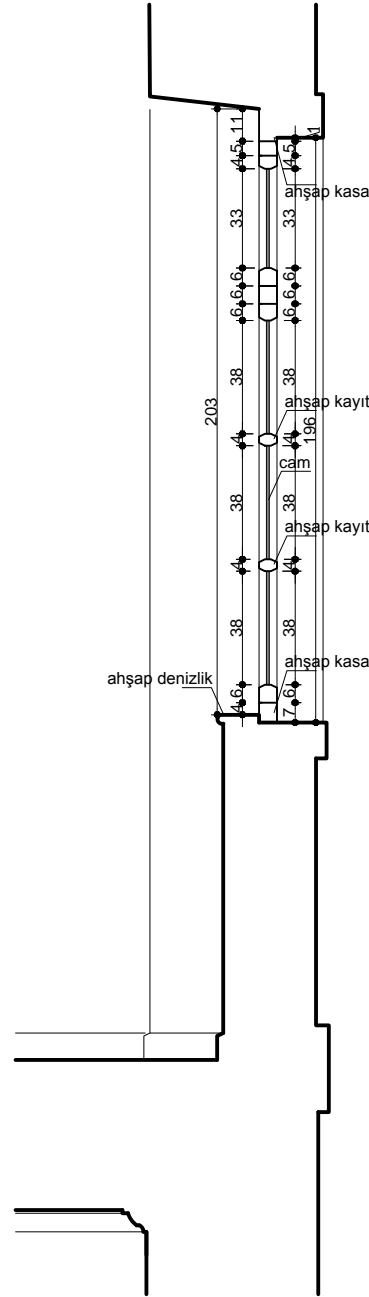
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

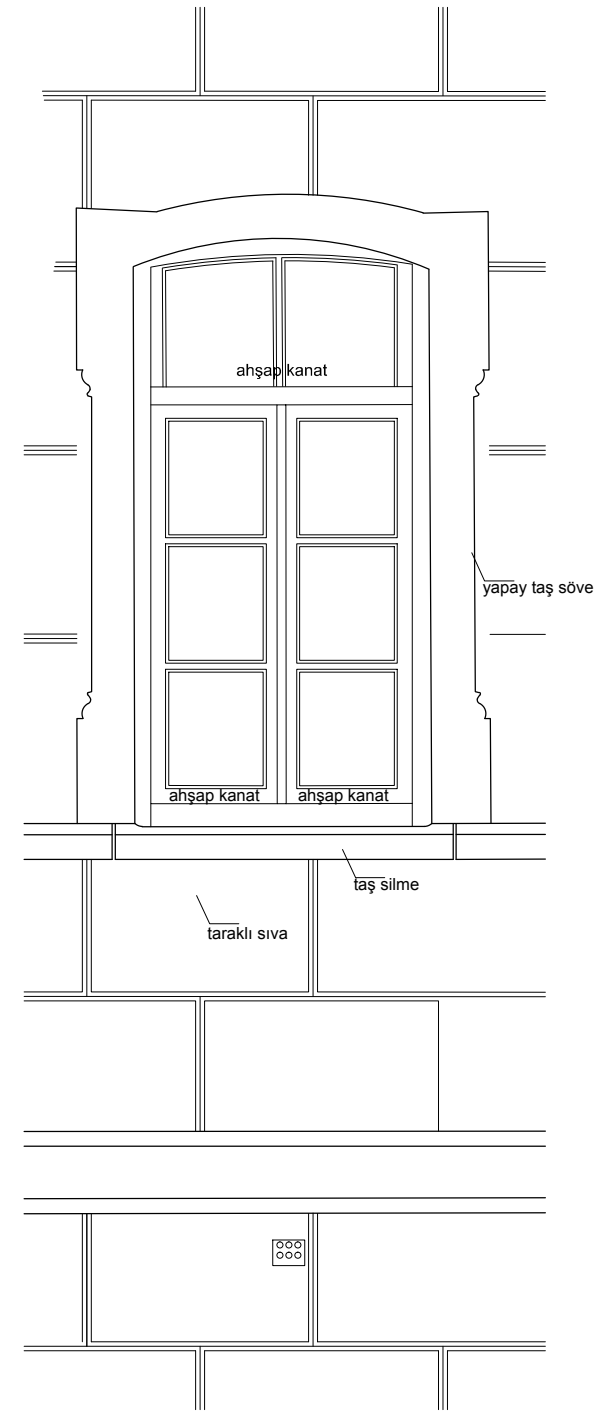
HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

İÇ GÖRÜNÜŞ (DETAY P1)

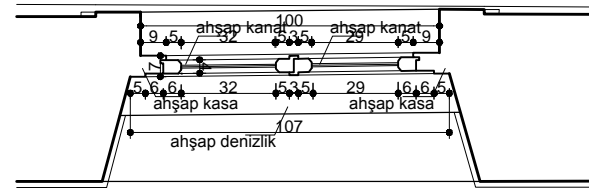

KESİT (DETAY P1)

DIŞ GÖRÜNÜŞ (DETAY P1)

DIŞ

İÇ

PLAN (DETAY P1)

ÖLÇEK : 0 10 40 80cm

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

DETAY PENCERE

ŞEKİL B.25 : Pencere Detayı (Detay P1)

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MALZEME LEJANTI

- Ahşap
- Mermer
- Metal
- Çimento Esaslı Malzeme
- Seramik
- Muşamba
- Karo mozaik
- Karosiman

ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI
BİRİNCİ KAT PLANI
İKİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.25 : Zemin Kat, Birinci Kat, İkinci Kat
Planları Malzeme Analizi

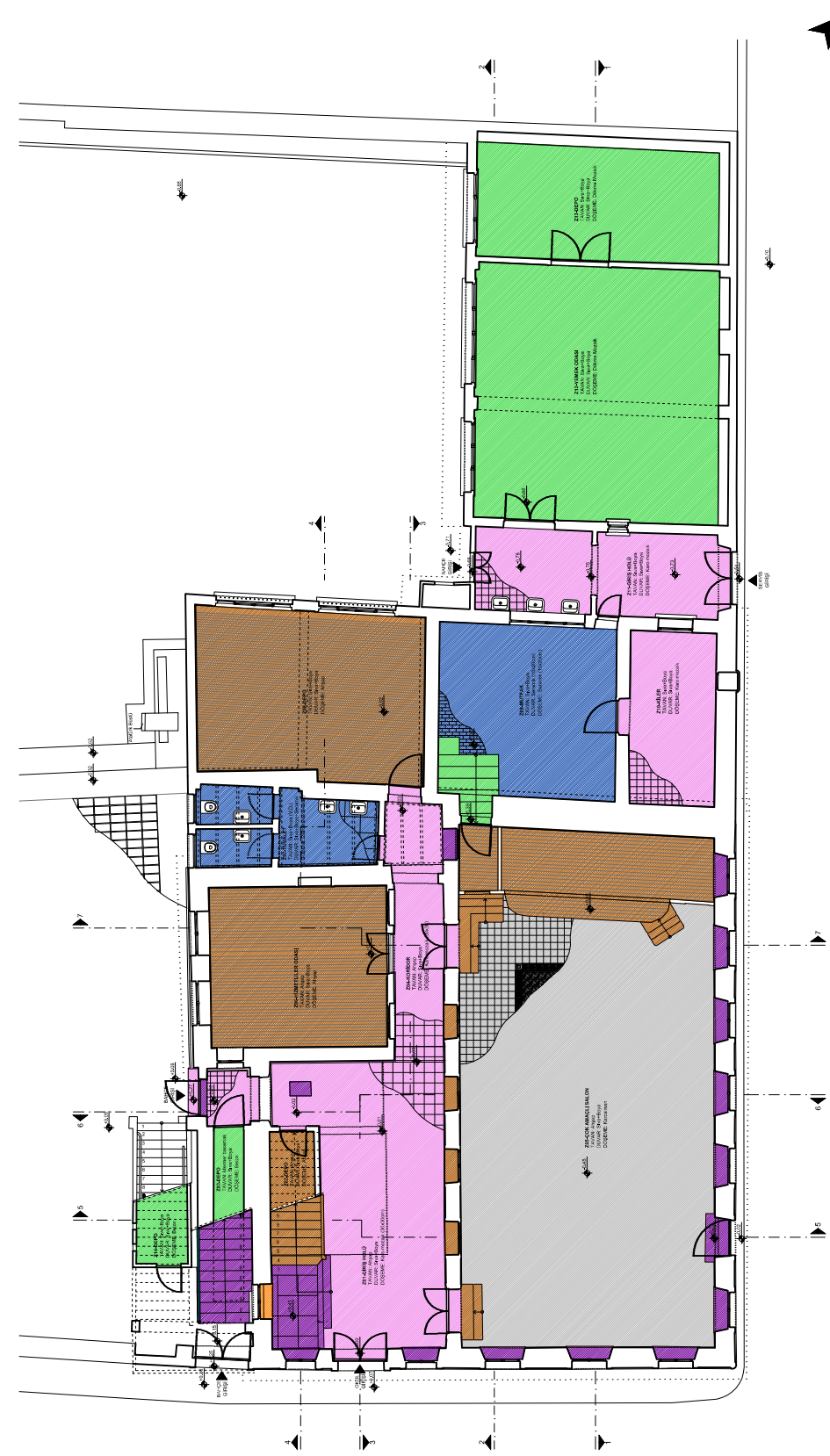
HAZİRAN 2015

İKİNCİ KAT PLANI

BİRİNCİ KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

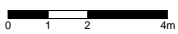
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MALZEME LEJANTI

- Ahşap
- Mermer
- Metal
- Çimento Esaslı Malzeme
- Sıva + Boya

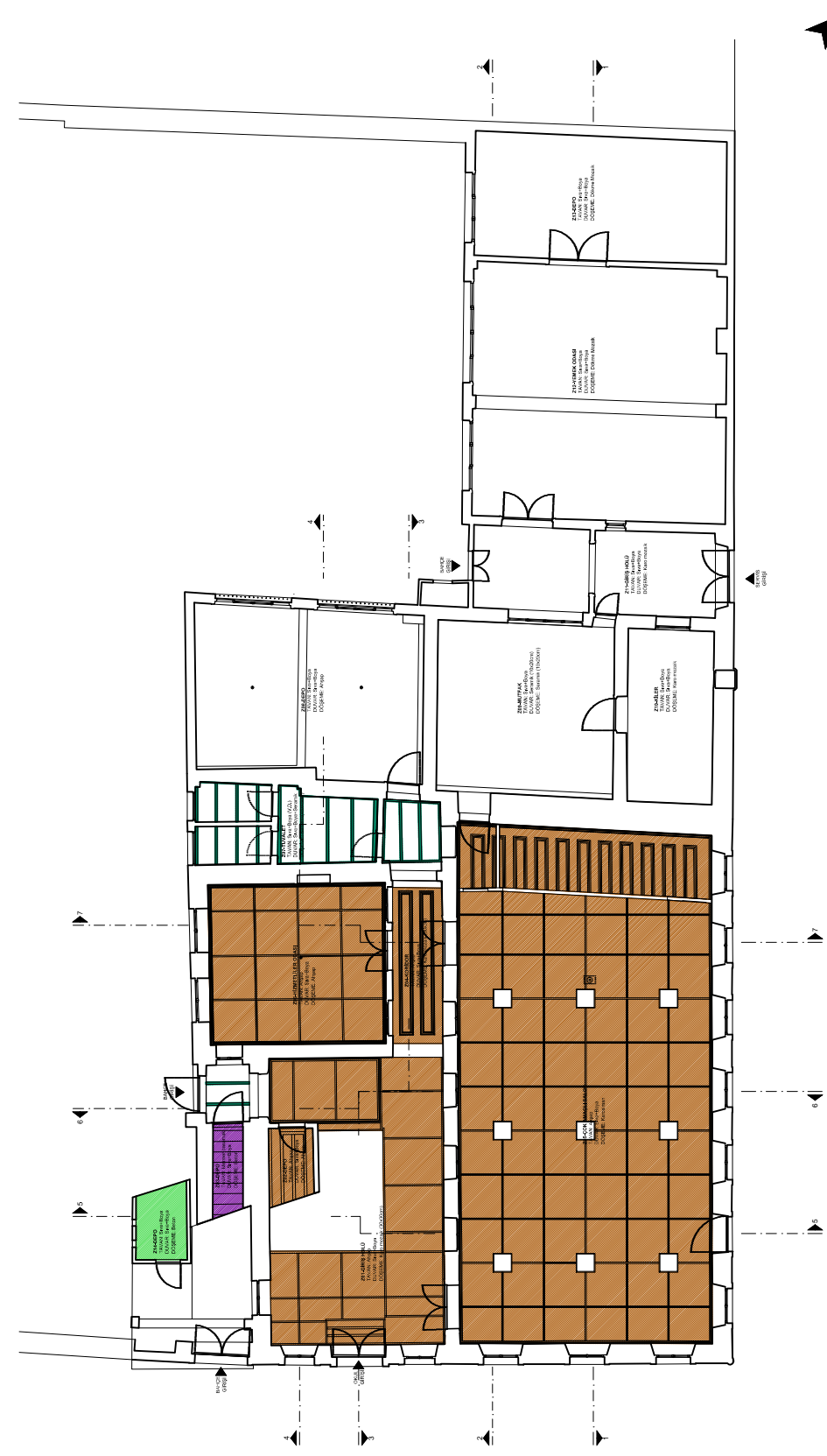
ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

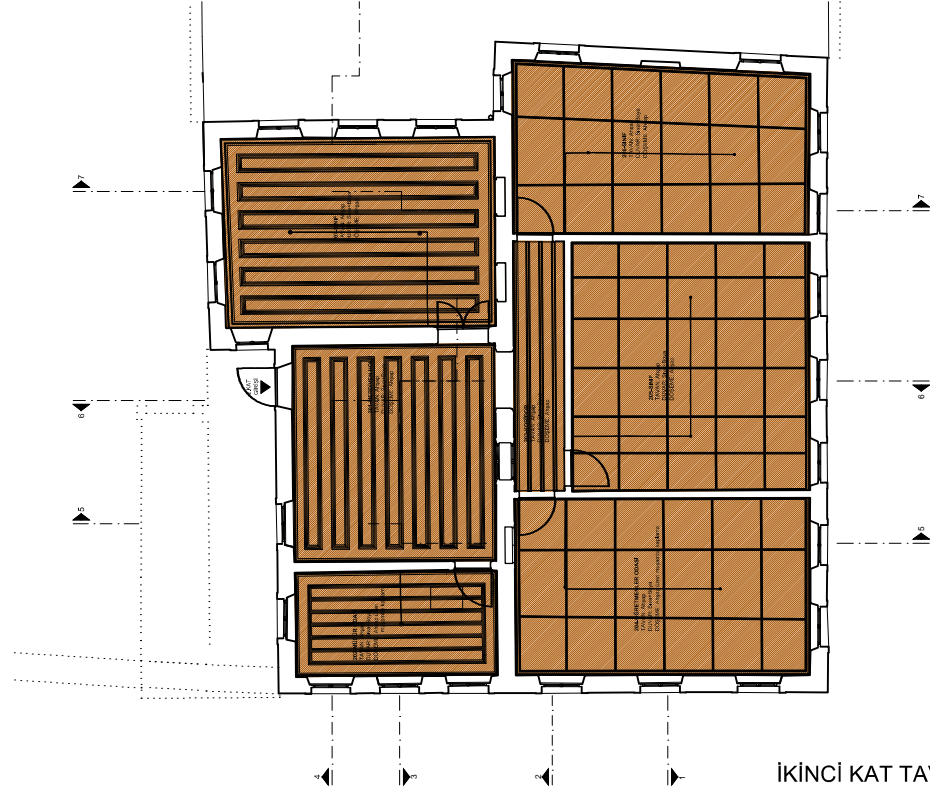
TAVAN PLANLARI

ŞEKİL B.26 : Zemin Kat Tavan Planı
Birinci Kat Tavan Planı
İkinci Kat Tavan Planı
Malzeme Analizleri

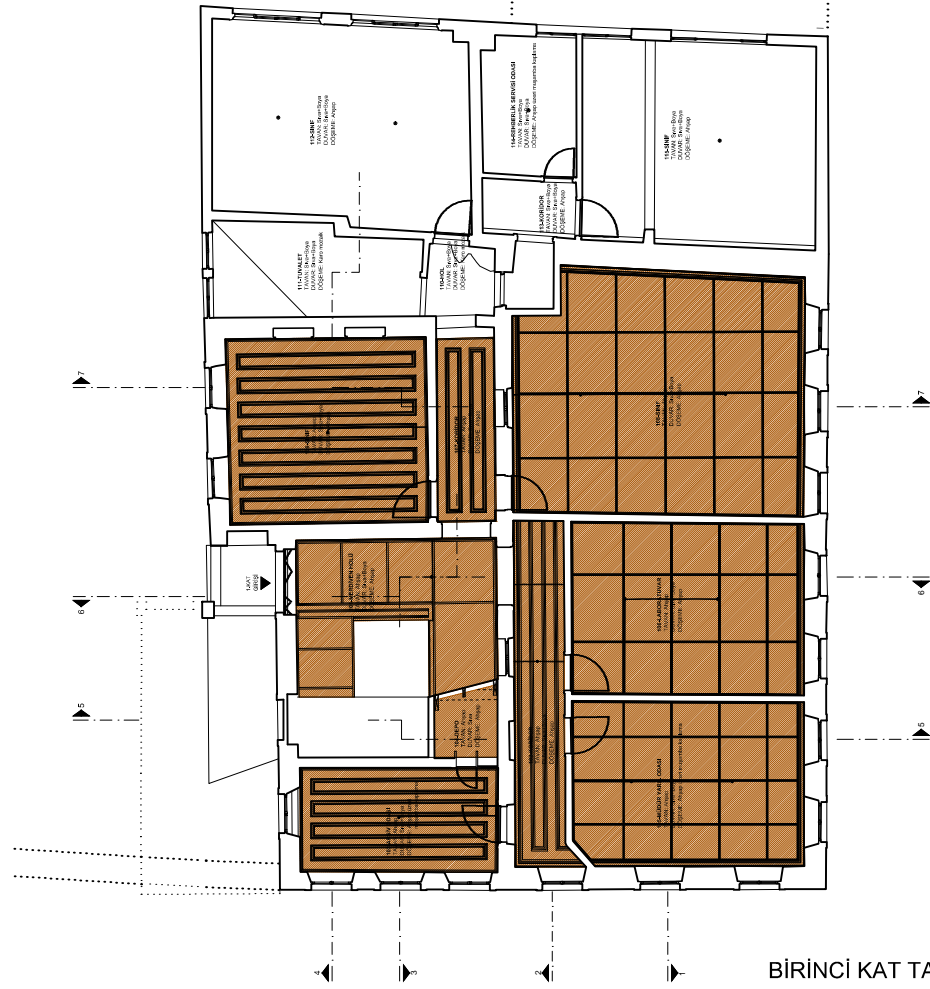
HAZİRAN 2015

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

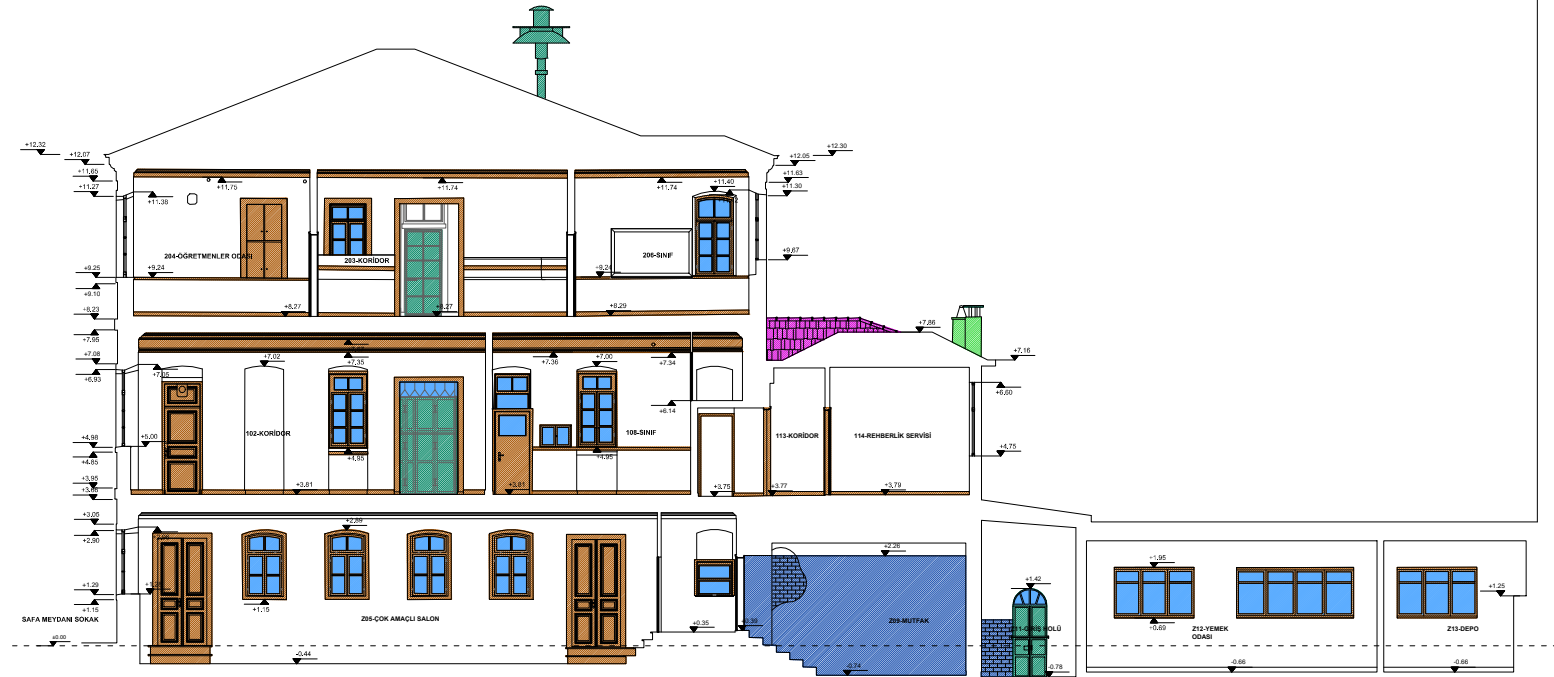
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MALZEME LEJANTI

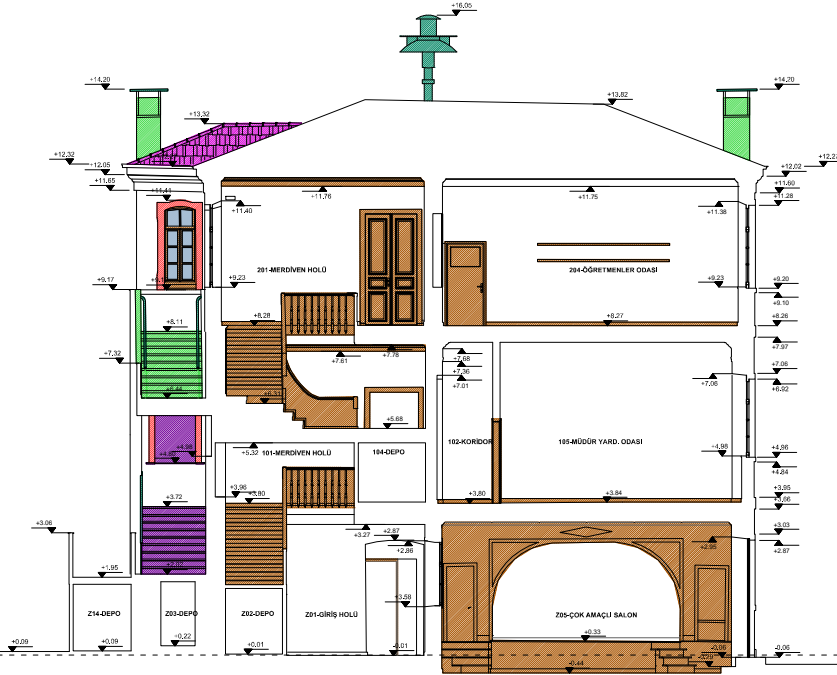
Cam
Marsilya Kiremiti
Ahşap
Mermer
Metal
Tuğla
Çimento Esaslı Malzeme
Taş
Yapay Taş
Seramik
Sıva + Boya

KESİT 2-2

KESİT 4-4

KESİT 5-5

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 2-2
KESİT 4-4
KESİT 5-5

ŞEKİL B.28 : Kesit 2-2, Kesit 4-4, Kesit 5-5
Malzeme Analizleri

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

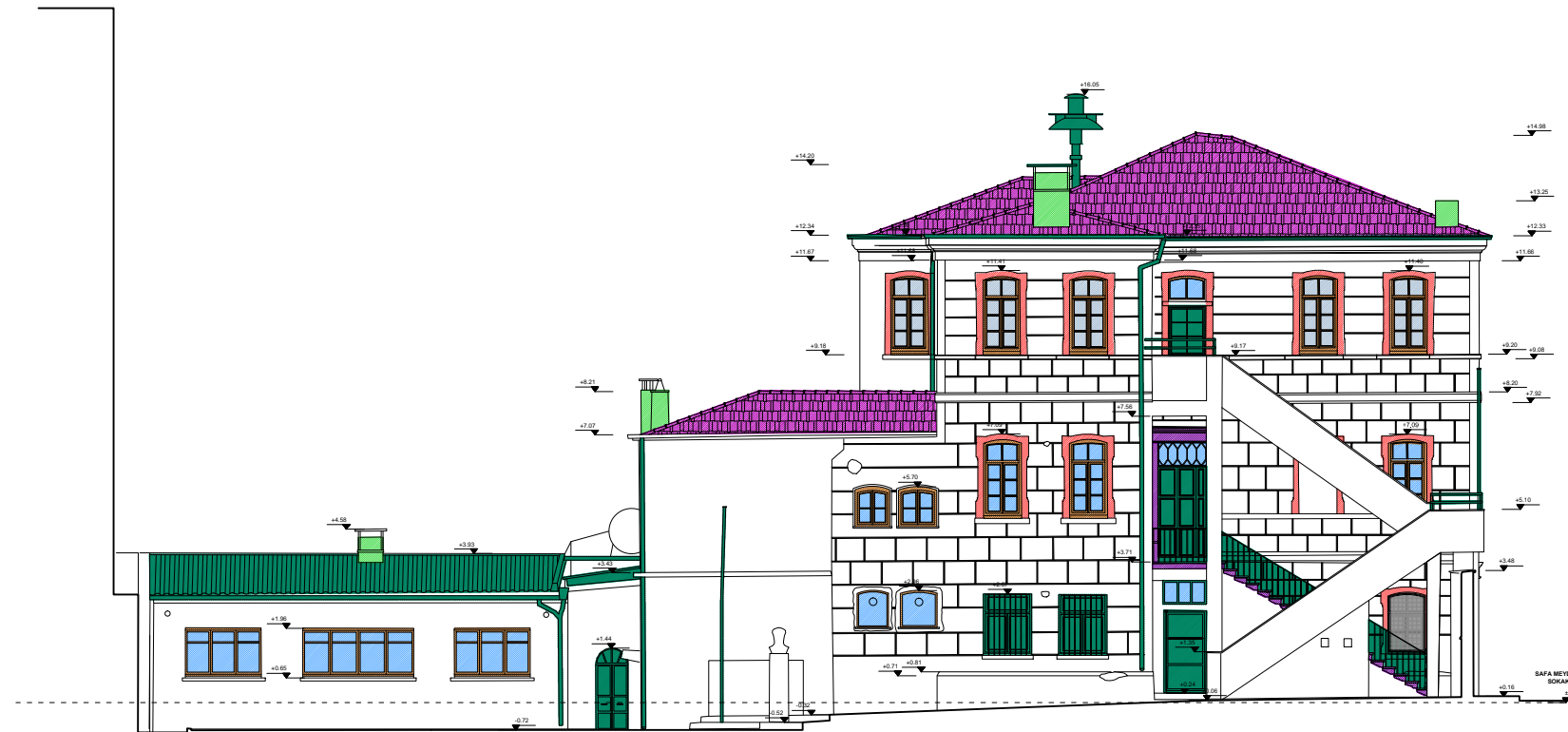
HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MALZEME LEJANTI

	Cam
	Marsilya Kiremiti
	Ahşap
	Mermer
	Metal
	Tuğla
	Çimento Esaslı Malzeme
	Taş
	Yapay Taş
	Seramik
	Sıva + Boya
	Taraklı Sıva

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYDOĞU CEPHESİ
GÜNEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.29 : Güneydoğu Cephesi
Güneybatı Cephesi
Malzeme Analizleri

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MALZEME LEJANTI

- Cam
- Marsilya Kiremiti
- Ahşap
- Mermer
- Metal
- Tuğla
- Çimento Esaslı Malzeme
- Taş
- Yapay Taş
- Seramik
- Sıva + Boya
- Taraklı Sıva

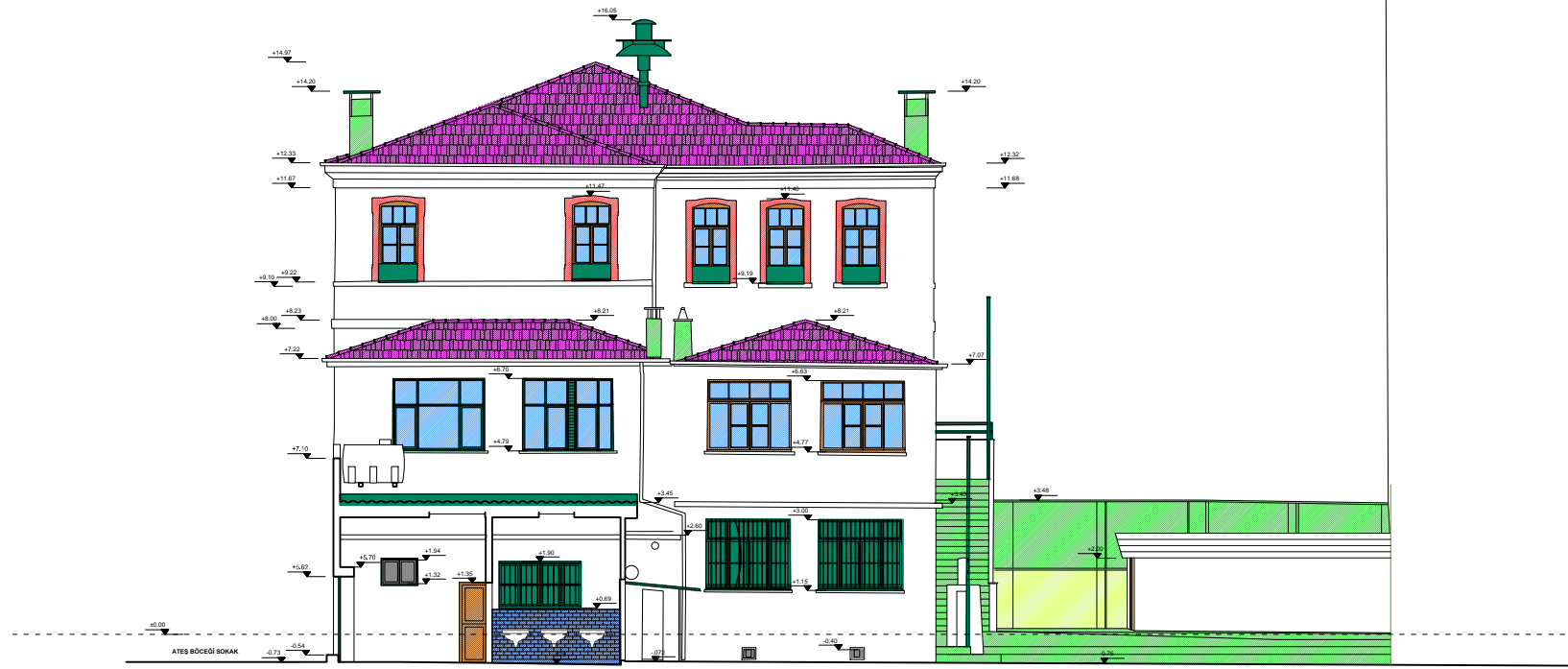
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

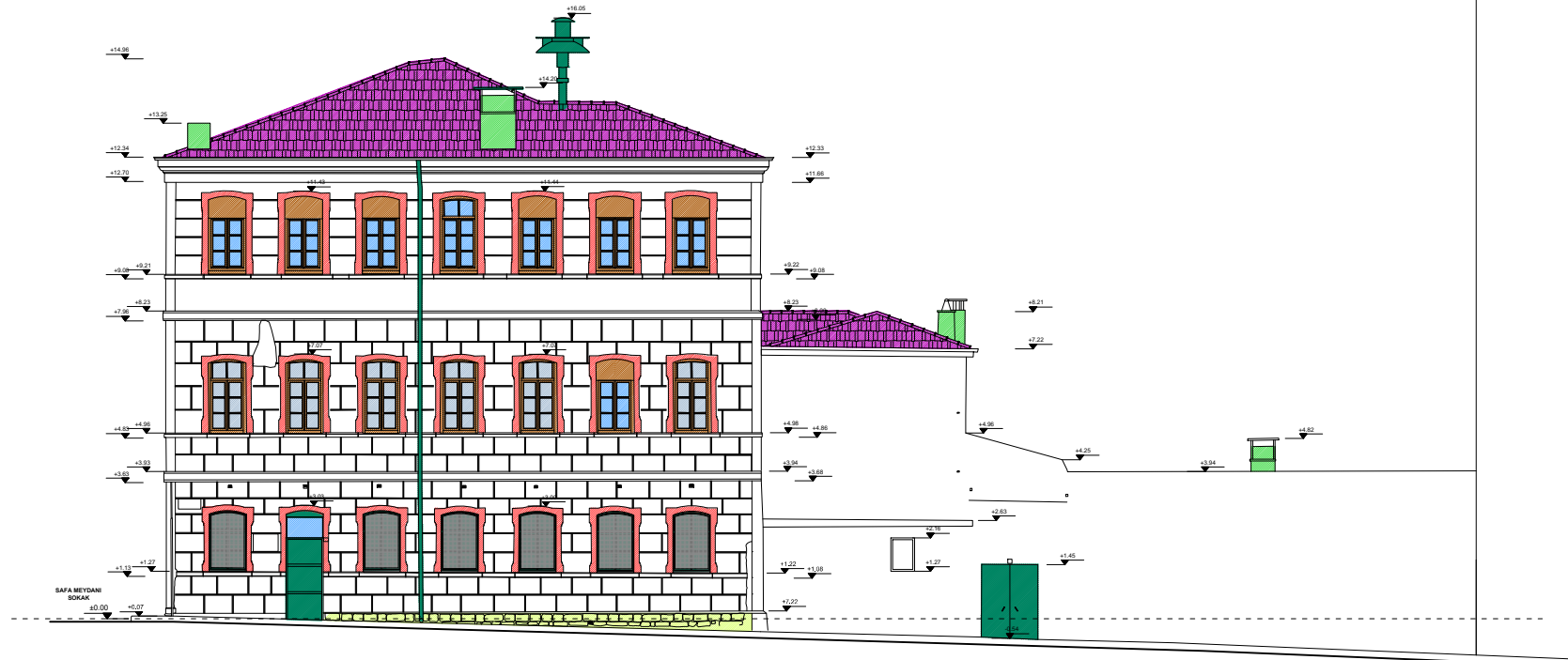
KUZEYBATI CEPHESİ
KUZEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.30 : Kuzeybatı Cephesi
Kuzeydoğu Cephesi
Malzeme Analizleri

HAZİRAN 2015

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

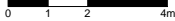
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTİ

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilendirme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)

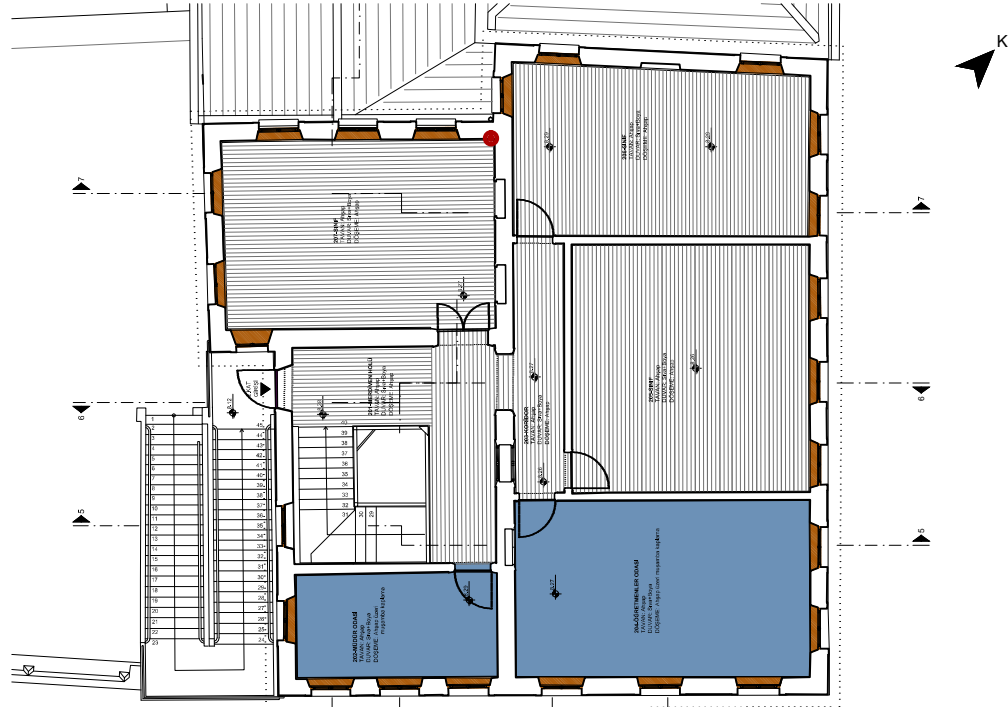
ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI
BİRİNCİ KAT PLANI
İKİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.31 : İkinci Kat Planı ve Çatı Planı
Hasar Analizi

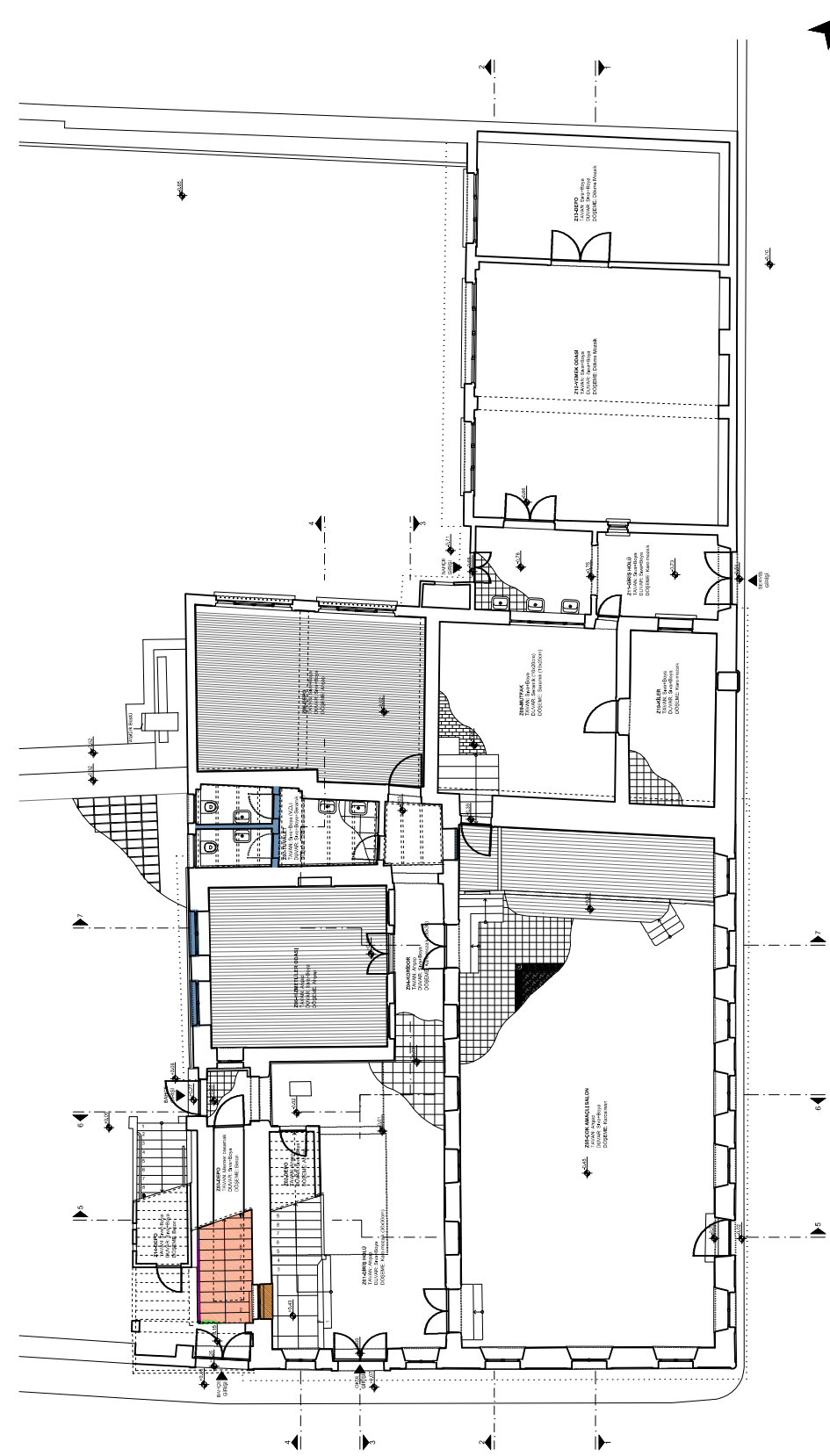
HAZİRAN 2015

İKİNCİ KAT PLANI

BİRİNCİ KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTI

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilenme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)

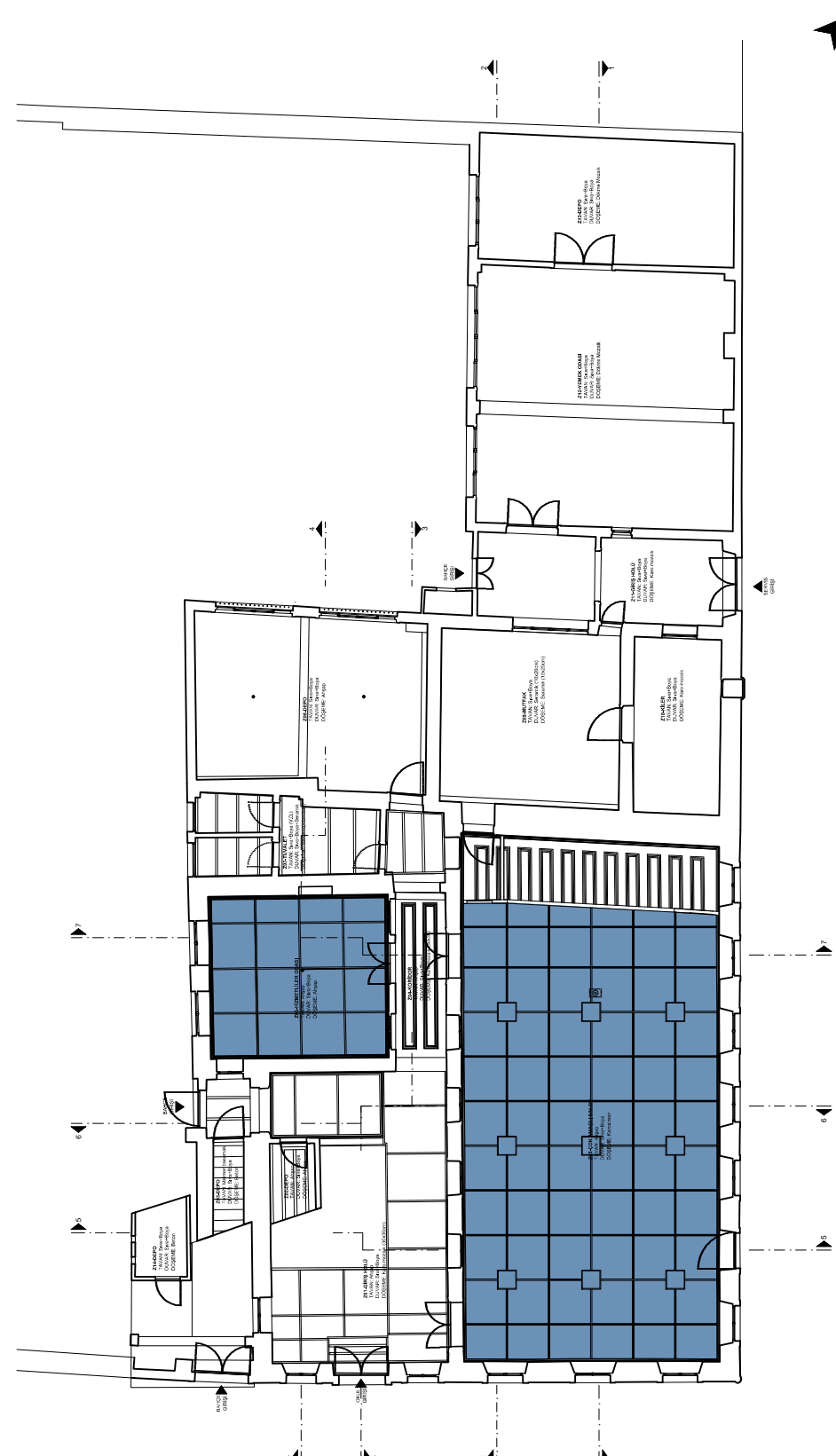
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

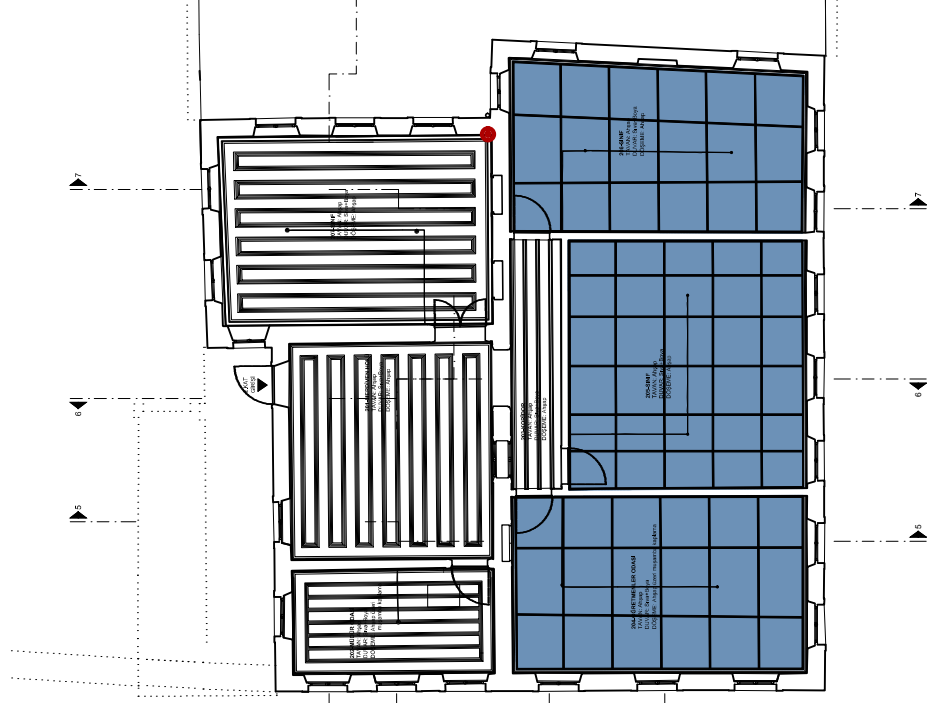
TAVAN PLANLARI

ŞEKİL B.32 : Zemin Kat Tavan Planı
Birinci Kat Tavan Planı
İkinci Kat Tavan Planı
Hasar Analizi

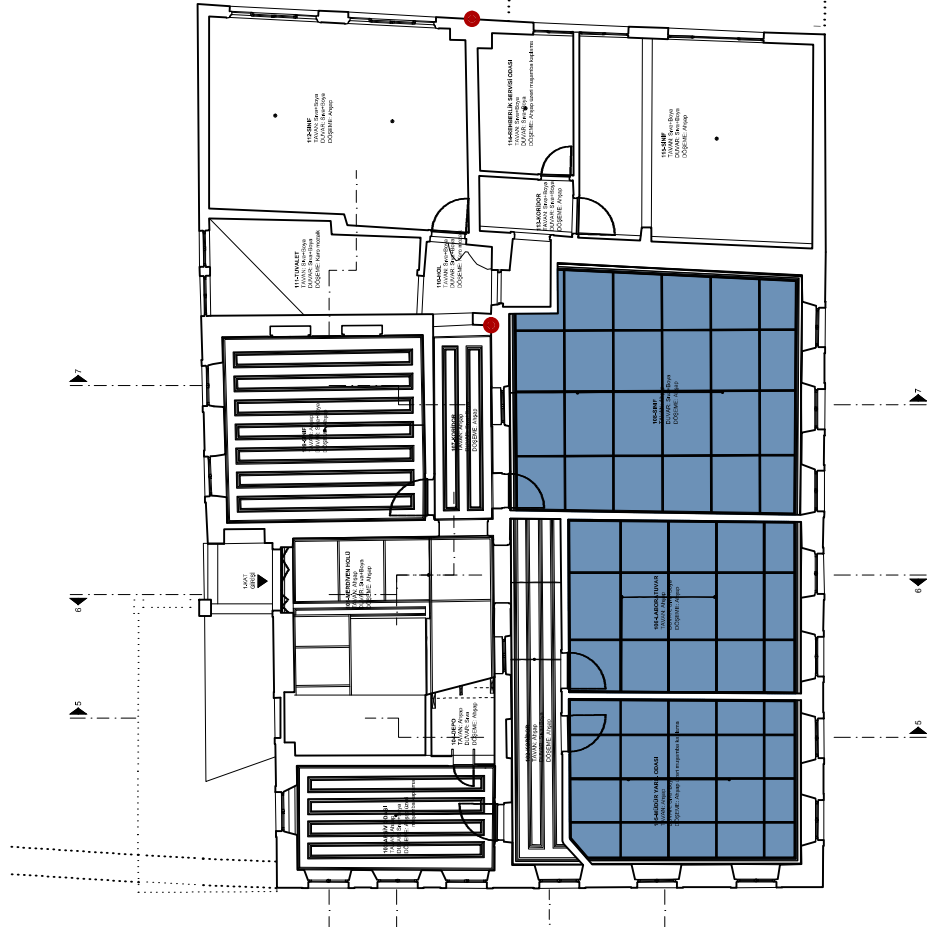
HAZİRAN 2015

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

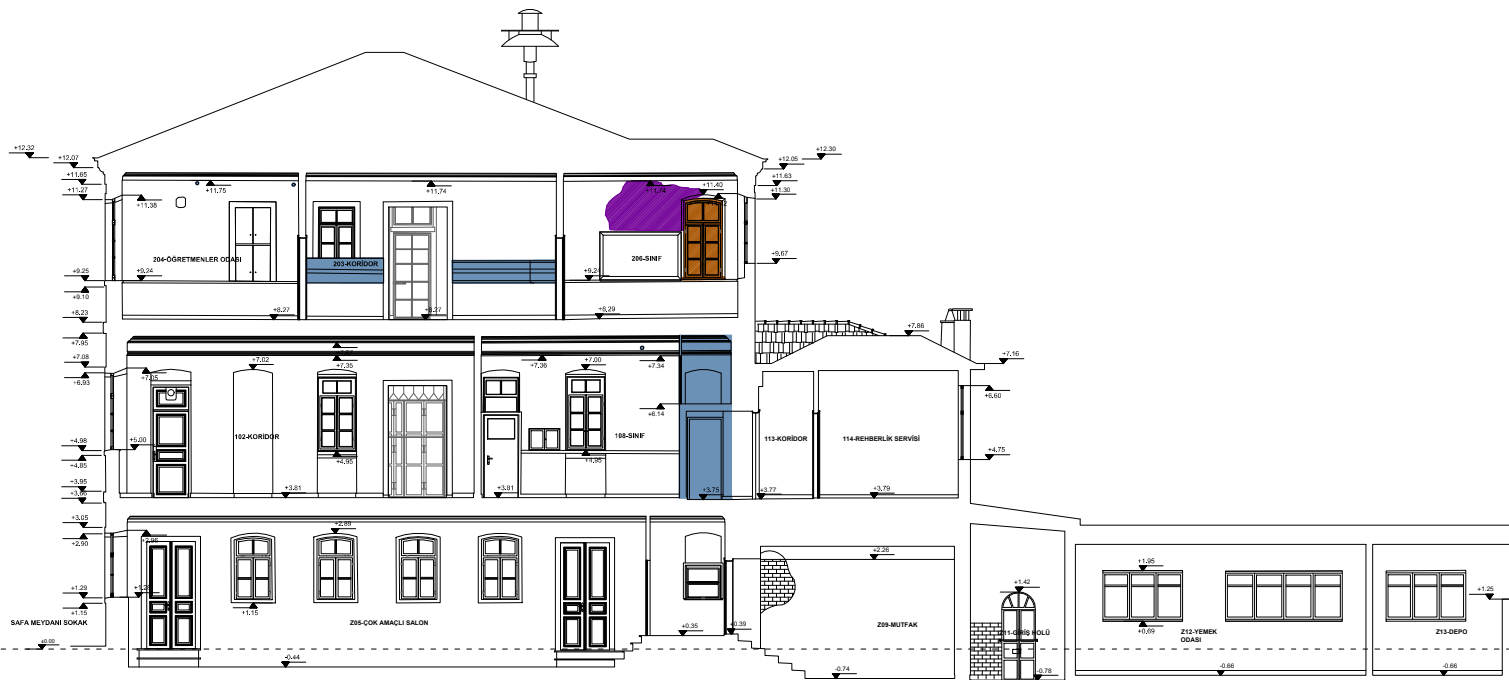
HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTI

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilenme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)
- Kılcal Çatlak (Sıva Ç.-Boya Ç.)

KESİT 1-1

KESİT 2-2

KESİT 7-7

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 1-1
KESİT 2-2
KESİT 7-7

ŞEKİL B.33 : Kesit 1-1, Kesit 2-2, Kesit 7-7
Hasar Analizi

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

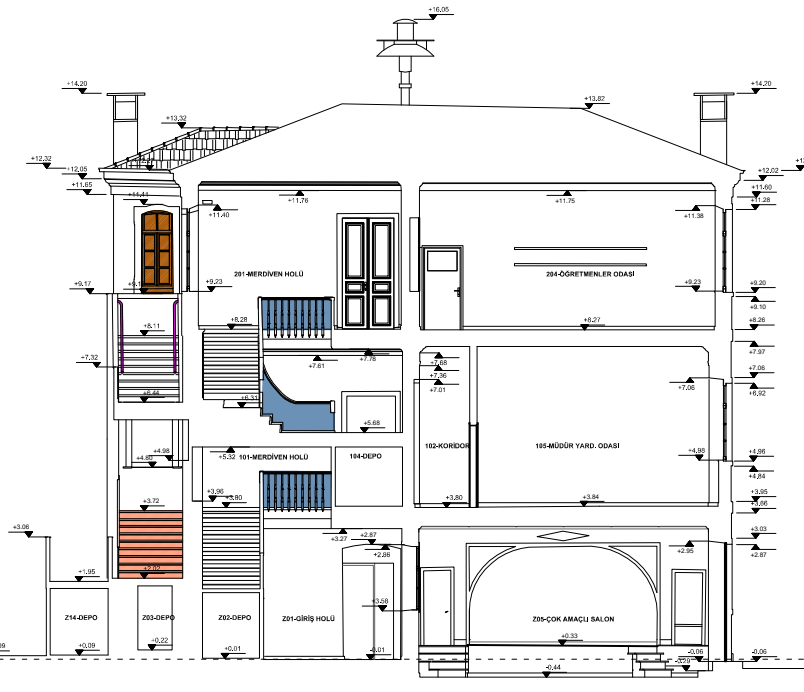
HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTI

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilendirme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)
- Kılcal Çatlak (Sıva Ç.-Boya Ç.)

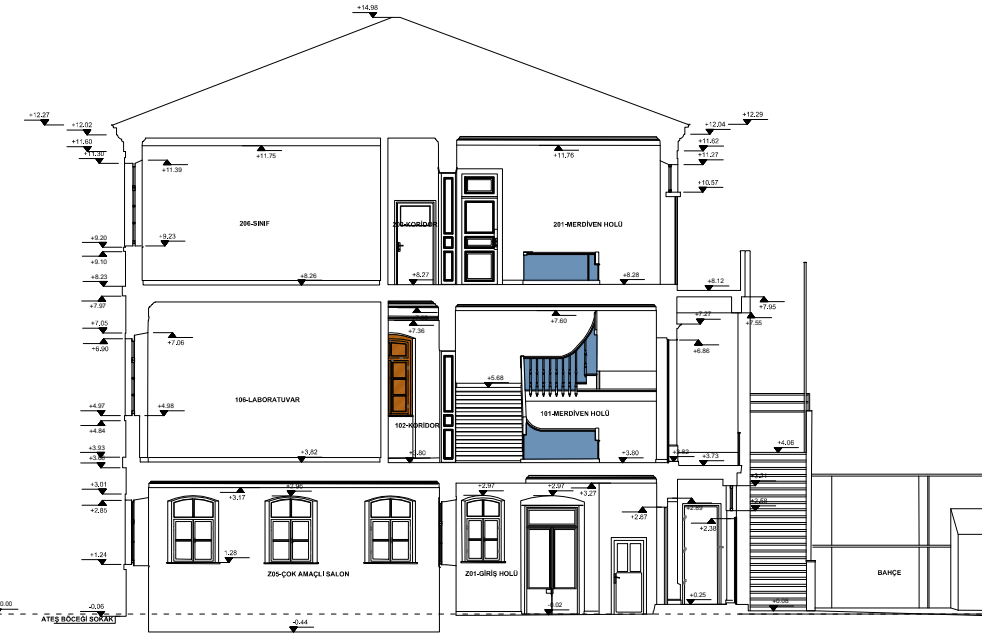
KESİT 3-3

KESİT 5-5

KESİT 4-4

KESİT 6-6

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 3-3 KESİT 4-4
KESİT 5-5 KESİT 6-6

ŞEKİL B.34 : Kesit 3-3, Kesit 4-4, Kesit 5-5,
Kesit 6-6 Hasar Analizi

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTI

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilendirme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)
- Kılcal Çatlak (Sıva Ç.-Boya Ç.)

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYDOĞU CEPHESİ
GÜNEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.35: Güneydoğu Cephesi
Güneybatı Cephesi
Hasar Analizleri

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BOZULMA ve HASAR LEJANTİ

- Kullanıcı Müdahalesi
- Metal Korozyonu
- Ahşapta Çürüme
- Rutubet
- Yosunlanma
- Kirlenme
- Yüzey Kaybı
- Yapı Elemanı Kaybı
- Boya Dökülmesi
- Bitkilendirme
- Derin Çatlak (Strüktürel Ç.)
- Kılcal Çatlak (Sıva Ç.-Boya Ç.)

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

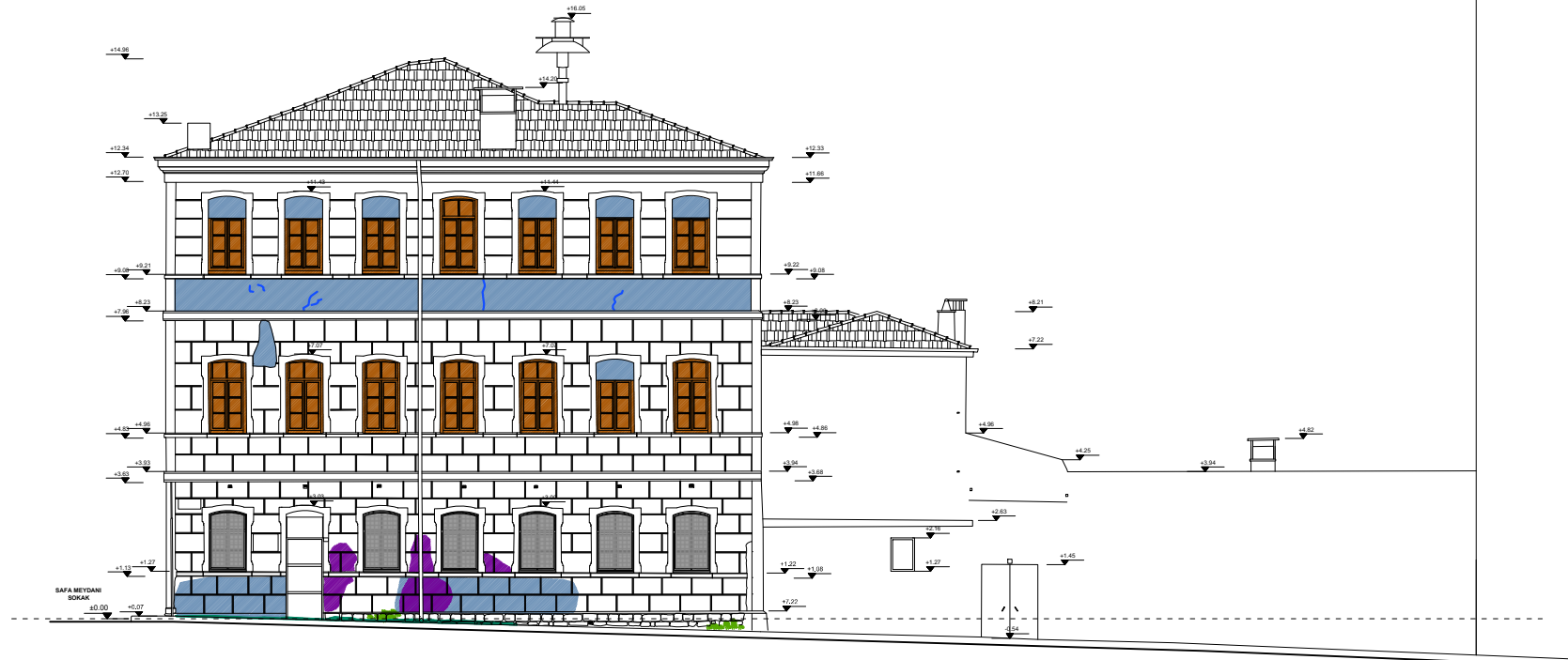
KUZEYBATI CEPHESİ
KUZEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.36 : Kuzeybatı Cephesi
Kuzeydoğu Cephesi
Hasar Analizleri

HAZİRAN 2015

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

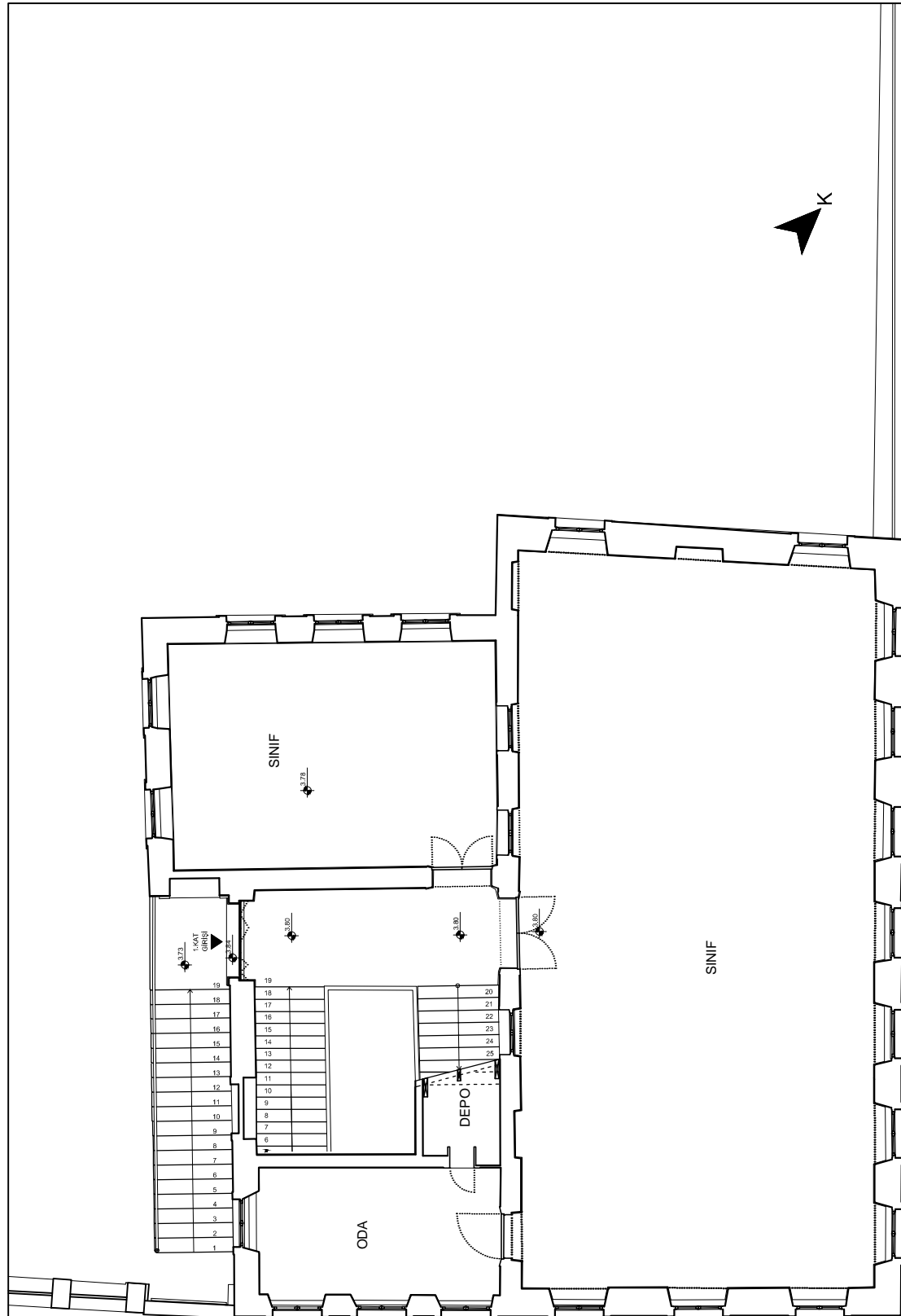

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

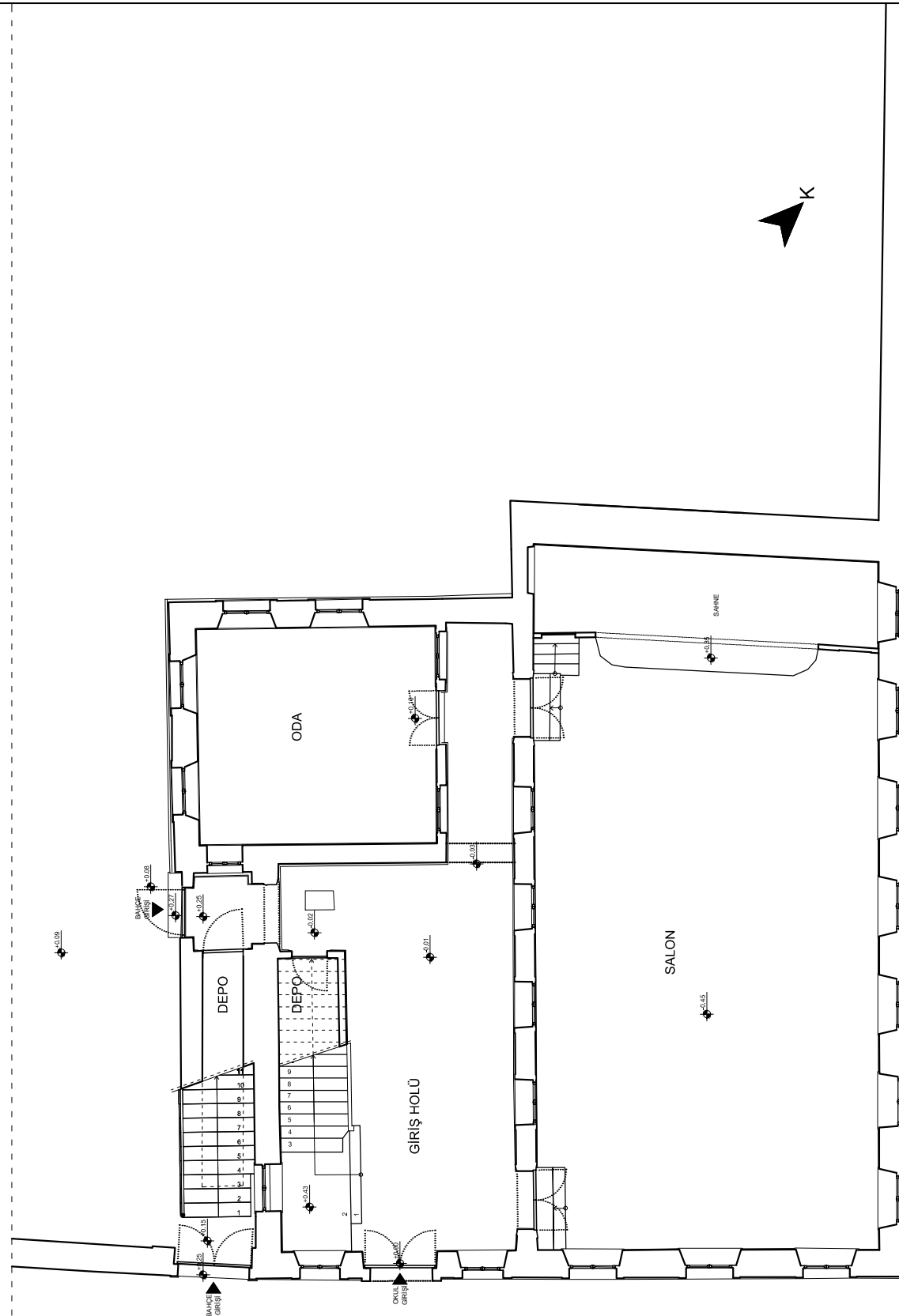
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

BİRİNCİ KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI
BİRİNCİ KAT PLANI
(1886-1887 YAPININ İLK HALI)

ŞEKİL B.37 : Restitüsyon Zemin Kat Planı ve
Birinci Kat Planı (1887)

HAZİRAN 2015

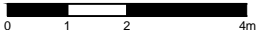

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

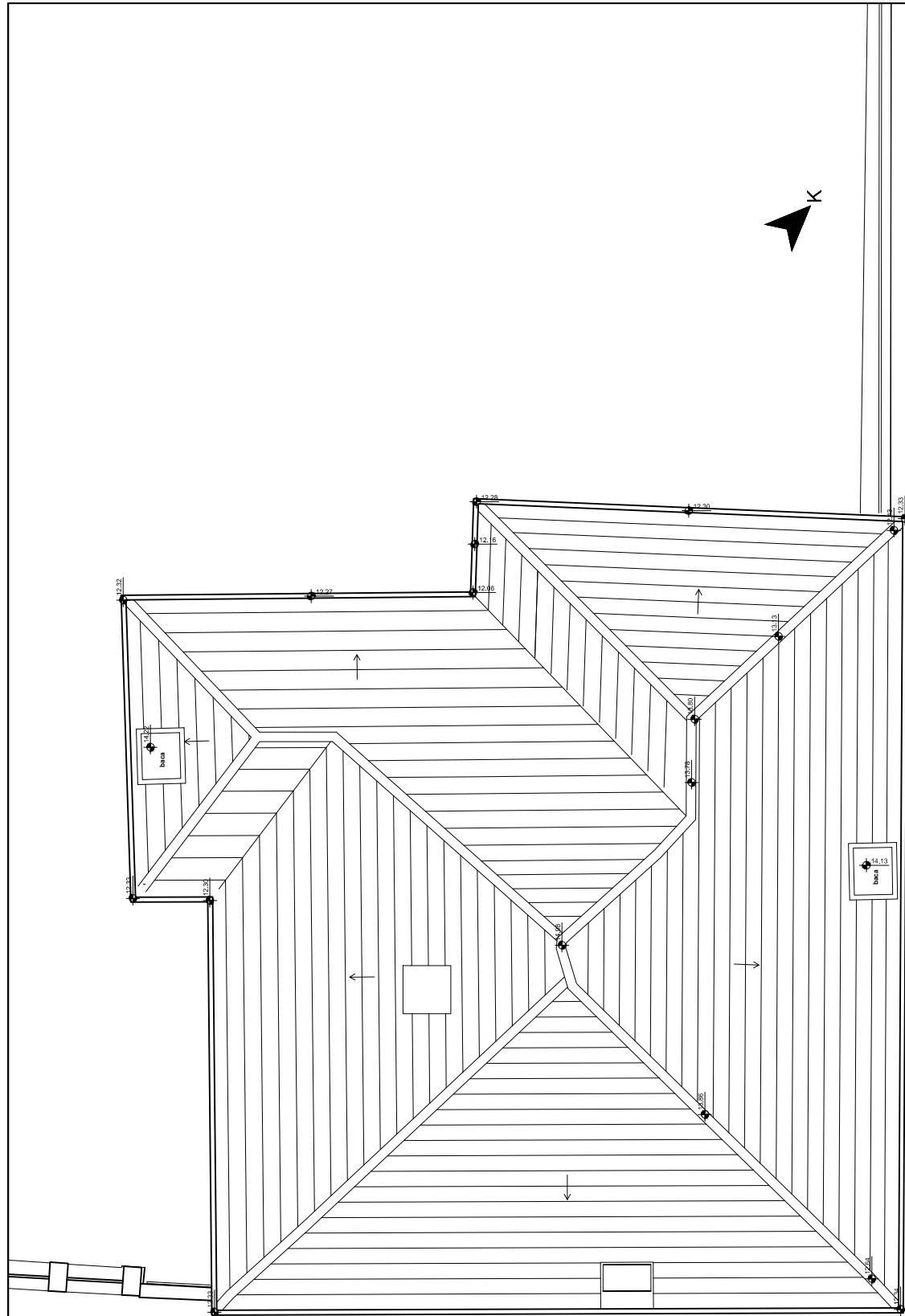
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

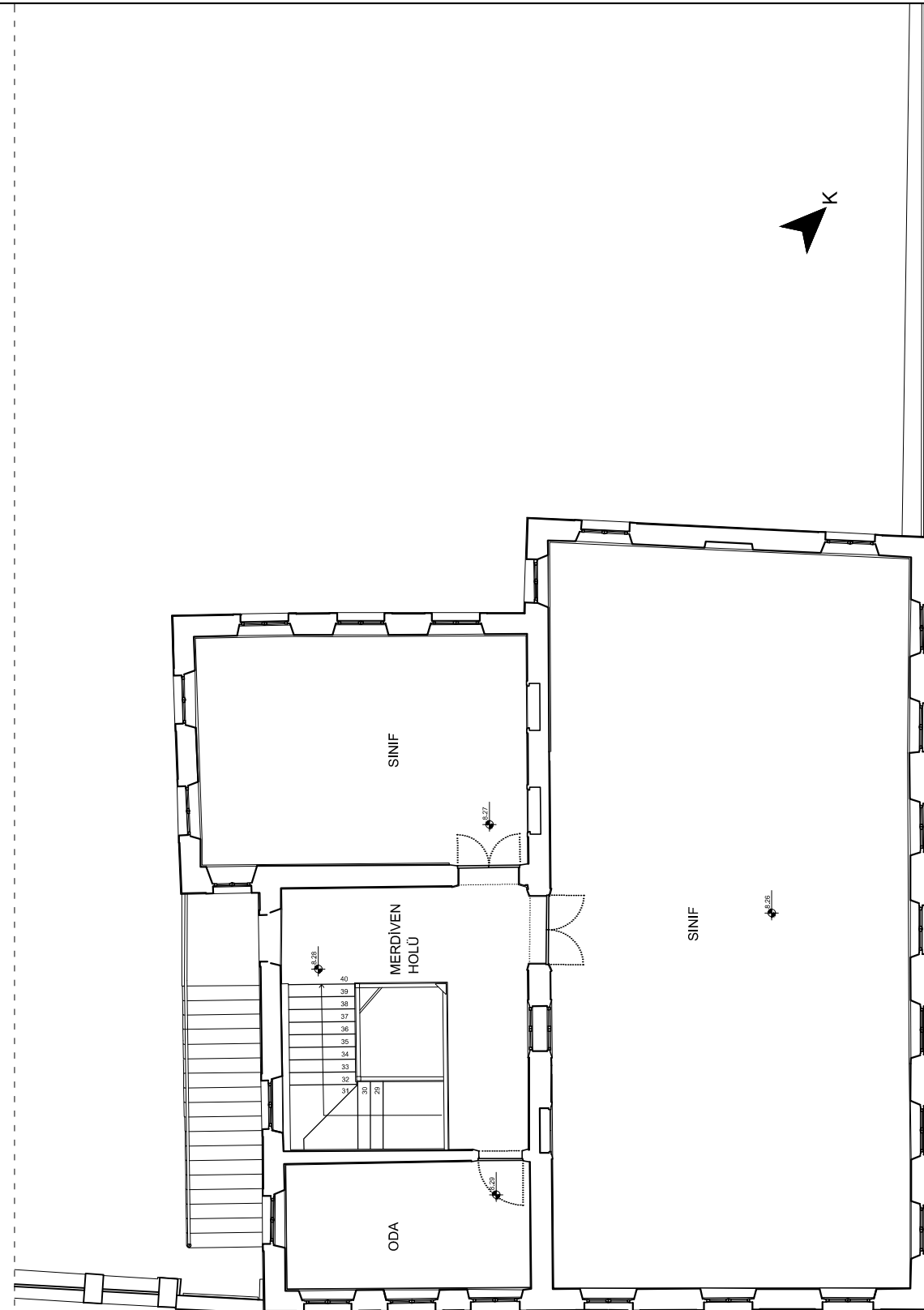
İKİNCİ KAT PLANI
ÇATI PLANI
(1886-1887 YAPININ İLK HALI)

ŞEKİL B.38 : Restitüsyon İkinci Kat Planı ve
Çati Planı (1887)

HAZİRAN 2015

ÇATI PLANI

İKİNCİ KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

1925 yılı Pervittich haritaları referans alınmıştır.

ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

VAZİYET PLANI

(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.39 : Restitüsyon Vaziyet Planı
(1929 Yangini öncesi)

HAZİRAN 2015

Marki Kalfa Sokak

Çeşme Meydanı Sokak

Araba Meydanı Caddesi

BAHÇE
GİRİŞİ

OKUL
GİRİŞİ

OKUL
BAHÇESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

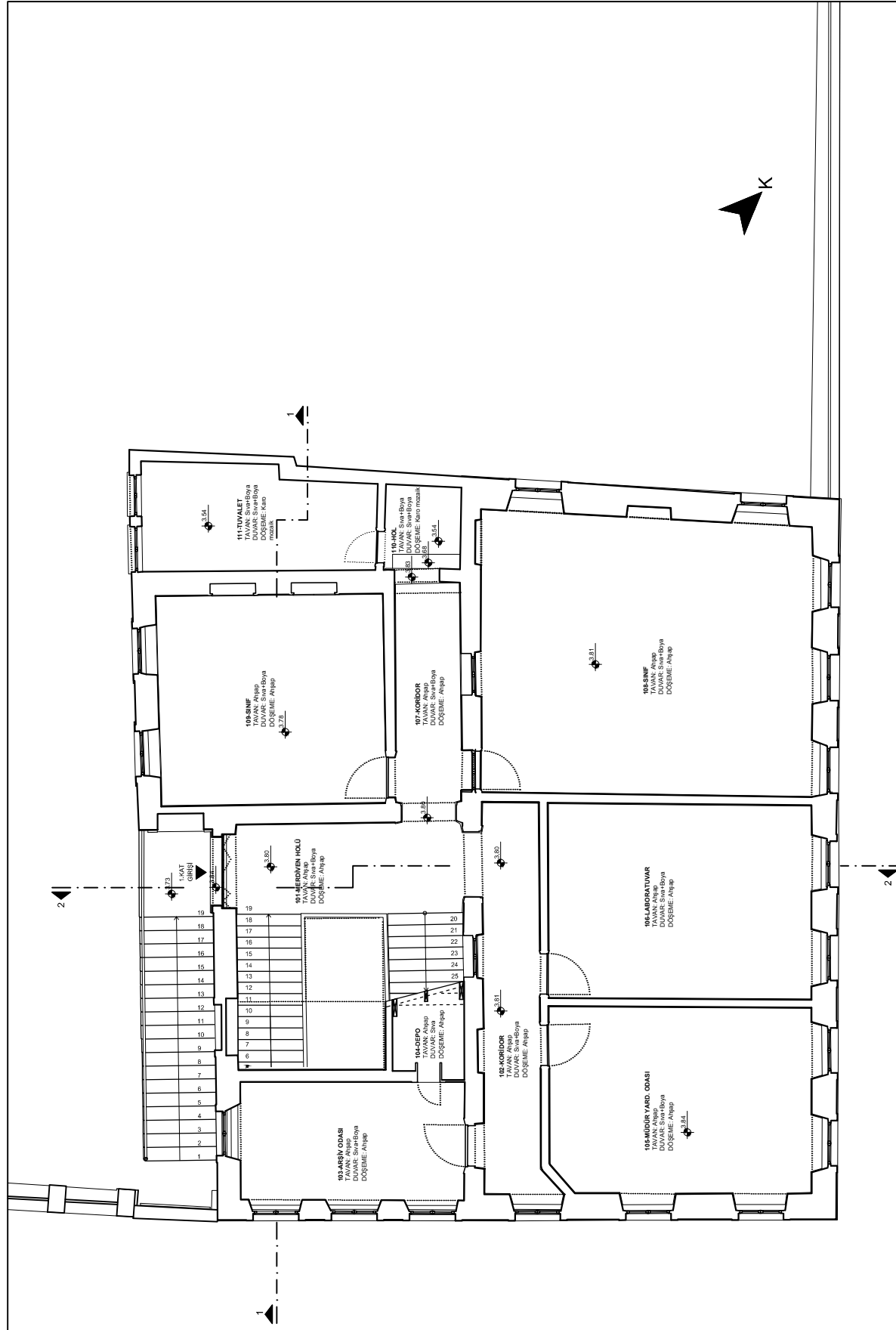
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

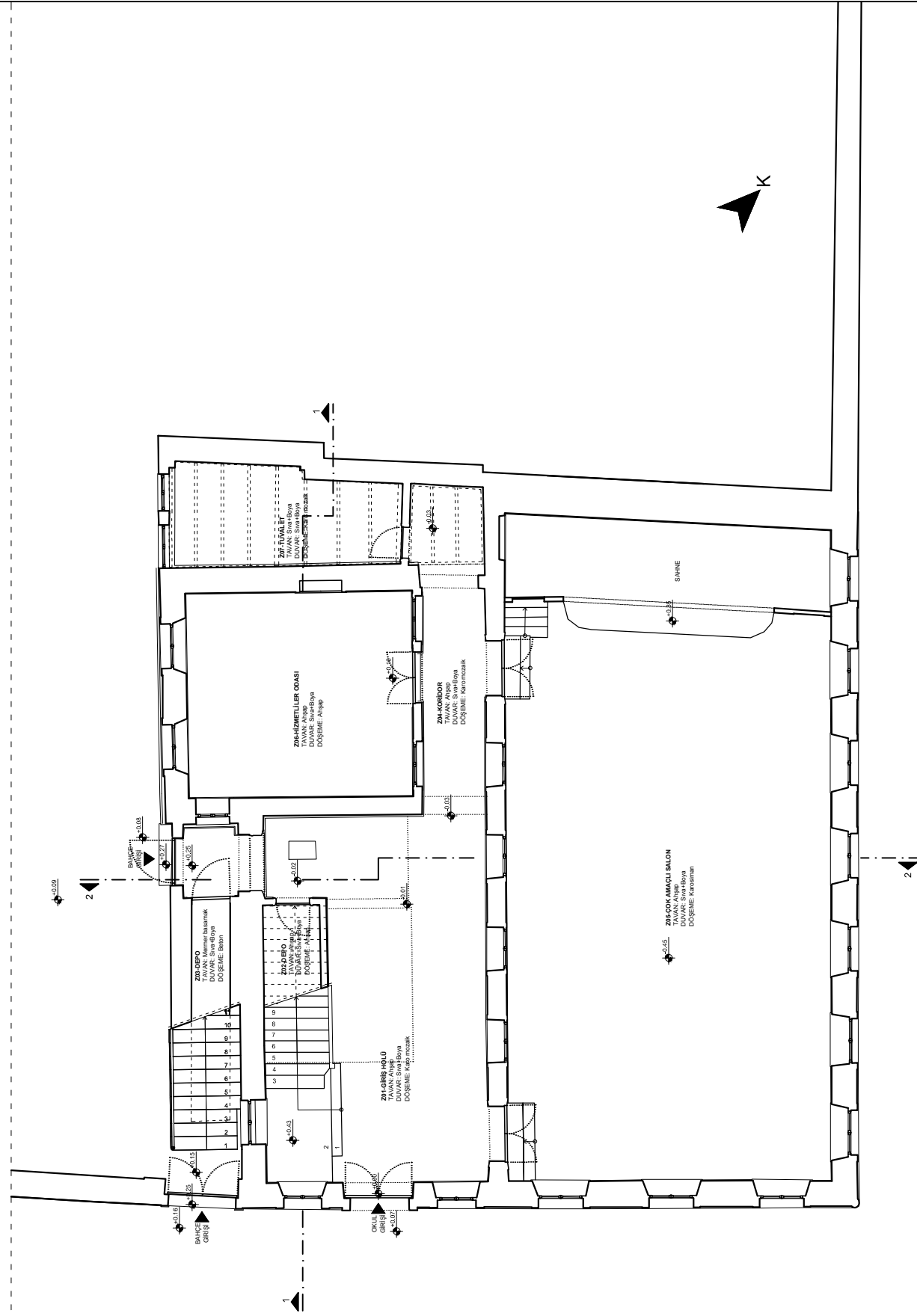
ZEMİN KAT PLANI
BİRİNCİ KAT PLANI
(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.40 : Restitüsyon Zemin Kat Planı ve
Birinci Kat Planı (1929 Öncesi)

HAZİRAN 2015

BİRİNCİ KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

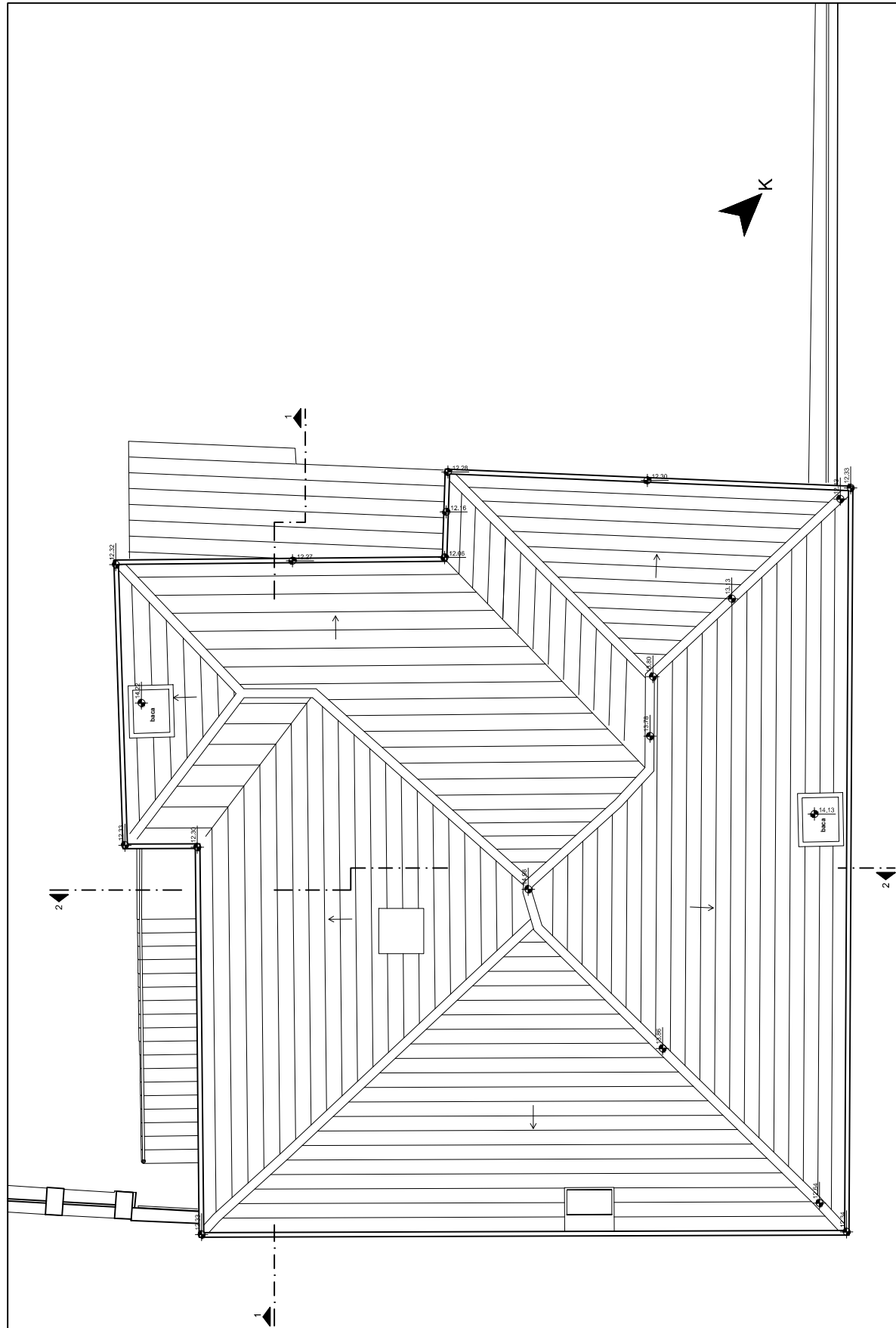
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

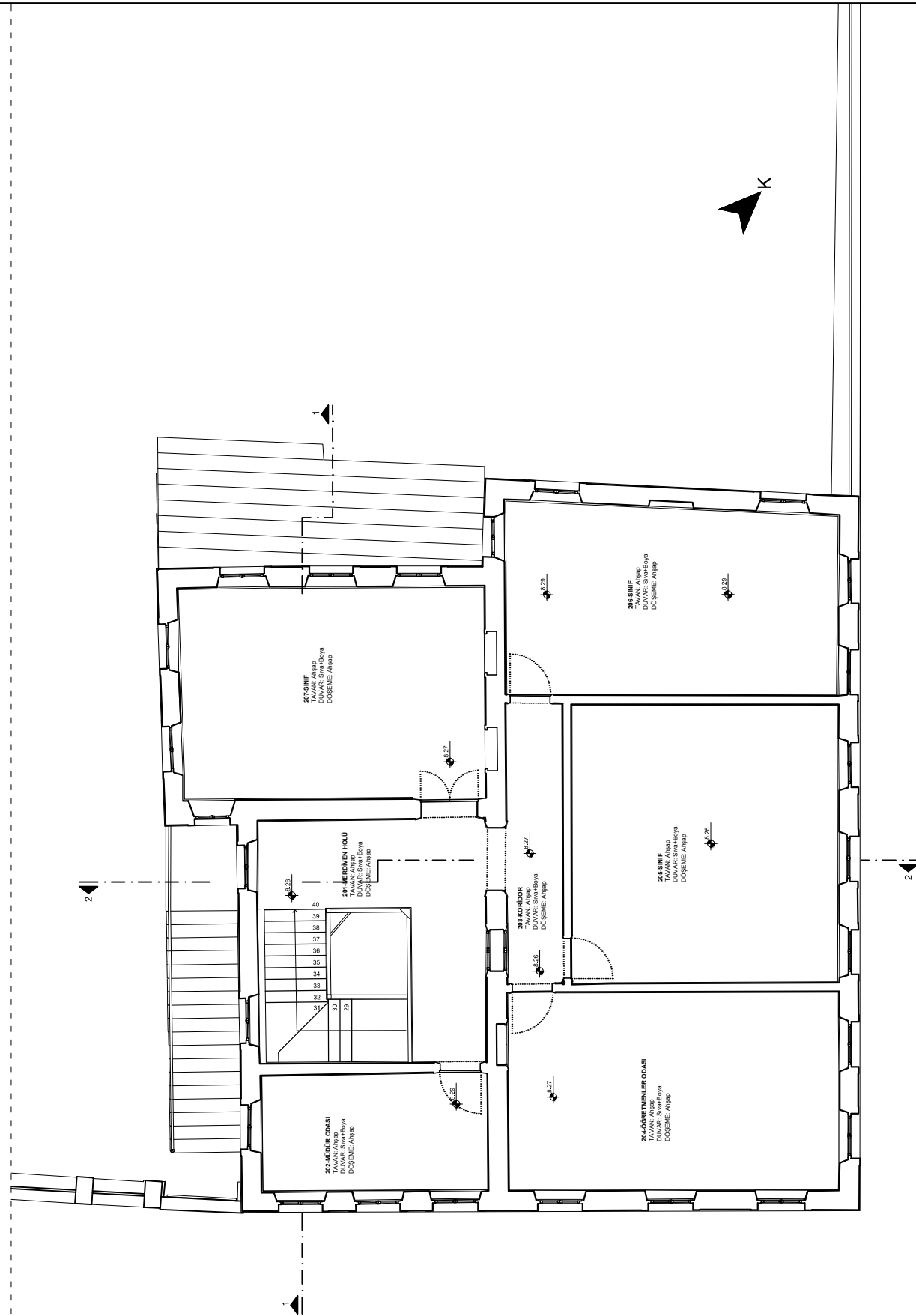
İKİNCİ KAT PLANI
ÇATI PLANI
(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.41 : Restitüsyon İkinci Kat Planı ve
Çatı Planı (1929 Öncesi)

HAZİRAN 2015

ÇATI PLANI

İKİNCİ KAT PLANI

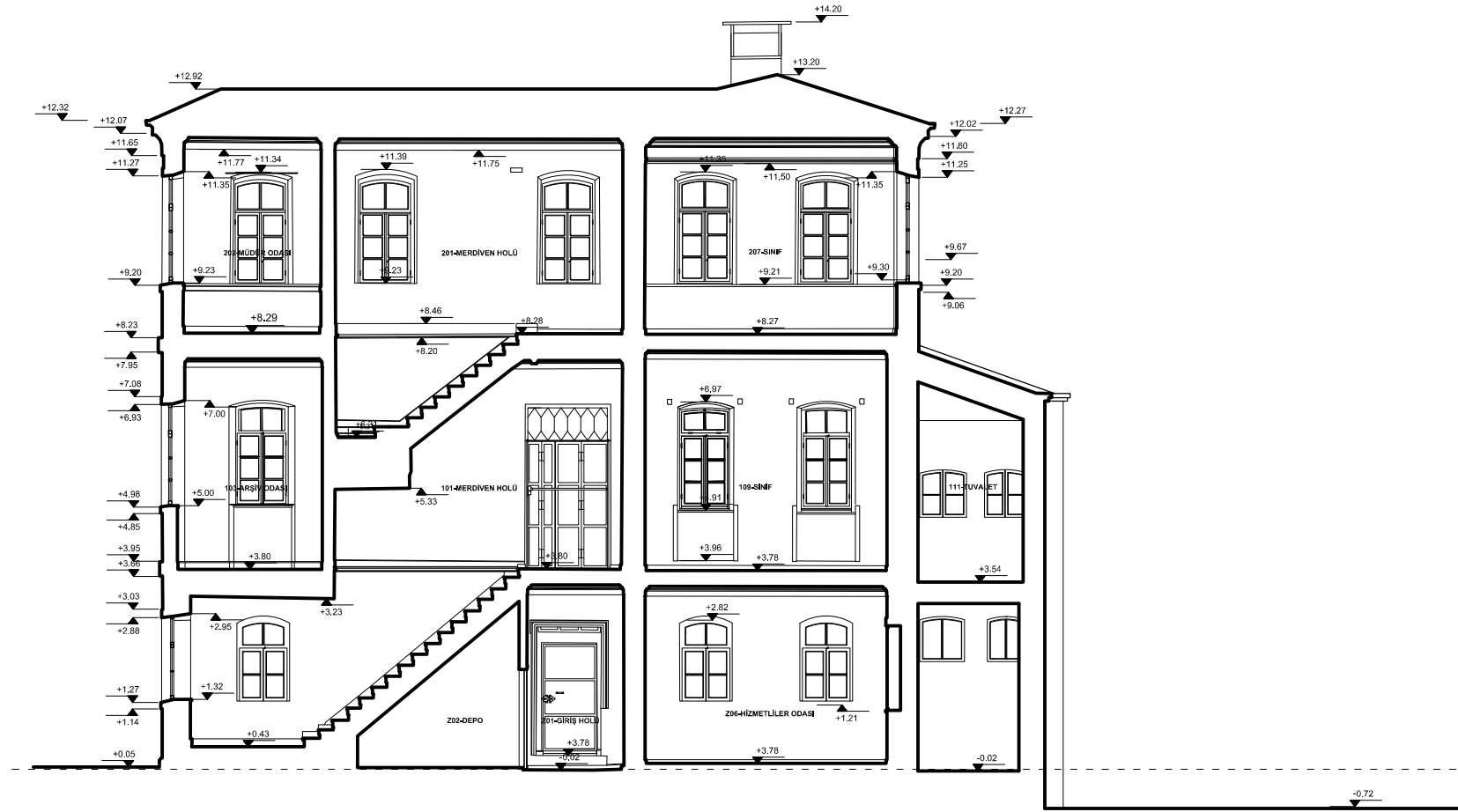

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

KESİT 1-1

KESİT 2-2

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 1-1
KESİT 2-2
(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.42 : Restitüsyon Kesit 1-1 ve Kesit 2-2 (1929 Öncesi) HAZİRAN 2015

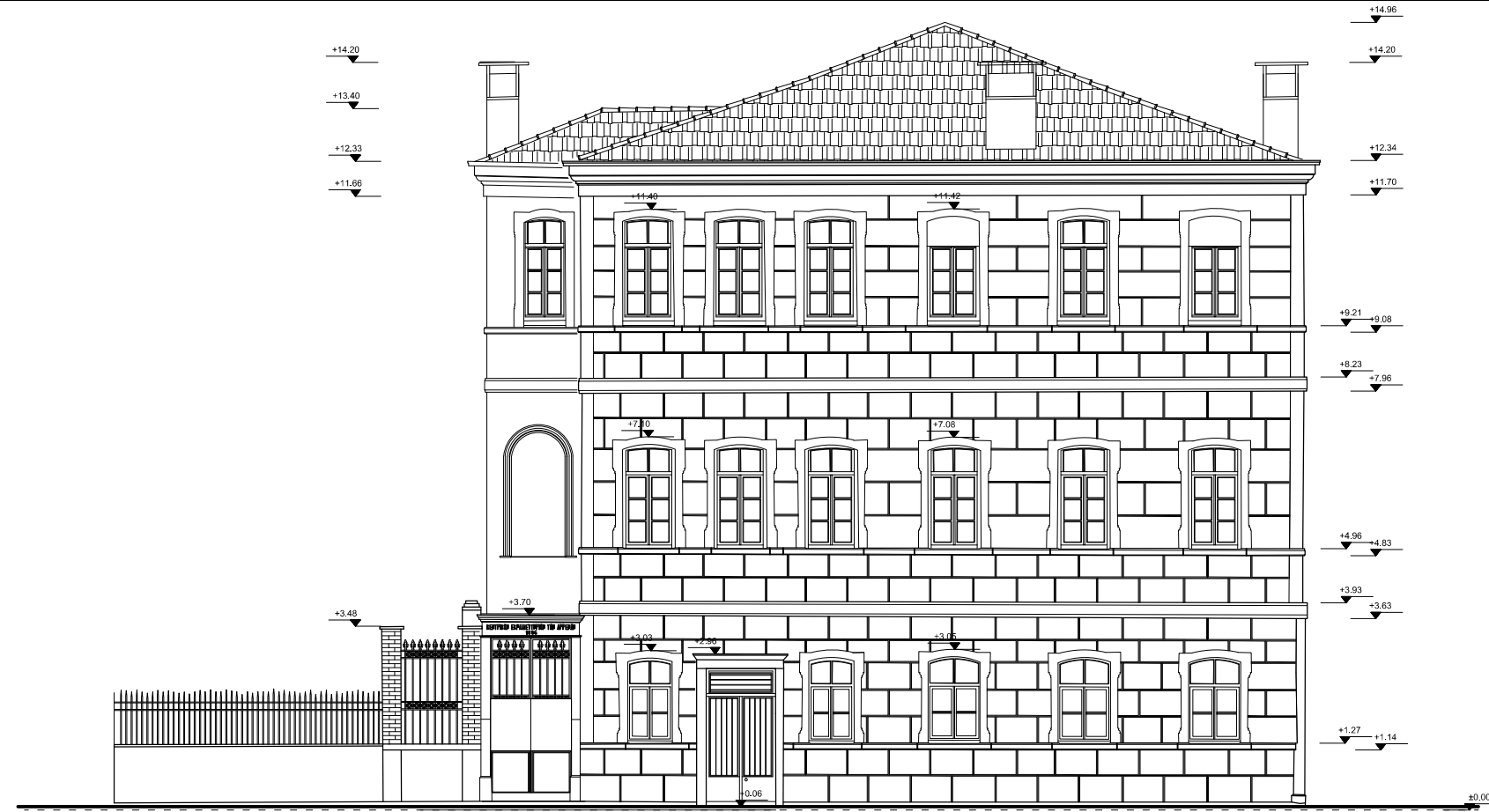

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

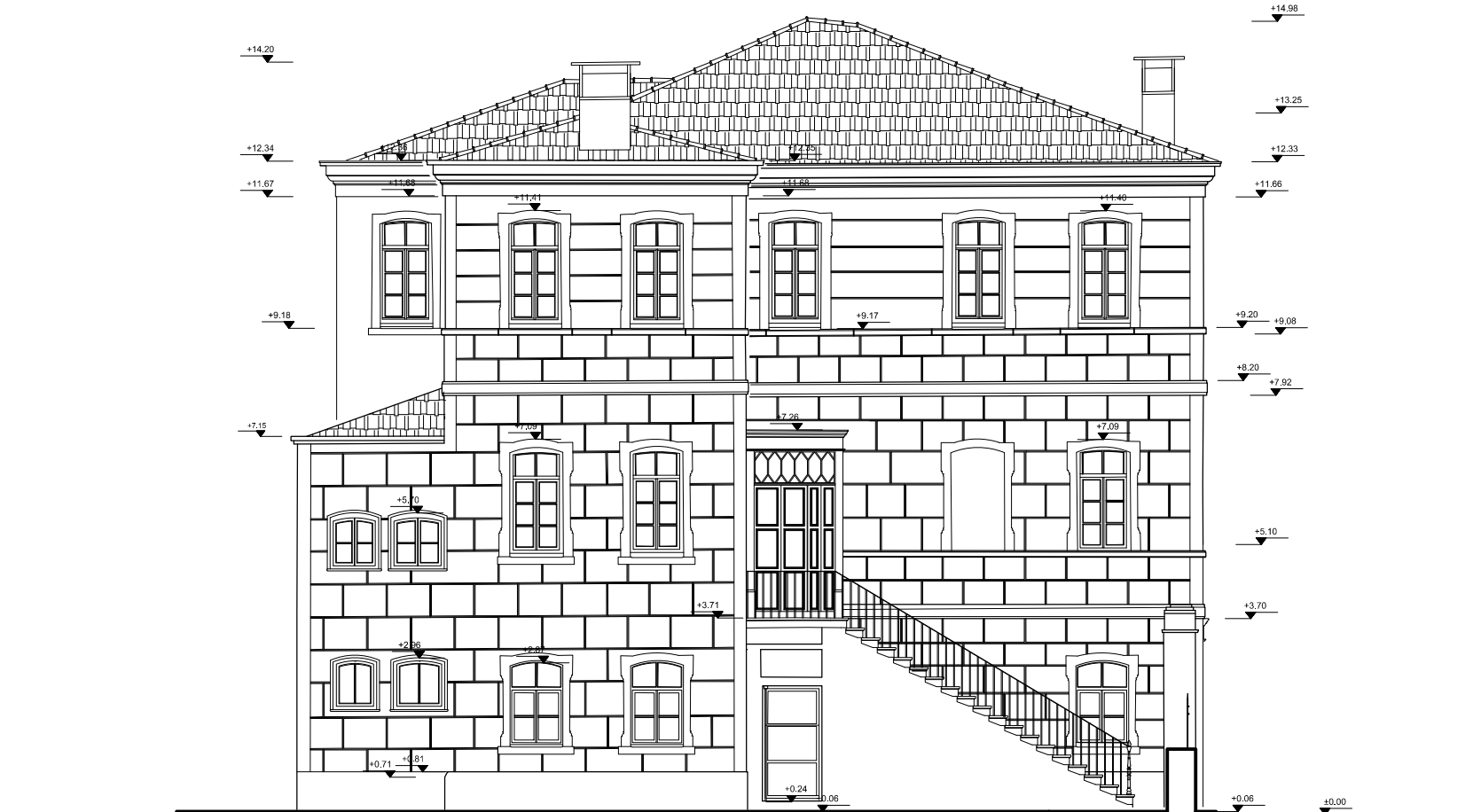
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYDOĞU CEPHESİ
GÜNEYBATI CEPHESİ
(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.43 : Restitüsyon Güneydoğu Cephesi
ve Güneybatı Cephesi
(1929 Öncesi) HAZİRAN 2015

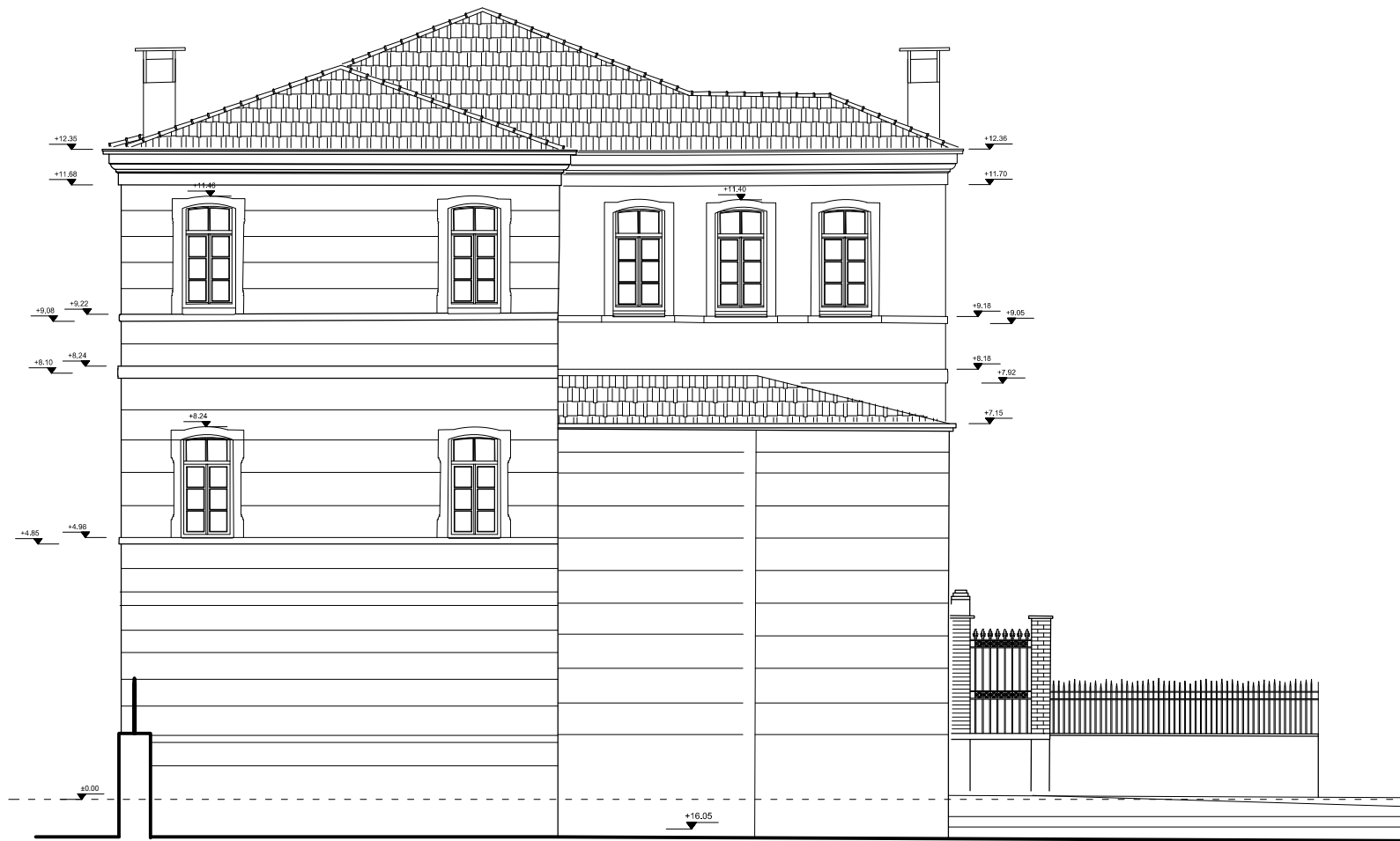

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

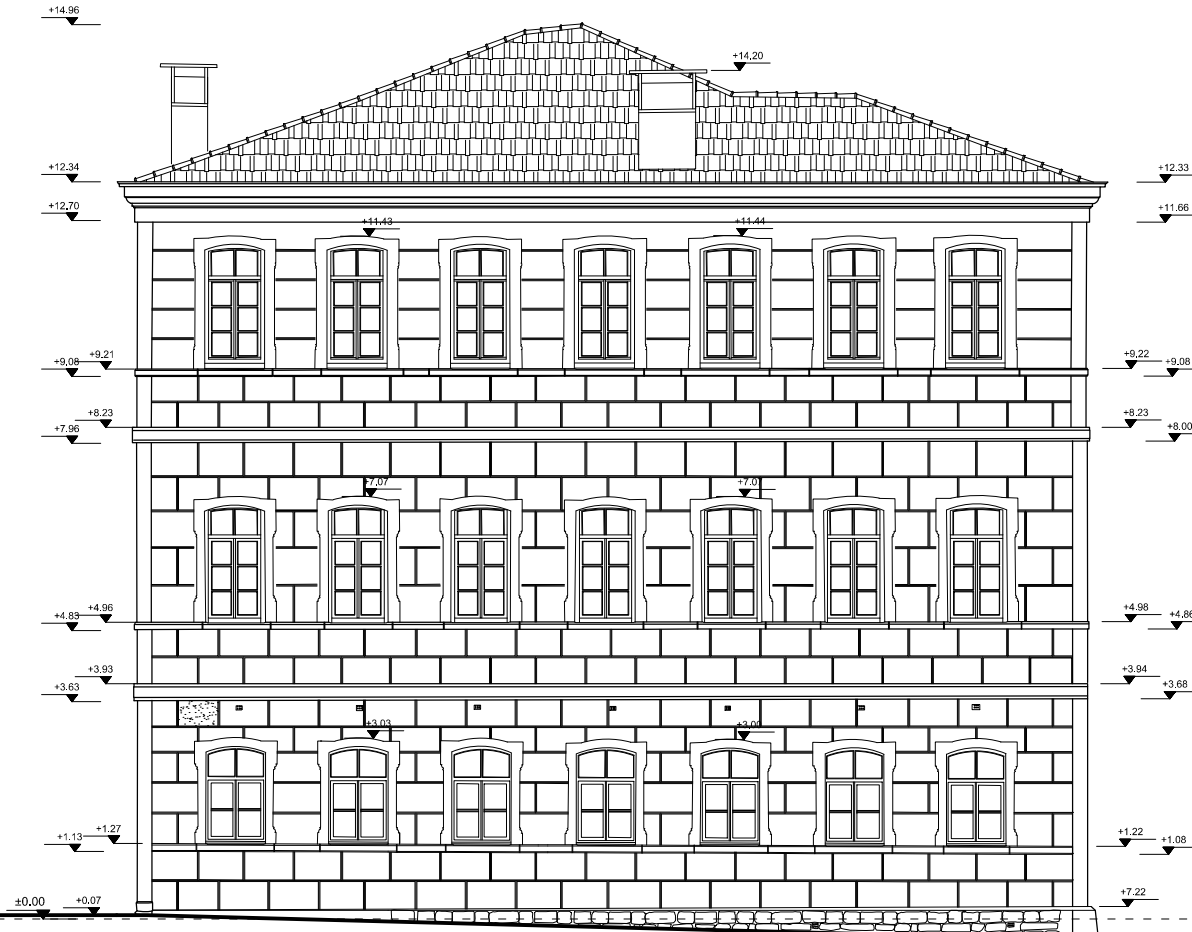
KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KUZEYBATI CEPHESİ
KUZEYDOĞU CEPHESİ
(1929 YANGINI ÖNCESİ)

ŞEKİL B.44 : Restitüsyon Kuzeybatı Cephesi
ve Kuzeydoğu Cephesi
(1929 Öncesi)

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTI

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPİ ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı işlenmesi/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile ferdenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restorasyon çözüme uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarla yeniden yapılması
Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLİYLE ONARILMALIDIR

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI
BİRİNCİ KAT PLANI
İKİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.45 : İkinci Kat Planı ve Çatı Planı
Restorasyon Müdahaleleri

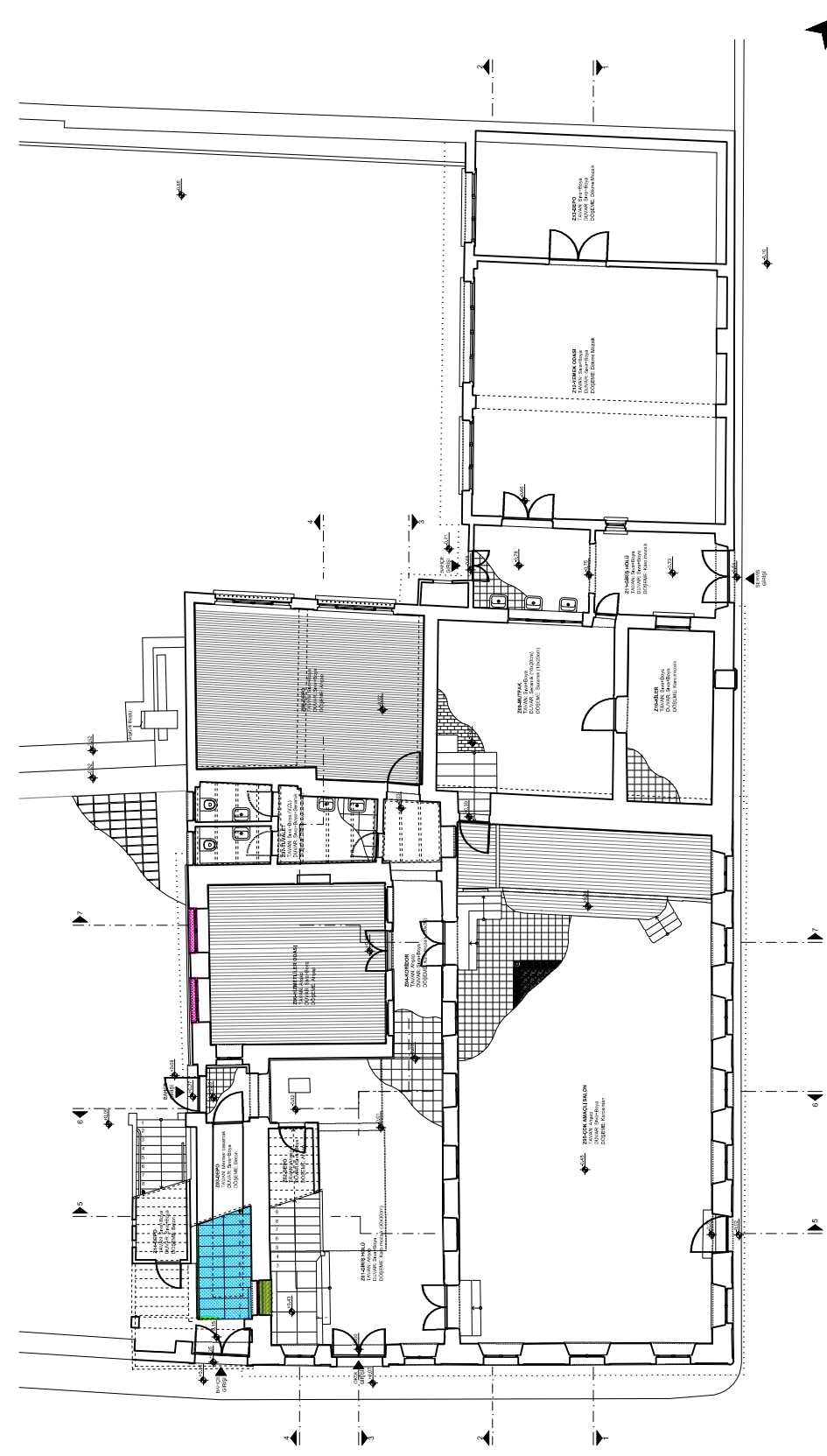
HAZİRAN 2015

İKİNCİ KAT PLANI

BİRİNCİ KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTİ

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPİ ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı ilaçlanması/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile temizlenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restitüsyon çözümüne uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarla yeniden yapılması
Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLİYLE ONARILMALIDIR

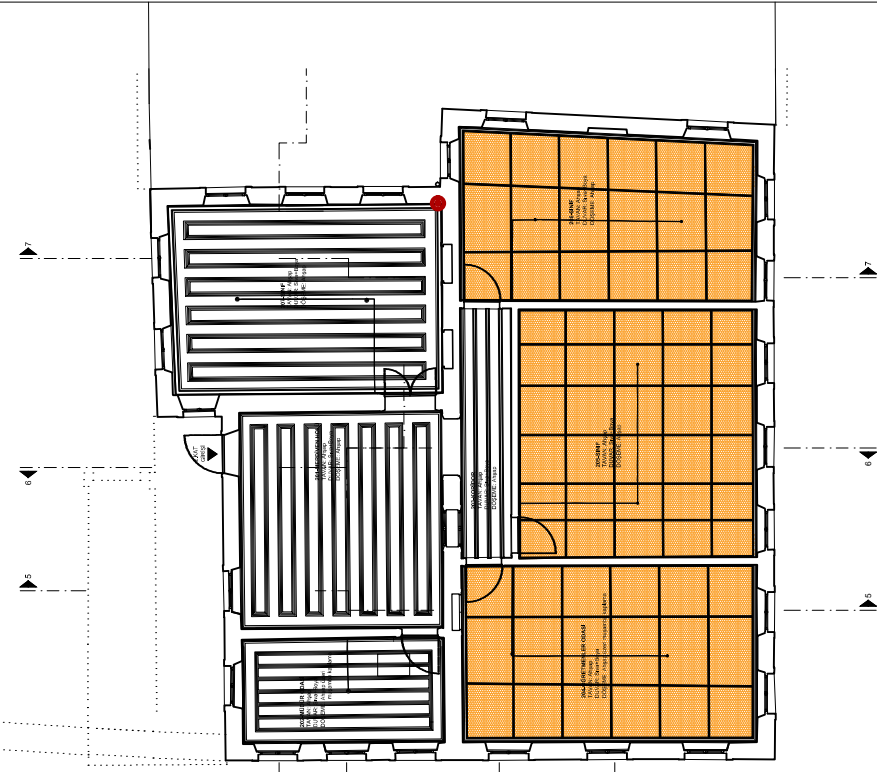
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

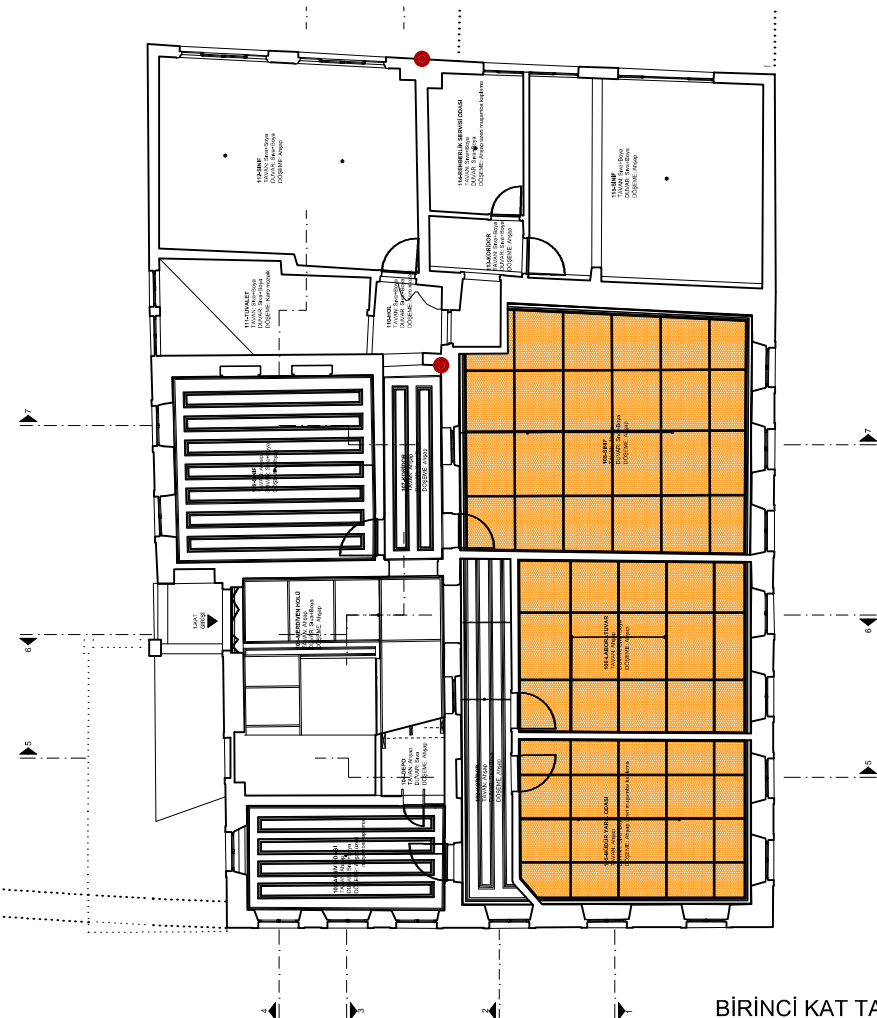
TAVAN PLANLARI

ŞEKİL B.46 : Zemin Kat Tavan Planı
Birinci Kat Tavan Planı
İkinci Kat Tavan Planı
Restorasyon Müdahaleleri

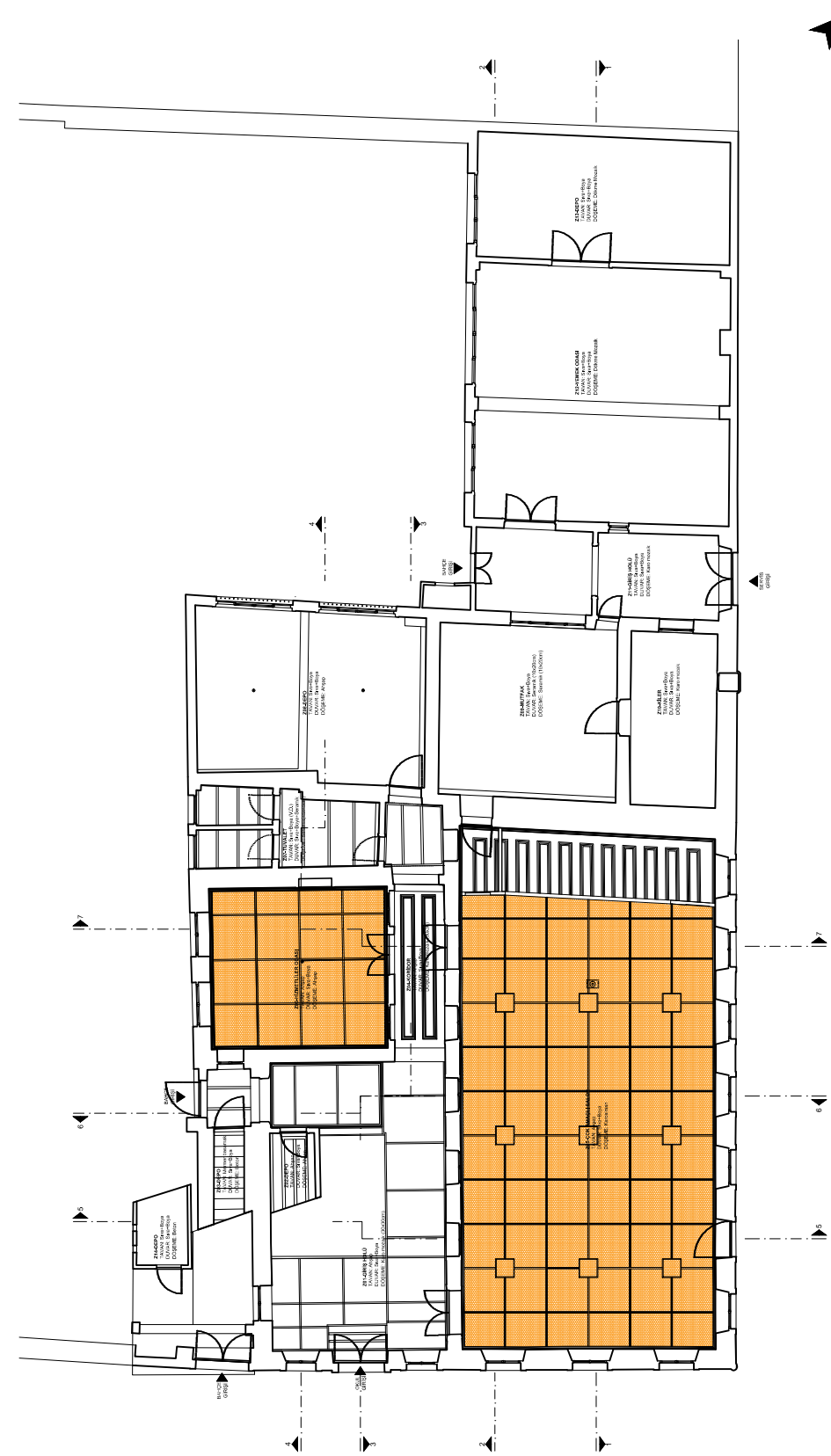
HAZİRAN 2015

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTI

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPİ ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı ilaçlanması/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile temizlenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restorasyon çözümlerine uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarca yeniden yapılması
Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLERİLE ONARILMALIDIR

KİLÇAL ÇATLAKLARA ENJEKSİYON TEKNİĞİYLE SAĞLAMLAŞTIRMA YAPILMALIDIR

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

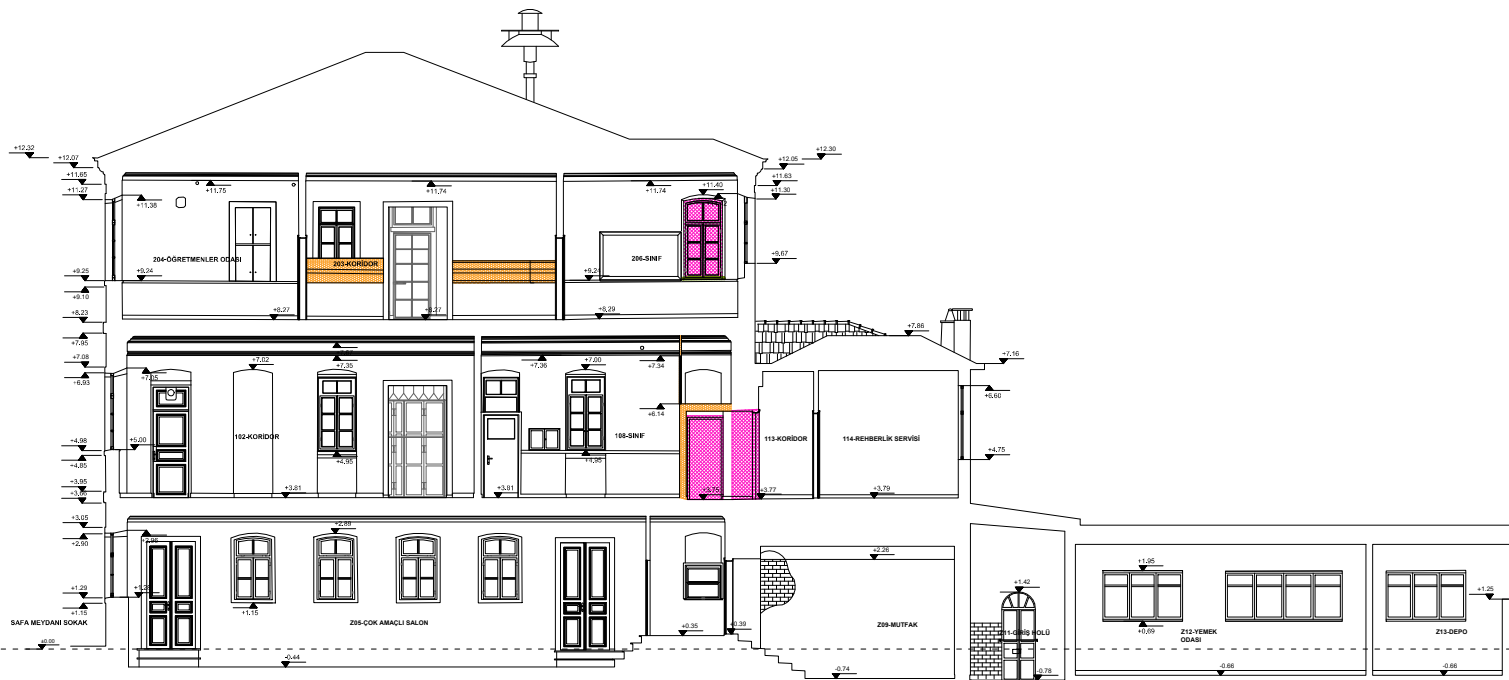
RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 1-1
KESİT 2-2
KESİT 7-7

ŞEKİL B.47 : Kesit 1-1, Kesit 2-2, Kesit 7-7
Restorasyon Müdahaleleri HAZİRAN 2015

KESİT 1-1

KESİT 2-2

KESİT 7-7

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTI

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHEDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPİ ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı iğdelenmesi/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile temizlenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restitüsyon çözümlerine uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarca yeniden yapılması
Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLERİLE ONARILMALIDIR

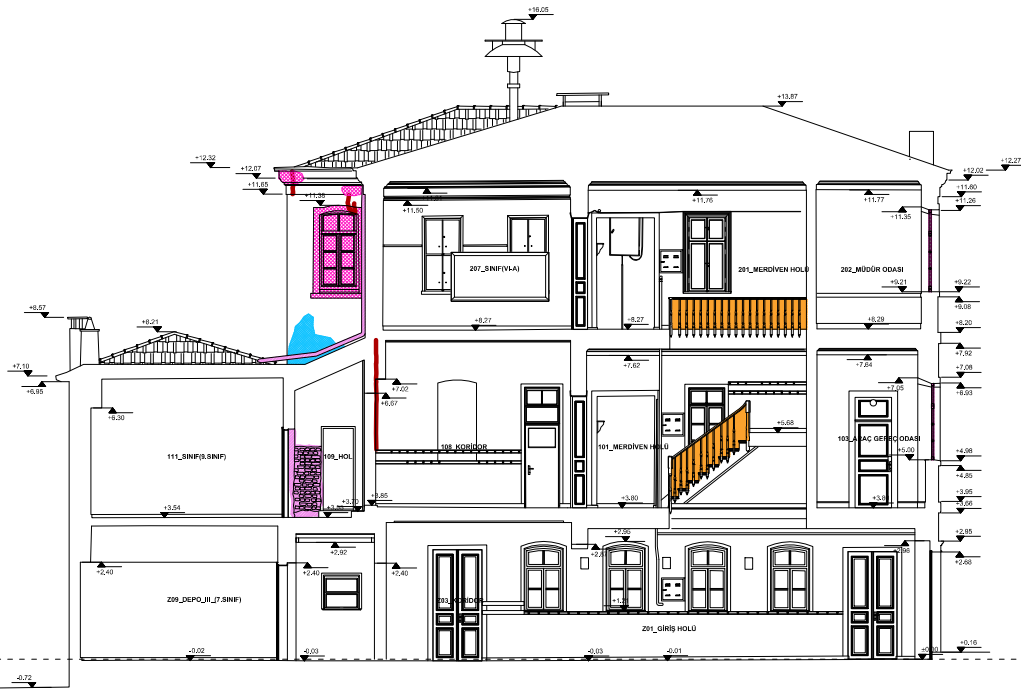
KILCAL ÇATLAKLARA ENJEKSİYON TEKNİĞİYLE SAĞLAMLAŞTIRMA YAPILMALIDIR

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

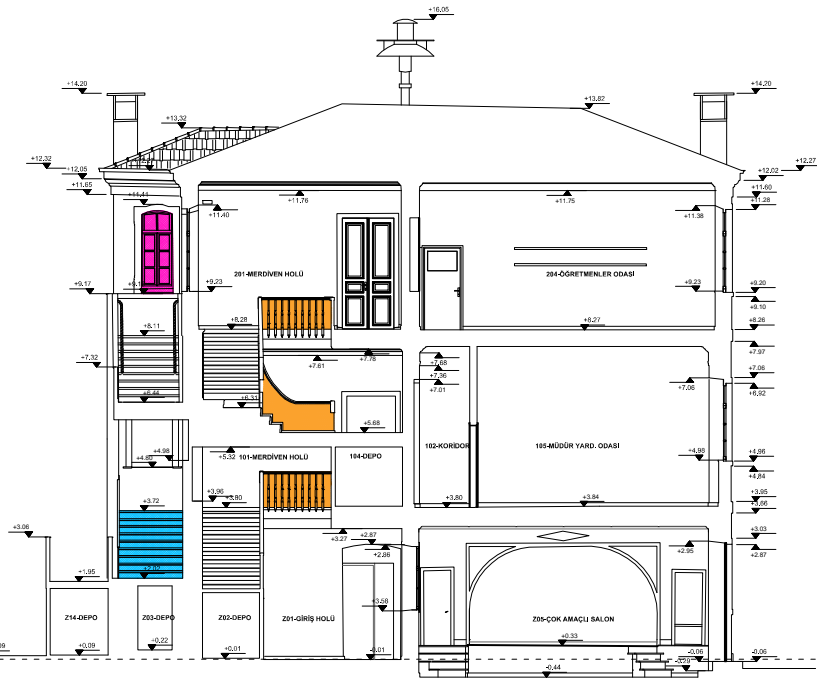
RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 3-3 KESİT 4-4
KESİT 5-5 KESİT 6-6

ŞEKİL B.48 : Kesit 3-3, Kesit 4-4,
Kesit 5-5, Kesit 6-6
Restorasyon Müdahaleleri HAZİRAN 2015

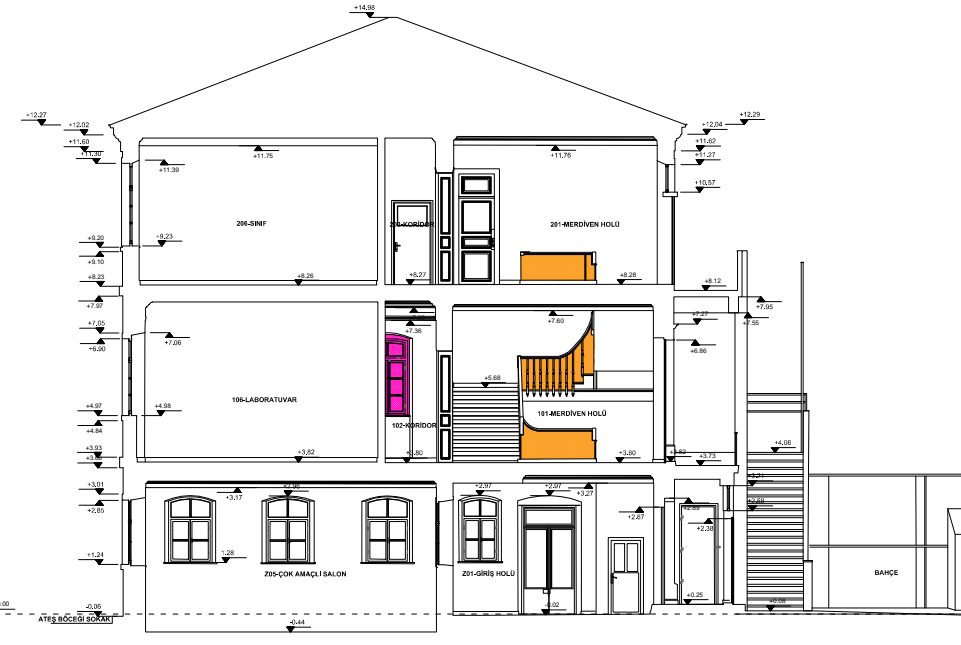
KESİT 3-3

KESİT 5-5

KESİT 4-4

KESİT 6-6

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTI

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı ilaçlanması/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile temizlenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restorasyon çözümlerine uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarca yeniden yapılması

Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLERİLE ONARILMALIDIR

KILCAL ÇATLAKLARA ENJEKSİYON TEKNİĞİYLE SAĞLAMLAŞTIRMA YAPILMALIDIR

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

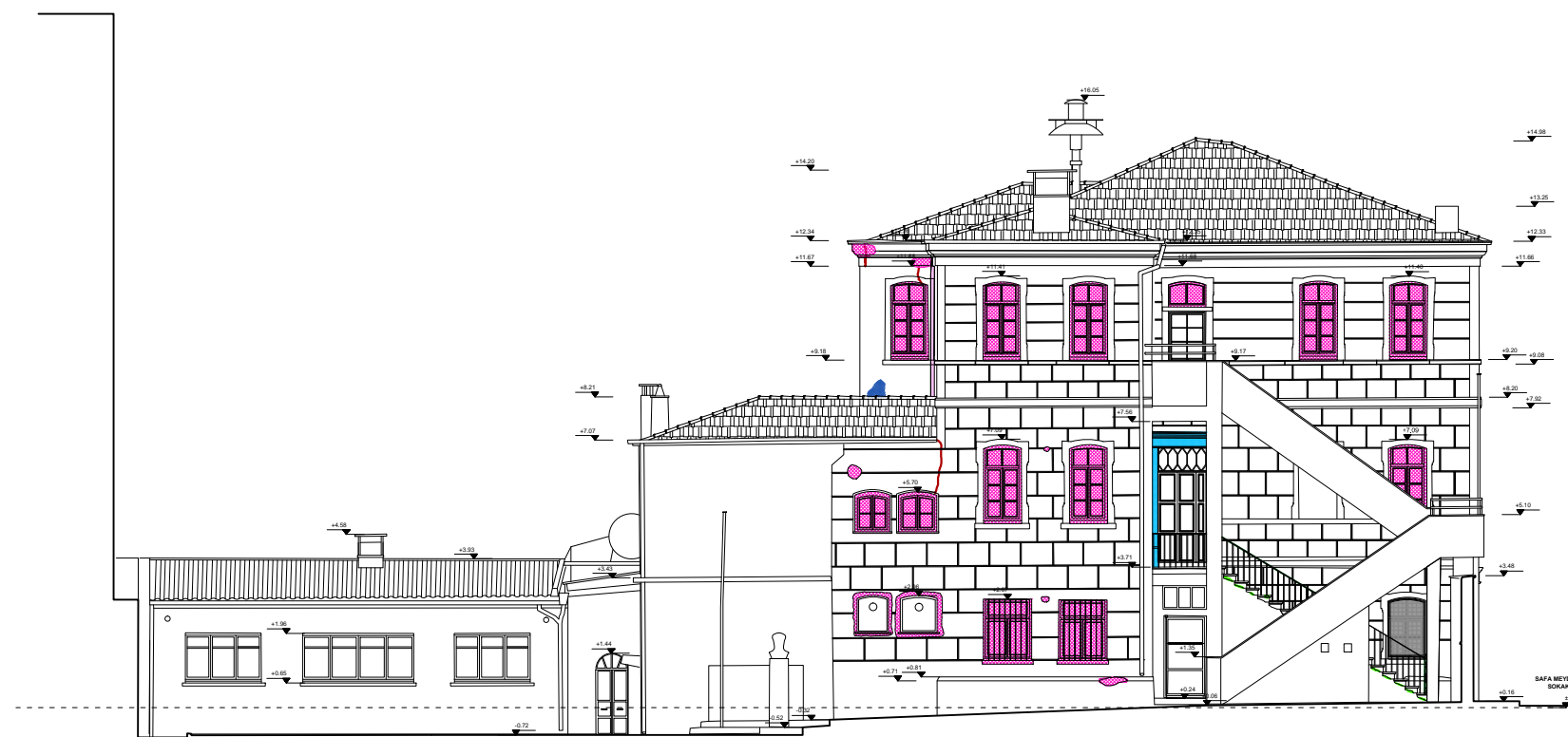
GÜNEYDOĞU CEPHESİ
GÜNEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.49 : Güneydoğu Cephesi
Güneybatı Cephesi
Restorasyon Müdahaleleri

HAZİRAN 2015

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

MÜDAHALE LEJANTI

NİTELİKSİZ EKLERİN KALDIRILMASI

MUHDES DUVAR, DÖŞEME KAPLAMASI ve TAVAN KAPLAMALARININ KALDIRILMASI, vb

TEMİZLEME

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARININ UYGUN YÖNTEMLERLE TEMİZLENMESİ

KARAYÖSÜNÜ ve BİTKİLENME GÖRÜLEN YÜZEYLERİN HAFIF AŞINDIRICILI DÜŞÜK BASINÇLI KUMLAMA İLE TEMİZLENMESİ ve BİYOSİT UYGULANMASI

ONARIM

AHŞAP ELEMANLARIN ONARIMI
Yerinde duracak ahşap elemanların rutubet ve böceklenmeye karşı ilaçlanması/emprenye edilmesi

ERİMİŞ TAŞ VE MERMER YÜZEYLER ÜZERİNE KORUYUCU MALZEMENİN UYGULANMASI

METAL ELEMANLARIN ONARILMASI
(Demir kapı, parmaklık, korkuluk gibi elemanların antipas ile temizlenip, koruyucu boya uygulanması)

YENİDEN YAPIM / BÜTÜNLEME

Onarılmayacak durumda olan yapı elemanlarının restitüsyon çözümüne uygun olarak önerilen malzeme ve detaylarla yeniden yapılması
Müdahale görmüş alanların çağdaş yapı malzemeleriyle yeniden düzenlenmesi

SAĞLAMLAŞTIRMA

STRÜKTÜREL ÇATLAKLAR UZMANLAR TARAFINDAN İZLENEREK UYGUN ONARIM YÖNTEMLERİLE ONARILMALIDIR

KILCAL ÇATLAKLARA ENJEKSİYON TEKNİĞİYLE SAĞLAMLAŞTIRMA YAPILMALIDIR

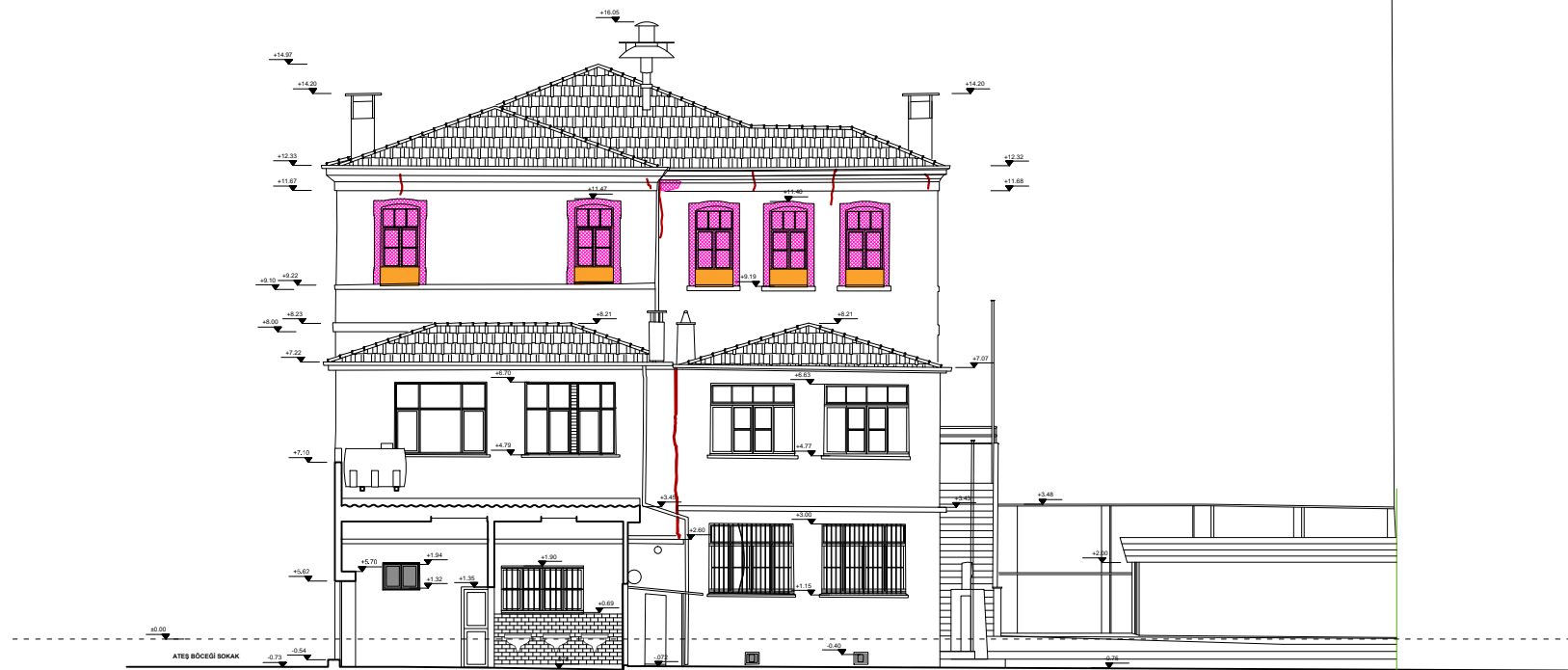
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

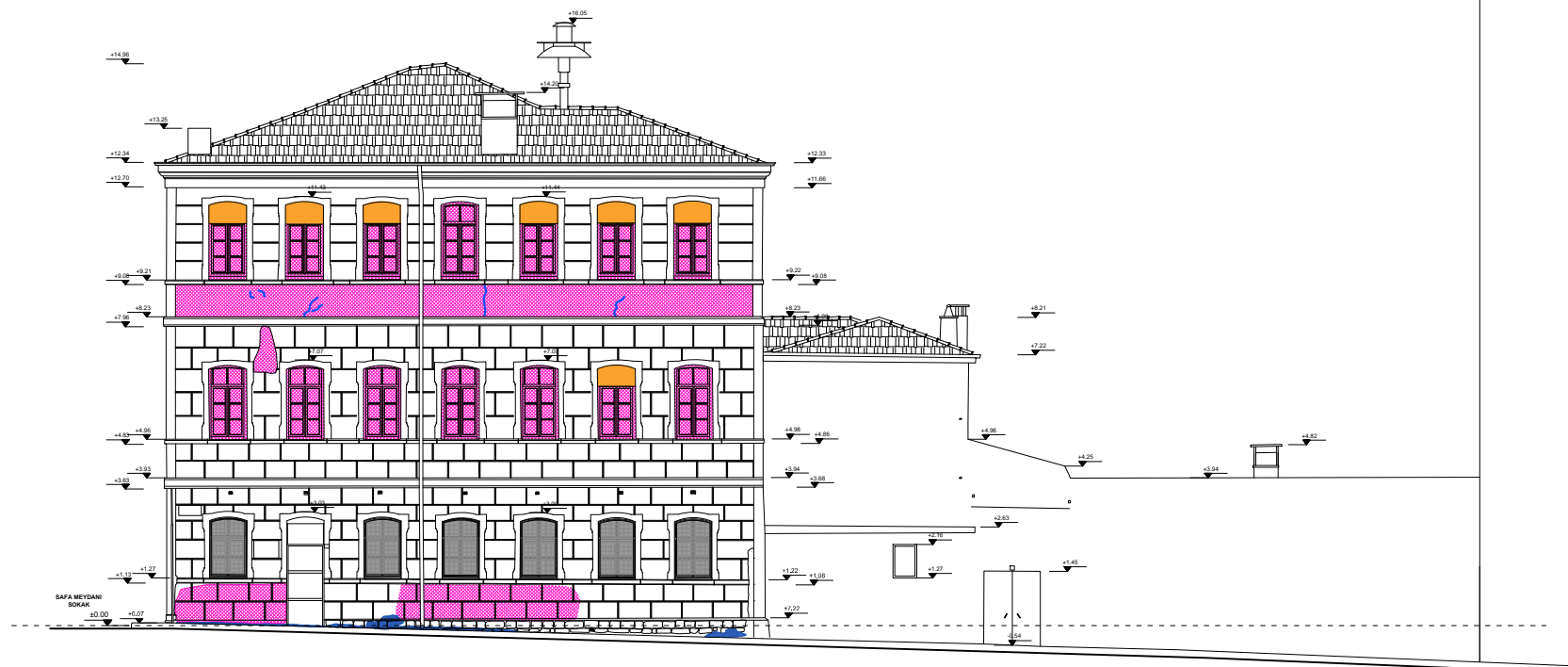
KUZEYBATI CEPHESİ
KUZEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.50 : Kuzeybatı Cephesi
Kuzeydoğu Cephesi
Restorasyon Müdahaleleri

HAZİRAN 2015

KUZEYBATI CEPHESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

(A) Betonarme Ek Kısımlar

Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım

Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilemeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

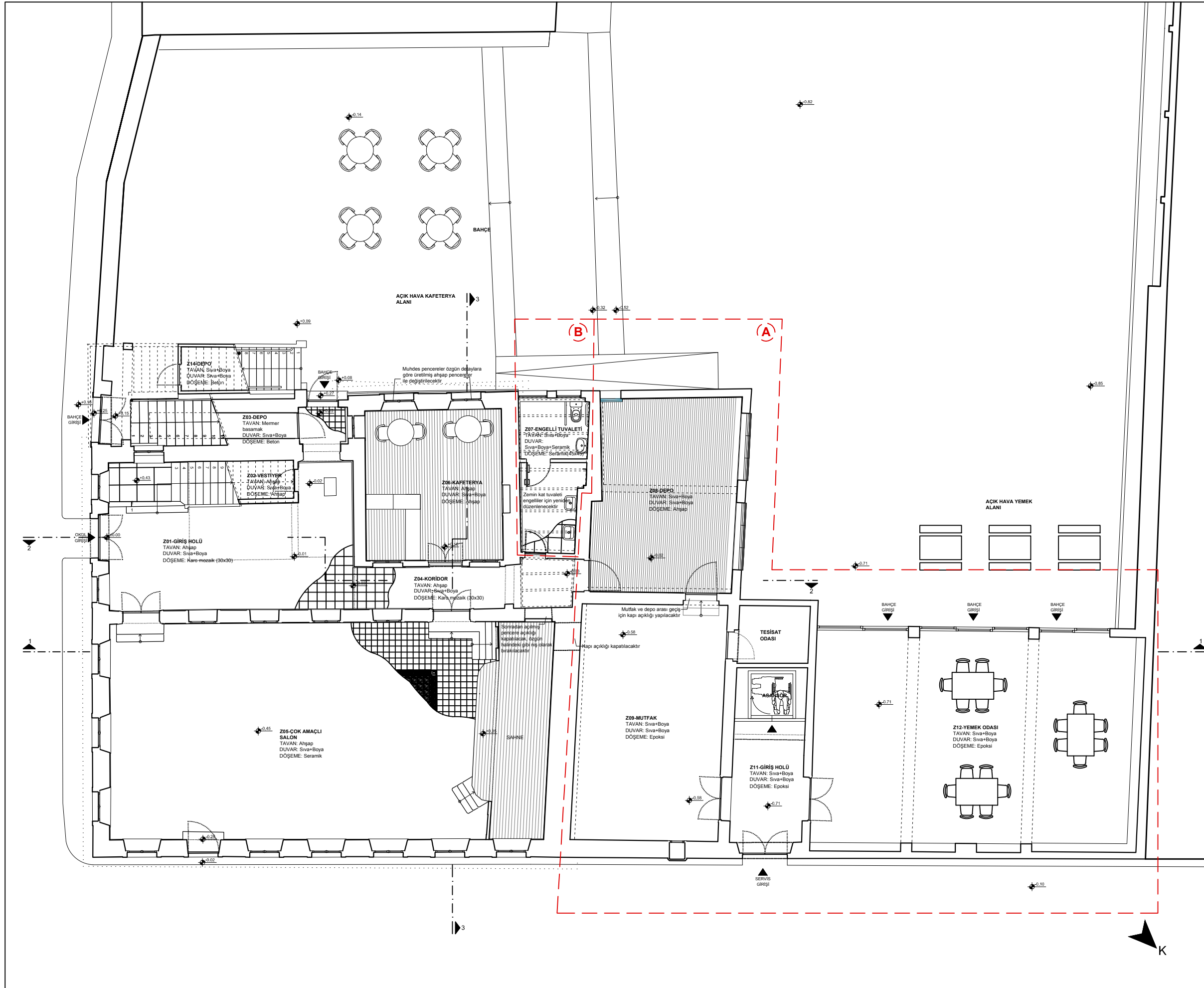
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ZEMİN KAT PLANI

ŞEKİL B.52 : Restorasyon Zemin Kat Planı HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

(A) Betonarme Ek Kısımlar

Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım

Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretimeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

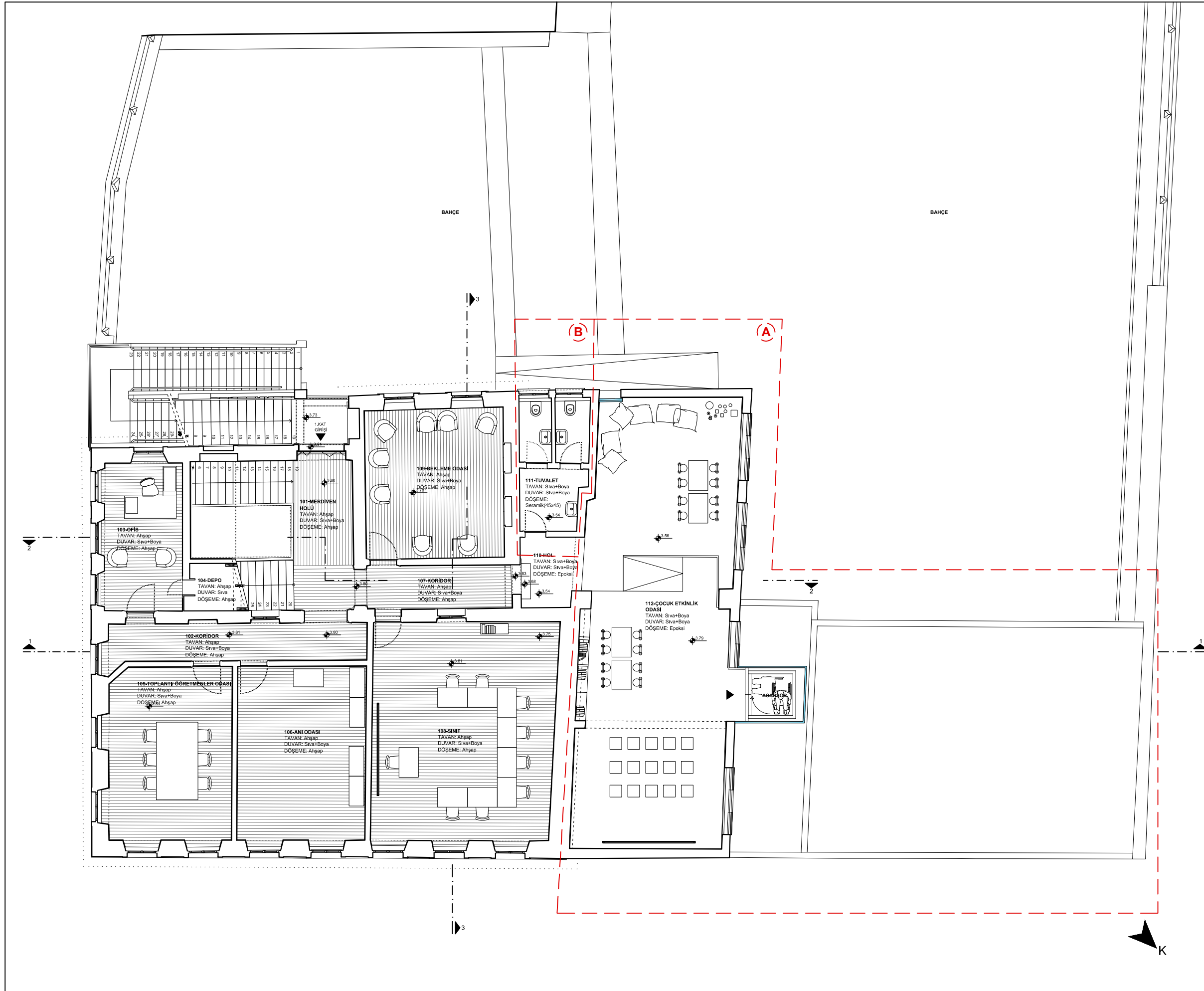
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

BİRİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.53 : Restorasyon Birinci Kat Planı HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

(A) Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı
Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

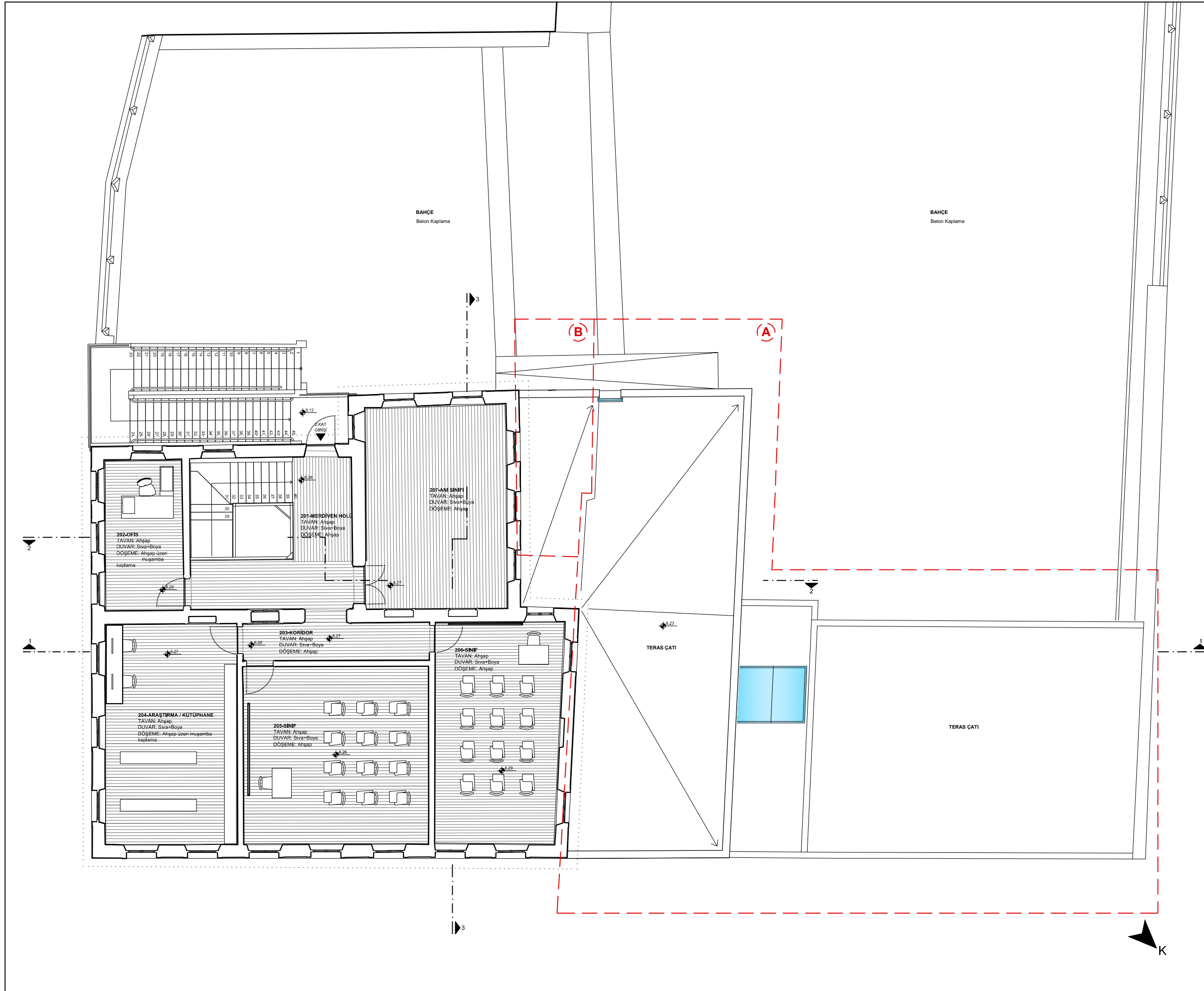
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

İKİNCİ KAT PLANI

ŞEKİL B.54 : Restorasyon İkinci Kat Planı HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

(A) Betonarme Ek Kısımlar

Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım

Zemin kat engellerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretimeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

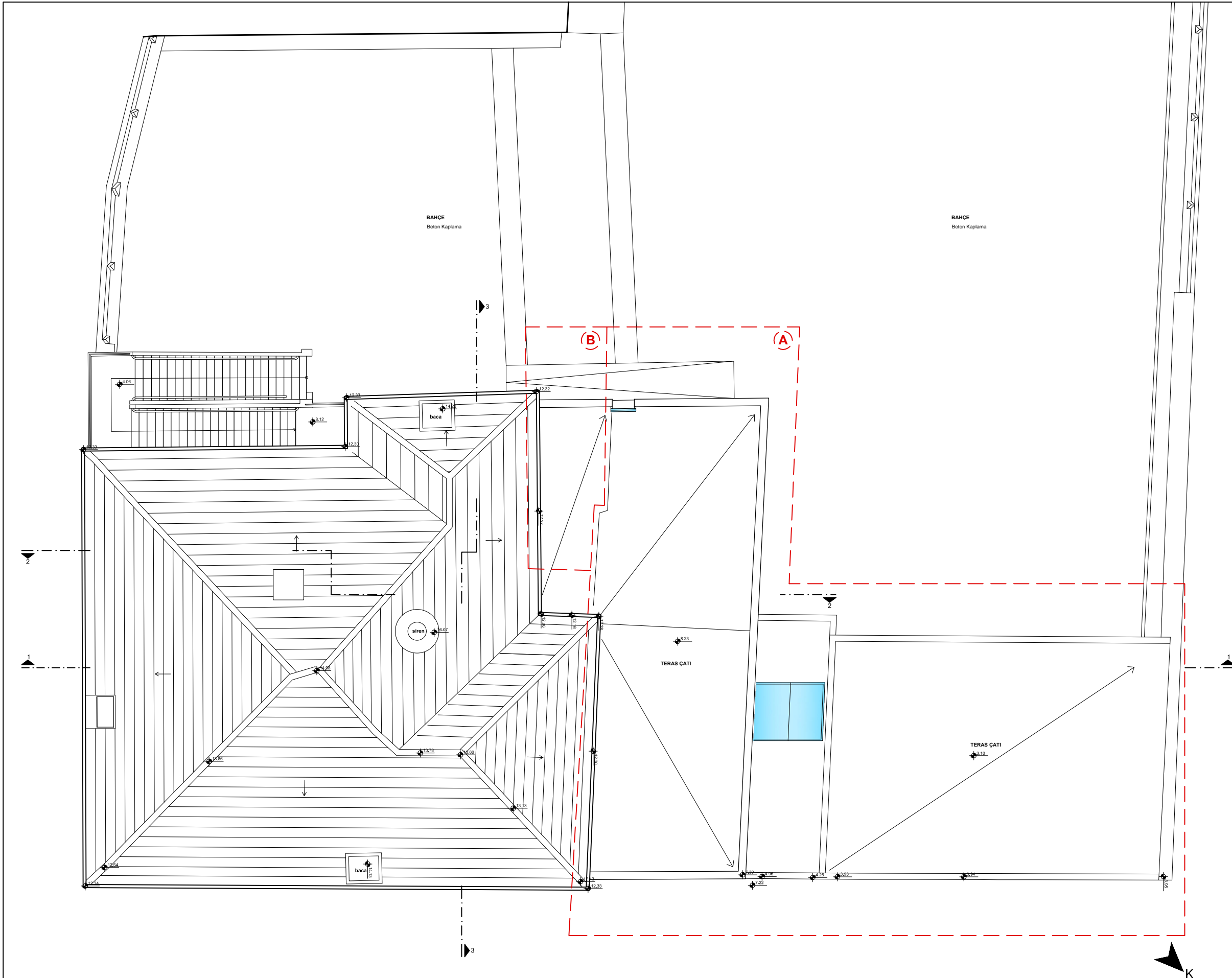
ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

ÇATI PLANI

ŞEKİL B.55 : Restorasyon Çatı Planı

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

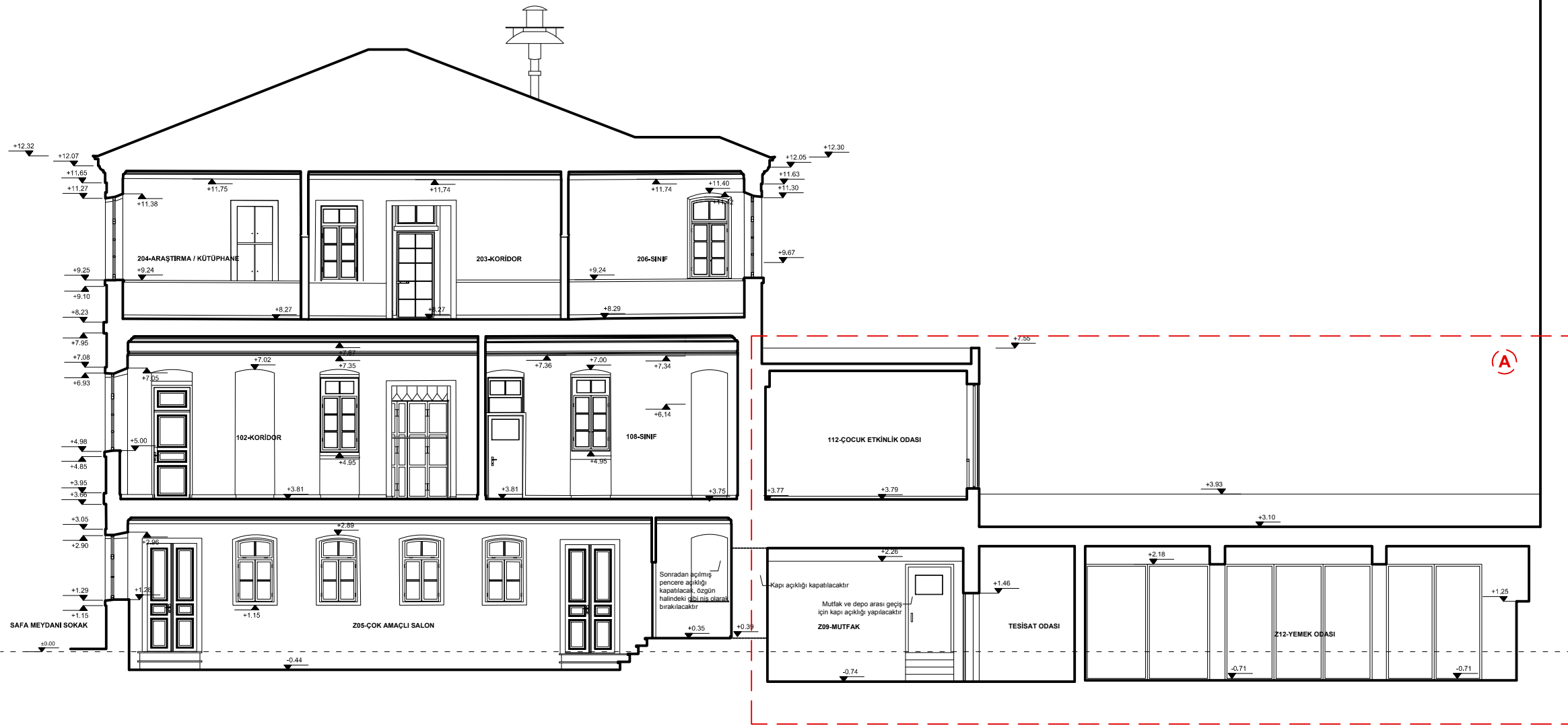
(A) Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 1-1

ŞEKİL B.56 : Restorasyon Kesit 1-1

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

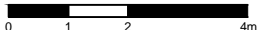
(A) Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmıştır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

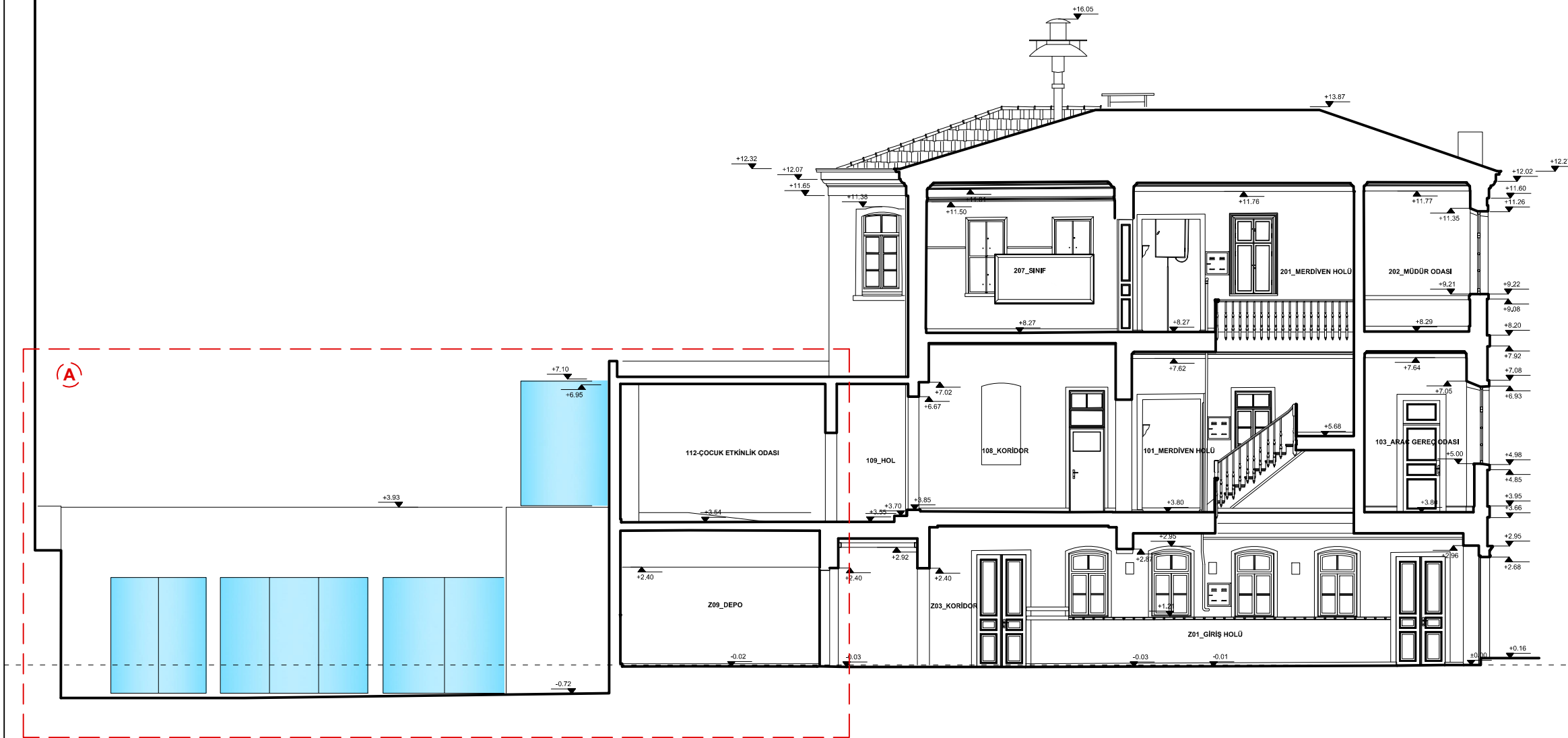
ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON **RESTORASYON**

KESİT 2-2

ŞEKİL B.57 : Restorasyon Kesit 2-2

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

A) Betonarme Ek Kısımlar

Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmıştır.

B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım

Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KESİT 3-3

ŞEKİL B.58 : Restorasyon Kesit 3-3

HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

A Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

B Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

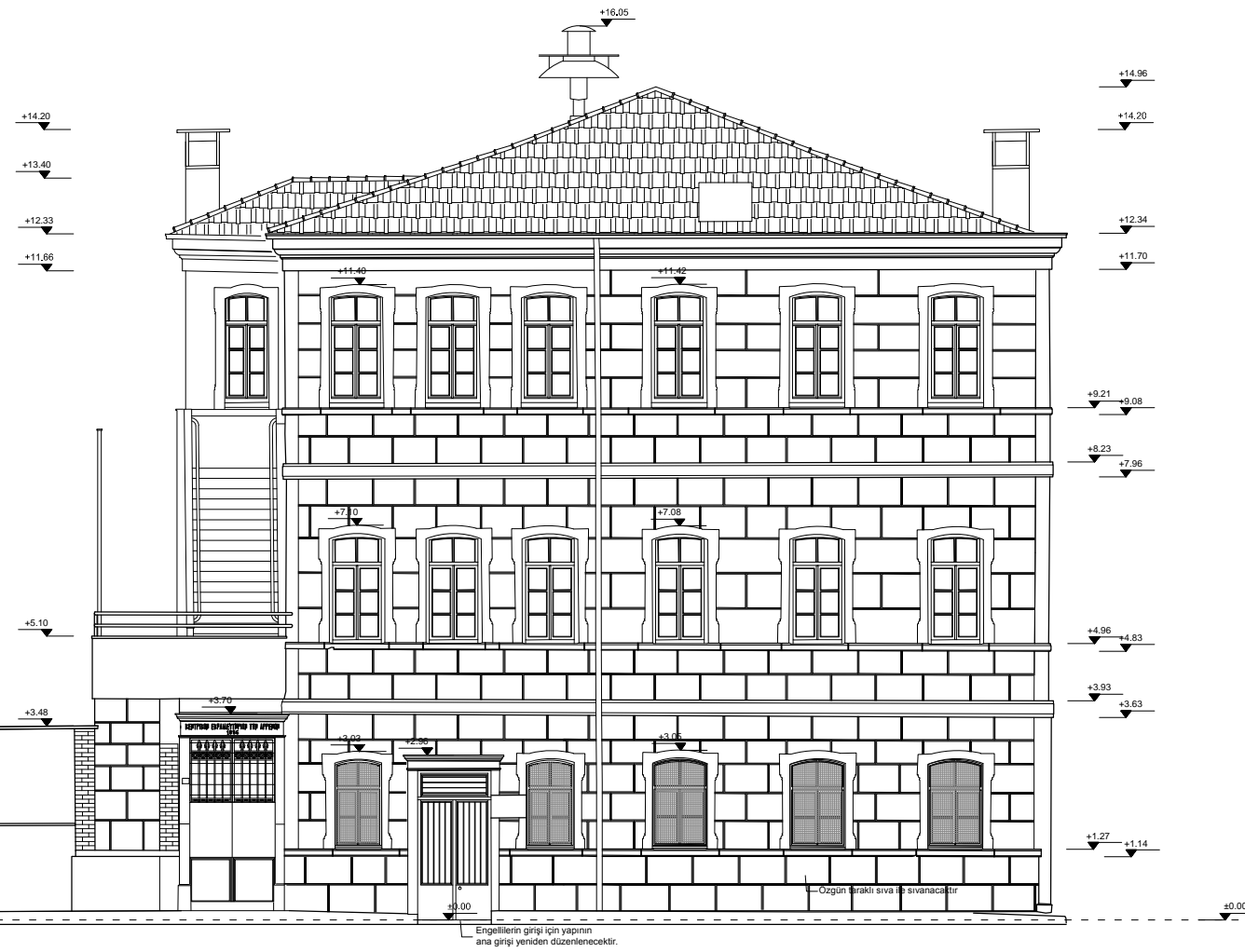
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK :

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.59 : Restorasyon Güneydoğu Cephesi HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

(A) Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmıştır.

(B) Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı

Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

GÜNEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.60 : Restorasyon Güneybatı Cephesi HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

A Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

B Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı
Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

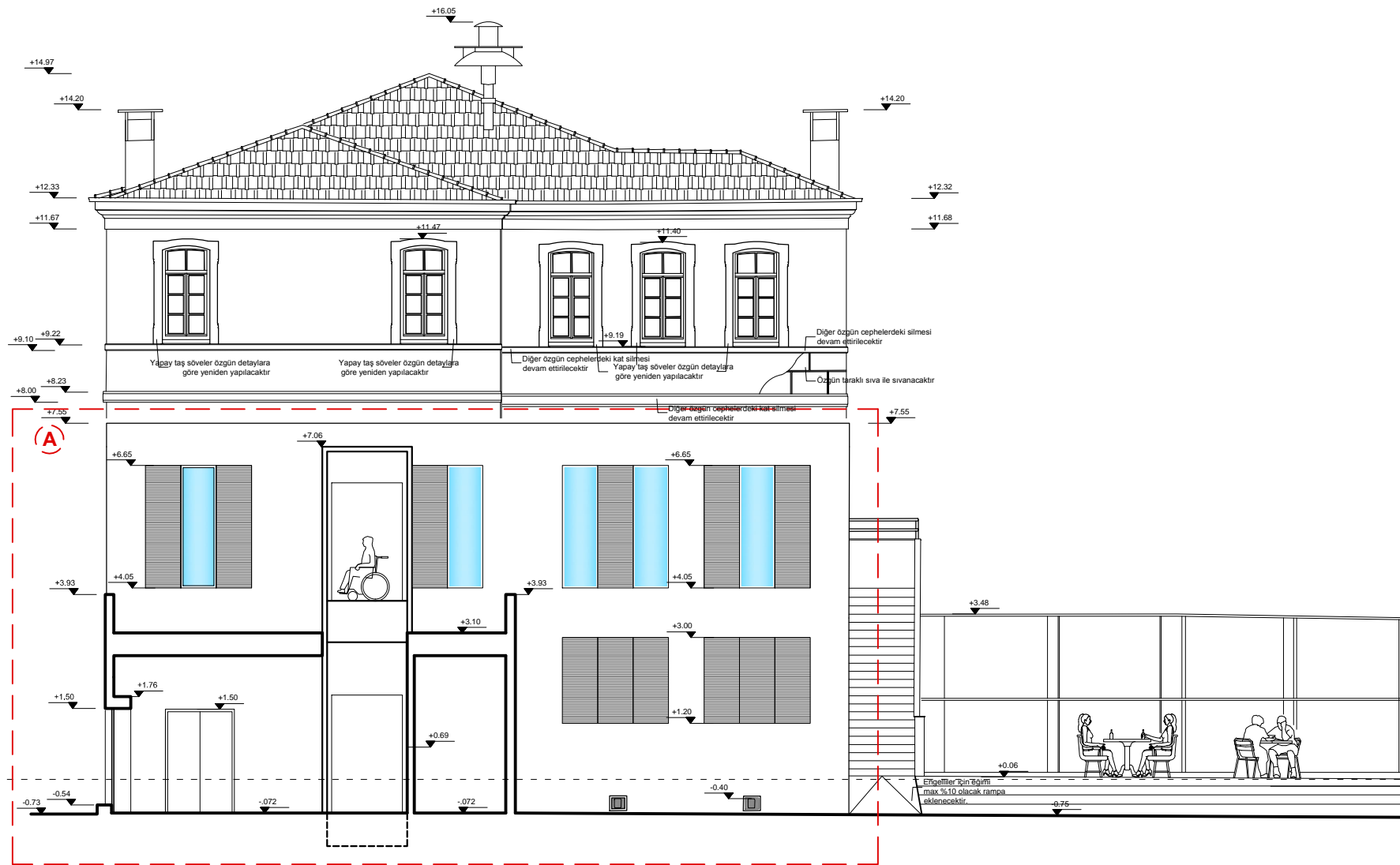
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KUZEYBATI CEPHESİ

ŞEKİL B.61 : Restorasyon Kuzeybatı Cephesi HAZİRAN 2015

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON PROGRAMI

KURTULUŞ RUM İLKOKULU
RESTORASYON PROJESİ

TEZ DANIŞMANI:
Yrd. Doç Dr. GÜLSÜN TANYELİ

HAZIRLAYAN:
AYŞEGÜL NEBİOĞLU

RESTORASYON KARARLARI

A Betonarme Ek Kısımlar
Günümüzde var olan taşıyıcı sistem güçlendirilip, yeniden değerlendirilerek cephe ve iç mekânlarda özgün yapıdan ayrışacak şekilde, çağdaş yapı malzemeleri kullanılarak yeniden tasarlanmalıdır.

B Tuvalet İşlevli Ek Kısım
Zemin kat engellilerin kullanımı için, birinci kat ise genel kullanıma açık olacak şekilde çağdaş yapı malzemeleri ile günümüz koşullarına göre tuvalet olarak yeniden düzenlenecektir.

Özgün Yapı
Ahşap pencere ve kapılar özgün detaylarına uygun şekilde yeniden üretilmeli ve eskileriyle değiştirilmelidir.

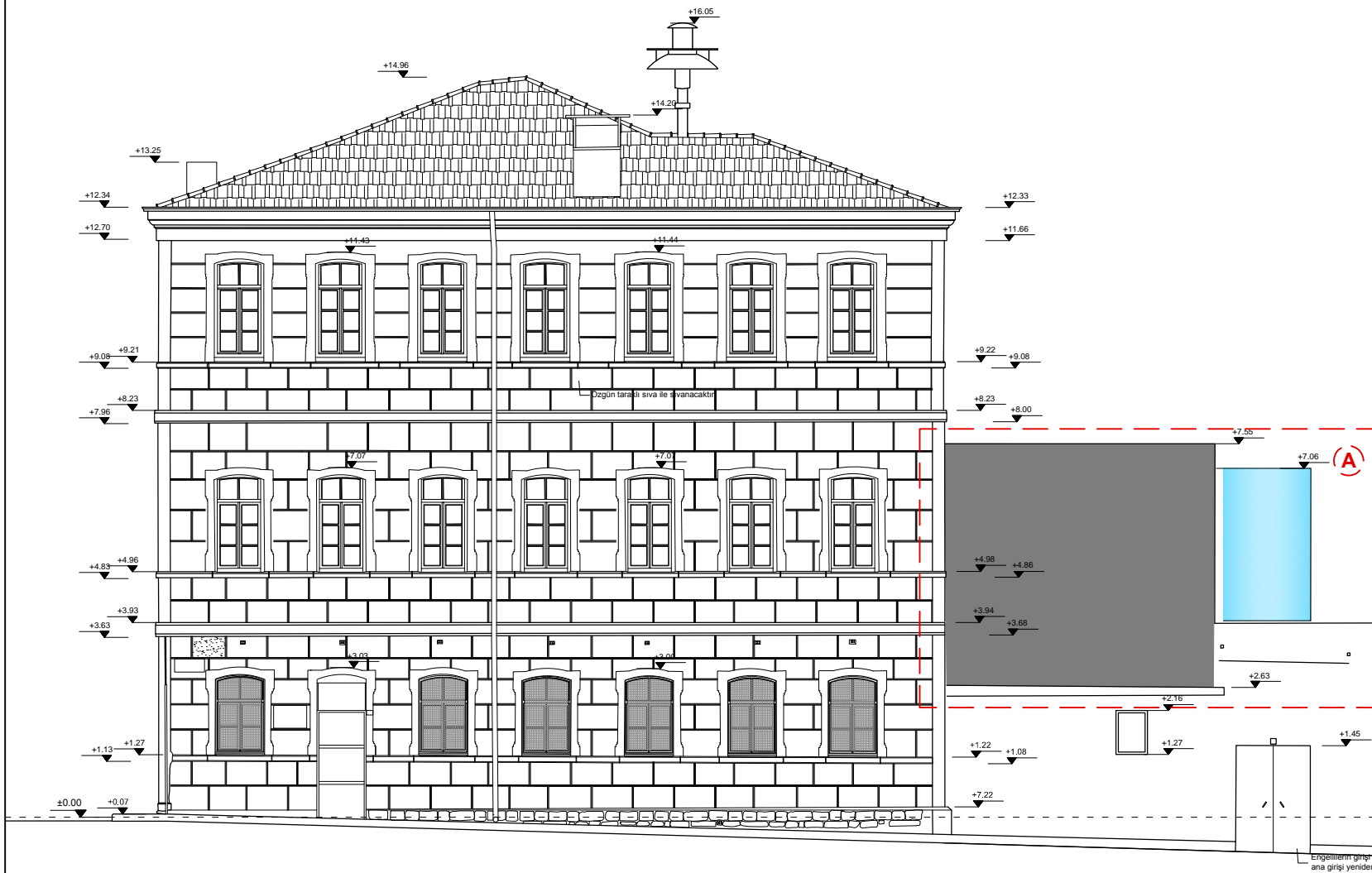
Zemin katta uygulanan doğal gazlı kalorifer sistemi üst katlarda da uygulanmalıdır. Mekanlara yerleştirilecek kalorifer peteklerinin bağlantıları duvara gömme olarak yapılmalıdır. Bu sistemlerin ana merkezleri ise ek kısımda belirlenen tesisat odasında yer alacak şekilde düzenlenmelidir.

ÖLÇEK : 0 1 2 4m

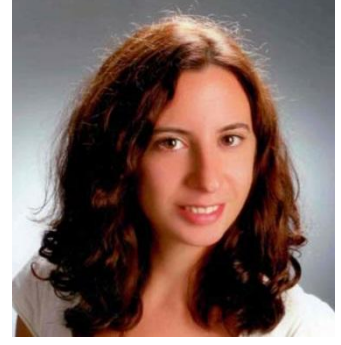
RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON

KUZEYDOĞU CEPHESİ

ŞEKİL B.62 : Restorasyon Kuzeydoğu Cephesi HAZİRAN 2015

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Ayşegül Nebioğlu
Doğum Tarihi ve Yeri : 07.11.1988, ANTALYA
E-posta : aysegulnebioglu@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans** : 2006-2011, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü
- **Yüksek Lisans** : 2013-2015, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı